הארץ

אנ' שנה נ"ד / יום ו' ב' ניסן תשל"ב / VOL. 54 / 16,012 / MARCH 17, 1972

ניכסון יתחיל ביקורו במוסקבה ב־22 במאי

וואשינגטון, 16 (ע"ר). הנשיא ניכ־סון יתחיל את ביקורו הרשמי במוס־קבה ב־22 במאי — נאמר בהודעה שפורסמה היום על ידי הבית הלבן. בהודעה צויין שהנשיא, אליו תצ־טרף הגב' ניכסון, יתן במהלך הביקור התייעצויות עם המנהיגים הסובייטיים בתוך שאיפה לשפר את היחסים ל־שלום העולם.

בהודעה המשותפת שפורסמה בוא־שינגטון ובמוסקבה לא צויין כמה זמן ישהה מר ניכסון בבירתה.

מזכיר הבית הלבן רונאלד זיגלר אמר, כי יש להניח שהביקור יימשך כשבוע. הוא הוסיף שלא נתקבלה

ישהה שבוע ✶ עשוי לבקר גם בפולין

ההחלטה סופית בענין. יתכן כי ניכסון יבקר במדינות אחרות בדרכו אל ברית־המועצות או בשובו מהדיונים עם המנהיגים הסובייטיים. לשאלה, האם נכונות הידיעות ש־הנשיא ניכסון עשוי לבקר בפולין, אמר דובר הבית הלבן: „לפי שעה לא נתקבלה כל החלטה". כן יגלר לא השיב לשאלה אם הנשיא במוסקבה על הסכם אמריקאי־סובייטי בדבר צימצום ה־נשק. הוא ציין כי השיחות בענין זה עומדות להתחדש בהלסינקי ב־28 במארס. הוסיף כי לא יוכל לומר אם יהיה ההסכם מוכן לחתימה במועד של ביקור ניכסון במוסקבה.

וואשינגטון, 16 (א.פ.). פה אחד אישרה היום ועדת החוץ של בית הנבחרים האמריקאי הצעת החלטה הקוראת לנשיא ניכסון לתבוע מ־שליטי ברית המועצות להעניק ל־יהודים הסובייטיים חופש דת ו־הגירה.

הצופים יקימו ישוב ברצועה

(ע). גרעין של תנועת הצופים יקים ישוב ברצועת עזה — הוחלט אמש בישיבת מרכז התנועה שהת־קיימה בבית הצופים בנתניה.

ריאד יוצא לסין

קהיר, 16 (ע"ר). מחמוד ריאד, שהיה שר החוץ המצרי, עומד לצאת בתחילת השבוע הבא לביקור בן 7 ימים בסין בשליחות סאדאת — אמ־רו היום מקורות יודעי דבר.

מצוד אחרי בורמן

סריקות בקולומביה

בוגוטה, 16 (ע"ר). משטרת קו־לומביה ערכה היום סריקות באיזור הג'ונגל של המדינה, כדי לבדוק ידיעות המספרות כי פושע המלחמה הנאצי מרטין בורמן, שהיה סגנו של היטלר, מסתתר באיזור זה. „מרטין בורמן"

בוגוטה, קולומביה, 16 (ע"ר). שבועון חדשות היוצא לאור בקו־לומביה טען היום כי יוהן אהרמן, המתגורר עם אשתו האינדיאנית, בתו ונכדו בבית הרחק ביער העד על פקוטאני, הוא למעשה סגנו של היטלר לשעבר אלוף בורמן.

אידי אמין חולה, דחה הביקור במצרים

קהיר, 16 (ע"ר). נשיא אוגנדה אידי אמין אינו בקו הבריאות ודחה ביקור במצרים שעמד להתחיל מחר — נמסר כאן רשמית. ביקורו של גנראל אמין יתחיל לפי לוח הזמנים החדש ביום ב' הבא — מציינת ה־הודעה.

בתום הודעת ראש הממשלה החליטה אתמול הכנסת: זכותנו ההיסטורית על א"י אינה ניתנת לעירעור

מאיר: תכנית חוסיין אינה יכולה לשמש בסיס להסכם עם ישראל

מאת איתן ליפשיץ, סופר „הארץ"

ברקע לדיון המדיני שהתקיים במ־ליאת הכנסת עמדו אתמול המגעים והנושאים שהיו או לא היו וההסכם שהושג או לא הושג עם ירדן לפני נאומו של המלך חוסיין שלשום. אפילו ראש הממשלה הגב' מאיר התייחסה לפרט זה גם אם בגין

(ראה מאמר ראשי בעמוד 11)

הכחשה מחולטת של הגברת מאיר: תכניתו של המלך חוסיין מוסכמת עם ישראל, או שהיא פרי הידברות בינינו. הגב' מאיר, שפתחה את הדיון המדיני, כינתה את נאומו של המלך חוסיין הודעה יזומה חד־צדדית, שלא רק שאינה מקרבת את אינ־טרס השלום אלא עלולה לעודד את

מכריזה: נאום המלך אינו פרי הידברות אתנו ✶ הכרזות או מהלכים חד־צדדיים לא יקדמו את ירדן אפילו שעל לשלום ✶ בגין: ממלכת חוסיין תלויה על בלימה

כל הגורמים הקיצוניים שפניהם ל־מלחמה נגד ישראל.

הגב' מאיר הדגישה כי בכל ה־תכנית המבוררת לא הוזכר אפילו המלה „שלום". כל הצעתו של חו־סיין מבוססת על ההנחה — אמרה ראש הממשלה — כאילו יש בידו להשיג פתרון לבעיות השנויות ב־מחלוקת ללא הסכם בין מדינותינו.

(הסוף בעמוד 2, טור 5)

גולדה מאיר בעת נאומה אתמול בכנסת. מימין: יו"ר הכנסת ראובן ברקת. (צילום: חן)

חוסיין יודיע על הקמת ממשלה לירדן ולגדה

הפרלמנט יאשר תכנית המלך בשבוע הבא

רבת־עמון, 16 (יופי"ט, ע"ר). ה־מלך חוסיין העביר היום לפארלמנט הירדני את הצעתו ליצירת מדינה פלשתינית עצמאית למחצה שירוש־לים תהיה בירתה. חוסיין התעלם מן התגובה הזועמת בארצות ערב וה־הצעת עיראק לפדראציה עם מצרים וסוריה שמטרתה להכשיל את תוכ־ניתו.

במקורות מדיניים ברבת־עמון אמרו שהם מצפים שהמלך חוסיין יודיע על הקמת ממשלה מרכזית שתעמוד בראש שתי הממשלות של ירדן וה־גדה המערבית.

דובר הממשלה אמר כי הפארלמנט הירדני יאשר את השלבים הראשו־נים של תוכנית המלך בשבוע הבא. הדובר הוסיף כי הגשמתה המלאה של התוכניות תבוצע רק „כאשר תיסוג ישראל מן הגדה המערבית".

בירדן היו היום ביטויים של הס־כמה מחוגים שונים לתכניתו של המלך, ובין השאר הביע את תמי־כתו הועד הזמני העליון של האי־גוד הלאומי הירדני שהחליט לשנות את שמו לאיגוד הלאומי ה־ערבי.

בגליון זה 26 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 56 עמודים

ארה"ב לא אימצה תוכנית חוסיין

המערב מסתייג מהביקורת הישראלית התקיפה; מבררים אפשרות לדחות הרצאת שר החוץ אבא אבן בארה"ב

מאת דן מרגלית, סופר „הארץ"

ארצות־הברית הבהירה במגעיה עם ישראל כי עמדתה אינה זהה בהכרח עם ההצעות שהעלה המלך חוסיין ב־נאומו. זאת התברר בבירורים שהתקי־ימו בשלושת הימים האחרונים בישראל ובארצות־הברית מאז פרסומן התייחסויות מקוטעות של שר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס והעוזר ג'וזף סיסקו להצעה הצפויה של חו־סיין.

אין להבין מכך כי וואשינגטון שוללת את הצעת חוסיין, שהודלף לאחר שהוא הולון בוואשינגטון, גם ד"ר גונאר יארינג, המתווך ב־כל גפרד בסכסוך הישראלי—מצרי תנהו את הבעיה ירדן. בכשתו ב־מערב יכנה חוסיין להסביר את הכ־ניהו. בירושלים מביאים בחשבון את האפשרות שימצא גישה אוהדת ל־דעותיו באירופה ובאמריקה.

יש סימנים כי בבירות אלה נמת־חה ביקורת על התגובה הפלילית התקיפה של ישראל לנאום חוסיין. הובעה הדעה כי הממשלה היתה מיטיבה לעשות לוא הגיבה בהתאפ־קות. סבורים כי נאום חוסיין עלול לגרור לחץ מן המערב על ישראל לגלות עמדות יותר מפורטות בקשר לעתיד יהודה ושומרון.

קשיים פנימיים

עם זאת — כפי שהופגן אתמול בשמונה שעות של דיונים כאוהדי הקלפים בכנסת — מגלים האמרי־קאים הבנה לקשיים שיש לראש ה־ממשלה גולדה מאיר בשאלת יהודה ושומרון לא רק עם האופוזיציה אלא גם עם גורמים קואליציוניים. קשיים אלה באו אתמול על ביטויים כאשר הגיעה הגב' מאיר בצליל כל אוה־רה לח"כ זבולון המר מהמפד"ל, שהצביע בעד הצעת הקואליציה, אך גם בעד סעיף בהצעת גח"ל כי ב־קרוב תיערך בכנסת הצבעה בשאלת גבולות ארץ־ישראל, שבה יצטרכו ה־דתיים לקולות הכנרך.

האמריקאים עשויים להציע לישר־אל לנקוט בלשון יותר מתונה כל־פי חוסיין. נראה שגם וואשינגטון רואה את הנושא המדיני העיקרי בענין ההסדר החלקי לפתיחת התע־לה ולא בענין ההסדר עם ירדן.

נסיעת אבן ואלון

שר החוץ אבא אבן עתיד היה לקיים שיחה בדרג בכיר בענין זה עם עמיתו רוג'רס. מר אבן הוזמן להרצאות בארצות־הברית מטעם ה־ועד האמריקאי—ישראלי לעניני צי־בור ביום העצמאות, וברור כי היה מוזמן גם לבירורים מדיניים בדרג גבוה בוואשינגטון. אך מר אבן הת־חייב להופיע בשלוש הרצאות ב־ישראל ואינו רוצה לנסוע ביום ה־עצמאות לחו"ל. לפיכך מבררים מארחיו אפשרות לדחות את הזמנתו להרצאה שתתקיים כשבוע אחרי יום העצמאות. אם יצא הדבר לפו־על יתקיימו השיחות בדרג בכיר ב־וואשינגטון לקראת מסע הנשיא ניכ־סון למוסקבה — מסע שבריה"מ הודיעה כבר לאמריקאים כי תכלול בו גם דיון יסודי בשאלת המזרח התיכון.

כן עומד לצאת לאחר מכן — ב־חודש מאי — סגן ראש הממשלה יגאל אלון לוועידה היהודית באר־צות־הברית.

סאדאת בנאום במכללה הצבאית

מצרים מתכוננת למלחמה בישראל

תהיה „אכזרית, ארוכה ומכאיבה"

מאת עודד זראי, ...ר „הארץ" לענייני ערביים

...נרים לא תוותר על אף שעל מ...צות הערביות הכבושות ולא תת...על זכויות העם הפלשתינאי. ...מדינה צמה עתה ביחד עם ...ה ולוב למלחמה אכזרית נגד ...אלית, ארוכה ומכאיבה — הכריז ...ל נשיא מצרים אנואר אל־...את בנאום שנשא לפני חניכי ...לה הצבאית המצרית בסודאן. ...את שב אמש לקהיר לאחר בי...חטוף בחארטום שבמהלכו קיים ...ה עם הנשיא ג'עפר נמיירי. ...דאת גילה כי מצרים זכתה ל...ת תעשיה צבאית משלה ליצור כלי־מלחמה מתקדמים, כפי שיש־ראל זכתה לכך מארה"ב. סאדאת אמר כי מצרים קיבלה את „האתגר הישראלי" שנתגלה בסוף 1971 וכי כל אדם במצרים עוסק בגיוס כללי של המשאבים.

להלן הדגיש כי המלחמה הבאה לא תהיה מוגבלת לחזית התעלה ו־ים סוף כי אם תהיה כוללת, גם ב־תוך ישראל.

ההחלטות שנתקבלו

כן גילה סאדאת כי בשיחות מוצגת בשיאות המודציה ה־משולשת שנתקיימו בקהיר ב־תחילת השבוע נתקבלו וחלו־

(הסוף בעמ' 2, טור 1)

...יין: הדיבורים מירדן ...יקים ומליצות בלבד

מכריז: אם לא יבוא מאבק מדיני רציני עלול לבוא מאבק צבאי

...). חזית האש עברה לאחרונה ...ת של דיבורים והצבי־להבות ...שאות עקרות, אבל אם לא יבוא ...כם מאבק מדיני מעשי, שיד־...לקראת הסדר, עלול המאבק ה־...' לחזור לקדמותו — אמר אמש ...הבטחון מר משה דיין בכנס ...ת צנחנים שהתקיימו בבנייני ה־...ה בירושלים בסיום אימוני ה־... של חיילים. ...עם השתתפו הרמטכ"ל, קציני ...ים ודגלים ראשי המחנים. מס־...תחטיבה הענק פרסים ובגיעים ...בות שהצטיינו במהלך האימו־

דברי ברכה השמיע אלוף פיקוד המרכז, רחבעם זאבי, שאמר כי באמונים גילתה החטיבה יכולת ו־זוכה בהם שהצנחנים מסוגלים ל־מלא כל שליחות שתוטל עליהם.

שר הבטחון, ציין כי הבעיה הנו־צבת כיום לפני הכוחות הישראלים אינה כפי שהיתה בעבר, היינו כי־צד יגברו המעטים על הרבים, אלא בעיה של יכולת לחימה מיוחדת נגד איכות טכנולוגית גבוהה.

„לא מספיק עוד להיות לוחמים בעמים, אלא צריך להיות גם בנמני־קרב, כדי לעשות את הלוחמה ה־

(הסוף בעמוד 2, טור 3)

2 חיילים נהרגו ו־5 פצעו במיקוש בגליל

קומנדקאר עלה על מוקש ליד מעלות

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

...' חיילים נהרגו וחמישה נפצעו ...ת רכבם על מוקש אתמול ב־... בדרך העפר באזור תפן ליד ...מעלות בגליל המערבי. היה ...קרה תבלה נוסף בשרשרת המב־...המיקושים המבוצעים בגליל ה־...' מאז נובמבר 1970 המיוחסים ...ית פתח.

...רד הצבאי של „הארץ" מוסר: הרוגי המיקוש הם, אנשי מילו־... סגן אליאב רפפורט (22) מ־...רווק, ורב־טוראי יעקב כהן ...יקין (22) בקרית גת. ...ר „הארץ", שהגיע למקום אחר

האסון, מוסר: הקומנדקר הצבאי נסע אתמול בבוקר עם שבעה חיילים ב־אזור תפן. הדרך משתרעת מבית ג'ן ונהרות במעלה, במרחק כ־12 ק"מ מהתמיכה, כקילומטר מקודמו מדרכה להקיבה ותוכנית במעלה נחל בית־העמק. עלה הרכב ב־9.30 ב־בוקר על מוקש שהוטמן בין אבנים. עם הגלגל השמאלי האחורי.

נקברו בקרית שדות

מעוצמת ההתפוצצות נזרק הרכב קדימה והתהפך על גבו. ארגז הרכב בורק מהכבנית והגלגל האחורי הת־רסק. כמה מהחיילים נקברו מתחת לשלדת המכונית. אחרים הועפו ל־צדדים. אחד מהם נחת על עץ זית במרחק כ־18 מטר ממקום הפיצוץ, הוא נפל עם האבנים ארצה. אנשי רכב צבאי אחר שהיו בקר־

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

הקומנדקאר הצבאי שנפגע בגליל המערבי. (צילום: יהודה אריאל)

פומפידו מתכנן משאל־עם לאישור הצטרפות בריטניה וארצות אחרות לשוק

נשיא צרפת מחייב את תוכנית חוסיין

מאת אליהו מאייזר, סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 16 (מיוחד ל„הארץ"). נשיא צרפת ז'ורז' פומפידו הכריז היום, במסיבת העיתונאים שערך, תגובה חיובית זהירה על תוכנית חו־סיין.

משנשאל מר פומפידו על דעתו בקשר לתוכנית הפדרציה של חו־סיין, ציין כי שר החוץ של צרפת אמר אתמול בישיבת הממשלה כי לא יהיה פתרון למזה"ת אם לא תה־יה הכרה בעניין הפלשתינאי.

מר פומפידו אמר כי חוסיין נקט ביוזמה הכוללת הכרה בעניין הפל־שתינאי, הכרה שלדעת צרפת חייבת להוות חלק מההסדר מאז ביזמה ב־מנוחית. לפני כן ציין נשיא צרפת כי הסכסוך בהנהגת כגון סכסוך לא סוף וכי שמבחינה בדבעין ה־מזה"ת בהורה לכך שהוזה „הנה כי־קל קרא בנדיבי"ש, אבל. המסגרה: בירוד הקונפדרלצביה

הנשיא, העומד לצאת בעוד יומיים לפגישה בלונדון עם ראש הממשלה אדוארד הית, תגר באוזני הנראים על הצעתו שבעיקר הפוק האירופי ימנע, כל אחת, עד לענייני אירופה ותתקום במכוונות־קבע אירופית ב־פאריס.

בהדגישו את חשיבות „בנייתה של אירופה", הודיע הנשיא על החלטתו הלא־צפויה: לערוך בצרפת משאל עם לאישור הרחבת הצטרפות בריט־ניה, אירלנד, דנמרק ונורבגיה לשוק האירופי המשותף. ההחלטה על עריכת ההצבעות בחוגים פוליטיים בצרפת. משקיפים אומרים שהמשאל כיועד לבודד את המפלגה הקומוניסטית ה־צרפתית מן השמאל ולהבדיל את אנ־שי המרכז. יהיה זה משאל העם ה־

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

חוסיין יבקר בארה"ב באפריל

וושינגטון מחייבת בואו

וואשינגטון, 16 (ע"ר). המלך חו־סיין עשוי לבקר בארה"ב בחודש הבא כדי להסביר את תכניתו להקמת מדינה פדרלית שתכלול איזור או־טונומי למחצה של הפלשתינאים — אמרו היום מקורות יודעי דבר. נודע כי ממשלת ארה"ב תקדם בברכה ביקור כזה. הוא יתן לה הזדמנות לעמוד על כוונותיו של חוסיין ב־ענין עתיד הגדה המערבית.

אתמול אמר משרד החוץ האמרי־קאי שהצעתו של המלך להקים מדי־נה פלשתינאית אוטונומית למחצה בשטחים הנמצאים עתה תחת כיבוש ישראלי תוכה לתשובה בבוא העת לאחר שיקול הדעת.

(הסוף בעמוד 2, טור 9)

הארי רקנטי נפרד משותפות עם אחיו

נטל לידיו הענף האירופי של דיסקונט

מאת אליהו מאייזר, סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 16 (מיוחד ל„הארץ"). יו"ר בנק דיסקונט בצרפת אישר ה־יום בשיחה עם סופר „הארץ" כי הארי רקנטי נפרד משותפותו עם שני אחיו — דניאל ורפאל — בבעלות על רשת הבנקים דיסקונט ב־ישראל ובחו"ל.

הארי רקנטי נטל לידיו את ה־ענף האירופי של רשת הבנקים. ה־דובר הוסיף כי בין שלושת האחים רקנטי קיים קשר מוגבל, אף כי חברת הבנק של הארי אוטונומית.

מזג האויר

(ע). היום יהיה מעונן חלקית עד מעונן עם גשם לפרקים. התחזית ל־שבת: גשם מקומי.

ירושלים 4 עד 11, תל־אביב 9 עד 16, חיפה 8 עד 14, צפולה 8 עד 17, טבריה 6 עד 12, נהריה 8 עד 17, לוד 6 עד 17, באר שבע 6 עד 16, אילת 12 עד 21, מפרץ שלמה 10 עד 20, רמת הגולן 2 עד 7, הר שומרון 5 עד 11, עזה 10 עד 17, יריחו 9 עד 16.

הוכחה חדשה לתורת איינשטיין

...שראלי הצליח בניסויים המאשרים ...גם גרוויטציה מתפשטת בגלים

מאת סופר „הארץ" לענייני מדע

...1916 חזה אלברט איינשטיין ש־...כוחות אחרים בטבע גם גרוויט־...(כוח משיכה) מתפשטת בגלים. ...ע אושרה הנחתו התיאורטית ...איינשטיין בפעם הראשונה ב־...' ניסוי, בעל התגלית הוא ה־... דרור שדה, (40), מהמחלקה ...קה ולאסטרונומיה באוניברסי־... ל־אביב.

...דתו של המדען הישראלי הו־... כאן אתמול כבעלת חשיבות

...יפר גדעון רכבי, פיסיקאי מ־...ברסיטה בירושלים, אמר אמש ..."הארץ" שאם יאושרו מימצ־... של הפרופ' שדה בניסויים דו־... במקומות אחרים בעולם, הוא ... בתגליתו של עיתון מתל־... עבודה שיש לה סיכוי לזכות ... בפרס נובל.

תגובת הפרופ' גאמן ...סיבת עתונאים שנערכה אתי־

...מל באוניברסיטת תל־אביב אמר נשיא האוניברסיטה וראש המחלקה לפיסיקה במוסד, הפרופ' יובל נא־...מן, שממצאיו של הפרופ' שדה מוכיחים (א) שקיימים גלי גרווי־טציה, דבר שהיה עד כה בגדר הש־ערה. (ב) שכוכבים פולסאריים (אלה נתגלו לראשונה באנגליה ב־1967, יש להם מאסה גדולה והם דוחסים מאוד) הם כוכבים גרויטציוניים ה־משגרים גלי גרוויטציה אל כדור הארץ. (ג) שסייסמוגראף על כדור הארץ יכול לשמש טלסקופ אסטרו־נומי המודד תנועה של כוכבים.

בהודעת האוניברסיטה נאמר כי עבודתו של הפרופ' שדה עשויה בין השאר לאפשר הבנה יותר טובה של כוחות הגרוויטציה הפועלים על כדור הארץ, להעמיק את ההבנה בתחו־מים שונים של האסטרונומיה, ל־סייע בלימוד הכוחות הגורמים ל־תזוזות עצמים, רעידות אדמה ועוד.

על השאלה אם הוא יכול להוות שימושים בתגלית המדעית של ה־פרופ' שדה, ענה הפרופ' נאמן: „זאת נדע בעוד שנים. כאשר יצר

(הסוף בעמוד 2, טור 8)

פרופ' דרור שדה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מפ"ם נשארה במיעוט בממשלה כשאושרה התנחלות קבע בעזה

בורג קובל על מינוי קצין לקרית ארבע

מאת דן מרגלית, סופר „הארץ"

מפ"ם תתבע בממשלה להסתפק ב־הקמת היאחזויות צבאיות ברצועת עזה ולא התנחלויות של קבע. אמנם אין ראשי מפ"ם מכחישים שסיפוח רצועת עזה נכלל בהכניתם, אך הם סבורים שכל התנחלות קבועה לפני ההסכם מפחיתה את סיכויי השלום ולכן יש להסתפק בהיאחזויות־נח"ל.

לשאלה, מדוע אין מפ"ם מתנגדת להתנחלות הקבועה ברמת־הגולן, איכדו מקורות במפ"ם כי יש סתי־רה כשויית בעמדתם, אך לדבריהם לא הובה הגולן לצוה, מפני שרמת־הגולן ריקה מאוכלוסיה.

ההתנגדות בעזה מבוססת על ה־צפיפות הרבה של האוכלוסיה ה־ערבית ברצועה.

השרים ממפ"ם — נגד

המקורות הוסיפו כי שרי מפ"ם בממשלה, נתן פלד וויקטור שם־טוב, התנגדו בשעתו להקמת ההתנחלות ה־קבע, אך היו במיעוט. עוד אמרו המקורות כי יתכן שהצבעה לא היתה כתוצאת במלוא חריפותה לולא נודע על ניצול הבדואים מן האדמות.

טענה נוספת של מפ"ם היא שהיא נצבה טרם התחילה אם פיתחת רפיח היא חלק מן ה־רצועה שמפ"ם הוכנה בסיפו־חה לישראל.

בקורות במשלתיים הדגישו את־מול שבירור התלונות על ניצול הבדואים, גידור השטחים וסתימה אתת הבארות במקום, העובר לחקי־רה צה"ל עוד לפני שנשאלה שאלה בענין זה על ידי מפ"ם בממשלה. אשר להתנחלותם, הם אמרו כי היא אושרה על ידי הרוב בממשלה.

יעקב חזן — בעד

מקורות במפ"ם אמרו כי „הקש שבר את גב המפלגה" היו הטע־נה על ניצול הבדואים, וכי לולא זה היתה ההתנגדות המתגלית להת־נחלות מצומצמת לכמה קיבוצים בודדים בלבד. לגורמים ממשלתיים, שהוו על הבכת מפ"ם בעמדה ה־שוללת את ההתנחלות בעזה, נאמר כי ההחלטה התקבלה בהעדרו של ח"כ יעקב חזן, השוהה בחופשה ו־ידוע כמצדד בהתנחלות בעזה.

הויכוח על קרית־ארבע

נושא אחר הקשור בהתנחלויות ש־יועלה לדיון בקרוב בממשלה הוא שאלת מינוי סגן אלוף כרחב כאחר־אי לקרית־ארבע, חברון. מתנחלי חברון היהודית קובלים על כך.

שר הפנים ד"ר יוסף בורג שלח לראש הממשלה בו הוא טוען כי הפיקוח על השירותים בקרית־ארבע על ידי קצין אינו לפי החלטות ה־ממשלה ולא בהתאם לסיכומיה. ד"ר בורג שולל זאת. הוא מבקש לתקן את הענין ולדון בו בממשלה. טרם סוכמו גם מסקנות ועדת גזית־קובר־סקי־שרון שהוקמה לדון בסדרי ני־הול קרית־ארבע.

מסביב לענין זה צפויה פעילות במפד"ל, וכן בין סיעות האופוזי־ציה גח"ל והמרכז החופשי. יש ל־הניח כי המפד"ל שוב תועמד במצב קשה בהצבעה בכנסת, אם יגיעו ה־דברים לדיון והחלטה.

התחדשו שיחות השלום הוייטנאמיות

פאריס, 16 (צ"צ). שיחות השלום הוייטנאמיות התחדשו היום לאחר הפסקה שנמשכה למעלה מחודש.

דיפלומטים ישראלים בניו־יורק

אין קשר בין תוכנית חוסיין ליארינג

מאת רפאל רוזנצוייג, סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 16 (מיוחד ל„הארץ"). מקורות ישראליים אמרו כי לא נש־תנה דבר בענין שליחותו של ד"ר יארינג, וכי השיחות עמו מכוונות להביא לכך שיגיב על דחיית תז־כירו מ־8 בפברואר 1971 מצד יש־ראל, ועל החלטת העצרת הכללית הקוראת לישראל להתחייב מראש לנסיגה.

מקורות דיפלומטיים ישראליים כאן אמרו שאין קשר בין תוכנית חוסיין לבין שליחות יארינג.

השגריר יוסף תקוע נועד אמש עם מזכיר האו"ם קורט ואלדהיים, שדיווח לו על מסעו בתי"ל. מר תקוע אמר שלא היתה התפתחות ממשית עקב הפגישה. הוא אמר ש־הוא ייפגש כנראה בקרוב עם ד"ר יארינג, אך אין לצפות להזזה ב־שעה זו בחזית הדיפלומטית וכי עמ־דת ישראל לא השתנתה.

משלחת סין באו"ם רכשה בנין בניו־יורק

מאת רפאל רוזנצוייג, סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 16 (מיוחד ל„הארץ"). המשלחת הסינית באו"ם רכשה בנין מוטל בן 10 קומות בניו־יורק ל־שיכון מטה הקבע של שגרירות, עובדיה ומשפחותיהם. הבנין נמצא בשטח מרכז־לינקולן ויש בו 260 חדרים, מוסך ואולם־מסעדה ל־500 איש.

ראש עיריית ירושלים מר טדי קולק והשגרירה לשעבר של ארה"ב בציריך מיס מרגרט שרייהוד (מימין) צופים במוצגים בתערוכה במרכז להרבות ישראלית בניו־יורק. שני האישים היו אורחי כבוד בקבלת פנים. מר שרייהוד הוא יו"ר הארגון העולמי של חבר האמנים של מוזיאון ישראל. (צילום רדיו של אי.פי.)

ניו יורק, 16 (עטס"א). „ירושלים תשאר מאוחדת, יקרה אשר יקרה" — אמר ראש עיריית ירושלים מר טדי קולק ביום ד' בשיחה עם עתו־נאים בסוף סיורו במוצג „העולם כפי שהוא נראה מירושלים", המוצג ב־מוזיאון היהודי בניו־יורק לרגל מל־את 60 שנה לארגון הדסה.

בהוטו במוסקבה * גנדי בבנגלה־דש

מוסקבה, 16 (צ"צ). נשיא פקיס־טאן, זולפיקאר עלי בהוטו, הגיע ביום ה' לביקור רשמי של יומיים. המנהיג הפקיסטאני נתקבל בנמל התעופה על ידי ראש ממשלת בריה"מ אלכסיי קוסיגין.

בקורות דיפלומטיים אמרו כי נשיא פקיסטאן עשוי לבקש את עזרת בריה"מ בקשר עם החזרת 94,000 שבויי מלחמה פקיסטאנים המוחזקים בהודו בעקבות המלחמה שנסתיימה עם הקמת בנגלה־דש.

מומחים סובייטיים יטהרו את נמל צ'יטאגונג

צ'יטאגונג, בנגלה דש, 18 (ע"ר). מומחים סובייטים יתחילו כנראה בזמן הקרוב במבצע ענק של טיהור נמל צ'יטאגונג באוניות שטובעו או הושמדו במלחמת הודו־פקיסטאן. מומחים רוסים עובדים להגיע תוך יום או יומיים לעיר הנמל. היך אומדן ראשון של הנמל. מחלקה במיניסטריון התחבורה בבנגלה־דש הבהיר כי הרוסים יע־סקו בעבודות טיהור הן בצ'יטאגונג והן בנמל צ'אלנה לפי הסכם עם ממשלת דאקה. אומדן של האו"ם קבע כי הוצאות הטיהור עשויות להסתכם ב־ מיליון דולר.

דאקה, 16 (צ"ר). ראש ממשלת הודו הגב' אינדירה גאנדי מגיעה מחר לכאן בבטנרת ביקורה הראשון בבנגלה־דש. הביקור בן יומיים נערך בדיוק 3 חודשים לאחר כניעת כוחות צבא פקיסטאן בבנגל ההודיים בדאקה, שהיתה אז בירת מזרח פקיסטאן. אחרוני הכוחות ההודיים יצאו מבנגלה־דש בשבוע השבוע.

מוכן לצאת לניו דלהי

ניו דלהי, 16 (צ"צ). מר אמר לעתונאים הודיים כי הוא מוכן לצאת לניו דלהי „כדי להביא את השלום האמיתי".

נוכחות סובייטית במפרץ בנגאל

מאת דורית לנדס

בריה"מ עזרה להודו לנצח את פקיסטאן ועכשיו היא מסייעת לפקיס־טאן להיות מפסידה־בכבוד. כשבוע־יים לאחר ביקורו של השייך מוג'יב רחמן, נשיא בנגלה־דש, במוסקבה מתקבל בה מי שאמור להיות אויבו על פי כל כללי הסבב.

תמיכתה של בריה"מ בהודו היתה נמרצת וממשית יותר מהגיבוי שנת־נה סין לפקיסטאן, אך השגיה עולים על כל המצופה. עם הקמת הריפוב־ליקה של בנגלה־דש זכתה בריה"מ מיד במעמד של מעצמה מועדפת. אולי ראויה היא לכך בהיותה ה־„מיילדת" של המדינה הצעירה. היא דאגה להחזות את המפלגה הקומו־ניסטית הבנגאלית.

הצי הסובייטי יטהר את נמל צ'יטאגונג והמבנותיו באוניות טבו־עות ומוקשים. יש להניח שזוהי התחלתה של נוכחות ימית סובייטית במפרץ בנגאל.

בריה"מ אינה מפקירה בהורשיה־ת לפקיסטאן. פקיסטאן אינה מפ־תיעה בהיענותה מכיוון שנתאכזבה מסין. נראה שסין לא עשתה רבות למענה.

מפתיעה המהירות בה הפכה בריה"מ למעצמה המכריעה בתת־היבשת ההודית. בלעדיה לא יתכן עתה הסדר האזורי באים הצדדים כדי לשטח טענותיהם.

דיילי אכספרס הלונדוני:

ישראל — מעצמה גרעינית

לונדון, 16 (צ"צ). „ישראל עברה את הסף הגרעיני והיא מעתה מעצ־מה גרעינית" — כותב היום העורך לעניני מדיניות חוץ של דיילי אכס־פרס סטיוארט סטיבן. לאור האיום האטומי החדש, המטיל את צילו על המזרח התיכון, הגיע הזמן שה־ערבים ינהלו מו"מ ויבלו להיות בעוגה עם השכן הישראלי המטיל אימה — כותב סטיבן.

הכתב מגלה כי לישראל שלושה מפעלים אטומיים בנגב המסוגלים לייצר ראשי־חץ גרעיניים, שבהם מציידים את הטילים מדגם יריחו.

ידין: יש לאפשר לתושבי הגדה להביע דעתם הפוליטית

מאת אליהו זהבי, סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 16 (מיוחד ל„הארץ"). „מלך שוודיה גילה עניין רב בחפי־רות מצדה והתרשם משיתוף הפעו־לה הבינלאומי של נוער בחפירות אלה", אמר פרופ' יגאל ידין היום בתום פגישתו עם גוסטב אדולף ה־6.

בהישאלו לדעתו על תוכנית חו־סיין, אמר הארכיאולוג הישראלי: „אין להכריע את גורל תושבי הגדה בלי לאפשר להם להביע את דעתם על עתידם הפוליטי".

גב' טראפאר מקווה לבוא לביקור בדנמרק

מאת אליהו זהבי, סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 16 (מיוחד ל„הארץ"). הגב' טראפאר, אשתו של ליאופולד טראפאר, הביעה היום תקווה כי של־טונות פולין יתירו לה לבוא לביקור לדנמרק ב־25 בחודש.

חיילים יהודים בוייטנאם נוטעים עצים בישראל

ניו יורק, 16 (עטס"א). קפטן מרק אברמוביץ, קצין הדת היהודי בא־זור הצבאי השני של ויאטנאם, שלח המחאה לקרן הקיימת לישראל לנטי־עת עצים מטעם חיילים יהודים ה־מוצבים באיזור. במכתב הנלווה אל ההמחאה כותב הרב הצבאי כי מס־פר החיילים היהודים שביחידתו אי־נו רב ולכן, צנועה התרומה. הוא מוסיף ברכות לקראת הפסח.

קהיר, 16 (צ"צ). כתב התביעה נגד צופפי נשר בלגים, שנעצרו ב־קהיר בפברואר שחילקו כרוזים מח־תרתיים, יפורסם בתחילת השבוע הבא — נמסר היום העתון אל אה־רם.

דמשק, 16 (צ"ר). משלחת, ה־מורכבת מחמישה פקידים בכירים של מיניסטריון ההשקה הסובייטי, הגיעה אתמול לדמשק.

החמרה במצבו של לב יגמן בסיביר

(ע). מצבו של אסיר ציון לב יג־מן, הנצור בתחנה הרכות פוטמה בסיביר, הוא בכל רע לאחר שלקה בכמה התקפי לב ואושפז בבית חו־לים — נמסר השבוע במכתב שה־גיע למשק רמת דוד מאשתו של יג־מן. במכתב מבקשת האשה לעזור ל־בעלה באמצעות פניות לצלב האדום ולמוסדות בין־לאומיים אחרים.

לב יגמן, מהנדס, נידון ל־5 שנות מאסר במשפט לנינגרד, שנערך במאי אשתקד. מצב אשתו של האסיר ושני ילדיו קשה.

אתמול נשלחה מהמשק חבילת מזון ובגדים לבני המשפחה בלנינ־גרד.

מומחה של הואתיקן: „מגילות ים המלח כוללות קטע מהברית החדשה"

קרית הואתיקן, 16 (צ"ר). מומחה לתנ"ך של הואתיקן אמר אמש כי הוא סבור כי קטעים של מגילות ים המלח, שנמצאו ב־1967 וטרם פוענ־חו, עשויים לכלול קטע מהברית ה־חדשה, שנכתב כ־20 שנה לאחר מו־תו של ישו.

המומחה, האב אלונזו סאקל, אמר בראיון ששודר ברדיו הואתיקאן כי אם תוכח תאוריה זו, עשוי הדבר להוות את „התגלית החשובה ביותר בבאה העוסקות בתחום כתבי־היד של הברית החדשה".

לראשונה הועלתה תיאוריה זו על ידי כומר אחר, האב אוקאלאגאן, פרופיסור במכון התנ"ך של רומא ו־בפקולטה לתיאולוגיה של ברצלונה.

האב אוקאלאגאן העלה תיאוריה זאת לאחר שגילה קטע הכתוב על פפירוס ועליו מדורה של אותיות יוו־ניות, המסודרות באותו בערך כמו משפט הלקוח מתוך ספר מרקוס של הברית החדשה.

האפיפיור: מרוצה מהיחסים בין קתולים ויהודים

רומא, 16 (צ"ר). האפיפיור פאו־לוס ה־6 אמר אתמול שהוא מרוצה מיוזמי שיתוף הפעולה והתאפשרות בין קתולים ויהודים. האפיפיור שוחח עם דוד בלומברג, הנשיא העולמי של בני ברית, ו־4 אחרים מראשי האר־גון היהודי, שמספר חבריו מגיע ל־500,000 איש. האפיפיור קיבל את נציגי בני־ברית בראיון שנערך ב־ואתיקן.

מר בלומברג הגיש לאפיפיור ש־קערת חימר, שמקורה מלפני 3,500 שנה, והוא מתקופת האבות, שאנ־שי בני ברית הביאו מישראל כ„סמל למורשת הרוחנית המשותפת" של ה־קתולים והיהודים.

סכסוך קרקעות בשווי מיליונים פרץ בין שיכון עובדים למוסדות

מאת אליעזר לוין, סופרו הכלכלי של „הארץ"

סיכסוך קרקעות בשווי מיליוני לירות פרץ בין שיכון עובדים ה־הסתדרותי לבין המוסדות הלאומיים. השבוע הוציא בית המשפט ברחו־בות צו מניעה זמני האוסר על ה־קהק"ל, קרן היסוד וחברת מבט של הסוכנות, לעסוק בעבודות בניה על קרקעות אלו. ביום א' הקרוב תש־מע בבית המשפט בקשת המוסדות הלאומיים לבטל את צו המניעה.

ב־1943 רכשה שיכון עובדים 34 דונם ברחובות. על פי החלטות של מוסדות ההסתדרות, חייבת היתה שי־כון עובדים (שנקראה אז גנה עו־בד) לרשום את הקרקע ע"ש הקהק"ל מטעמים לאומיים. שיכון עובדים מודעת עתה (לפי החומר שהוגש לבית־המשפט) כי בשעתו נקבע כי־60% מהזכויות על הקרקע יהיו של הקהק"ל ו־40% יעברו בידי שיכון עובדים. כך גם נעשה העיסקה הכספית.

עתה מתברר — טוענת שיכון עובדים — כי כבר ב־1947 העבירה קהק"ל את כל הקרקע, כולל השטח השייך לשיכון עובדים, לקרן היסוד. בדצמבר אשתקד מכרה קרן היסוד את הזכויות על הקרקע לחברת מבט של הסוכנות. חברת מבט חתמה ב־ינואר הכנה הסכם עם שיכון ופי־תוח שלפיו הבנה כ־200 דירות על קרקע זו. שיכון עובדים אומרת כי הקהק"ל, קרן היסוד והסוכנות, עסקו עסקות בקרקע שאינה שלהם (40% מהשטח), ולכן ביקשה צו מניעה נגד עבודות הבניה באיזור וקיבלה צו מניעה זמני במעמד צד אחד. שווי הקרקע כיום מליוני לירות. היא נקנתה ב־1943 ב־3200 לא"י.

תגובת שיכון עובדים

חוגי שיכון עובדים אמרו אמש כי העיסקה שביצעו המוסדות ה־לאומיים בקרקע שאינה שלהם היא בגדר שערוריה. קרן הקיימת וקרן היסוד לקחו אדמה שנרשמה פורמ־לית על שמם מטעמים לאומיים ו־מכוח החלטות של ועידות ההסתד־רות ועתה הן סוחרות בקרקע ומבק־שות להפיק ממנה רווחים — אמרו מקורות שיכון עובדים.

תגובת המוסדות הלאומיים לטע־נות אלו תשמע בדיונים בבית־המשפט.

מלגות לבני משפחות גדולות

(ע). מלגות בסכום של 50 אלף ל"י חולקו אמש על ידי ועד העדה הספרדית בחיפה ל־350 תלמידים וסטודנטים ממשפחות מרובות ילדים ומעוטות יכולת.

אשתקד חולקו 250 מלגות ב־38 אלף לירות.

ועידת איגוד האינג'ינרים והארכיטקטים השכירים

(ע). הפעלתו של איגוד האינג'י־נרים והארכיטקטים תעוכב, ו־500 חברי אגודת האינג'ינרים והארכיט־קטים, שפרשו בזמנו מהסתדרות ה־מהנדסים, יחזרו לפעילות בה — כמר אתמול מזכ"ל אגודת האינג'י־נרים והארכיטקטים בישראל, אינ־ג'ינר אלחנן פלס, בפתיחת ועידת איגוד האינג'ינרים והארכיטקטים ה־שכירים.

מר פלס טען כי מרכז הסתדרות המהנדסים הכשיל את המו"מ לאי־חוד, שהתנהל בין שני הארגונים, כשלא קיבל את הצעת האיחוד, ש־הוכנה על ידי 3 חברי מרכז הסתד־רות המהנדסים.

עם זאת הציע, כי לאור מכתבו של מזכ"ל ההסתדרות מר י. בן אהרון לאגודה להסתדרות המהנד־סים, שבו הובהר, כי ההסתדרות תש־תמש בסמכויותיה לקיים תיחום פעו־לות בין הסתדרות המהנדסים וה־אגודה, כפי שהיה קיים בעבר, הח־ליט הוועד המרכזי של האגודה ל־עכב את הפעלתו של איגוד השכי־רים.

ארה"ב תבהיר הדברים שניכסון ישוחח במוסקבה בשאלת היהודים

מאת רפאל רוזנצוייג, סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 16 (מיוחד ל„הארץ"). ממשלת ארה"ב תבהיר בימים הקרו־בים את מהות הדברים שהנשיא ניכ־סון יאמר למנהיגי בריה"מ בפגי־שותו עמם במוסקבה בשאלת יהודי בריה"מ.

הגב' ריטה האוזר, שבעבר נתמנ־תה על ידי הנשיא ניכסון לועדת האו"ם לזכויות האדם ובעת עוברת לטובת היהודים בבריה"מ, תנאם ב־יום א' בוועידת נוצרים ויהודים ל־זכויות יהודי בריה"מ ותבהיר את השקפות הממשלה בשאלת יהודי רוסיה.

נשיא סודאן ג'עפר א־נומיירי (משמאל) מקדם את פניו של נשיא מצרים אנואר סאדאת בהגיע סאדאת לביקור לסודאן. מימין — רעיית נשיא מצרים. (צילום רדיו של אי.פי.)

עיראק מציעה פדרציה עם מצרים וסוריה

ביירות, 16 (ע"ר, צ"צ, יופ"יא). עיראק פתחה בהתייעצויות דחופות עם מצרים וסוריה על הצעותיה ל־כינון פדראציה בין שלוש המדינות. הודעה בדבר רעיון הפדראציה פור־סמה אמש בשעה מאוחרת באורח דרמאטי ברדיו בגדאד. תוכנית ה־פדראציה נתקבלה בעיני משקיפים כתשובה לתוכנית המלך חוסיין.

עתוני אתונה: מקאריוס דחה דרישות יוון

אתונה, 16 (צ"צ). עתוני אתונה כתבו היום כי נשיא קפריסין הארכיבישוף מקאריוס דחה את ההמ־לצות הדחופות שניתנו לו על ידי ממשלת יוון בענין הקמת ממשלת איחוד לאומי באי.

מלווה מרומניה לאלג'יריה

אלג'יר, 16 (צ"ר). רומניה הלוותה לאלג'יריה 100 מיליון דולר במס־גרת הסכם שהושג בעת הביקור בן חמשה ימים שערך נשיא רומניה ני־קולאי צ'אושסקו באלג'יריה — הו־דיע אמש רדיו אלג'יר. ההלוואה תוחזר תוך 10 שנים ותישא ריבית 2.5%.

מצרים מתכוננת

(סוף מעמוד 1)

כות משותפות של מצרים, סו־ריה ולוב, להכנות לקראת ה־מלחמה ולעמידה בפני האתג־רים.

„ממשלת מצרים עוסקת להתכונן היום ליציבה שלא מן הבניין והדון בתכנית הפדרציה של המלך חוסיין.

העיתון אל־תלמחני, שהיה ראש ממשלת ירדן, עומד להגיע היום ל־קהיר כדי למסור איגרת מחוסיין ל־סאדאת בענין תכנית הפדרציה.

אל־ג'מהוריה הקהירי כתב אתמול כי מצרים ומדינות ערביות אחרות עלולות לנתק את היחסים הדיפלו־מאטיים עם רבת־עמון על רקע תכ־ניתו של חוסיין.

מקורות בקהיר מציינים כי סאדאת ואסד מצפים עתה להודעת ארגון ה־שחרור הפלשתינאי בענין תכניתו של חוסיין ורק לאחר מכן הם עלו־לים לנקוט בצעדים. לוב ניתקה את יחסיה הדיפלומאטיים עם ירדן אש־תקד אחרי מאורעות המחבלים.

תגובת הפתח

ארגון פתח הודיע אתמול בבטאו־נו המופיע בביירות כי לעם הפלש־תינאי בלבד הזכות להחליט על עתידו ללא השפעה האשמית או ציו־נית. הבטאון מציין כי מקור הסיכ־סוך באיזור הוא משטרו של חוסיין וכאשר „יתפתרו ממשטר זה לא יהיו עוד בעיות".

בינתיים יצאו למצרים, סוריה ו־לוב, שליחי המחבלים כדי להסביר את עמדתם ביחס לתכנית חוסיין.

עמדת הקומוניסטים הערבים

הקומוניסטים הערבים הביעו את־מול את התנגדותם החריפה לתכנית הפדרציה של חוסיין. בנאום ב־ביירות אל־נידא יצא אתמול בהת־קפה על תכנית המלך וכינה אותה „בגידה בענין הפלסטינאי".

שופרות התעמולה של המחבלים שידרו אמש תגובות היסטריות נגד תכנית חוסיין. מקורות בביירות מצ־יינים כי המחבלים חוששים מפני תגובות חיוביות לתכניה בין חוגים רחבים בגדה המערבית, הנמנעים עד כה מלתת פומבי לדעותיהם.

„שלב בתכנית אלון"

עתוני מצרים המשיכו אתמול לת־קוף את התכנית הירדנית. אל־אהרם כאמר מציין כי הצעות המלך מהוות שלב ראשון לביצוע תכנית אלון, הכוללת פירוקה של הגדה המערבית מנשקה.

בינתיים הודיעה עיראק כי לא תקבל את שליח המלך הירדני שעמד להגיע היום לבגדד כדי להסביר את תכנית הפדרציה.

שליט לוב מועמר קדאפי חזר אתמול מקהיר לטריפולי לאחר סיום ביקור בן 6 ימים שבמהלכו השתתף בדיוני מועצת הנשיאות של הפדרציה המשולשת. בתחילת ה־שבוע סייר קדאפי בחזית התעלה והכריז לפני החיילים המצריים כי הערבים לא יוותרו לעולם על פלש־תין וכי ימשיכו להילחם נגד ישר־אל.

מצרים תנתק יחסיה עם ירדן?

קהיר, 16 (צ"ר, יופ"יא). העתון אל גומהוריה רמז היום שמצרים עלולה לנתק את יחסיה הדיפלומטיים עם ירדן בעקבות תוכניתו של המ־לך חוסיין וכי סוריה עלולה ללכת ב־עקבותיה.

רבת עמון, 16 (צ"צ). ארבע מש־לחות ירדניות, שבראש כל אחת מהן עומד ראש ממשלה ירדני לשעבר, ו־מכוונן למסור פרטים על עמדת חו־סיין לראשי מדינות ערב עומדות לצאת לדרכן — נמסר היום ברבת עמון.

צעירה יהודיה שפכה דם על פקיד סובייטי בוושינגטון

וואשינגטון, 16 (צ"ר, אי. פי. וי. פ.). צעירה יהודיה, חברת הליגה להגנה יהודית, הזיזה אתמול לשפוך דם על ראשו של פקיד של השגרי־רות הסובייטית בוואשינגטון לאות מחאה על המדיניות הסובייטית כל־פי הגירת יהודים.

המקרה ארע בעת קבלת פנים דיפלומטית. היהודית סוציעה (17), סטודנטית למדעי הרוח, שפכה את מיכל הדם על ראשו של הדיפלומט אלכסנדר ייבססאפייב, יועץ התמונות בשגרירות, כשהיא צועקת „רוצח", „שחררו את הצרים היהודים". דו־בר הליגה אמר שהדם נלקח מגופה של הנערה ועוד שני סטודנטים אח־רים.

מבקשים לעלות לישראל

קונגרס המפלגה הקומוניסטית ה־איטלקית קיבל אתמול מברק מ־17 יהודים סובייטיים המבקשים את תמי־כת המפלגה ביהודים רוסים המבק־שים לעלות לישראל.

ב־19 במארס התקיים בשיקאגו ועידת התייעצות בין־דתית ארצית ב־השתתפות נציגים יהודים, פרוטסטנ־טים, קאתולים ואורתודוכסים יוונים. הועידה התקיימה ביוזמת הוועדה ה־בין־דתית למען יהודי בריה"מ ש־יו"ר הכבוד שלה הוא סרג'נט שרי־ור, שעמד בראש חיל השלום והיה שגריר ארה"ב בצרפת.

(עטס"א). 800 יהודים מבריה"מ יתיישבו בארה"ב במרוצת 1972 — מסר סגן נשיא שרותי היאס גייבור י. גייקובסון.

בנאום שנשא אתמול בוועידה ה־72 של עצרת הרבנים אמר מר גייקובסון כי 214 יהודים סובייטיים הגיעו לארה"ב ב־1971 וכי בתי־קים של היאס נמצאות בקשות מ־5000 „אזרחים אמריקאים" המבקשים לאפשר לבני משפחותיהם המתגו־רים בבריה"מ לבוא לארה"ב.

מר גייקובסון הוסיף כי ידוע ל־ארגון „שכאשר ייפתחו השערים יר־צו רוב היהודים המבקשים לצאת מבריה"מ לעלות לישראל. עם זאת ציין שכמה אלפים ירצו ללא ספק להשתקע יחד עם קרוביהם בארה"ב ובמדינות מערביות אחרות.

פומפידו

(סוף מעמוד 1)

ראשון בצרפת מאז ההצבעה שנער־כה באפריל 1969 בשאלת רפורמות בסנט ובארגון האיזורי. הצבעה זו גרמה מכור להתפטרות דה גול. מר פומפידו ציין כי הצטרפות החדשה לשוק תורגת ממסגרת של הרחבת ה־שוק. זוהי שאלה של עתיד אירופה, אמר.

הוא מסר כי צרפת תציע בוועידה לענייני ארצות מתפתחות שתתקיים בצ'ילה תוכנית נרחבת שתכליתה להבטיח מחירים יציבים לחומרי גלם והתמיכה נרחבת יותר בארצות מת־פתחות.

מר פומפידו אמר כי באחרונה נע־שה יותר אופטימי לגבי המצב ה־מוניטרי בעולם, אחרי שהיה זמן מה מודאג מהפעילות הפיננסית של המ־משלת ארה"ב.

2 חיילים

(סוף מעמוד 1)

בת במקום הגישו עזרה לנפגעים. הם הזעיקו למקום מסוק לפינוי ה־נפגעים. באזור ירד גשם שוטף ללא הפוגה ושרר ערפל סמיך. הגישה בדרך הארוכה היתה קשה ואפשרית רק ברכב מיוחד. אחד הנפגעים נה־רג במקום ושני מת מפצעיו זמן קצר אחר שנפצע בטרם הגיע המסוק. הפצועים פונו לבית־חולים בחיפה. ההרוגים נלקחו מהשטח על ידי אמבולנסים ממעלות שחושו למקום. אביזרי הרכב הנפגע וחפצי הנוס־עים היו מפוזרים בכל השטח.

למקום האסון הגיעו כוחות מש־טרה, משמר הגבול וצה"ל, עם גש־שים וכלבי־גישוש. החיילים בוססו שעות בבוץ כבד וחזרו רטובים. ב־הכות הגשמים קשה היה לגלות סי־מנים.

זהו המקרה השישי של פעילות חו־ליה באותו האזור של הגליל המער־בי. הגבול בקו האויר נמצא במרחק 18 ק"מ ממקום האסון. לפני 16 יום הונח מוקש מאותו סוג בדרך עפר ביער אחיהוד. לפני שנה (29.3.71) עלתה משאית של פועלי יער של הקהק"ל על מוקש באותה הדרך בתפן ונהרג אחד ושבעה נפצעו.

קיימת סברה שהפעם היה המוקש יותר עז מהפעמים ה־קודמות ומכאן התוצאות החמו־רות.

מניחים שהמוקש הוטמן במקום כמה שעות לפני האסון. שלשום נס־עו באותה הדרך כמה מכוניות ולא נפגעו.

*

רב"ט יעקב כהן (טופיקיאן) הוא בן למשפחה מרובת ילדים, מותיקי קרית גת. המשפחה עלתה מפרס ומתגוררת בעיירה שנים רבות. ה־מנוח עבד כנהג במפעל להובלת מוצרי כלה. אביו הוא מוותיקי עובדי המפעל מכבו. הוא נרשם ל־גיוס אים והיה בין המועמדים לקב־לת דירה בשיכון זוגות צעירים ב־קרית גת. יובא למנוחה בבית ה־קברות המקומי.

דיין

(סוף מעמוד 1)

ביוזמה הזאת, ואני יודע שהמצרים מסוגלים לכך" — אמר מר דיין.

שר הבטחון אמר כי בשנה וחצי האחרונים מאז הופסקו היריות הח־לו להישמע דיבורים ריקים מכל ארצות ערב, במקום שיישמעו די־בורים על מאבק מדיני רציני שלו כנגד ישראל.

„גם הדיבורים שנשמעו לאחרונה בירדן אינם אלא דיבורים ריקים ומליצות שדופות, כפי שהיו הדיבו־רים של מצרים לד"ר יארינג, ה־דיבורים של סוריה בדבר קבלתה את החלטת מועצת הבטחון 242, וכן גם הדיבורים של לבנון".

„בדיבורים מסוג זה לא ישנו דבר" — אמר מר דיין בהביעו את החשש שאם לא יבוא המאבק ה־מדיני הרציני, עלול לבוא המאבק הצבאי.

דובאי, 16 (צ"ר, יופ"יא). מטוס דני שהתרסק ביום ג' התפרק לאחר שהתנגש בפיסגת הר — קבעה וע־דת חקירה שהגיעה למקום האסון. באסון נהרגו 106 נוסעים ו־6 אנשי הצוות של המטוס שהיה בטיסת שכר.

ישראלי הצליח בניסויים

(סוף מעמוד 1)

הרץ גלי רדיו לא שער כה ההיה ההתיכונות של הגליתו כבחינה יישו־מית".

המחקר נעשה באילת

המחקר של הפרופ' שדה נערך במצפה הגיאופיסית של מכון ויצ־מן באילת, המצפה, שבראשה עו־מד אורי בן־מנחם, נמצאת במערה והיא נבנתה בשום ריחוק מבקרות. בעזרת ציוד שבנה הפרופ' ד"ר הצליח לקלוט ברציפות את הפולסים מן הכוכבים הפולסאריים הקרובים (הקרוב מהם נמצא במרחק 150 שנות אור מכדור הארץ) ש־איכדו את ההנחה בדבר קיומם של גלי גראוויטציה. אורך הגל הגרב־וויטציוני הוא 3,000 ק"מ ומהי־רותו כמהירות גלי אור.

אם האישור הגליתו של הפרופ' שדה בניסויים חוזרים יזכר כמי־שהקדים את הפיסיקאי הנודע ה־פרופ' י. ובאבר מאוניברסיטת מרי־לנד. הכנה כעשר שנים לאשר ב־אורח ניסויי את תורת איינשטיין, בשיטה שונה. לפרופ' ובאר היו ממצאים דומים בעבר, אך מדענים לא שוכנעו באופן מוחלט שהם אמינים. פיסיקאים מוצגים כי הפיסיקאים במבצאיו של הפרופ' האמריקאי בכך שיטתו של כה שקשה להזור על ניסויו כות אחרים.

מאשרת תיאוריה כבן

הפרופ' גדעון רכבי, מהאוני־ברסיטה העברית, שנתבקש אמש להע־ריך את הישגו של הפרופ' שדה אמר בין השאר: „איני מכיר את פרטי העבודה. ברור לי שת־וצאות מדענים ינסו לחזור על הניסויים בשבועות הקרובים. ואם יש היא תיתגלה בבהרה. הגליות פותחות ששה הדים בחקר באשרה את קיומה של הופעה הרצה. אין ראיות התחזקות איינשטיין. גלי הגראוויטציה הפרופ' שדה הם ראיה נוספת שור אחה כהנחות איינשטיין. רעיון של פרופ' שדה הוא מפני שהוא כל כך פשוט. אם תימצא נכונה יש להישג זה כוי לזכות בפרס נובל".

עבודתו של הפרופ' שדה מוקדשת לפירסום בכתב העת החשוב „פיזיקל רוויו לטרס" ותראה אור בשבועות הקרובים.

השחקן קיל הזמלי (מימין) עומד כמה שבועות על הבמה של צ'רלי צ'פלין (משמאל) עשוי בירכה שיוצג בחולות. צ'רלי צ'פלין עומד לחזור ולבקר בארה"ב לאחר שנעדר ממנה 20 שנה. הוא הוזמן להשתתף בטקס של הקרנאה את (צילום רדיו של אי.פי.)

חוסיין יבקר

(סוף מעמוד 1)

באורח פרטי אמרו מקורות טונים כי הצעת המלך צעד נועד להראות על אף העובדה שארה"ב הידעה ביחס לעיקר של חוסיין. היא גילתה הה ולא רצתה להביע דעה כה שנבע בחריו החרצון שלא התחום כה השיטה של העריבים, הסבורים כי ארה"ב הפכיד בעיניבי ההבנה.

בעיריה אמריקאים רכזו כי היננו בתגובה יהיה לפי לפחות עד שיצלה בדיה תגובות בדינות ערביות תגובותה של ישראל.

אישור מהבית הלבן

וואשינגטון, 16 (אי. פי.). הלבן אישר הערב כי חוסיין ירדן מתכנן לערוך ביקור ארה"ב וייפגש עם הנשיא. דובר הבית הלבן רונאלד זיגלר שהביקור ייערך בעתיד הקרוב, עדיין לא נקבע מועד. לך. סבורים שחוסיין ידון ניכסון ואנשי הממשל האמריקאי תכנית עליה הודיע השבוע. בהקשר לכך סרב הדובר ארמונם להגיב.

יפאן תקים מפעל להעשרת אורניום

טוקיו, 16 (יופ"יא). יפאן הצעה להקמת מפעל להעשרת אורניום. לדברי מדענים יפאנים המפעל בענין זה לספק המדינה באורניום מועשר.

הקומוניסטים ערכו התקפות בדרום וייטנאם

סייגון, 16 (יופ"יא). כוחות ויטקונג ערכו אמש בשעה מאוחרת והבוקר בשעה מוקדמת התקפות בשטח דרום וייטנאם, לא בוצעו כמותה כ־5 חודשים. אמרו היום דוברים צבאיים. ציינו כי בפעולות אלה נהרגו אזרחים וייטנאמים.

כוחות הוייטקונג והצפון וייטנאמיים ערכו 41 הפגזות והתקפות קרקע נגד כוחות רחים וביצעו ההפצצה ברגמות מחנה של הצבא האמריקאי.

אבים תקפו מטוסים אמריקאים במטרות בצפון וייטנאם כולל ידי בעמדות נגד מטוסים.

לונדון, אנגליה. 16 (אי. פי.) נה אנשים נהרגו ו־100 נפצעו נה דרכים על אוטוסטראדה בלונדון, בה היו מעורבות 100 גיות שהתנגשו זו בזו בערפל.

בצער רב וביגון קודר

אנו מודיעים על נפילתו של

בננו ואחינו

סגן אליאב רפפורט הי"ד

שנפל במילוי תפקידו

ההלויה תצא היום, יום ששי, ב' בניסן תשל"ב, 17.3.72

מבית החולים רמב"ם בחיפה.

המשפחה המתאבלת

הודעת ראש הממשלה בכנסת

(סוף מעמוד 1)

כאילו הוא יכול להכתיב לישראל את התבנית עליה הודיע.

לא למד לקח

בהמשך דבריה אמרה הגב' מאיר כי היומרנות עוברת כחוט השני באופיו של חוסיין. הוא כמליך עצמו על ירושלים ורואה עצמו ב־חזונו מושל על מרחבים גדולים באלה שהיו בהחזקו לפני יוני 1967. את היציאה ההתהפיכה של ירדן במלחמה הוא מגדיר כאסון. אך ל־מרבה הצער — אמרה גב' מאיר — הוא מציע חמש שנים לאחר מכן תכנית המעידה שלא למד לקח מ־אסונו.

אשר ליחסה של ישראל ל־תכניתו של חוסיין, אמרה ה־גב' מאיר כי אין התכנית יכו־לה לשמש בסיס להסכם עם ישראל. אין היא פרי הדברות אתנו, והיא כולה הבצאה מפ־תיעה של בצליה.

רק מו"מ רציני

עוד אמרה גב' מאיר כי שום הכ־רזות או מהלכים חד־צדדיים מעין אלה לא יקדמו את ירדן גם שלב אחד אל פתרון של שלום. הדרך היחידה היא עתה מכרי היא במשא ומתן רציני על פתרון של שלום. כל דרך אחרת מכזב.

מיד לאחר נאומה של ראש הממ־שלה נפתח דיון בדיבר, שליו הת־ליכה נשיאות הכנסת. במקום הצ־עת ההצבעות לסדר היום נשא דב־רים מנהיג האופוזיציה ח"כ מנחם בגין.

נאום בגין

מר בגין כציג להשיב לחוסיין כך: הדעתך באתמול היא הבל ורעות רוח. ממלכתך המאוחדת תלויה על בלימה. הפדרציה שלך היא רוח מדוה, דמיון שוא... ארץ ישראל שייכת לעם היהודי מאז נאמר לאבי האומה „לזרעך אתן את הארץ הזאת, לעד עולם".

ח"כ חיים צדוק, יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הבית, אמר בתגובה על דברי מר בגין כי חילוקי הדעות אינם קיימים מסביב לזכותו ההיס־טורית של העם היהודי על ארץ־ישראל. חילוקי הדעות הם ביחס לאפשרות לממש באופן מעשי זכו־יות היסטוריות אלה. אשר לנאומו של המלך הירדני, אמר מר צדוק כי אין בו כדי לקדם את ענין השלום מאחר והמלך חוסיין מתעלם לחלוטין מישראל ומהעובדה שיהודה ושומרון הם בשליטתה של ישראל. אין בנאום כל רמז — אמר צדוק — לנכונות לשלום עם ישראל. ח"כ צדוק סבור כי הקמת תבנית חוק־תית מבוכה להסכם שלום עם יש־ראל אינה אלא נסיון לאחיזת עי־ניים.

ח"כ זבולון המר, שמילא תפקיד מכריע בהמשך הדיון ובניסוח הצ־עת הסיכום אמר כי לא התאכזב מדבריו של חוסיין מאחר ולא ציפה לכל הודעה דרמטית מצדו. הלקח שלמד הוא כי מדיניותנו בשטחים מאז המלחמה נשאה פירות והמלך חוסיין חייב עתה להתייחס אליה. מר המר סבור כי אנו צריכים להב־היר במפורש מה עמדת ישראל אל שכננו ממזרח לירדן.

מהומה על לא מאומה

ח"כ איסר הראל (ע"מ) סבר כי כל הדרמטיזציה שנהגו בישראל ל־הודעת חוסיין היא מהומה על לא מאומה. הכנסת, לדעתו של מר הר־אל, לא היתה צריכה להתייחס בכלל לתכניתו של חוסיין שמציע לנו „הא לך כלום והחזק זאת חזק מאוד" — כדברי מר הראל.

ח"כ תופיק טובי (רק"ח) שלל את התגובות שנשמעו. גם הן וגם נאו־מו של חוסיין הם לדבריו נסיון ל־הסחת דעה מהתכנית היחידה שיש לבצעה והיא החלטת מועצת הבט־חון המחייבת את ישראל לנסיגה.

מפ"ם: אין להצטער

דב זכין (מפ"ם) מציע לכנסת לא להתעלם מכך שהודעת חוסיין מר־פיפה הכרה בלתי משקל לעם ה־פלשתינאי. קבלת הפנים שזכתה לה התכנית בבירות ערב ואצל המחב־לים מעידה על התפוררות החזית הערבית הכלחמתית. על נכונות חו־סיין לנקיטת מהלכים עצמאיים אין להצטער — כך אמר דב זכין.

ח"כ א. ורדיגר (פאג"י) מפקפק אף הוא אם תכניתו של חוסיין זקו־קה להדים כה נרחבים. היא כולה בניין להסדר בין חוסיין לפלשתי־נאים ותו לא.

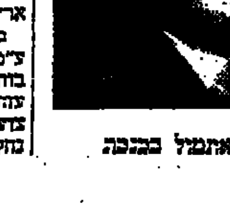

בגין אתמול בכנסת

ח"כ שמואל תמיר אמר כי תכנית הסרק היומרנית של חוסיין לא יכ־לה לצוץ אלא בחלל הריק שנוצר על ידי ממשלת ישראל. לדבריו טוב לא נוהג קורטוב טעם להרהר כ־קביעת עובדות בשטחים.

ח"כ אורי אבנרי הגדיר את הו־דעת המלך הירדני כהכרה היסטו־רית בקיום האומה הפלשתינאית מ־צד אויבה המרשבע ביותר. הוא הת־עלם מן ההכחשות בדבר קיומה של הבנה בין ישראל לירדן וטען כי המלך חוסיין לא היה מוסר את הו־דעתו לולא האמין כי קרוב הסדר בו תחזיר ישראל את עיקר השט־חים.

בתום הדיון הופסקה הישיבה ל־כשלוש וחצי שעות (והוכנה הפס־קה של שעה בלבד) לפי בקשת סי־עות שונות. בין אנשי הקואליציה השתררה מבוכה לנוכח הצעת הסי־כום של גח"ל שנוסחה בשני סעי־פים: האחד קורא לדחיה מוחלטת של הודעת חוסיין, והשני מציע לו־מר כי הכנסת קובעת כי זכותו של העם היהודי על ארץ־ישראל איננה ניתנת לערעור. נגד הצעה כעין זו לא ראו עצמם רבים מחברי הכנסת יכולים להצביע על פי מצפונם.

ההחלטה

החלה התרוצצות. בלחץ המפד"ל קבעה ועדת ניסוח של המערך כי בהודעת הקואליציה יאמר במפורש כי זכותו ההיסטורית של עם יש־ראל על ארץ־ישראל איננה ניתנת לערעור. אולם בשל חילוקי דעות בקואליציה ובסיעת המערך בעיקר נוסחה הודעה ארוכה לפיה הכנסת מאשרת את הודעת ראש הממשלה הקובעת כי הזכות ההיסטורית אי־נה ניתנת לערעור, אך מעגנת כל זאת בקווי היסוד של הממשלה וב־החלטות הכנסת. ברוב קולות אוש־רה הכנסת הודעת סכום זה.

ע"מ: נגד תוכנית חוסיין

מזכירות הרשימה הממלכתית קיב־לה אמש החלטה השוללת את תוכ־נית חוסיין וקובעת כי „זכותו של העם היהודי לארץ־ישראל אינה ני־תנת לערעור". בהחלטה נאמר כי ע"מ רואה בנהר הירדן גבול בטחון של מדינת ישראל וגורסת שעל יש־ראל לבסס את השלטון הישראלי, כשלטון בלעדי, בשומרון וביהודה, ברצועת עזה, בסיני וברמת־הגולן, תוך הבטחת זכויותיהם של התו־שבים הערביים — מוסר סופר „ה־ארץ" לעניני מפלגות.

בהחלטה אחרת גינתה מזכירות ע"מ את הכרזות מפ"ם נגד ההתיש־בות יהודית בפיתחת רפיח וברצועת עזה, וקוראת לממשלה להמשיך ב־ביצוע של והחזרה בהתנחלויות ההי־אחזות קבע.

פרידמן גאה להציג: 16 ענק

ראה עמוד 24-25 במוסף

המפלגה הליברלית

פעולות

ראה עמ' 26

עיריית רמת גן המחלקה לתרבות

פרסי רמת גן תשל"ב

עיריית רמת גן מודיעה בזה על הפרסים הבאים שיחולקו השנה. הסופרים המעוניינים מתבקשים להגיש יצירותיהם ב־3 עותקים עד ליום כ' אייר תשל"ב 4.5.72 למחלקת התרבות של עיריית רמת גן.

ואלה הפרסים שיחולקו:

א) פרס רמת גן לחכמת ישראל
הפרס הוא בן 2000.— ל"י ונועד למחקר בהלכות ובמחשבת ישראל בספרות, בלשון, בידיעת העם ובתרבות ישראל.

ב) פרס רמת גן לספרות יפה
הפרס הוא בן 2000.— ל"י ונועד לספרות יפה בסיפור, שירה, מחזה או בקורת.

ג) פרס ע"ש יצחק למדן לספרות ילדים ונוער
הפרס הוא בן 2000.— ל"י ונועד לספרות נוער וילדים בסיפור ובמחזה.

ד) פרס לפולקלור ע"ש ש. אנסקי
הפרס הוא בן 3000.— ל"י ונועד לספרות הפולקלור בתחום חקר מנהגי ישראל, סיפור או זכרונות שיש בהם מן ההוי היהודי בארץ או בתפוצות.

לתחרות הפרסים יתקבלו רק ספרים שנתפרסמו בשפה העברית תוך השנתיים האחרונות ממועד ההכרזה על הפרס.

חבר השופטים מתמנה ע"י אגודת הסופרים. חבר השופטים לא ידון בספרים שלא הוגשו לתחרות.

ד"ר ישראל פרץ, ראש העיריה

הארץ

ב׳ בניסן תשל״ב
17 במארס 1972

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא״ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311, מח׳ המודעות רח׳ מזא״ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311, מח׳. הפצה ומנויים מזא״ה 75, טל׳ 623311, ת. ד. 233, מס׳ מיקוד: 61000.

ירושלים: רח׳ החבצלת 2 טל׳ 6־245456, ת. ד. 233. חיפה: רחוב טרומפלדור 22, טלפון 2—661160, ת. ד. 5259

המו״ל: הוצאת עתון הארץ בע״מ. דפוס הארץ מזא״ה 56 ת״א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.

HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 623311

ניפוח מוגזם בדיון הכנסת על תכנית חוסיין

ספק אם היה נחוץ שבדבר ראש הממשלה יפרסם צעד ביום ד׳ בערב תגובה על תכנית המלך חוסיין. קשה גם להבין מדוע ראש הממשלה לא הסתפקה אתמול במתן תשובה על הצעות לסדר היום בנביאות הכנסת הכרה בדחיפותן, אלא הקדישה הודעה אשר מחייבת דיון מלא יאחר מכן. במקום להצביע על ההצעות לסדר היום בצורה המקובלת (הורדה מסדר היום או העברה לוועדת החוץ והבטחון) היה צריך להצביע בעד ונגד הצעות החלטה. צורה זו של הטיפול הפרלמנטארי בנושא שיוותה לו ניפוח ביותר. ראש הממשלה היתה יכולה לנהוג זאת. אך כאשר נמנעה מלנהוג כך, מתבקשת המסקנה שהיתה את מעוניינת בטיפול מורחב. הנושא לסיבה לכך, נאלץ להגיע להשערה כי התכוונה לספק מגבות במריטות שבקרב סיעת המפד״ל ובמיוחד יזוע אפילו את הירות־גח״ל. הזכות ההיסטורית של עם ישראל על ארץ־ישראל האי שאינה ניתנת לערעור; אלא שהחלטת הכנסת לא הוכל להוסיף דבר, וצרוף פיסקה זו לנוסח ההחלטה מיוחדת לעורר פירושים כאילו ממשלת ישראל אינה מוכנה לנוב ויתור טאריטוריאלי כדי לאפשר הסדר של שלום עם ירדן.

מלכתחילה צריך היה להיות ברור לממשלה כי יש להתייחס לתכנית הידועה של המלך חוסיין כאל מסמך שחשיבותו מוגבלת יחסים הפנימי של ירדן והמחנה הכלל־ערבי. במידה שיש מקום לראות את צעדו של חוסיין כחלק של מערכה במדינית המכוונת לישראל, חייבים ורשאים אנו להצביע על העובדה כי ההלכה הקונספטואלית הפנים־ירדנית אינה הופפת את המציאות המדינית בשטח: אפשר היה לעצות זאת מבלי ללעוג למלך חוסיין. אמנם הוא חייב ההיה לנו על כה שעצינו בעת הפליטה מסוריה לתוך ירדן, אך כלות הכל העדפנו אותו על שלטון אחר ברבת עמון, ובעתיד איזוהו הוא עשוי להיות פרטנר להסדר.

הסדר כזה לא יוכל לקום כשירושלים תהיה בירת חבל פלשתינה שבממלכת ירדן. הבעת נכונותו של חוסיין לצרף את רצועת עזה לירדן יסודה באיבתו בלתי־נכון לגבי סיכויו. באשר ליהודה ושומרון דבאית ישראל לעמוד על ביצוע של דריכות בתחום הבטחון וזכויות התיישבות. כל זה צריך לומר באוזני המלך בשקט ובקיצור. הפיכתו ליעד לביקורת בכנסת משך כמה שעות, בבקשת אולי את הירות—גחל והדתיים. אך לא תאדיר את יכולת הממשלה לנווט את ספינת המדינה לקראת הידברות עם האויבים של היום.

עידוד הדיור להשכרה

הסיוניים שמציע נגיד בנק ישראל מר משה זנבר לצידוד הדיור להשכרה כחלק מפיתרון בעיות הדיור, ראויים לביצוע בידיו. אם מציע מר זנבר לפטור ממס הכנסה את ההכנסות מהשכרת דירות וחדרים, יהיה בכך משום הפסד קטן למדינה שממילא כמעט אינה מצליחה לגבות כספים ממקור זה וכן יהיה בכך משום רווח למחפשי הדיור בשכירות. הגידול במספר הדירות המוחזקות היום ללא שימוש מתוך חשבונות של עליית ערך, הופך את גורם ההשכרה לבעל משקל גדול מבעבר.

משקל גדול יותר יהיה לבנייה להשכרה אם אמנם תוכל לעבוד בתנאי רווחיות. בעולם מקובלת שיטת הסובסידיות הממשלתיות הציבוריות לדיור על פי קני מידה סוציאליים, לשיטה שאינה בהמידה את האדם לדירה שבבעלותו ומאפשרת לו להתאים את הדירה לצרכיו המשתנים יש יתרונות ברורים. עדיין לא נקבע אם התכניה הממשלתית לבנייה לצרכי שכירה זולה יותר בישראל כאשר השיטה האחרת. הרצון לעודד את הבנייה להשכרה שהציע מר זנבר כן הנכון שתתורגם לבדיקות יסודיות ולהצעות של כמס.

במיסגרת זו ניתן לראות את הצעתו של מר זנבר לתת לזוגות צעירים מחוסרי אמצעים דירה קטנה בשכירות כשדמי השכירות יוחזרו להם לאחר שיהיו את הדירה במצב נאות. כיום מותנית הסובסידיה הממשלתית לדיור של זוג צעיר בכך שיהיו לו אלפי הלירות הראשונות כדי לרכוש דירה במחיר הנמוך ממחירי השוק. אם אין לו סכום הכסף הראשוני, הוא מפסיד כל תמיכה. כדאי איפוא ליישם את השיטה של דמי שכירות לנזקקי דיור, לפחות עד שיגיעו לסכומים הראשונים הדרושים לרכישת דירה כשלהם, גם לגבי קבוצות אחרות הזכאיות לדיור.

הק.ג.ב. מגביר הלחץ על היהודים

בשבועות האחרונים רבו הידיעות על הטרדה גוברת והולכת מצד שרותי הבטחון הסובייטים כלפי יהודים המבקשים התרי יציאה לישראל. עם זאת, אין סימנים שחלה תמורה מהותית במדיניותה של מוסקבה לגבי מספר היהודים המקבלים היתר לעזוב את בריה״מ.

יתכנו כמה הסברים לתופעות אלה.

יש מקום לחשוש שהק.ג.ב, אשר — לפי ידיעות שונות — אינו רואה בעין יפה את התרת ההגירה לישראל, עוסק כאן ב„יוזמה פרטית" כשלו נגד היהודים ונגד פתיחת הסדק הצר במשטר הסוציאליסטי, כפי שהגירה כלשהי מבריה״מ ודאי מצטיירת בעיניו.

אפשרות אחרת, שאינה סותרת את ההשערה הראשונה, היא שההטרדות קשורות בידיעות שהקרמלין החליט לפתוח במערכת תעמולה נגד העליה. לא הוטל איסור או צימצום של מכסות אך רוצים לצמצם את מספר המבקשים לעלות. במסגרת זאת שידרה, למשל, הטלוויזיה הסובייטית סדרת ראיונות עם „מהגרים מאוכזבים" שחזרו מישראל לרוסיה. ובמסגרת זאת עשוי הק.ג.ב. למצוא לעצמו הזדמנות להתנכל ליהודים שכבר הגישו בקשות להיתרי יציאה.

אפשרות שלישית — ואף היא יכולה ללכת בד בבד עם הקודמות — שההטרדות, שניתן להן פרסום ניכר בחו״ל, אמנם לא נעשות לתדמיתה של בריה״מ במערב אך נוחות לקרמלין מבחינת היחסים עם מדינות ערב. אפשר להצביע עליהן כהוכחה כאכן עושים השלטונות הסובייטיים להקטנת מספר היהודים היוצאים לישראל.

לדברי כתבים מערביים בבריה״מ הטרדות ותעמולה זאת, אמנם מרתיעות חלק מהיהודים שממילא מהססים בקשר לבקשת התרי יציאה. אך לגבי רוב היהודים הן מוסיפות רוגז ומורת־רוח ומעמיקות את רצונם לעזוב את בריה״מ. המורות יותר הידיעות שהתנכלויות הק.ג.ב. מורגשות במיוחד במחנות המאסר שם כלואים לא מעטים מהפעילים למען עליה. אלה אנשים החשופים עוד יותר למעשי המשטרה מאשר האזרח הסובייטי הרגיל — הפעולה להגנתם חייבת להיות אחד הנושאים המרכזיים של הארגונים היהודיים הלוחמים למען זכויות יהודי בריה״מ.

המאואיסטים בצרפת נבוכים

„ניכסון — מכשלון לכשלון" — בבלים אלה הגדיר בסאותם של הקומוניסטים המאואיסטים בצרפת „ל׳הומניטה רוז׳" את בסעו של הנשיא לסין. אולם השבועון, המתיימר לשמש שופר למחשבות מאו, כגלה סימני מבוכה.

אין זו הפעם הראשונה שהמאואיסטים הצרפתים נתונים במבוכה: בפעם הראשונה היה זה ביולי 1971, כאשר הנשיא ניכסון הודיע על כוונתו לצאת לסין. בפעם השניה היה זה בדצמבר שנת 1971, כאשר מנהיגי סין התייצבו נגד בנגלה־דש במלחמת הודו־פקיסטאן וכך התעלמו מזכות הקיום של העם בבנגלה־דש.

המהפכנים הצרפתים באלצים עתה ללמוד, על כורחם ולמבוכתם הרבה, את סבך הקשרים הבינלאומיים ואת האמנות הקשה של שיכתוב ההיסטוריה מדי פעם בפעם, לפי צרכי השעה.

פסגת מוסקבה: הכרעה בספק

יש לשרטט ראשי־פרקים להסדר של דו־קיום ישראלי־ערבי

מאת פולס

תהיה זאת הפתעה אם תהיה הכרזה כלשהי בירח המזרח־תיכונית בסוף ביקור הנשיא ניכסון עם מנהיגי ברית המועצות במוסקבה בחודש מאי. הערבים מקווים, כי הסובייטים יוסיפו לצדד בעמדתם גם כאשר ידובר בעניני האיזור בין ראשי שתי מעצמות־העל. כמו כן נראה להם, כי ויתור שיביעו פה שוב לא יוכלו להשיג את ביטולו במוסקבה. סתבת להחריפים נוספים בן הכתם לא הזיק להם, ואם בעית יחסי ערב—ישראל המצויה 58 חדשים לפתרונה — תוכל להמתין גם שישים חודש.

עם זאת מורגשת נשיפה מצד מדינות ערב להיערך לקראת פיסגת מוסקבה. המלך חוסיין עומד לבקר בוואשינגטון, כמשלת סוריה שב אגב דוחה בשתי ידיים את החלטת מועצת הבטחון מס. 242, אשראף גורבאל נקרא להתייעצות מוואשינגטון לקהיר.

[illegible]

*

על מה במכסים התקוה והבטחון של עורך אל אהראם? „הפתרון הוה מבריח אותנו להשתמש בכוחנו המדיני הכולל עד קצה גבול היכולת — באפשרויות הצבאיות: בפעולה הצבאית, בהתאם לנסיבות התקופה; בהוויתות המדיניות הפרבית והסובייטית; בפעילות דיפלומאטית והסברתית אינטנסיבית". אשר להיבט הצבאי, יש לשים לב לסייג שהייכל התקין אותו („בהתאם לנסיבות התקופה"). למעשה הוא ספקן כותבת בנידון זה: „קשה לי — ואני מתפלל לאללה שאהיה טועה — לתאר לעצמי פתרון צבאי כבריע שיתחיל בצעד ראשון בקנה ולא ייפסק לפני צעד אחרון בקוניטרה".

[illegible]

מאת א. שוייצר

[illegible]

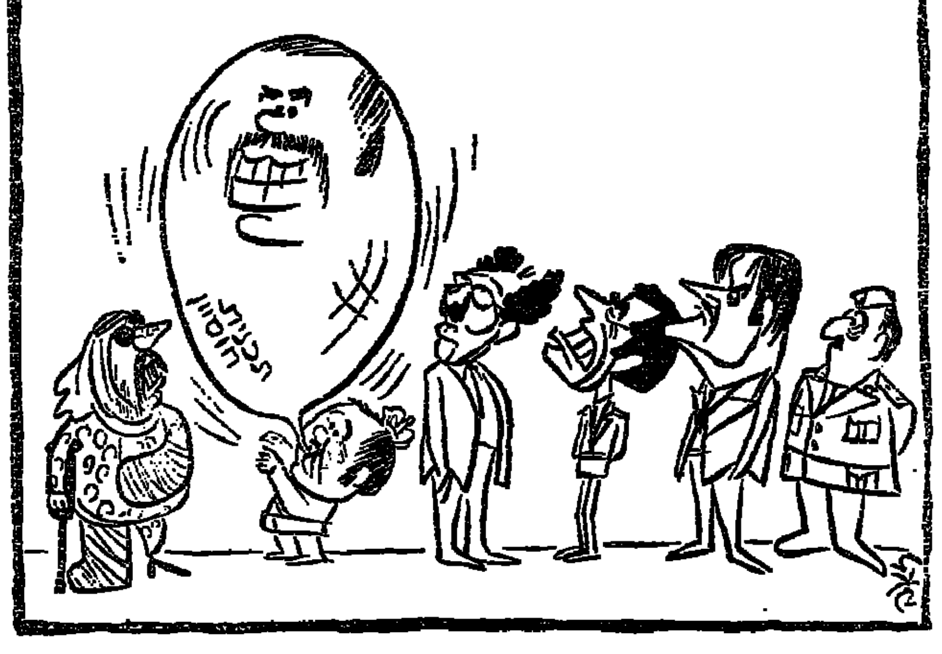

יזמת חוסיין

המלך מעמיד במבחן את כוונות ישראל לגבי יהודה ושומרון

[illegible]

נשבר הקרח ברבת־עמון

התכנית תעודד מנהיגים מקומיים לנהל שיחות תכליתיות

מאת עודד זראי

[illegible]

תגלית האחריות על שכם מנהיגים מקומיים

[illegible]

הזכות המוסרית

[illegible]

המלך חוסיין

שביתות הסטודנטים

אין דמיון בין השביתות בישראל למרד במערב

מאת אמנון רובינשטיין

אחת הבדיחות המחורות ביותר מהלכת ביחינו על דפי העתונות: הבדיה משווה את שביתות הסטודנטים בישראל עם התקוממות הסטודנטים בארה״ב ובמערב־אירופה. „מהפכת החורף של הסטודנטים" — כך כונו גל השביתות ואיומי השביתות שפרצו באוניברסיטה תל־אביב, ירושלים ובר־אילן. השוואת לפאריס ולברקלי הופרחו באוויר. הכל מדברים על ה־אופנה שהגיעה ארצה. כרגיל. באיחור.

[illegible]

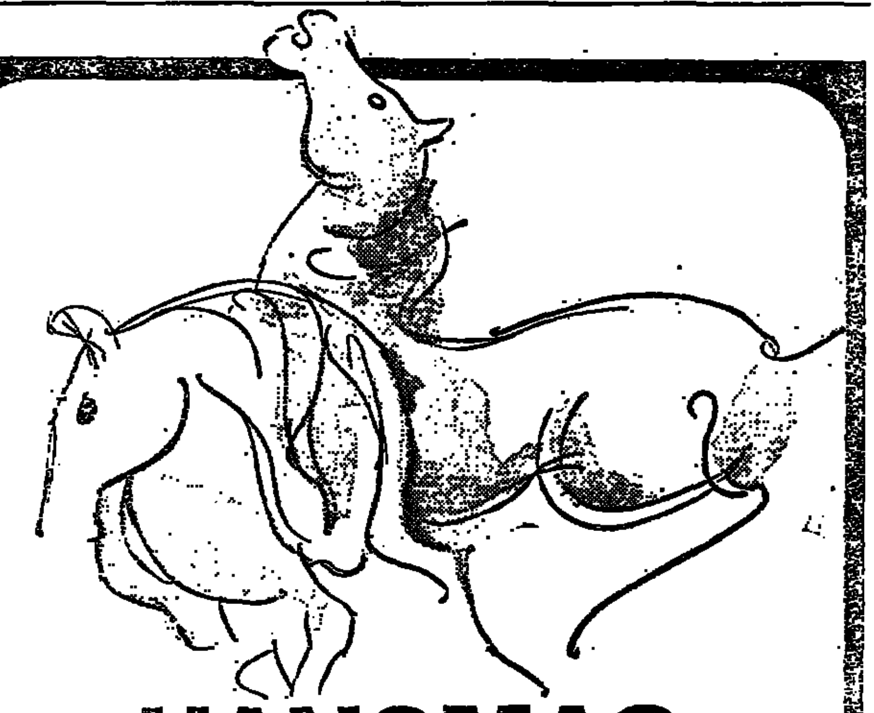

HANOMAG
HENSCHEL
סוס עבודה רציני

* עם קבינה רגילה או כפולה
* נוחות בטעינה ופריקה
* פ י נ י ש ק פ ד נ י
* כושר העמסה 1500 ק״ג
* ה נ ע ה ק ד מ י ת
* כושר תמרון מעולה
* של ל אבזרי בטיחות

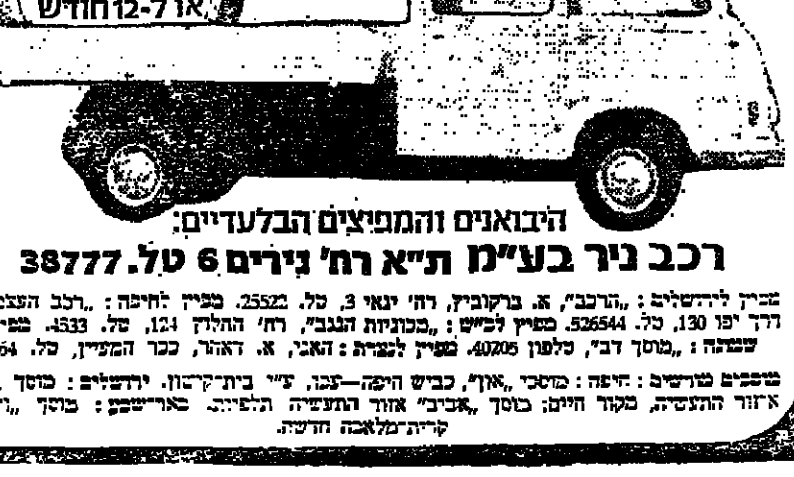

היבואנים והמפיצים הבלעדיים:
רכב ניר בע״מ ת״א רח׳ גירים 6 טל. 38777

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ישראל האחרת: בית־שאן (א׳)

שקט תעשייתי בהשראת גח״ל

ההסתדרות — מחוץ לתחום ✶ יו״ר עובדי הטכסטיל משליט את רצונו

מאת יאיר קוטלר

דוד אדרי הוא כוכב־תורן בבית־שאן. כוחו עולה והבטיח למפלגתו. הוא מרכז סביבו עוצמה רבה. עובדי מפעל הטכסטיל הגדול בחרו בו פעם שניה להפקיד היו״ר שלהם. הוא ודאי ייבחר בקרוב לקאדנציה שלישית. אדרי הוא חבר תנועה ה־חירות. כל 11 חברי הועד הם על טהרת גח״ל. במפעלי הטכסטיל — היום כבר מקום עבודה מכובד ורב־יוקרה — מועסקים כ־700 עובדים. זה אחוז קובע בעיר פרובלאבטית כבית־שאן שמספר שכירה כ־2,500. בצורים עוד בעיירה כ־500 מובטלים ואותו כמספר של מפרנסים לסוגיהם, הבאים אליה מן החוץ. לכל הנוהג שות במפעל הטכסטיל השלכה ישירה ומיידית על כצב הרוח בעיר ובר מקומות העבודה האחרים.

להסתדרות אין דריסת־רגל במפ־עלי הטכסטיל. יצחק בן־אהרון אינו מוכר כאן. זה מבצר של חירות־גח״ל. כמס כך. גם בטאון העובדים הוא עלון כמלגתי העדשה נפקות ל־תנועת החרות ולגח״ל — בסיוע נדיב של הנהלת המפעל. מכמלטם מבקשים עסקני חירות־גח״ל לתקן לעמדות־כוח חדשה, לכבוש את ה־הסתדרות ובין המועצה המקומית. הידידות הגוברת בין דוד אדרי ל־מזכיר מועצת הפועלים מנחם בך בסט מטביעה חותמה בכל אתר, בשמשת נושא לשיחות ולספקולצ־יות במפגשים חברתיים, בבתי־הק־פה, בבתי־הכנסת.

דוד אדרי ולא אחר אחראי לשקט התעשייתי הפוקד את בית־שאן ב־עידן גובר של שגשוג כלכלי חסר תקדים ומחסור מדכא בשיכונים וב־ידים עובדות בעיירה רחוקה שהשר־תרד בה גם שקט בטחוני.

הגיסים

בבחירות האחרונות נבחר דוד אדרי סגן ראש המועצה המקומית כנציג גח״ל. הוא הספיק לכהן בתפ־קידו רק מספר חודשים עד שהוחלט לפזר את המועצה ולמנות תחתיה ועדה קרואה. אותה עת יצא אדרי כמעט הטכסטיל להופשה ללא תש־לום. הח״כ (חירות, גח״ל) דויד לוי בשוי לאחותו של אדרי. לוי היה כיום ראש המועצה יעקב מכלוף. ל־הלכה היה איש המפד״ל מכלוף ראש העיר, אך למעשה שלטו בבית שאן שני הגיסים — אדרי־את־לוי. מכלוף, שמפלגתו קיבלה ארבעה מנדטים, נזקק לשני המנדטים — לשון המאזנים — של גח״ל כדי להיות יו״ר המועצה. ההסכם עם גח״ל איפשר למכלוף להדביר את המערך, שזכה בחמישה מנדטים. כך הצליחו שני חברי גח״ל מאותה משפחה לשלוט בעיר, לבנות את הדמיונם.

דוד אדרי הוא בן 30, נשוי ואב לארבעה ילדים, ובקרוב — לחמי־שה. נולד במרוקו, עלה לישראל ב־1955 במסגרת עליית הנוער. נש־לח לקיבוץ חפץ־חיים. העתיק את בגוריו לבית סבתו בטבריה. התגדב לצנחנים. נפצע במלחמת ששת ה־ימים בכיבוש העיר העתיקה. היה כאושפז ארבעה חודשים בהדסה. הוא גיבור בעיני רבים מתושבי בית שאן. ב־1959 עלתה משפחתו (14 נפשות!) לישראל, הועברה לבית־שאן. דוד הצטרף להוריו.

כשהשתחרר מצה״ל עבד אדרי ב־ציוד כבד במוביל הארצי. הוא בעל מיבנה גוף חסון, רתב. העבודה הפי־סית הקשה הישלה אותו. ב־1966 התחיל לעבוד במפעל הטכסטיל. מייד בלט במנהיגותו. כעבור שנתיים (1968) נבחר לעמוד בראש הועד. כך היה גם בבחירות שנערכו ב־מפעל הגדול ב־1970.

„עד לבחירתו של אדרי שלטה ב־טכסטיל מפלגת העבודה. אך כבר ארבע שנים היא מחוץ לתחום. היא מודאגת מכוחו הגדל של דוד אד־רי, שמוכבן דורך בבית־שאן. ההס־תדרות ומפלגת העבודה אובדי־עצות. דאגות של שלטון, רחמנא ליצלן, מכרסמות את עולם של העסקנים המקצועיים. הם לא מוכנים לבלוע צפרד״ע כזאת, להשאר מחוץ לכל השפעה במפעל הגדול ביותר בעיר. הם פשוט לא התרגלו להיות באופו־זיציה. צעיר חבר תירות מערער את שיווי משקלם. שליטתו של גח״ל ב־טכסטיל מכוונה על־ידי עסקני ההס־תדרות כך: „תופעה לא נורמלית". חד, חלק וקצר.

מזכיר מועצת הפועלים מנחם בך־בסט אכול דאגות. שנתו נודדת. שע־רו הדליל הכסיף בארבע השנים ש־חלפו. שפמו נראה דקיק מהרגיל. השקט התעשייתי שהשתלט במפעל הטכסטיל בעבריה. מכתיב גם את מצב הרוח בעיר. שקט בכל מקום. יותר מדי שקט בשביל עסקנים ה־מבקשים אתגר. פועלויות. הטכס־טיל הוא הברומטר.

בך־בסט אינו מרוצה בנושאים שהוא אבון עליהם. אמנם הוא נבחר להפ־קיד רק ב־1969. אך הוא תושב ה־עיירה מסוף 1952. נכנה עם השכ־

שאלתי את בך־בסט: האם נכון, כי מועצת הפועלים דואגת על הש־גיו של דוד אדרי בטכסטיל ועל ה־שקט התעשייתי שהשתרר בעיר ב־השראת גח״ל?

מירור, פחד, יריבי

בך־בסט: „נכון כי קיים מצב לא כל כך נורמאלי בינינו לבין הטכס־טיל. זה לא חייב להיות כך. אדרי ואנשיו ברובם הפכו את הטכסטיל ל־סניף של גח״ל. זה מבצרם האחרון בבית־שאן, אמנם מעוז חזק. הם הכ־ניסו במפעל טרור, פחד ויריבות עם מועצת הפועלים. במפעל הטכסטיל כבר אינו שלוחה שלנו. אין כמעט יחסים בינינו לבינם במישור המקובל. אך אין לי טענות לגבי ההגיחם ה־מקצועיים. השקט התעשייתי הושג לא כצע בגלל שוויתרנו על אינטרסים מפלגתיים שלנו. איננו רוצים להתר־מודד".

— אתה והדוד אדרי גם יריבים בכוח בהתמודדות הצפויה על ראשות העיר?

בך־בסט: „בינתיים לא פרסונים שוהים. גח״ל היה גלגל שלישי אחרי המערך המפד״ל. היתה מפולת ל־מפד״ל־מכלוף. מפד״ל עוד תשלם על כך. אך נראה כי גח״ל יסבול הרבה פחות אף כי היה שותף באותה קר אליציה".

שאלתי את דוד אדרי, צעיר נמרץ חובש כיפה („בכל המפלגות יש דתיים") המדבר קצר ולעניין, איך יסביר את התופעה „הלא נורמלית" (כדברי בך־בסט) לפיה גח״ל שולט במפעל כאשר במועצת הפועלים הוא במיעוט (חמישה צירים) מול רוב מוחלט של מפלגת העבודה (10 צי־רים)? ועוד שאלתיו: מה סודך?

אדרי: „עד 1968 שלטה בטכסטיל מפלגת העבודה. חברי הועד נבחרו בהתכתיב מפלגתי. היום כבר לא כך. אמנם אין לי — כפי שיש לעבודה — מה להציע למהר, אך אני טוב לו במפעל, סופד אותו. קודם היה כאן טרור ומחנה ריכה. אם לא קראו למנהל „פר" היו נצנצים. היום כולם ביחסים מוכיס".

— מה יש לבך־בסט נגדך?

אדרי: „הוא לא בא למפעל, לא מתעניין. הוא רק מחפש איך לדפוק את הועד, אותי. הוא שאפתן, מתמם יותר מדי את הכסא. כבר מזמן הוא לא פועל. הוא רוצה להיות ראש עיריה".

— איך הצלחת להרגיע את הרו־חות במפעל, להשליט שקט תעשייתי?

אדרי מגלה את האמת: „אנו דו־אגים לפועלים. גיפתנו להם את ה־משכורות. אך אין אצלנו תוספות מ־תחת לשולחן. שכר פועלי האריג הוא היותר גבוה בישראל, אך כאן עבדנו על ההסכם הקיבוצי. משלמים יותר. מה שטוב לפועל ולמפעל זה הוקי. ההסתדרות אצלנו היא מחוץ לתחום".

פעם, בהיותו פועל מן השורה, עבד דוד אדרי במצבעה. היום הוא בוס. ההנהלה העמידה לרשותו מזכירה בחצי משרה. חבריו במצבעה התחי־כו במ־לאכתם, כבר כביכים גם ל־200 ל״י בחודש. אך שכרו של מנהיגם אדרי ירד ל־600 ל״י. אין שעות נו־ספות או פרמיות. כולו (לדבריו) קר דש לעניני ציבור — הוא אוהב זאת, זהו סודו של דוד אדרי. הוא מייחד הציבור. הבחירים, לפני נשה, היא המפורנסת השניה בבית.

כאשר היה דוד אדרי סגן ראש ה־מועצה המקומית ושותף קואליציוני של מכלוף, נמצא גח״ל באותה עת באופוזיציה במועצת הפועלים. האח־רונה, גם כדי הפעגין מורת רוחה מן העובדה שהוחירד מן המערך באר־פוזיציה במועצה גם כדי לגלות כוח ומשמעת, הכריזה שביתה שנמשכה 18 יום. מעדרי המועצה המקומית גב־עלו. דויד אדרי. תנוך פעולות־גמול של הנגבהים. הסיב מייד מכה מר חצה. מהירה ורוחבת: השבית את מפעלי הטכסטיל. השף את אותו־יד של בך־בסט. המזכיר גילה כחול־

בה התוחיקה המבוססת הנותנת את הטון. הוא נולד במרוקו לפני 45 שנה. עדתו היא מיעוט מבוטל בבית־שאן, שאוכלוסייתה רובה כמולה יו־צאת מרוקו. המרוקאים הם הקוב־עים, לא הטורקים. בהיותו בן 15 עלה לארץ, התחנך בחברת הנוער של קיבוץ תל־יוסף. ב־1946 התישב במשגב־עם. אחר כך עבר לגינוסר. עבד בציוד כבד במפעלים אזוריים הסיפקים לקיבוצים. לפני בואו לבנין ההסתדרות היה מבהל המחלקה הטכ־נית במועצה המקומית.

המזכיר בך־בסט, נשוי ואב לארב־עה, כבקש להיות ראש המועצה המקומית. בהיותו חבר מסור במפ־לגת העבודה, סיכוייו לזכות בבכורה יותר מטובים. עד הבחירות תוסיף האי הועדה הקרואה לנהל את עניני העיר לנקות, לסדר ולחטא את בנין המועצה המקומית. גח״ל המבוסס עתה את סניפו בבית שאן על רקע הפגיז הפורשים ב־טכסטיל, צפוי להעמיד בראש רשי־מתו — אני מגלה סוד — את הח״כ דויד לוי. יש לזכור: הפולט בבית־שאן מביא אושר ועושר לבוחרו, לבני־עדתו, לחברי מפלגתו. לתמולה שלו. מסיבה זאת, והמגורמים אחד רים שידובר בהם, כבר החל המאבק על ראשות העיר בעתיד.

היום כולם שבעים ומרוצים בבית־שאן. ניהול העיר מופקד בידי אמת אוף שכנו יעקב שריבט. יעקב מכלוף „הולה" לגתעיה. אמנם הוא מספר למקורביו סיפורי־אגדותו בריכוד אוכ־לוסין — כי שר הפנים קרא לו והבטיחו. כי המפד״ל החזיר אותו לבית־שאן כדי להעמידו בראש רשי־מה המפלגה בבחירות הבאות. אך עדיין להוקה הדרך למימוש הבטחה כזאת, אם אכנם באמת יצאה מפי הדר׳ יוסף בורג.

האב דוד אדרי

שכה הכנסת־אורחים

חשבון רווח והפסד בהזמנת שרי־חוץ לישראל

מאת דן מרגלית

מאז מלחמת ששת הימים קיים ב־משרד החוץ חשש מתמיד מפני בי־דודה המדיני המסוכן של ישראל ב־זירה הבין־לאומית. ירושלים הוגב־לה לחיות עם חילוקי דעות יסו־דיים ביגה לבין ידידיה, אך שר החוץ אבא אבן ומדינאים ותיקים אחרים זוכרים בדאגה את הימים לאחר מבצע סיני ב־1956, כאשר — כביכול — „דרכי ציון זוו אב־לותי". לא עבר בדרכים אלה מבקר־רים שעשו דרכם לארץ.

על כן אחד המאמצים המרכזיים של מדיניות החוץ הישר־אלית היה לשגר הזמנות רשמיות ל־אורחים רמי־דרג מחו״ל. בשנה ש־עברה בלט הדבר בביקוריהם של אורחים מהיבשת האירופית, ולפני שבוע הדגיש אבן בנאומו בכנסת את התרחבות הקשרים הבין־לאומיים של משרדו בעולם.

עונת הביקורים ל־1972 התחילה בביקורים הקרובים של שלושה שרי חוץ מבריטניה, מאוסטריה ומהולנד. הראשון — ואולי החשוב — הוא ביקורו של שר החוץ הבריטי סר אלק דאגלס־יום. זה ביקור ראשון מסוגו, שהוכבת בשנה שעברה, כאשר נענה אבן להזמנה מקבילה ל־קיים ביקור רשמי דומה בלונדון. היחסים הישראלים—בריטיים מת־

נהלים ברמה בינונית של שביעות רצון.

קיימת גם שביעות רצון יחסית מעמדת בריטניה בדיונים שהתקיימו בעבר בהשתתפות נציגי ארבע ה־מעצמות הגדולות. לונדון נטתה אח־רי וואשינגטון, ועל כן כמעט הבי־קורת הישראלית תמיד נגד פאריס ולא נגד אנגליה. אין זאת אומרת

סר אלק דאגלאס־יום

שלא היו חילוקי דעות עם אנגליה. אבן שמע מפי דאגלס־יום, בשיחתם בלונדון ב־1971, שישראל חייבת ל־

גלות יוזמה מדינית כדי למנוע את חידוש האש. אין להניח, כי בבי־קור הנפתח בשבוע הבא יבקש אבן מאורחו לאשר, כי דווקא ההערכות המדיניות הישראליות הוכחו כנ־כונות. לפיכך נראה, כי האורח יח־זור על דעותיו בנבי הצורך ביוזמה מדינית הדשה לעומת הנזבי הרגעה שישמיע אבן.

ידוע כי לא צפויה הודעה משות־פת, מפני שבחינת התוכן היא בלי־תי־אפשרית. במקום זאת ייפרדו דא־גלס־יום ואבן בנאומים שיאוכדו רק חלק מהגבלי הדעות ויסתירו את רובם. חלק חשוב בדיון יהיה דווקא בנושאים כלכליים. אפשר להניח ש־אורח הביקור תרד הטמפרטורה ב־יחסי שתי המדינות לרמתה הנוכחית. לפי מגמת „ההתקפלות" של בריט־ניה מן האיזור, נראה שהנושא ה־יחיד הפשוי לעלות לדיון הוא שאלת המשך אחזקתם של הבסיסים הברי־טיים באי מלטה. במיזה ונציגי יש־ראל נשאלים להשקפת ירושלים ב־ענין שתיד מלטה — העיר לא מכבר אבן — הם מביעים אותה, ומובן כי אין לישראל ענין להעדיף בנ־כונות סובייטית או לזבית על פני נוכחות של אנגליה או נאט״ו.

מחיר האיזון

הצד השווה בכל ביקוריהם של אורחים ומי־דרג בישראל הוא ש־במשרד־החוץ בעולם למה, כי יש־ראל מעוניינת מאד בהיענות אור־חיה להזמנות ובשלחות אליהם. מ־מילא ניתן, מדי פעם, לגבות מירו־שלים מחיר מסויים תמורת היענות להזמנותיה.

בירושלים עמדו על „המחיר ה־מאזן" נדרש מישראל בכל פעם ש־מיקוד נענה להזמנותיה. דוגמה ל־כך היתה השבוע, שכן ספק אם סר אלק הבריטי היה מדגיש — בביקורו בקהיר לפני מספר חודשים — כי מצא במצרים אווירה נוחה להסכם שלום, לולא עמד ערב בי־קור בירושלים. „במקרה של בריט־ניה", העיר משקיף מנוסה, „כבר כולם מחיר האיזון בעת ביקור סר אלק בבכצרים התהבטאותו בהי".

אפשר להניח כמעט בודאות כי הופעות אלה יחזרו לקראת ביקורי אישים נוספים בארץ. וילי בראנדט עשוי לשגר איתות מרגיע לקהיר לפני בואו לארץ. כמותו עלולים לנ־הוג גם ההולנדים והאוסטרים. אם ישמעו בקרוב במדינות אלה הצה־רות בזכות פתרון בעיה פלסתין ובזכות ציונים ערביים אחרים — יהיו אלה סימני־איזון לקראת מסע אישים חשובים לישראל.

אף על פי כן קיימת בירושלים הסכמה כללית, כי המאמץ המושקע בהזמנת זרים לביקורים רשמיים בארץ משיג את מטרתו גם כשאו־תם אישים ומדינות נאלצות „לאזן" את התרשמותם בקהיר או ברבת־עמון. החידוש העיקרי הוא — כ־דברי אחד המשקיפים — שמדינות שונות, אשר בעבר הסתפקו בבי־קורים רק בבירות ערביות — רואות עתה תועלת לעצמן לשלוח אישים חשובים גם לישראל. גם נשיא רו־מניה ניקולא צ׳אושסקו — המכיוון השבוע במשרד החוץ — ראה צורך לעצמו לחגור את ביקורו בקהיר באמת פסיחתו על ירושלים בסמנכה, כי מסעו הוא רק ביבשת השחורה.

קרקע וקרקעות

„אנו באנו ארצה לבנות ולהיבנות"

מאת אורי קיסרי

אנו חיים בתקופה בה אינפורמציה כלכלית מסוגלת לפעמים להעשיר אדם ולהרחיב את היקף ידיעותיו, גם אם איננו נמנה על הכלכלנים למיניהם. זאת חזיתי, זה מקרוב, על בשרי, כשקראתי את פרשנותו של אלעזר לוין על „עסקות ענק במקר־קעין" („הארץ" 3.3.72).

שורש המושג מקרקעין הוא קר־קע. אמרתי קרקע, ולא קרקעות. והנה אחד המקרים המעטים בסמאנ־טיקה, בה לשון רבים היא המעטה, ואילו לשון יחיד — הגדולה והר־חבה. כי כשאתה אומר קרקעות, הרי זה כאילו אמרת מגרשים, דהיינו מוגבלים ומוגדרים, שנמדדו והוצרו כו. לעומת זאת כשאתה אומר קרקע, כאילו יצאת למרחב ואמרת אוטה, עם, אדמה, מולדת.

כמובן, שמי שמדבר על עסקות, על קניה ומכירה, חייב לנייס ליש־בושו המבצעי קרקעות ולא קרקע. אלה ייטיבו לעשות אם יכניסו, ב־הזדמנות זו, ובמקביל, תיקון קל לתוך הסיסמא השירית שעשתה היס־טוריה חלוצית מאז עליינו על הקר־קע: אנו באנו ארצה לבנות ולהי־בנות. הרבה יותר אפקטיבי הולם את המציאות יהא אם נשיר מעתה בנימה פרוזאית יותר: אנו באנו ארצה לקנות, לבנות, למכור ולהי־בנות, כי חלפו לבלי שוב הימים בהם היינו שורים את הגוסח הישן, שכן היום ראשית כל פעולה היא ההריסה. יש להרוס, לגדוע, לטפס קומות אל לב השמים ולמכור. ו־אשר להיבנות — כשמעותו פשוטה: זאת היא טרנספיה הווה אומר: להתעשר. זאת היא חברת השפע, שכה מרבים לדבר עליה. אך זה רק דרך אגב, לצורך הרחבת התמונה הרעיונית שעלתה לנגד עינינו.

✶

צר לי על שאיני זוכר מתי והיכן קראתי על אב עתיר נכסים, שהור־ריש לבניו הון ונכסים לרוב, אך העמיד להם סייג מפורש: אדמות, לא למכור. כי אין מוכרים אדמה. ולא לעשות שום פרצלציות של כב־רישים מן הקרקעות, שכן קרקע אין גוזרים ואין קוטפים.

אילו אפשר היה לפתור את בעיית המגורים של הזוגות הצעירים, של העולים החדשים ושל יתר סוגי האדם שבאו לארץ כדי לבנות ולהיבנות, אפשר היה, אולי, לדגול בדברי ה־אפטריארך האידיאליסטן הזה שגזר איסור על מכירת הקרקעות. אבל עד כמה שידוע לנו, זו אוטופיה ותו לא.

חוששני לומר, שגם לפנים, לפני מאה שנים ויותר, כשהיהודים רק החלו לעלות, אם כי טרם שרו וטרם הכריזו כי הם עולים, כבר לא היה קיים כיבוד הגוואה. אולי היה קיים על הגיר. אך למעשה, הפירו אותו גם הקונים וגם המוכרים ואם יוסיף עמוס אילון, ביום כן הימים, פר־קים לספרו המאלף על דור הבר־יוסדים, יגביע, אולי, כי ההישג ה־עיקרי הגדול ביותר של היהודים ב־דברי ימי הקולוניאליזם הציוני הוא כי לימדו את הערבים, שיכבנו אד־תם, כי מותר ואפילו כדאי למכור אדמה.

אנו כצידנו קראנו לקוני האדמות הקיבודים בשם „ג ו א ל י האדמות". וזה, כמובן, לפי הגיב היהודי. כי לפי הגיב הערבי, אני מניח, לא דובר כאן על גאולה.

אבל זאת היא היסטוריה ואילו אלעזר לוין ניצב בתוך תוכה של האקטואליות, כשהוא כספר לנו על „הנקיף" קטן, קארול רייספלד, שהוא כסתבר יש״ש בן 80, שכבר ימים האחרונים שטח של קרוב 300 דונם בקריה אונו במחיר הנ־דרגי של 15 מיליון ל״י. איש לא יבוא בטרוניות על בן השמונים שהוא פותח בליקווידציה. בגיל כזה קל יותר להחזיק כסמן של 15 מיליון לירות בבנקטים מבמחזיק 400 דונם. בדרך זו מגלגלים העניינים ביותר הבשכיות.

אלא שכה שמספרים לי במקום הוא כי מר רייספלד לא הגיע אל הקרקעות בדרך הפשוטה, דרך ה־שכל הישר. מסתבר, שכמאות דונ־מים של רייספלד ידועים עד היום בשם פרדס רייספלד, על אף היות תם אדמת בור. לפני 40 שנה, כשהיה קארול רייספלד גבר בשנות הכונה גם הוא גואל אדמות. מה גאל? הווה אומר כן הערבים. אין נותרה האדמה בידיהם, הרי בהא מגדלים עד היום את ה„שאמו־הוריגי", אבל היהודי כשיב לדעת כן הערבי כי כשהלים יותר לגבי אדמה חקלאית באדמת מגורים, שם הפת בשוק זול יותר מ„תפוחים" בשוק.

זאת היא אחת מעיסקות הענק בקרקעותיה של ישראל 1972.

✶

ברם יש לזכור לוין עוד סיפור שגם הוא פיקאנטי בטעמו שלו.

מדובר בפרדס רחב ידים, 160 דו־נם, בראשון לציון. הנו פרדס ש־שכבר העיב את חלקו והאישור ל־קור אותו כבר ניתן, כדי להפוך למגורים. אלא שכאן מסתבר יש עם אחרוני המהיקנים גם של פרדסים וגם של האדמות. אינו יודע כה ציווה על הבנים הללו את אביהם הטוב, אך הם אינם גלהבים למכור. מחיר הדונם כבר עלה ב־150% הם יכולים לקבל המרוחו בנקל עד ל־10 מיליון לירות. אלא שאין שום הבנים מהססים כן ההבט האו ארגומנט שהם הוא סנטימנטלי מאוד: לפני עשרות בשנים בא אבא פרדס זה. לעקור אותו זה קשה מבחינה נפשית. וכך אנו על דים, כי יש ורגישות שקולים כנגד 10 בליונים.

✶

את טילו בין האדמות העסקיים בטיים עבינו באלפים פיר של אריה פילין. כאן לא מדובר בפרד־סים. מר פילין כבר הפעם כדרך של בנין. לגבי אדם שהחל את דרכו, זוכור, על גג סימפטי בנהלת בניין, הכרחף הוא דיקורסיבי לא פחות. מר פילין הוא אחד האנשים המעסים בישראל היודע להרוויח כסף, לעשות כבון ולהשאר אנש ויהודי ביהו ובצאתו. לשיר לא אסתיר כבונו, כי תהנה אני על שאין הוא נוסע כיום כה שאמש עורים — דהיינו פרדס.

אני רואה אותו בדביני רוכב על קר בוקר לפרדסו על סוס אמיץ לא בבבוניה. לעת ערב בשובו יוכל לסבה אל שולחן עבודתו, ואם בא רון הכתיבה שלו כבשרון הבחיט שלו — יכתוב את זכרונותיו את סיפור חיו, אני ערב לו כי זה סיפור לא־גורבלי. וכך עם הבחיג והזכריות יקנה את שלטו — זה אחר.

הדולרים באים

העברות מטבע זר גדלו ב־120% בשנה האחרונה

מאת שמשון ארליך

זרם הדולרים במסגרת העברות עולים, תושבים ארעיים, משקיעים וסתם יהודים, גבר השנה במימדים ללא תקדים. העברות אלה גדלו ב־שנה האחרונה ב־120% והן הגיעו ל־350 מיליון דולר, לעומת 160 מיל־יון דולר שנה קודם לכן. הדולרים הנכנסים לארץ הופכים כאן ללירות המציפות קודם כל את הבנקים, ומ־שם הן מגיעות לתושבי המדינה ל־צורכי השקעה בבנייה, בתעשייה, בות העיקריות לעודפי הכספים ה־נכרחיים בבנקים בקורה בזרימה זו, שהיא הגדולה מסוגה בדומה לשנות השיא של ערב המיתון.

מי שירצה לחזור ולדפדף בעתו־נים מלפני שנתיים, יוכל לנמך על הפאניקה של מחסור בדולרים שתק־פה אז את קברניטי המדינה. הוא יוכל לחייך בינו לבין עצמו, כשיק־רא על סכנת הירידה של ה„יתרות" אל מתחת ל„קו האדום" של 500 מיליון דולר, ולטעון כי פעם נוספת ההירו קברניטי המדינה את העדר, אף שלא היה שום זאב. אם הקורא היה מהמתנגדים לצימצום הוצאות, במיוחד בתחומים הציבוריים, שהרי אז נושא לוויכוח — יטען כי כבר הרי דברים כעולם וכי אזהרות שווא להפחיד את הציבור. הוא יוסיף לצבוק על השכם וישאל, „מי צדק?"

אולם באותם הימים הוא לא צדק. החשש היה מבוסס ביותר, ומוכגן בסקירות המצמצמת של ממשלת ארה״ב, ש„ספגה" דולרים מהציבור שלה, קיצצה בתקציבים שצימצמו את עבודה מכוני מחקר ומוסדות מדע, תעשייה המטוסים, המכון ל־חקר החלל, גרמה לפיטורים, הפיצה את גלי השפל בכל המשק; הגבלות האשראי העלאות הריבית הבסיסית צימצמו את גפח האשראי, הרתיעו לווים מללוות ומשכו לארה״ב הון מחו״ל, דבר שגתה להעלות את ה־ריבית גם באירופה. כל אלה יחד צימצמו את ההשקעות והצריכה ב־ארה״ב הביאו לירידה הכנסות של התעשייה, המסחר הפרטים. ישראל התקשתה לגייס כספים בשוק הכס־

פים המצומצם, ובאוכלוסיה יהודית שהכנסותיה ירודות.

בינתיים התהפך הגלגל. כדי למתן את האבטלה השפל, חזרו המכונות המדפיסות דולרים בארה״ב לעבודתן. הריבית הופחתה והדולרים שוב הח־לו זורמים לבנקים בארה״ב ובעולם. הכסף נהיה זול ומצוי. במקום שוק של מלווים נולד עתה שוק של לו־וים. הריבית על הלוואות לטווח ארוך, שהגיעה כבר ל־10% וכעלה ירדה. עתה ל־8%—7%. ניתן על כן ללוות דולרים בקלות ובזול. כמש־לת ישראל יצרה תנאים אידיאליים למשיכת הדולרים.

בעקבות התלהבותם של אנשי עס־קים ישראליים ליצירת אווירה נוחה להשקעות, שהדביקה גם את ראש הממשלה דאז, מר לוי אשכול, ואת שר האוצר, מר פנחס ספיר, הוליכה עידת המיליונרים ב־1968 על הק־לות מרחיקות לכת למשקיעים ועל הורדה קיצונית של חומות הפיקוח על המטבע הזר.

החוק לעידוד השקעות־הון פטר מפעלים מכיסים והבטיח להם מימון זול ומענקים שאין צורך להחזירם. החוק לעידוד התעשייה הפחית את מיסיהם של מפעלים גם אם לא היו „מאושרים", „רצתה מולכרי שהוה לרווחה את שערי המדינה ליציאתם של דולרים בשער הרשמי, היה כדאי להביא את הדולרים והיה קל להר־ציאם בחזרה.

תקציב הבטחון החל להזרים מיל־יארדים לבניית ביצורים ומבנים, ל־רכישת מקומות של אספקה ולהזמ־נת מפעלים ־צבאיים. הבהרדים ה־ממשלתיים האחרונים לא נחו אף הם. למימון ההוצאות החלה מכונת ה־דפוס שבבנק ישראל לעבוד מש־מרות נוספות, ובשנת 1969/70 הד־פיס הבנק למען הממשלה קרוב ל־2 מיליארד ל״י לכיסוי הגירעון ה־תקציבי.

התושבי המדינה הוצפו בלירות אינ־פלציוניות שהחלו כצלות את המחי־רים וי„אוכלות" סחורות, שירותים ויבואו בקצב במוכן. כדי לרסן את זרם הלירות הופעלה „מדיניות מוני־טרית". בנק ישראל החל בפעולות גנדיות כדי לספוג בחזרה את הלי־רות שהדפיס קודם לכן לצורכי ה־ממשלה.

כיצד עושים זאת? מצלים את הרי־בית על אגרות כילוה קצר־מועד הנמכרות להקופות של 3, 6, 12 ו־18 חודשים ושתמורתן כופקדת ללא שימוש בבנק ישראל. הריבית היא 9% נטו לאחר מס הכנסה. לאדם שבדרך כלל חייב בתשלום 80% מ־הכנסתו העצמית לכם הכנסה, הם שווים 45% ברוטו.

אולם אין בכך די. בנק ישראל מנסה לספוג גם את האשראי הבנ־קאי הניתן לציבור. שוב היא עושה זאת באותה דרך. על כל לירה נוס־פת שהבנקים יפקידו בבנק ישראל, במקום להלוותה לציבור, הם יקבלו עליה מהבנק הממלכתי בשיעור של 16%. שימו לב: הבנק אינו מסתכן כבז עם לווה פרטי. אין לו הוצאה על ביידי טפסים, מילוי שטרות, משלוח איזכורים על התשלומים ה־חודשיים ורישום הגבייה. 16% הם על כן „רצפה" של ריבית. בפחות מכך לא כדאי לבנק להלוות לפרטים. יותר נוח לבנק לשים בכחיר זה את הכסף בבנק הממלכתי. ואם זו הי „הרצפה" ברור שה„תקרה" גבוהה הרבה יותר.

בנק ישראל כדפיס כסף כדי לממן את גרעונות הממשלה. בנק ישראל סופג את הכסף בחזרה באמצעות מילוות והעלאת הריבית על הכספים הנוספים שהבנקים חייבים להפקיד אצלו ללא שימוש. בתהליך זה ער־לה בינתיים הריבית לשיאים דווקא כשהריבית בעולם יורדת.

פיצוי למלווה

בנק ישראל מסביר כי חלק מהר ריבית הגבוהה מפצה את המלווה על ירידת ערכו של הכסף. אולם דבר זה אינו חל על כעביר המטבע העושה את חשבונו בדולרים שערכם אינו משתנה כל עוד לא נתבצע פיחות חדש. הפער בין הריבית ה־נמוכה בעולם לריבית הגבוהה ה־רווחת האינפלציונית הגבוהה ב־ארץ מביאים בדרך הטבע לזרימה של הון ארצה. עבקו של הפער הזה את הוריכה להפלים במונחי הגוד־ל של המשק הישראלי.

„ישראלי הרוצה על כן „לעשות כסף" יכנה לקבל רשות לסילוה מחו״ל. הוא ילוה שם ב־8%—7%, ימיר את הדולרים ללירות ישראליות ויוכל להלוות כאן את הכסף בריבית שלבעלה מכפלה. ואם לא יקבל רשות? אין דבר, אוי יוכל „להשקיע" במקום לקחת הלוואה. הוא ימצא „משקיע" שיקבה אצלו בבי־ותה בכפעל או בעסק. הוא יכול להתנם לבשקיע על ההתחייבות לקנות בבוא בחזרה את כל המניות, אי חלק מהמניות בבל מחיר העשוי גם לכלול סכום הזהה לריבית שהוס־כם עליה כאשר דובר בהלוואה. וכה יעשה המשקיע הזר בכספי הישראלי כאשר ירצה להוציאו מהארץ? הוא רשאי הרי להכיר את ההמורה שקי־בל עבור מכירת המניות כולל רווח, לדולרים בשער הרשמי.

אשליות הסיוע הישראלי

אנו מוציאים לסיוע כעשירית אחוז מהתוצר הלאומי הגולמי

מאת אליהו סלפטר

הצהרותיו העוינות של נשיא או־גנדה, הגנרל אידי אמין, מרגיזות את הישראלי הכצוי ועשויות להרגיז אותו עוד יותר בעת ביקורו הקרוב בקהיר ואחריו. ועתה בתוספת ה־ידיעות שמנהיג לוב מארגן מערכה אנטי־ישראלית בכל אפריקה.

„זה הכל בגלל הממון של קדפי".

„כך לנהוג אחרי הכל מה שעשינו בשבילו!?"

„האם בכלל כדאי להשקיע הון תועפות באפריקאים?"

אלה כן השאלות הנשאלות, ב־יחוד בקרב היהודים שטרם ביקרו באפריקה.

למותר לומר שזריקת כל האפריק־אים לשק אחד, כמו כל הכללה חס־רת אבחנה, מעוותת את המציאות, אפילו נוכח שורת אכזבותינו מידי־דינו באפריקה. מצד אחר, בנימות כסויימת, אפשר לשאול: האם יכול היה אמין למכור את לוב בעד ה־ממון של גדולה מאיר? ובעיקר: כה פירוש מדינה אפריקאית „בור כרה" או „לא בוכרת" אותנו?

אין כל זה בא לומר שבר אמין נהג בשיא היוהר ההגינה. אין גם כוונה לזכור שההבטחות הכספיות של לוב מהוות תפקיד במדרגה ראשונה לגבי שליט שקופתו ריקה ונכשלו נסיונותיו לגייס סיוע נרחב במקומות אחרים. אך כי שרוצה ל־הפחיד את עצמו בנבואות שהדול־רים של קדפי יגרשו את ישראל כיבשת אפריקה כוטב שיזכור את בסיונותיו התוזרים של נאצר לפעולת זאת — אכנם לא בצורה כמון אלא בצורות מעמדו ויוקרתו ומנגנונו ש־עלו לאין שיעור על יכולתו של ה־מנהיג הלובי הבלתי כאוזן.

מבוידת הסיוע

אם למדה ישראל, וגם מעצמות המערב, מהמיון בתוכניות סיוע, הרי זה שהשגת הכרה תודה אינה יכולה להוות כמרה לפעולות הסיוע. שום מדינה אינה אוהבת להיות אסירת תודה למדינה אחרת, וכאשר המ־דובר במדינה נחשלה כול מעצמה גדולה, עובר הסיוע ליהפך לגורם רגשי כפריע ביחסים בין המקבל והנותן.

לכן בגיבעות, בזמן האחרון, כדי־נות המערב וארה״ב בתוכן, לדעה שבהרבה מקרים סיוע על סמך חו־זים בילאטראליים אינו הדרך ה־טובה ביותר לעזור לארצות נחש־לות ולרכוש את אהדתן. הנטיה הגוברת היא להעניק יותר ויותר סיוע באמצעות אירגונים בין־לאו־מיים.

לשואלים מה יוצא מכך למדינה הנותנת כשיבים כי, בסופו של דבר, גם פילנטרופיה משתלמת, כלומר ת ו צ א ו ת הסיוע — הפלאת רמת החיים, יותר יציבות חברתית וכוי במדינה המקבלת, הם כשלעצמם ת־מורה המצדיקה את ההשקעה. נוכ־אשר הבדובר בהומחים ויועצים, אמ־ריקאי נשאר אבריקאי ובריטי נשאר בריטי גם אם הוא נשלח לזאמביה לא ע״י כמשלתו אלא ע״י האו״ם.

גם אל ישראל פונים גופים בין־לאומיים שונים בהצעות להעביר את הסיוע דרכם במקום במישרין. יש־ראל אינה „קופצת" על הצעות אלה, אך רצוי להדגיש את המגבלות ה־אלה בעולם המערבי כדי להבין את הלך הרוחות לגבי הסיוע במדינות אפריקה.

ללא דוקטרינת סיוע

מומחים ישראליים סבורים שבש־בילנו עדיין עדיף להמשיך בשיטה בילאטראלית עם המדינות המתפת־חות. ראשית כפני שיש הבדל גדול, מבחינת האינטרס המעשי כשמדובר במעצמה הנותנת מאות מיליונים דו־לרים ושולחת אלפי מדים מומחים ויועצים, לבין ישראל שלגביה ה־מדובר בעשרות מיליונים דולרים ו־לא בהרבה יותר מעשרות מומחים ויועצים המשרתים בחו״ל.

שנית, הסתייגות הקודרית (כלומר שאינה נובעת באופן מלאכותי על ידי הערבים) כלפי הסיוע הישראלי הרבה יותר קטנה מאשר כלפי סיוע מעצמות — ובכור המקרים ההס־תייגות כלל אינה קיימת. עובדה היא שפונים אל ישראל ומבקשים מומ־חים, יועצים וסיוע כלכלי לא רק ארצות המשתבות ידידותיות אלא גם ארצות שיחסן המדיני כלפינו קריר לכדי.

ושלישית, לישראל אין „דוקטרי־נת סיוע" אחידה ומגובשת. אם כי כבר התרגלנו למחשבה שאין לצ־פות בידידים באפריקה (או באסיה) שקשרנו הדו־צדדיים הסובבים יש־הקפו בהצבעותיהם באו״ם ובמוסדות בין־לאומיים, אנו מבשיכים, באופן כמעט אינסטינקטיבי, להפש ידידים בכל מקום. גישתנו לבקשות סיוע מוגדרת כ„פרגמאטית" שפירושה, ב־עברית פשוטה, אם מישהו מבקש מומחה ישראלי ואנו יכולים לספק אותו — הוא נשלח גם אם התו־עלת המידית איגה ברורה לנו.

אפשר להתווכח אם זאת גישה נכ־נה ובאיזו מידה. אך כדאי לזכור שישראל מעניקה את עיקר הסיוע בצורת מידע וכח־אדם ולכן לאר־

מגע של „נוכחות ישראלית" יש משקל כבד בכל הצעתנו לבקשת סיוע. נוכחות ישראלית פירושה גם כחסום בלשהו מפני השתלטות ג־שות אנטי־ישראליות, מחסום אשר את יעילותו קשה למדוד לא פחות מאשר לצפות לשאלה מה היה קורה לחולה אם לא היה הולך לרופא. אך העובדה שתמורה אנטי־ישרא־לית מהסוג המתרחש עתה באוגנדה קשורה בהבעות יסודי מצד המשטר, אינה סותרת אלא מחזקת את ההנ־חה הזאת.

נוכחות ישראלית גם פירושה, כמ־עט בכל המקרים, קשרים כלכליים ויצירת שווקים לתוצרת שלנו — דבר אשר מוגבלות חשיבותו נוב־עות יותר מחוסר כושרם וההצבעינו־תם של היצואנים הישראלים מאשר מחוסר האפשרויות האובייקטיביות.

מוסב, איפוא שנשתחרר משלוש אשליות, שעדיין נפוצות אצלנו לגבי הסיוע למדינות אפריקה (ולגבי סיוע חוץ בכלל):

✶ הכרת תודה, בעיקר בפומבי ובצורת הצבעות, איגה הגורמה המ־קובלת כיום בעולם כצד הארצות המקבלות סיוע. אין בכך שום „אפ־ליה" לגבי ישראל: כך נוהגים גם כלפי ארה״ב — ובמידה גוברת גם כלפי בריה״מ.

✶ אין זה נכון שלישראל איגה צומחת שום תועלת מהסיוע אף אם אין היא מתבטאת רק בהחומים ה־מדיניים הבין־לאומיים. נכון אולי שלא תמיד יודעים אנו להפיק את התועלת המירבית כנוכחותנו. עם זאת אפשר לטעון שביחס לכה שאנו משקיעים, התועלת עדיין ניכרת.

✶ הסיוע הישראלי רחוק מלהס־תכם ב„הון תועפות". אנו מוציאים למטרה זאת כ־30 מיליון ל״י לשנה שהם 0.15% מהתוצר הלאומי ה־גולמי שלנו. המלצת האו״ם, בפ־רוס „עשור הפיתוח" היתה שכל ה־ארצות יקדישו לפחות אחוז אחד מתמ״ג שלהן לסיוע לארצות נח־שלות.

המסקנות מפרשת אוגנדה

אך שלושים מיליון ל״י הם עדיין סכום ניכר במשק שלנו. אם עדיין צריך להכיר התנהגותו של גנרל אמין עדיין תורגת, לפחות במגוונה וב־קיצוניותה, מהנורמות המקובלות ב־עולם בתחום הסיוע. לכן יש מקום לשאול מה המסקנות המתבקשות ה־מתפתחויות באוגנדה ומהאפשרות שקשקדפי יתרחיב את פעילותו האנטי־ישראלית לארצות אפריקאיות אחרות?

ראשית, קביעת עדיפויות בגוגרא־פיות בתוכניות סיוע חוץ שלנו היא רצויה אך היא איגה תרופת־פלא כשלעצמה. מורת אפריקה היא, לכל הדעות, אזור בעל עדיפות גבוהה מבחינתנו ובאוגנדה השקענו מאמ־צים ניכרים כאד. חופש התמרון ש־לנו בקביעת עדיפויות מוגבל ע״י הנתונים המקומיים. קריטריונים כמו־מירים יותר לגבי מקבלי הסיוע, ל־משל לגבי אוגנדה של גנרל אמין, אולי היו עוזרים בסתירה לסדר העדיפויות הרצוי בבחינת האינט־רסים שלנו.

שניה, הסיוע הצבאי הוא אולי המכשיר המהיר והיעיל ביותר לר־כישת מעמד והשפעה אצל ממשלה המבקשת עזרה מישראל. אך דרושה הרחבת הקשרים להתחומים אחרים בהם מתפתח אינטרס רחב לכל כל אפשר של האוכלוסיה בהמשך הקשר־רים אתנו, לא יכול הסיוע הצבאי בלבד ליצור תשתית רחבה במידה מספקת להשרשת נוכחותנו.

שלישית, מידת יציבות היחסים ש־לנו עם מדינות אפריקה היא פונ־קציה של היציבות הכלכלית והפו־ליטית במדינות אפריקה השונות. ל־כן, בקביעת עדיפויות יש להוסיף למודד הגיאופוליטי גם את מודד „הממידות" של הנושאים בהם אנו משקיעים את מאמצינו.

הן מבחינת המסקנה השניה הן מבחינת המסקנה השלישית, מסתמן משקל ניכר לפיתוח יחסי המסחר, להקמת מפעלים משותפים ולהרחבת קשרי המספנות עם ארצות מזרח אפ־ריקה. בתחום הסיוע הצבאי יש כבר התחלות לכיוון העדיפות הגיאוגרא־פית עם השיקול של הדרכות האינט־רסים בפרוייקטים בהם אנו משתתפים פעולה.

הרביעית — ואולי זאת המסקנה החשובה ביותר — צריך לנהוג ב־קור־רוח ובחוסר ריגשיות נוכח הצה־רות ההתנהגות של כבהיגים אפ־ריקאים, אפילו הם מגוסים ובעלי כעמד חזק יותר מגנרל אידי אמין. הנסיון הוכיח שעליות וירידות הן התגובות האפייניות ביותר את קש־רינו עם רבות מארצות אפריקה. לעתים קשורה התמורה בשינוי ב־שלטון, לעתים חל השיפור ביחסים עם אותו משטר, אחרי שעבר „גל הקור" שחדר ליחסים אתנו.

גם אם היה בעיקר יותר — ואולי מבחינת היוקרה כמובד יותר — להו־גיב תגובה תקיפה להתבטאויות עוי־נות כלפינו — האינטרס האמתי שלנו מחייב: להישאר ולשמור על העמדות בהן יש לנו עניין, ביחוד באזורים בעלי חשיבות גיאופוליטית כה גבוהה כמו ארצות מזרח־אפרי־קה.

המסען שאתה שולח על פני ימים רבים הוא יקר ואתה חרד לגורלו. במובן שתבטח אותו.
השאלה היא, איך ? ואצל מי ? ל„סלע". חברה לבטוח בע״מ, יידע ונסיון עשיר בביטוח מטענים. (למעשה חלק וכבד של המטענים המועברים בנמלי ישראל מבוטחים ב„סלע".)
בטח את מטענך ב„סלע". חברת הבטוח האיתנה
שלקוחותיה המרוצים מעידים עליה יותר מכל. חברה המיישבת תביעות במהירות וביעילות.
המשרד הראשי: תל־אביב, רחוב אחוזת בית 6. טלפון 51381 (10 קוים).
סלע
חברה לבטוח בע״מ

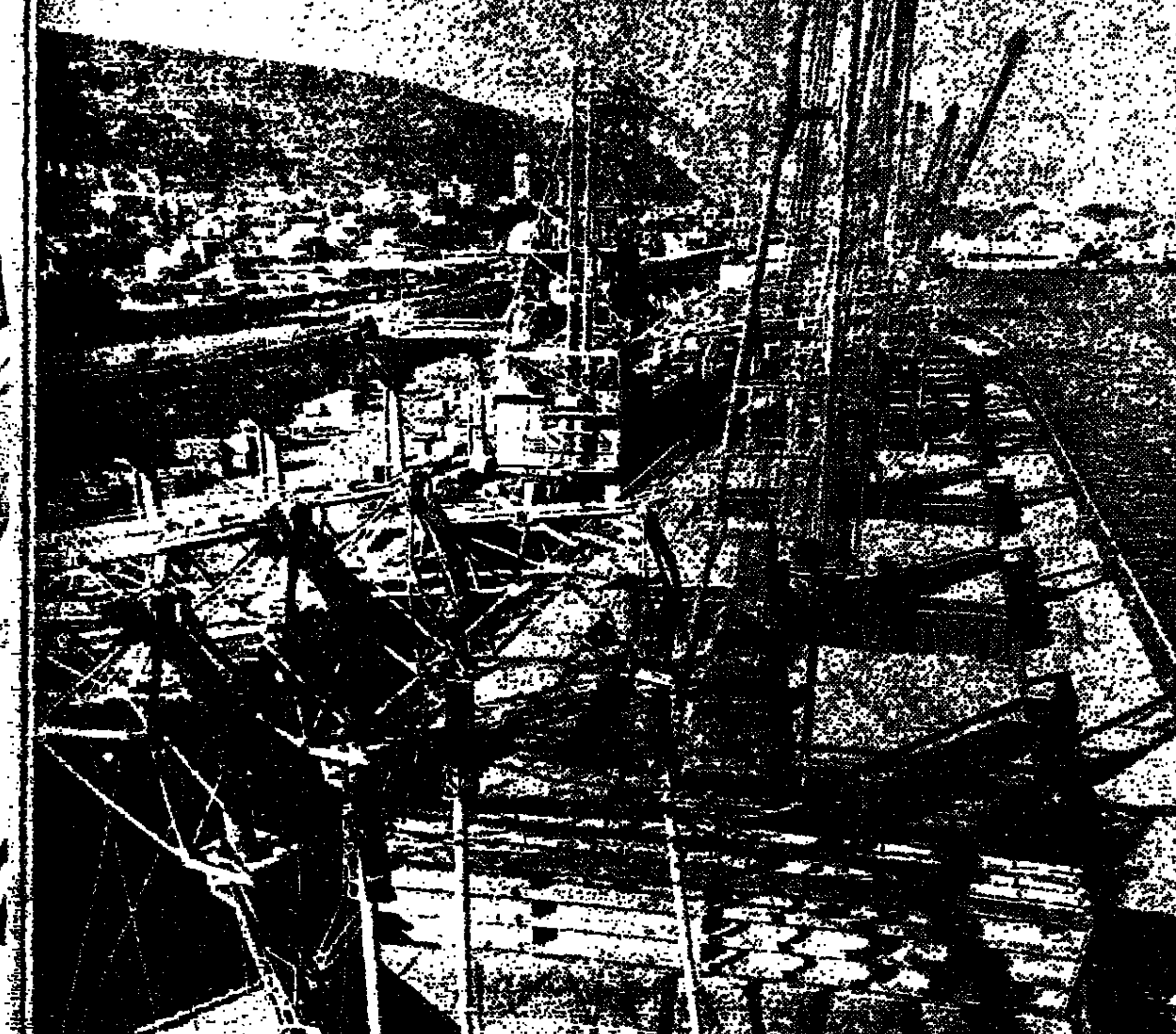

לך על ביטוח!
...בטח ב„סלע"
פרסום ג׳יר יעקבסון

שינויים ביחס לישראל

מאת רוברט ואלטש

לונדון
זים כישתית דעת הקהל מבר, צעתן של סיסמות פופולאריות. לבטל נטתנה בתכלית יחס הר יר ניצחון הנוער האידיאי ל־ אל בתום השנים מאז מלחמת ת הימים. גילויי האהדה למדינת אל והסהדה לגדולה בשעת הר יה הערביים להשמידה היו אר השלמה האחרונה של פילוש־ ן, אמתית או כוזבת, שבלשה א־ גילויי התועבות של תקופת היט־ ביחוד בגרמניה ובאוסטריה נח־ הדבר אובה מסרית להמוך ב־ היהודי בהגנה על קיומו במר ; שהקים לאור השואה. כהמש ים התפתחו העניינים בכיוון הר ". אין לזה רק סיבות הברוכות פוליטים המזרח־תיכוני עצמו, נושבת רוח חדשה בכלל, נוצ־ קני־מידה חדשים, כודדים את לפי מושגים שהועלו לערכים ריים, לפעמים בצדק ולפעמים ת, ולרוב נובע הדבר מזה ש־ הפעם, כמו אחרי מלחמת־העולם שונה, הנוהלה, אכזבה לנוער, פה להשלכת אידיאלים אנושיים ותובית.

חוברת אוביקטיבית

מקום הקלאסי לוויכוחים ולחי־ ים על תיאוריות והשקפות־עולם שיות היה תמיד גרמניה, שם ו באחרונה ויכוח חריף ביותר כוהות מדינת ישראל בבעיות הר ת בזמננו, על הציונות ועל מע־ היהודים בכלל. בנידון זה נחתק היהודי למינגנה (דאמאנסיבה). לפני שלושה פרסומים אופייניים, בשוקפת המחלוקת בעניין זה. הנא חוברת כתובה באוביקטי־ ו ליובה [1]). שמטרתה הברורה להדריך ולהסביר נושא מסובך שים הרבים המדברים עליו בלי ידע אמתי, כלומר רק על־סמך י כידע שהם מוציאים מחדשות ון או מתוך דברי תעמולה ש־ ע בביקרת. הרמאן מאייר־קרונמ־ ר הוא חוקר גרמני רציני, המטפל יה היהודית מכבר, גם בקשר עם יקיום הגרמני־היהודי לפני היט־ וגם במסגרת הרחבה של הת־ ; היהודית והלאומית במגמיה הר ואליים.

א כתב, למשל, את המחבר הר ביותר הידוע לי על תנועת הר ' היהודית בגרמניה [2]) על כל זעפויותיה. אסף חומר רב אפי־ על קבוצות קטנות האידיאולו־ שלה. כל זה הוא ליקט ודלה ל רב. אחר־כך הוא שהה ביש־ זמן ממושך ולמד את כל הפר־ על תולדות הציונות ועל הקי־ מדינת ישראל. סקירתו בספר זה יוחה באופן יוצא־מן־הכלל למ־ את התפתחות העניינים בתחום ן־לאומי וגם בתוך התנועה הר ית, את התמודדות הגורמים ער חון הרם הפרשי שהביא לידי וב הזכות הסופית של המדינה כן האידיאולוגיה של העליה הר ה. אמנם לא נעלמו ממנו גם רות התרופה באידיאולוגיה זו, של בשאלת היחסים עם הערבים. דון זה הוא מותח ביקורת על מת שנכתבו על־ידי כגון דבר ב פועלי־ציון, שטענו כי שותפות נטרסים תביא להרמוניה בין ער־ ם יהודים וערבים. המחבר קובע היותר, כי עלית הנאצים בגרמ־ ר פתחה בפני הציונים בפעם הר אונה את הסיכוי, כי התקווה ל־ ת הרוב באי"י לא תהיה תקוות־

יר קרונמאייר מסכם את חיבור ההערכה ההיסטוריה הנוכחית כ־ כן : „נוכח מאורעות העבר יש ין את הלך־הרוח החזק השורר יראל שיש להישען על מדיניות , אולם עמדה זו הפסידה את

קריאה לגרמנים לגלות „מחשבה עצמאית" ולתמוך בערבים

אהדה הנוער, הקוראת לסדר צדק יותר של החברה, עתיד הציונות תלוי לא מעט בשאלה עד כמה הצליח לחדש את המסורת המשיחית של הציונות ולהתאים את תנועת השיחרור היהודית לתנועת השיחרור של עמים אחרים, כלומר להדגיש את הצד האוניברסאלי על הצד הלאומני". זהו אולי היה מעוסעטת בבקצת, אך היא מבליטה את מצב הרוח אצל ידיד. בתור תוספת אנו מוצאים בחוברת כמה אותות על יחסי חברה חזה בישראל, ואותות על הרקע הגלובאלי נוכח התמודדות המעצמות באיזור.

„עזור לערבים"

אולם לא כל הפירסומים בנושא מצטיינים באוביקטיביות קפדנית. ספר קטן הכתוב לכגן הצד הערבי [3]) מאשים בהתרגשות מרובה את הציבור הגרמני שהוא כביכול מושפע בהתעמולה הישראלית ומסתפק בה, בגלל מוסר הכליות המעיק את הגרמנים משום הזוועות הנאציות שבוצעו נגד היהודים. לדעת מחבר זה מתעלם הציבור הגרמני לגמרי מן העוול שנגרם לערבים, לכן הוא מנסה להביא סניגוריה מפורטת לעמדה הערבית.

רוב החומר לקוח ממקורות צרפתיים כמעט השמאל החדש, אך פאצינסקי משתמש בו בכשרון רב ובתוקפנות עזה. הוא מבליט כמובן את כל החטאים הישראליים ואין להכחיש שיש חומר ממשי כזה. הוא מביא דוגמאות של מעשי הרס ושפיכת־דם נגד הפים כפשע.

הדברים נאמרו לעתים קרובות, גם על־ידי ישראלים. המחבר אפילו מסתמך על בן־גוריון בנוגע לאפשרויות שלום החזרת שטחים, ופותן כי בישראל נחשב בן־גוריון „בעל דעות משונות ולא יונציגי".

פאצינסקי מעודד את הגרמנים „למחשבה עצמאית". המחבר אומר, כי הספר מועיל להיכוה. הרושם הוא שבית ההוצאה מנוצל במקצת של פירסום ספר אנטי־ישראלי קיצוני. זהו בית הוצאה שעשה לעצמו שם גדול כשהוציא, במאה הי"ט, את ספרי היינריך היינה. באחרונה הוציא מו"ל זה, הפעם את קאמאע, את הגרסה הגרמנית של הספר המצויר המנהר של יגאל ידין על אינדות בר־כוכבא [4]) התפירות המפואציינות במערות של מדבר יהודה בשנת 1960 והלאה. זוהי תעודה מרשימה של עבר רחוק של הארץ, בתקופה הירואית של עם ישראל. אחרי התקופה ההיא באו תקופות אחרריות, ויש פרטים — ביניהם מר פאצינסקי — כי גם ליורשי העבר ה ק ר ו ב יש זכויות, ויש להתחשב בהן. הנסיון כלומר אותנו, כי טיעון זה מוצא הד בחוגים רחבים.

תשובה ליצחק דויטשר

ספר פולמוסי המטפל באותו הנושא הוא המחבר המהולל בגרמניה ביותר בין הסטודנטים, ראוי לתשומת לב משום שהמשתמש העיקרי בו הוא מיכאל לאנדמן, פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטת ברלין [5]). הוא פונה לחוגי השמאל החדש בביהור כחוך הבונה לשכנע אותם לשכנע להדיכות עיני, תחת להבחיל את הרין ברדיסה שיש לעקור את מדינת ישראל. על־ידי כך, אומר לאנדמן, ארלצים גם אלה שיש להם נטיות ד ביקורת נגד כמה דברים בישראל, ליהפך לסניגורים.

לפי דעתו הנהל קבוצה סוציאליסטית אכזרית לעזור בהבאת השלום באזור, אך לא כשהיא מבריזה על חיסול הצד האחד. בתוך הספר מפריד לאנדמן, תוך סבלנות רבה, את הטיעונים המקובלים של השמאל אחד אחד.

החלק הראשי נקרא „תגובה ליצחק דויטשר". זהו ביזור דברים שנתפרסמו בספרו האנטי־ישראלי של דויטשר שיצא ב־1967, אחרי מלחמת ששת הימים, וזמן קצר לפני מות המחבר. דויטשר היה מארכסיסט קיצוני אם גם אנטי־סטאליניסט. הוא היה עצב תלמיד בישיבה, נתפס לקיצוניות והעביר את השיטה הקנאית כהזה לסוציאליזם. לאנדמן לוקח כל הטענות שנטענו על־ידי דויטשר אחת לאחת ומביר על כל אחת מהן בבאור מפורט ומשכנע, בסיוע הרבותי ואינטלקטואלי, כלומר בצורה שבלעדיה אינו אפשרי שום ויכוח רציני. אין ספק שהמחבר ליקט הרמר שבדותי מפורט, שהדיכל בכרקדות ישראליות. יש להבות ולראות אם האוטוריטה של איש־רוח זה הביא את מתנגדיו למחשבה רציונאלית ולדיון ענייני בלי משפט קדום.

בתוספת לספר זה נדפס מאמר מאת מחבר ישראלי, שלמה זרדף, (איש גבעת חיים, הקבוץ המאוחד), על מהות הסוציאליזם הישראלי. בו אין תמיד הפרדה ברורה בין זרישות פרוגרסיביות ובין המציאות, ומאמר שני על הקונפליקט עצמו, אשם באספקלריה שיגרתית.

1) Edition Zeitgeschehen. H[...] mann Meier-Crouemeyer / R[...] Rendtorff / Ulrich Kusch[...] Israel. Verlag für Literatur u[...] Zeitgeschehen Hannover. 182 DM 10.—

2) Hermann Meier-Croner[...] yer: Jüdische Jugendbewegu[...] In: Germania Judaica, K[...] Hansaring 97, VIII. Jg. H[...] 1/2 und 3/4.

3) Gert v. Paczensky: Unser Volk am Jordan? Ein Beitrag zur Geschichte des Israel-Konflikts. Hoffmann und Campe, Hamburg. 122 pp.

4) Yigal Yadin: Bar Kochba. Archäologen auf den Spuren des letzten Fürsten von Israel. Hoffmann und Campe Verlag, Hamburg 1971. 270 Seiten Bildband (Druck Japhet Press Tel Aviv).

5) *Michael Landman: Das Israelpseudos der Pseudolinken.* Colloquium Verlag Berlin. 147 pp.

מתערער שלטון הקומוניסטים הצרפתים במעמד הפועלים

נסיון מחודש ללוחמת גרילה עירונית

מאת אליהו מאייסי, סופר „הארץ" בצרפת

פאריס

כעבור שנים מספר נתלקחה מחדש בצרפת להבת הטרוצקיזם, שבאבוקתה החזיקו עד לאותה עת כמה עשרות, או בקושי כמה מאות, אינטלקטואלים. הנוער המהפכני שלאחר המלחמה סיגל לעצמו את תורתו של מייסד הצבא האדום, כשהוא נאמן לאבה ההיסטורית של המהפכה הסובייטית. עם זאת טרם הצליח נוער זה לגבור על המכשול האמיתי היחיד: הקמת המפלגה המהפכנית. התנועה הטרוצקיסטית בצרפת כיום עודה מפולגת בין מספר כתות.

אולם באחרונה מקימים הטרוצקיסטים הצעירים כוח פוליטי משמאל למפלגה הקומוניסטית — המפלגה השלטת מאז תום המלחמה שליטה מוחלטת ברוב המכריע של מעמד הפועלים הצרפתי. מלבד לטרוצקיסטים קיימים בצרפת גם המאואיסטים והאנארכיסטים, המהווים מרכיבים לא מבוטלים של מה שמכנים בשם „שמאלי העומד משמאל לקומוניסטים.

חזרה לדפוסי 1960

כך אירע ששנה לפני הבחירות הכלליות הבאות, חוזרים החיים הפוליטיים הצרפתיים לדפוסי 1966. אולם, עם זאת, רוב הבורגנות הזעירה בצרפת, ככל שהוא מוכן להאזין באהדה לרעיון על שינוי הרוב בפרלמנט — כיוון שהוא סבור שאחרי 14 שנות גוליזם הגיעה העת לחילופי משמרות — מגלה פחד מפני ההרפתקה המהפכנית שאליה מדיחים אותו הצעירים הרוצים במושלם המהולל.

קשה לנתח את התהליך שלפיו התפתחה השמאלנות עד להצלחתה הנוכחית. גרעין התעמולנים הצעירים בא מן האוניברסיטות והתיכוניים. בעקבות כיהקפה כללית לעבר בתי־החרושת, הצליח גרעין זה, אחרי מאבק קשה, לתקוע יתד בקרב הפועלים הצעירים של המפעלים ובקרב שולי הפרולטריון, כגון הפועלים הזרים — בעיקר אפריקאים, פורטוגלים ואחרים. רוב הפועלים הערבים בצפון־אפריקה לא נאחזו בפתיון הטרוצקיסטי או המאואיסטי, אך הכרזות הסולידריות עם הערבים (כולל התקפות על ישראל) משכה פועלים צרפתים שנפגעו קצת בגזענות הנפוצה מאד אצל פועלים וגם אצל בורגנים. באופן זה התחיל להתערער השלטון המוחלט של המפלגה הקומוניסטית במעמד הפועלים.

מלאכת ההתירה

מלאכת ההתירה נגד המפלגה הקומוניסטית נסתייעה גם בשאט־נפש של הרבה אינטלקטואלים ופועלים נאורים למראה המדיניות האימפריאליסטית הרוסית, במיוחד נוכח הפלישה לצ'כוסלובקיה ומדיניותה האנטישמית הגלויה של פולין. עם ההגלות דמותם המכוערת של המנהיגים העמוקים במדיניות מוסקבה, נרתעים מפניה יותר ויותר אינטלקטואלים צעירים, הצמאים להתמסרות אמיתית לשאיפה מהפכנית, מול פני הסטאליניזם עמוק־השרשים של המפלגה הקומוניסטית הצרפתית.

אישים בחוגים שונים בצרפת סוברים, כי הדרך הטובה ביותר למשטר הגוליסטי, נוסח פומפידו, הרוצה לזכות מחדש ברוב מוחלט בבחירות השנה הבאה, היא שרעם־מהפכני כבד יעביר צמרמורת בקרב הבורגנות — הגדולה, הבינונית והזעירה.

גם המפלגה הקומוניסטית מבינה יפה מצב זה. לפיכך התחילה להוקיע את השמאלנים כמשרתים נאמנים של המשטר, וטוענת שקיים עתה קשר מלא בין הממשלה לשמאלנים.

באווירה זו התחוללה לפני שבועות מספר טראגדיה בקרב הפרולטריון התעשייתי של פאריס: מהפכן צעיר שניסה לחדור למפעל ראנו נורה ונהרג על־ידי אחד משומרי המפעל.

התפוצצות בסכסוך

תקרית זו גרמה להתפוצצות בסכסוך בין הקומוניסטים לשמאלנים. המפלגה הקומוניסטית הזדרזה להאשים את הממשלה בפרובוקציה תוך קשר עם השמאלנים, השמאלנים יצאו בהאשמה נגד הקומוניסטים על כך שהם עושים בסתר יד־אחת עם הממשלה. בלווייתו של ההרוג ערכו הפגנה גדולה ברחובות פאריס. הקומוניסטים והאיגודים המקצועיים הנאמנים להם החרימוה. עם זאת באו רבבות ואולי מאות־אלפי צעירים ופחות צעירים ללוות בדרכו האחרונה את הפועל שנרצח. זמן קצר לאחר מכן הוציאה יחידת קומנדו שמאלנית נשק ממחבוא במפעלי ראנו. הדבר שימש אות לנסיון של לוחמת גרילה עירונית — הראשונה מאז 1968.

הצעירים החלו להתגלגל, ומספר שאלות עלו בעקבותיהם. האם היה זה קשר ממשלתי־שמאלני שמטרתו להפחיד את הבורגנות לקראת השנה הבאה, ולהניעה להצביע באופן מאסיבי בעד הימין? האם היה זה מעשה של המפלגה הקומוניסטית הרוצה לתמוך בממשלה הפרו־רוסית בפאריס ולהרגיע את הבורגנות על־ידי לבישת איצטלה של בורגנות מכובדת"?

עובדה היא שהמפלגה הקומוניסטית עושה כל שביכולתה כדי להחזיר למגינה נאמנה של החירויות הדמוקרטיה ויחד עם זאת היא נשארת משרתת של מדיניות מוסקבה.

יפן לאחר המלחמה הקרה

אינטרסים משותפים בין מדינות חשובים מבריתות

מאת ס. ל. סולצברגר
מיוחד ל„הארץ"
מניו־יורק טיימס

טוקיו

תמורות הערכיות בתום המתנוצצות בעל קיסרותה התעשייתית המתרחבת של יפאן, כלמדות את המתבונן על עתידה של הארץ.

התגלות של אי זה שוה בהיקפה לזו של כל ארצות אסיה המזרחית, לרבות סין מזה. בשמונת הלמנות מוחות כי בגלל הירידה בשיעור הגידול הכלכלי — מ־11 אחוז ל־6 אחוז — חלה נסיגה בכלכלה האי.

התבוסה שנחלה יפן במלחמת־העולם השניה, עשתה אותה בארוח מאוזדסלי למעצמה עולמית. שום נצחון לא היה מביא אותה לכך. הנוער הלאומי המלומד הוא בגודל כזה שאנשי־עסקים יפניים כובשים במהירות שווקים באורח שהגנרלים היפניים אשר הלכו בשעתו על כיבוש ממלכה כלכלית באסיה לא חלמו עליו.

כמעצמה צבאית יפן חלשה לאין ערוך מארה"ב, רוסיה וסין. אולם ככל שלוש המעצמות הללו מגרזוקות, כן כמעט הענין שיש להן אפילו בעצם המחשבה על תפיסת יפן. נסתיימה תקופת הנשים הירבים ושאפי־התחרותות.

השתחמות מאירגון הצבא

כלבדי זאת, מוטלה של יפן הוא להישאר בברית עם העולם הלא־קומוניסטי במשך שנים. אין שום מעמד בתוך העולם הקומוניסטי למעצמה המתבססת על סחר החוץ לבדו. רוסיה, — שאינה יכולה להרשות לעצמה הוצה על פרישות לקובה ווכבצרים, ולא כל שכן מעצמה הרדית מכסית — לא מסוגלת לתמוך ביפן בצורה ממשית. סחר החוץ הכולל של סין קטן בהרבה מהיקף החליפין הדו־צדדיים בין ארץ זו ובין ארה"ב.

מכיוון שכך, קרוב לוודאי שאין מקום לדאגה בעולם מפני חימוש מחדש של יפן, ובמיוחד בנשק גרעיני. מאז החלה מלחמת קוריאה, דוחקת ארה"ב ביפן לכונן שוב את המנגנון הצבאי שלה, אבל מנהיגיה של יפן, שלכאורה הסכימו לכך, השתמטו מכך כל העת בשיטות שונות.

היפנים אינם אוהבים את הרוסים, אבל אין ברצונם כלל לפתוח במירוץ חימוש עמם. הם מעדיפים שותפה בפוטנציאל הכלכלי של סיביר. באורח דומה אין יפן מעוניינת לסכן את יחסיה בהדיר עם סין, שכמעט אין ספק כי יתחולל להשתחרר השנה. היפנים אינם חוששים כפיסיים הציינים כי לאורך ההיסטוריה כולה, סין ולא יפן היא שפתחה בתוקפנות.

כל עוד נפקד במהיג דה־כינגאי ביפן — חיסרון המהגיס מאז מלחמת העולם השניה — נוקט הציבור בגישה רציונלית. כל המנהיגים הרציונליים הרוחני המלוכה, על אף מפלגותיהם. כמוגה זו של כל יחד האינטלינקט מרומזת על כיבון קשרים חדשים עם סין, לאחר שביקורו של הנשיא ניקסון פתח את הדרך לכך.

יוון של יפן

במשך שנים היתה סין מקור ההתעניינות של יפן. היפנים חבים את דתם, תרבותם ואת הכתיבתם לסינים. הם מתכוונים שיפן לא תוכל לחיות לנצח בצלה מעצמה מסין. הם מודים בכך כי כל ההשפעות הזרות שקלטו אותה ביפן באמצע שונים — האחרונה היא ההשפעה האמריקאית — רק ההשפעה הסינית כונתה אהיה־קבע. סין היא יוון של יפן.

איך מכלכבנה זו, המכירה בחולשה הצבאית ומרוצה ממנה, בצה בהתחדן לעידן חדש של יחסים בינלאומיים המחליפים את עידן הקרה של המלחמה הקרה. שתי מעצמות העל, רוסיה ואמריקה, מוצצות כל קונפליקט נרהב, קפה שתחתם מכלאות הפקידי מפתח שלוש קבוצות קצה פחות חזקות: יפן, סין ואירופה המערבית.

ב־1967, לפני שנבחר לנשיא, חיבר ריצ'ארד ניכסון כתבה מגאזינית מפוכחת שבה טען כי ארה"ב צריכה לחתור ל„תמורה" ביפן, ולסייע להזיזה לקהילית העולם — רעיון שהיפנים כיהלים לו זה מכבר.

אולם, בדבור על יפן, אמר ניכסון כי „פשוט אין זה ריאליסטי לצפות שמדינה המתקדמת לשורה הראשונה של המעצמות התעשייתיות תהיה תלויה לחלוטין במדינה אחרת לצורכי בטחונה".

בתחומה של יפן הגיע בעידן חדש זה לקלוב כבו הוא תלוי בעוצמת העשייה ובבציאתה הרצופה של הגאבה הסבבית המסחרית שלה, יותר מאשר במגמיה האמוסית האמריקאית או בבבא יפני פוטנציאלי.

כאשר זולפיקר עלי בהוטו, נשיאה החדש של פקיסטאן, ביקר בפאקינג בפברואר, הבהירו לו הסינים כי אינטרסים משותפים בין מדינות חשובים ביניהם יותר מבריתות. האינטרס המשותף של וואשינגטון ומוסקבה הוא לדאוג שיפן תמשיך להתנהל פחות או יותר כמות שהיא. רק זאת: אל לה להתעשר יותר על המידה על חשבון מדינה אחרת; היא חייבת לקחת חלק גדול יותר בפיתוח ארצות עניות מחוץ לאסיה ובתבל.

חלק מצי הצוללות של יפן

תרמאון — קינרוס בע"מ

הותיקים בארץ באספקת ובהתקנת מתקני חמום — מאז 1947

יבואנים בלעדיים של:
* תנורי יציקה להסקה מרכזית
* מבעירי שמן אוטומטיים אלקטרוניים
* רדיאטורים־יציקה

Amanda

תוצרת דנית מעולה

המתקן האידיאלי והמשוכלל ביותר

להסקה מרכזית ולמים חמים מרכזיים

לחמום בבית, במפעל, במלון — הפתרון — מתקני „תרמאון"!

לעולים חדשים: ללא מכס ובתנאים מיוחדים!

תל־אביב, רחוב גורדון 33
טל. במשרד: 235252 (בשעות 8—13). טל. במעון: 736863

חברה גדולה לשרותי אחזקה בירושלים

המפעילה צוותות מנוסים בענפי החשמל והמתכת

מעונינת להרחיב את שרותיה

חברות רציניות לייצור ולשיווק המעוניינות לספק שרותי אחזקה ללקוחותיהן בירושלים והמרחב, מתבקשות לפנות אל:

בצ"מ

רחוב שמאי 23, ירושלים, טלפון 225850

בחוה"מ פסח
יתקיים
כנס היסוד של

האגודה הישראלית למניעת עישון

בחסות שר הבריאות ויקטור שם־טוב

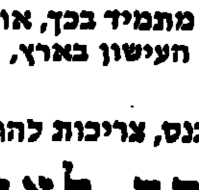

הכנס ייערך ב־2.4.72 בקיבוץ מעגן מיכאל משעות הצהריים ועד הערב. בחלקו הראשון של הכנס ייערך סיור מודרך בשמורת הטבע "נחל התנינים".

אם הפסקת לעשן, ואתה מתמיד בכך, או אם אינך מעשן, וברצונך להשתתף במאבק לריסון העישון בארץ, פנה בהקדם לת. ד. 4131, ירושלים.

תשובות על השתתפות בכנס, צריכות להגיע עד ה־22.3.72.

הצטרף לאגודה ובוא לכנס היסוד

גזור ושלח מיד

אל האגודה הישראלית למניעת עישון,
ת.ד. 4131, ירושלים.

ברצוני להצטרף כחבר באגודה הישראלית למניעת עישון.

אני מביא לידיעתכם כי:
☐ הפסקתי לעשן
☐ אינני מעשן ולא עישנתי בקביעות
☐ ברצוני להשתתף בכנס היסוד

שם משפחה ______ שם פרטי ______
כתובת ______ טלפון בבית ______
טלפון בעבודה ______ חתימה ______

גזור X במספריים

מבצע מכירה מיוחד במחיר הישן!

FIAT 238

מסחרית סגורה
18,200.— ל"י

קבינה כפולה
18,700.— ל"י

מסחרית הכל־בו של "פיאט" שניתן להתאימה לכל מטרה!
- כושר העמסה למעלה מ־1000 ק"ג, נפח 6.5 מ"ק.
- מנוע חזק המותאם לנסיעה למרחקים קצרים וארוכים.
- נפח מנוע — 1438 סמ"ק, בעל 46 כ"ס לבלימה.
- מהירות שיוט — למעלה מ־105 קמ"ש.
- נסיעה שקטה וחלקה להובלת כל סוגי מטען — עדין וכבד.
- מערכת חימום ואיוורור משוכללת (כמו למכונית פרטית).
- "רצפה" נמוכה המאפשרת טעינה ופריקה ללא מאמץ.

למכירה בהזדמנות כסאות נוח

מתקפלים חדשים, מתאימים לקמפינג ובתי הבראה

בדבר פרטים נא לפנות למר דרורי טלפון 773132 תל־אביב בין השעות 8—11 בבקר.

בעלי הון מעונינים

בהתקשרות עם בעלי חנויות קמעוניות בענפים: ביגוד, הנעלה, מזון וכלי בית לפיתוח עסקיהם.

בעלי חנויות המעונינים יפנו לת.ד. 23048 תל־אביב, עבור בעלי הון

ש. מ. יבוא ושווק רהיטים בע"מ

מישלזון ושות'

מודיעים כי לקראת החגים

הוזלו מחירי הספסלים לבתי כנסת

נבאים, ועדי בתי־כנסת מוזמנים למתצגנו
שביל־המפעל 3 קרית המלאכה, תל־אביב, טלפון 825585

מעוניינים לשכור

חנות

עם חלון ראווה

בסביבת רחובות קרליבך, חשמונאים

גודל החנות כ־100 מ"ר

בהצעות נא לפנות: ת. ד. 3149 ר"ג

המפתח לפרסום בארץ
פרסום ב־"הארץ"

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אם אתה מעונין לרשום את ילדך בתיכון עיוני פתוח לכל פנה אלינו

אנו, גמנסיה שלווה, איננו מוסד פרטי שצץ כדי „לקלוט" את ילדכם. אנחנו תיכון ותיק שנוסד ב־1929 והעמיד דורות של תלמידים־בוגרים, התופשים כיום מקומותיהם המכובדים בכל שטחי החיים, ואנו יכולים לעזור **לכם** מכיוון שגמנסיה „שלווה" אינה גורסת שבגיל 13 אפשר לחרוץ דינו של ילדכם על פי עמידתו בסקר או ציוני תעודתו.

בהתאם לתקנון משרד החנוך, גמנסיה „שלווה" **פתוחה** לקבל את בוגרי בית־הספר היסודי בעלי תעודת סיום.

אם לילדך תעודה כזו — אצלנו יש לו סיכוי.

גמנסיה „שלווה" מאמינה **בזכותו** של כל בוגר בית־ספר יסודי להמשיך בלימודים עיוניים **וביכולתו לעמוד בבחינות הבגרות**, אם יעזר בשיטת הלימודים והחינוך היותר־אינדיבידואלית שבה אנו נוקטים.

גמנסיה „שלווה" היא בית־ספר בו נמצאים ילדיכם באווירה ללא אימה ותוך שחרור הרצון והיכולת הטמונים בהם. כתוצאה מכך תשעים אחוז מתלמידינו אמנם עומ־דים בבחינות הבגרות.

כמו כן נכין את ילדיכם בתקופת חופש הקיץ בחוגים למקצועות בהם הם נזקקים לעזרה.

זכרו: גמנסיה „שלווה" היא בית־ספר תיכון עיוני **מוכר** על־ידי משרד החינוך, **במעמד שווה** לכל תיכון עירוני מוכר, אלא שאנחנו מוכנים **לעזור לכם**.

שימו לב!! תלמידים הנרשמים לכתות ט' פטורים, החל מהשנה, משכר לימוד.

ההרשמה מתחילה ביום ג' 21.3.72

קבלת הורים וילדיהם: בין השעות 9—12 לפנה"צ

גמנסיה שלווה, רחוב רנ"ק 5, תל־אביב טלפון: 223317

פרסום גילה

סין מרחיבה הסיוע למדינות מתפתחות

מילגות — גם ללא יחסים דיפלומטיים

מאת **טאד שולק**
מיוחד ל„הארץ"
ו„ניו־יורק טיימס"

וואשינגטון

פקינג נותנת עתה לארצות מתפת־חות בכל רחבי תבל סיוע כלכלי חדש בקנה־מידה ניכר. כן מפעילה סין מחדש תכניות מוצעות בקהילות אח־רים, במסגרת מדיניותה הפעילה ל־בסס לעצמה מקום של מנהיגות „העו־לם השלישי".

מלבד זה הוסיפה סין, לפי נתונים שזה עתה נודעו, לתת סיוע צבאי וכלכלי לצפון־וייטנאם; וזו הפעם ה־ראשונה מאז 1953 נותנת היא סיוע צבאי לצפון־קוריאה. כן נשלח נשק לאלבניה, וגם — לפי הסכם שנחתם לאחרונה — לקונגו־בראזאוויל, הצר־פתית לשעבר.

בשנת 1971 גם הרחיבה סין באורח ניכר את היקף הסיוע הבין־לאומי ש־בחלק הצלב האדום הסיני. הרזרבות ביותר מ־10 מיליונים דולר ניתנו למדינות שנפקדו על ידי אסונות, מאפגניסטאן עד צ'ילה ומרוקו.

ב־1970 נעשתה סין ספק עיקרי ב־עולם הקומוניסטי של סיוע כלכלי לארצות מתפתחות. עם חידוש פעו־לות הסיוע, שהופסקו על ידי המהפ־כה התרבותית, עלתה בבחינה זו בצורה על בריה"מ. מחקר שפירסמה בדצמבר לשכת הביון והמחקר של מיניסטריון החוץ האמריקאי קובע שהתחייבויות הסיוע הסיניות כלפי ארצות מתפתחות הסתכמו ב־1970 ב־709 מיליון דולר, לעומת 204 מיליון דולר התחייבויות סובייטיות.

סקר על סיוע־החוץ הכלכלי הסיני ב־1971, שהכינו חוגי ביון מערביים, מראה שבשנה שעברה אמנם נפל סך־הכל ההתחייבויות של סין משיעורו ב־1970, אלא שזרם סיוע זה נעשה במתון כאן. התקיף אף ארצות שאין לסין יחסים דיפלומטיים רשמיים. למשל, גיאנה חתמה ב־14 בנובמבר על הסכם מסחרי עם סין, אף כי אין בין שתי הארצות יחסים דיפלומטיים. ואחר כך הציעה פקינג לגויאנה מלווה לטווח ארוך ללא ריבית. לכי־מון מפעל טכסטיל, בית חרושת לצור ומפעל לברזל גלמי. מאוריה וטורקיה קיבלו סיוע של שעת חירום אף לפני שכוננו, באוגוסט, יחסים דיפלומטיים עם פקינג. הוענק מלווה לצ'אד, ש־עדיין אין לה יחסים דיפלומטיים עם סין.

נראה שבשנה השוטפת לא נשתנ־תה מתבנית זו, של עזרה כלכלית גוברת וסיוע צבאי סלקטיבי. למשל, שעה שנשיא פקיסטאן זולפיקר עלי בהוטו ביקר בפקינג בראשית פברואר, הסכימה סין להעניק 100 מיליון דולר מתוך מלווה של 200 מיליון דולר שנתנה ב־1970 לתכניות פיתוח.

מומחים לעניני סין מטעימים שב־משך השנה האחרונה חתמה פקינג, זו הפעם הראשונה, על הסכמים עם צ'י־לה, גיאנה ופרו שבדרום־אמריקה; עם גיניאה המשוונית, אתיופיה, מאו־ריטניה, סיירה־ליאון, סומאליה וסו־דאן שבאפריקה; עם עיראק שבמזרח התיכון, ועם ציילון שבאסיה.

רוב הסיוע של שנת 1970 עלה ב־חלק המלווה לפקיסטאן, טנזאניה ו־זאמביה — 200 מיליון דולר לכל אחת, לאחרונות לשם בניית מסילת הברזל טאנזאם. לעומת זה היו המלוות שהעניק אשתקד מפוצלים מאד. ל־משל, אתיופיה קיבלה מלווה של 80 מיליון דולר לפיתוח חקלאי, ועיראק — 40 מיליון דולר אשראי להתרחבות תעשייתית. לסודאן הוענקו 40 מיליון דולר אשראי לצרכי בריאות וחקלאות, נוסף על מלווה באותו סכום שקיבלה שנה קודם לכן.

פרו — הארץ הלא־קומוניסטית ה־ראשונה באמריקה הלאטינית שקיבלה סיוע מסין — ב־42 מיליון דולר, בעיקר בשביל תעשיית הכבדות. לקו־בה מספקת פקינג עזרה מאז 1960.

כן סבורים כי גדל ב־1971 הסיוע לידידיה במזרח אירופה, אלבניה ו־רומניה. עם רומניה נחתמו אשתקד שלושה פרוטוקולים בקשר לפרעון מל־ווה גדול ללא ריבית שמומחים מע־ריכים אותו ב־244 מיליון דולר. הוא הוענק רשמית בנובמבר 1970. ב־אוקטובר 1971 קיבלה רומניה מלווה נוסף, בסכום בלתי־ידוע, לצרכי פי־תוח התעשייה.

מומחים מערביים מייחסים משמעות לעובדה, שבמשך 1971 החליטה סין לחדש את הסיוע לארצות שעמן היו לה בשנים האחרונות קשיים פוליטיים. למשל, אחרי הפסקה של ארבע שנים שבאה בעקב מהומות אנטי־סיניות ב־ראנגון, חודש הסיוע לבורמה, בסכום כולל של 84 מיליון דולר אשראי, ש־ניתן ב־1961. באוקטובר אשתקד הו־ארך האשראי עד 1990.

תכניות סיוע־החוץ הסיניות מת־פתחות בה בשעה שפקינג נרגשת ונוהגת באופן פעיל על כינון יחסים דיפלומטיים והסדרי בסחר עם עשי־רות ארצות. מאז נתקבלה באוקטובר אשתקד לאו"ם, כוננו עמה יחסים דיפלומטיים עשר ארצות, כולל אר־גנטינה ומכסיקו השנה. בימים אלה חידשה גאנה את היחסים הדיפלומטיים עם סין, שנותקו לפני שש שנים. גם מצד הוואטיקן באו גישושים לצבר פקינג למען צורה זו או אחרת של יחסים. הם לא זכו בעדוד.

בניין רעוע על פיסות פפירוס

קטעי ברית חדשה בין מגילות מדבר יהודה — האמנם?

מאת **משה גושן־גוטשטיין**

„הפרופיסור הכסלר מה אומר? הכסלר אומר, לא אר־מיות הן ולא פרוטו סינאיות הן, ולא מעבר בין כתב שמי לכתב יווני, אלא עבריות הן, ולא שלוש הן אלא ארבע. ד־אלו הן, ת י ג י שיש לראותן כחלק של תיבה שנזכרת ב־ישעיה (ראשון) והיא היא ה־תיבה פתיגיל, ולפי שנזכרת בישעיה (הראשון) מאליו מו־בן שפיסה זו של עור מימות ישעיהו (הראשון) היא, והיא אחת התגליות היותר עתיקות, וממילא היותר יקרות שגילתה לנו אדמת פלשתינא. מעתה עלינו לדחות כל פירושיה של תיבת פתיגיל, ואין לראות בה חגורת משי או אבנט עשוי פתילים כמו שנוהגים לפר־שה, שהרי עור כאן ולא משי ולא פתילים". (עגנון, שירה, 142).

מחקר המגילות ממדבר יהודה כבר זעזע את העולם. אין צריך לומר עולמם של החוקרים שעניינם במקרא ובארכיאולוגיה, בתולדות ישראל ו־בראשית הנצרות וכו', אלא גם עו־למם של כל שאין מקצועו בכך. כל תגלית חדשה מעוררת הדים בעתו־נות היומית, ומספר הרשימות וה־מאמרים מגיע לרבבות. אבל קשה לתאר תגלית מרעישה יותר בתחום זה מן התגליה שהסיפור עליה מת־גלגל בימים האחרונים בעתונות ה־בינלאומית.

לכאורה כך שיעורם של דברים: בין הקטעים שמקורם במערות קו־מראן נתגלה כזה שאינו אלא פסוק או שניים מן הברית החדשה. ומה בה יסודה לתגלית זו? הרי קטע מקומראן יש לו ,טרמינוס' סופי ה־נקבע על־ידי חורבן המקום בידי ה־רומאים בימי חורבן הבית. וכאילו לא די בכך, כבר נקבע על סמך ה־עדות הפליאוגרפית, שאותו קטע אינו מאוחר מאמצע המאה הרא־שונה למניינם. משמע, שהוא ב־קירבת זמן של המש־עשרה שנה מן המאורעות המסופרים בברית החד־שה. והלא עד כה לא היה בידי ה־חוקרים שום תיעוד כתבידי של ה־ברית החדשה שהוא עתיק יותר מ־ראשית השליש השני של המאה ה־שנייה. הרי שהמסקנות המתחייבות מן התגלית הן מפליגות. לא רק ש־בבת אחת נזרע אור חדש לחלוטין על כל מה שנאמר עד כה בפרשת קשרי אנשי קומראן והנצרות הקדו־מה, אלא שהרבה מוסכמות של ה־מחקר הביקורתי על התהוות האוונ־גליונים מתמוטטות כבית קלפים. ל־אור תגלית כה מרעישה בצורך לחז־זור ולעיין בכל מה שנאמר עד כה על אנשי כת קומראן, וכל המחקר ההיסטורי־ביקורתי של הברית ה־חדשה יועמד במבחן.

סנסציה עתונאית

לא זו אף זו, הדרך שבה התגל־גלה הידיעה לעיתונות כנראה עו־דדה אף מקורבים לעניין להאמין, כי המדובר בקטעים בעברית (או בארמית) כרוב קטעי קומראן. והלא שאלת הלשון המקורית של האוונ־גליונים היא נושא מרכזי בחקר ה־ברית החדשה — ועתה כביכול נרמז לה פיתרון. קיצורו של דבר: אילו היה ממש בכל אלה, הרי היתה זו אחת התגליות המרעישות ביותר ב־תחום חקר המגילות — ואולי המר־עישה ביותר מאז עצם התגלית ה־ראשונה בדבר קיום המגילות.

כך או קרוב לכך מצטיירים הדב־רים מן הידיעות שהגיעו אלינו ב־צינורות העיתונות בימים האחרונים. ידיעות לחוד ופקפוקם של חוקרים לחוד. דווקא בתחום חקר המגילות מקדימות לעתים הידיעות מסוג זה את העיתונות המדעית, אשר בה הובאו כביכול ההוכחות המדעיות. כל מי שיש לו יד ושם בחקר ה־מגילות מגיב כמובן בתגובה ראשונה של תמיהה וספקנות — אבל סוף סוף איש עדיין לא ראה מה שנכתב באמת. הלא במשך מחצית יובל שנים מחפשים הכל סימני נצרות ב־מגילות, חוקרים רבים בדקו ועיינו בהוכר — ודבר לא נתגלה. שמא הרצון לגלות נעשה סוף סוף אבי התגלית? הדברים נתפרסמו בכתב־עת מחקרי מכובד (Biblica) היוצא ברומא מטעם המכון האפיפ־יורי הביבלי, ואם כי העורכים הת־בטאו כנראה כלפי העיתונאים ב־הסתייגות הראויה לשבח, הרי פתחו פתח. אם כן כולנו חייבים זהירות, שמא יש דברים בגו, שמא באמת תגלית עצומה לעינינו.

המאמר עצמו עדיין לא הגיע אר־צה. אבל על סמך ידיעות נוספות ופרטים שהגיעו השבוע מותר לומר — כמובן שוב עם כל הזהירות ה־ראויה — שמסקנותיו של הפרופ' הכסלר נראות מבוססות יותר לאין ערוך. אפילו נאמר, שהדברים נוסחו במאמר המקורי בצורת שמא מדעי, ורק העיתונאים הפכום לוודאי, כבר יש בידינו לתאר מה שאירע. ומוטב לעשות כן מיד, בטרם תתאשש תג־לית־רפאים זו בלבות הבריות של־עולם נהים אחרי הזיות.

וכך שיעור העובדות: אין המדו־בר כלל בתגלית חדשה, היינו אין כאן שום חומר בלתי ידוע. המדובר בקטעים המצויים בידי כל חוקר זה עשר שנים. ואין צריך לומר: ה־מדובר אינו בעדות עברית או אר־מית אלא ביוונית. המדובר בעיקר בשני קטעי פאפירוס זעירים, אשר סימונם במקצת הוא 7Q5; 7Q6 והגדול שבהם מידותיו כ־3X2 ס"מ. יש בו שברי מלים המפוזרות על ארבע שורות, וניתן לפענח בארבע שורות אלו כתריסר אותיות. ידוע שממערה 7 של קומראן באו דווקא קטעים יווניים — וזו בעיה בפני עצמה. מכל מקום, כל הרוצה יטול לידו לוח 30 של הכרך השלישי ב־סידרה:

Discoveries in the Judaean Desert III Les "Petites Grottes" de Qumran, Oxford 1962.

הקטע מופיע בעמ' 144 של כרך הטקסטים. ואפילו יאמר אדם שב־צורת צילום אחר או בעזרת עיון במקור אפשר לתקן קמצא בשבר זה או זה של אות ואפשר לפענח מה שנראה מטושטש, אין הדברים יכו־לים להשתנות הרבה.

מי שאין הכרך לעיניו, יצטרך כ־רגע להסתפק בבסירת דו"ח: פרט למליות תחביריות (KAI, TO) אין לפענח אף מלה. אבל בשתיים מן השורות שהן זו על גבי זו נר־אות בצורה די ברורה האותיות הבאות: NH / HE והן כמובן שרידים של מלים. בכמידה רבה של רצון טוב (וצילום נוסף) אפשר להרחיב את ידיעת הקריאה, ואז מתגלה לעינינו הממצא הבא של שברי אותיות: NNHS / HE ואולי יש לגרוס בשורה התחתונה HS.

אלה הם השרידים שמהם בנה לו אותו חוקר ספרדי של הברית החד־שה את בניינו וכך קנה את עולמו (ליתר דיוק: לפי השם נדמה, שה־מדובר בחוקר במוצא אירי ולפי ה־ידיעות הוא חי בספרד, אבל אין בכך כלום). ובכן: באוונגליון של מרקוס פרק ו' פסוק 35 כך מסופר על ישו ותלמידיו אחרי מעשה הנס של צעידתו על פני ים כינרת, ש־הוא ותלמידיו הגיעו ליבשה ב„גנ־סרט ועגנו בנמל" (הכתוב בנוסח־ אותינו:

HLTHON EIS GENNHSARET KAI PROSOPMISTHHSAN

כדי להקל על המחפשים: המהדיר הראשון השלים את האותיות החס־רות בספר המודפס למלה EGENNHSEN הציע בזהירות שמא יש כאן איזה ענין גניאלוגי.

מי שקיוה רב לו במשחקים של הרכבת שברירים (puzzle בלעז), יוכל להמשיך מכאן בעצמו, אפילו בלי ידיעת היוונית. הוא יראה, כיצד הותאמו האותיות הבודדות ויוכל לשפוט מה מידת הביטחון. ולמען השלמות: גם הקטע 7Q6 זכה ל„טיפול" כזה, ואותיותיו הותאמו ליהפך שריד של הכתוב במרקוס ד, 28. וכל הרוצה לבדוק שם, יבדוק.

איני מומחה לתורת ההסתברות ואיני יודע לקבוע אם האפשרות שהשלמותיו ומסקנותיו של אותו מחקר אכן קולעות במקרה לאותם פסוקים היא אחת למיליון או אחת לרבבות מיליונים. מכל מקום: עד שלא יתגלה תיעוד יותר משכנע נוכל כולנו לישון שנת ישרים: מח־קר קומראן, מחקר הברית החדשה, מחקר הקשרים בין יהדות ונצרות לא נזדעזע בעקבות תגלית מרעישה זו. כי יגלה עפר מעיניך, פרופ' הכסלר!

חיסול סמכויות המלך בשוודיה

מאת **אליהו זהבי**
סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן

לאחר דיונים שנמשכו לאורך עשרים שנה הביא בשבוע שעבר יו"ר ועדת החוקה של בית הנבח־רים השוודי למלך גוסטב אדולף את הצעת הממשלה לתיקון בחוקת היסוד של שוודיה של מעמד המלו־כה.

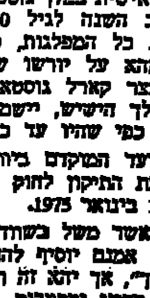
המלך גוסטב

הצעת החוק ה־סופית שהובא ל־אישור הריקסדאג השוודי בסתו 1973, תוסל את מרבית סמכוי־תיו ההלכתיות של מלך שוודיה. בין היתר, לא יוזמן המלך ל־ישיבות הממשלה (ממילא לא בוצע סעיף זה), תישלל מן המלך זכו־תו למנות מועמד לתפקיד ראש ממשלה וסמכות זו הועברה ליו"ר בית הנבחרים.

המלך יוכל לשאת בתואר ראש הכוחות המזוינים של שוודיה. מצד אחר, יורשה המלך (או יורש העצר) לשאת כל אשה כאות נפשו, ללא הגבלות של מעמד אצולה. כן קובע החוק כי על המלך יחולו כל חוקי המדינה (להלכה — אפשר יהיה לת־בוע את המלך על עבירת תנועה). כן יורשה לעסוק בכל מקצוע.

נאום ראש הממשלה על קוי היסוד של ממשלתו לא ייקרא עוד נאום הכתר.

סמכויותיו של מלך שוודיה יהיו פחותות מסמכויות נשיא ישראל, ה־זכאי למנות מועמד לראש ממשלה.

הצעת מפלגות הימין כי גם אשה תהא זכאית למלוך בשוודיה, לא נת־קבלה על דעת המפלגה הסוציאליס־טית.

כדי לא לפגוע אישית במלך גוסטב אדולף, המתקרב השנה לגיל 90, הוסכם על דעת כל המפלגות, כי תחולת החוק תהא על יורשו של המלך, יורש־העצר קארל גוסטאב. כל עוד חי המלך הישיש, יישמרו זכויות המלכות כפי שהיו עד כה.

נקבע כי המועד המוקדם ביותר בו תתקבל הצעת התיקון לחוק ה־מלכות, יהא ה־1 בינואר 1975.

בית ברנדוט אשר מושל בשוודיה מאז שנת 1809, אמנם יוסיף להח־זיק בתואר „מלך", אך יהא זה תו־אר ריק מתוכן בדיני וסמכות.

למוסך גדול
הקיים בדרום תל־אביב
נמצא מקום בשכירות במבנה חדש לבעלי מקצוע ממדרגה ראשונה.

בעלי תעודת הסמכה.

1. פחח רכב
2. צבעי
3. זגג
4. חשמלאי
5. רפד
6. תיקון רדיאטורים
7. ספידומטרים ושעונים
8. קרבורטורים
9. הדבקת ספידי־בנד ותיקון מצמדים
10. חרט מסגר

בפרטים נוספים לפנות טל. 823552 תל־אביב בשעות העבודה.

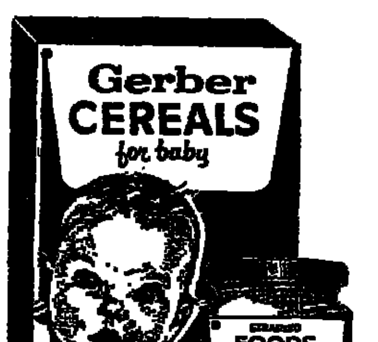

גרבר

גרבר מארה"ב, היצרנים הגדולים ביותר בעולם למזון מוכן לאכילה לתינוקות.

* * *

מיליוני תינוקות בעולם כולו נהנים מהירקות, הפירות והדיי־סות של גרבר. עתה הגיע תורם של התינוקות בישראל.

* * *

בקרוב בכל החנויות הגדולות בישראל.

לבריאות עם גרבר!

כור
תעשיות מתכת בע"מ

מפעלי הנדסה וולקן - חיפה

מפעלי מתכת ובתי־מלאכה המעוניינים:

א. ברכישת חומר חתוך למידה או לפי תכניות.

ב. בחיתוך אוטומטי של פחים עבים צורתיים.

ג. בכל מיני פחים, זויתנים ופרופילים בגדלים שונים.

●

יפנו למפעלי הנדסה וולקן — חיפה, מפרץ־חיפה טלפון 720082 למנהל אגף אספקה.

בירושלים
מכירת ענק
של ספרים מקצועיים ואחרים
בהנחות גדולות
מ־19.3.72 עד 29.3.72

העתיד בית מסחר ספרים רח' החבצלת 2

לירושלמים

קנו דברי פלסטיק במקור לדברי פלסטיק!

מבחר גדול של:
- מפות פרילין ופלסטיק
- וילונות רשתיים לאמבטיה ולמטבח
- מפסים בשלל צבעים
- טפטים (אריגי עץ), צרכי מתנות
- כלי ניילון ופלסטיק לוילונות ולספות

פלסטקס רח' שמאי 16, ירושלים, טלפון 224186

„פי גלילות" בע"מ
מכרז

חברת פי גלילות בע"מ מעבירה למכירה מכונית פרטית פולקסוואגן 411, 17 כ"ס שנת ייצור 1970, מס' רישוי 273—286.
את המכונית אפשר לראות החל מיום 16.3.72 עד יום 23.3.72 בין השעות 7.00—14.30 במוסך החברה בגלילות ליד הקאונטרי קלוב.
עם ההצעה יש לצרף המחאה בנקאית בגובה 10% מסכום ערך ההצעה.
פרטים אפשר לקבל במקום או בטלפון 412131.
על המציעים להגיש הצעותיהם למזכירות החברה עד יום 24.3.72 שעה 11.00.
החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

„חותם" חברה להשקעות בע"מ
(בפירוק מרצון ע"י הנושים)

ניתנת בזה הודעה כי באסיפה הכללית שלא מן המנין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה ביום 20.2.72 נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה ע"י הנושים ולמנות את אפרים פוקס, עו"ד מרח' אבן גבירול 45, ת"א, כמפרק החברה.

כל נושה שיש לו תביעה נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיהן תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרד המפרק הנ"ל.

נושה או אדם אחר אשר לא יגיש את תביעותיו כאמור תוך הזמן הנ"ל, לא ייענו.

אפרים פוקס, עו"ד
מפרק

המפתח לפרסום בארץ
פרסום ב„הארץ"

הדתיות שבלב

אברהם שמואל רקנטי, איש הביטוח במשפחת הבנקאים

אברהם רקנטי

היכן הם היום

מאת שמעון סאמט

משפחת רקנטי מזוהה בדרך כלל עם בנק דיסקונט. אברהם שמואל רקנטי, בן 84, אמנם היה, יחד עם משה קרסו, ממניחי היסוד לבנק ב־1934, אך נאמן למקצועו המקצועי שלו הוא במשך שנים בישראל בעסקי ביטוח כפי שעשה בעיר הולדתו סאלוניקי שביוון. אחיו הבכור יהודה ליאו ז"ל שבא לארץ ב־1934, הוא אשר העלה את בנק דיסקונט לדרגתו הגבוהה. ליאו מת ב־1945 והמשפחה ממשיכה בפעלו.

אברהם שמואל רקנטי (המכונה א.ש.ר.) פעל שנים בתנועה הציונית ביוון ובראש וראשונה במרכזה המכבי של הציוני „פרו־ישראל", מבחירי המפלגה הרביזיוניסטית אותה ייצג בזירות שונות. הוא היה ידיד קרוב לזאב ז'בוטינסקי.

בארץ מילא כמה תפקידים ציבוריים כשם התנועה הרביזיוניסטית ואחר כך בתנועת „החרות", כשנבחר לכנסת הראשונה והיה ידיד ועדת הכספים שלה.

אברהם שמואל רקנטי גם נחון ברגש דתי עמוק. הוא חבר הנהלת המועצה הדתית וחבר הועדה המרכזית לבנק המזרחי. הוא דגל בשעתו במיזוג האיחוד בין תנועת המזרחי הדתית לבין התנועה הרביזיוניסטית. אך הדבר לא יצא לפועל.

גם רעייתו (מוצאה לבית משפחת רבנים מסאלוניקי) בעלת דעות לאומיות והיה לשלו ובעלה הכרה דתית. חיי המשפחה של הזוג הם למופת.

הדתיות אצל האשכנזים והספרדים

בבואי לפני ימים מספר, לבקר את מר אברהם שמואל רקנטי בדירתו שברחוב השופטים, בתל־אביב מצאתי אותו בגולה ובגלוי ראש. מר רקנטי הסביר: רק אצלכם האשכנזים קודשו את מצוות הזקן, הפיאות והכיפה ב־

סימני־זכר לדתיות האלו אצלנו בסאלוניקי, שמכונה היתה „ירושלים דבאלקאן" זה לא היה לא חובה ולא הכרח, פרט לכיסוי ראש בעת אבילה

ובבטחה: „כמה טוב ההחק ברע זה הביבר כורי זה ובטורת מזה". המקשר לכך כמציכים מר רקנטי ורעייתו במיוחד כי שני בנים. ה'

רקנטי הדיחו כבדים ביניהם מסאג־ יולית. שניהם בודים כי לא רק בד־ ניהם אלא אף עם ילדיהם הם נוהגים עדיין לדבר ספאניולית — זכר ליב־

סלוניקי, נובמבר 1926: אברהם רקנטי ורעייתו בחברת זאב ז'בוטינסקי

ובתפילה. אצלנו בלמה הדתיות בלב, בהכרה, ביראת שמים, באהבה ציון וישראל, בשיבה ציון, בעזרה לנצרך

בכור שמואל — בן 51 — (שהוא מנהל 80 הסניפים של בנק לדיסקונט) והצעיר ממנו דוד־סופר שהוא מנהל משרד הביטוח של אביו. הקיים אף הם ונוהגים אף לעבור לפני התיבה בשבתות ובחגים בבית הכנסת של הספרדים שאביהם היה ממייסדיו. הבת בלה, נשואה למר יעקב אברבנאל, יוצא יוון ומנהל סניף מהסניפים של בנק דיסקונט.

על אף גילו פעיל עדיין אברהם שמואל רקנטי בעסקנות ציבורית דתית. מצב בריאותו תקין. הוא מטייל הרבה ברגל. אינו בררן באוכל. כוכבם קצת ביום. שנתו טובה ומצב רוחו טוב.

„צריך להתעשר כדי לפעול לטובה"

א.ש. רקנטי איננו עשיר („הרי אינני שותף לבנק הגדול של משפחת אחיי") אבל הוא מתקיים בכבוד. הוא אומר: כשאני נזכר שבאתי עם אשתי וילדי לארץ בערך 20 לירות בכיסי ואינני רודף בצע, מה אבקש עוד. אחי המנוח ליאו, מר הבנק, עסקן ציוני נאמן וראש הקהלה בסאלוניקי עד עלייתו, רגיל היה לומר: האדם היהודי צריך להתעשר כדי לעזור הרבה למען בני עמו בגולה, למען הציונות ולמען פיתוח סוציאלי־כלכלי של ארץ־ישראל. אני עושה מה שביכולתי לעשות האומר במקרה הזה בית במא בנות מילדינו ונכדינו שאף הם מכשירים את הדרך לאהבת האדם, הארץ והבורא ולכידות מוסרית.

כשבאתי לביתו זכרתי כי בבלאות לו שבעים כותה „אברהם העברי" על אשר עשה למען החינוך העברי בקרב הנוער היהודי ביוון ובסאלוניקי עירו. והנה אני שומע לכר

עברו — אך עם הנכדים רק עברית.

יומו של א.ש. רקנטי מוקדש בעיקר לעסקנות ציבורית. כפעם בפעם הוא מבקר בלחיית אחתו בהרצאות של בבית סוקולוב, בבית ציוני אמריקה. ובבית הרופא. הוא מתעמל יומיום. הם אינם מבקרים עוד בקולנוע „כי הסרטים נוראים כל כך". גם בתיאטרון — מחזות איכים. שלושים ושבע שנים גרו בדירה שכורה בי רחוב יהודה הלוי ורק לפני חדשים בספר נכנסו לדירה משלהם בבית בסיקוף הדר ברחוב השופטים.

„בגין אין עוד בכפי־בשר"

מר רקנטי נטש לפני זמן רב את המפלגה המפלגתית ומבלי לעזוב את המפלגה, כבהוא מאוכזב אף מדרכו של בגין „שאין לו עוד כנפי־הנשר ברוחם של בעמיו בראשי המהפכה הלאומית הציונית־הישראלית". מר גח"ל — כפי שהיא כיום — אין מר רקנטי רואה עוד גורם בעל סיכוי להיות אלטרנטיבה לשלטון, מה גם בהתנתקות עם המפלגה הליברלית כעצמה — לדעתו — באפשרות זו. עם זאת סבור מר רקנטי שבגין עשה מעשה מפואר בהכילו את הישגי המסגרת של סיעת גח"ל בכנסת ובממשלה לפרוץ בהקואליציה בהסיעו את מפלגת עבודה וגרדויה כלירים בלעדיים על המדינה.

באהדה מתבטא מר רקנטי כלפי מדיהם המשתנית של גחדה מאיר, בכה דיין ומשפיל צהל. „אני מתפלל לאלוהים שהללו יוכלו בדרך זו". בנו דוד, היה מפקד אצ"ל בזירה המשובה לאחר הקמת המדינה סיבה והקמת מוחל יפו.

מר רקנטי איננו חושב כלל על „בנוהה כרם עתי", ועדה ציבורית כי

הוא עובד בראשה ובנו דוד משמש בה עורך. בשנה לפרסום שני כרכים של ספר קהילת־סאלוניקי — ירושלים דבאלקאן (בה היה רקנטי זמן מה סגן ראש העיריה). לצורך זה הרם בנק דיסקונט 25,000 ל"י ואילו סכומים נוספים תרמו הנהלות בתי כנסת ספרדיים וכמה מוסדות.

ז'בוטינסקי: „אלך עד הסוף או לא אלך כלל"

אברהם שמואל רקנטי נולד ב־1888 בסאלוניקי למשפחת רבנים. מגיל 16 נמשך לעסקנות ציבורית, לציונות ולתנועות ציוניות. הוא כתב בעיקר בספאניולית וצרפתית, היה פעיל בהקמת הספורט היהודית מכבי ובאגודת חינוך המכשרה ציונית. היה ממייסדי המזרחי ומביסודי ופעילי „התנועה הרביזיוניסטית הלוחמת".

כשהתיאש ז'בוטינסקי מן ההסתדרות הציונית ה„רשמית" (בהגדרתו של רקנטי) ועמד לפרוש את ההסתדרות הציונית כתב לו שלא יעשה כן. ז'בוטינסקי ענה לו במכתב מפורט ובין השאר כתב: „אם אצליח לארגן את ההגנה (הכוונה לתנועה הציונית החדשה — הרביזיוניסטית) — כי טוב ואם לאו אצהיר באזני המאזינים לי באורח ישיר וברוטאלי שהחיים ניצחוני. מאני מוותר על כל פעילות מדינית ואצלם כהזדיה הציבורית היהודית. האמן לי שאינני האיש המעורר התלהבויות שאיני מתכוון להפכן למעשים ממשיים. אלך עד הסוף או לא אלך כלל".

רקנטי השיב לו: „חלילה לך לעזוב את המערכה הציונית. עליך להקים תנועה הסדר הפנימי הויצמני, אינך צריך יותר לעצמך אלא נהון למרות האומה העברית". רקנטי עזר לז'בוטינסקי במסגרת הסיעה בקונגרס הציוני ואחר כך בהקמת התנועה הרביזיוניסטית — זה שומר רקנטי אמונים כל ימיו.

בימים ובהפגנות הוועידים „א.ש.ר." ו„יהודי בלב" ניהל מערכה ציונית בקיפה. חלק חשוב היה לו בארגונה ההפלגה של עליה המונית מיוון לארץ ישראל, הגד הדגש על עליית נוער לאומי ציוני.

שני נסיונות של „לגיונים עבריים" בגוה סאלוניקי קרבו את ז'בוטינסקי לרקנטי. ז'בוטינסקי המריצו להקים ארגון ציוני ספרדי. בהגיע ז'בוטינסקי לביקור לסאלוניקי ב־1926 קיבלו את פניו בתחנת הרכבת כ־3000 איש עם רקנטי בראשם.

בהחליט רקנטי לעלות עם משפחתו לארץ־ישראל ניסו לסגנו מכך בטענה שבסאלוניקי דרושה הפעילות הקהלתית הציונית שלו. אך הוא גרס ש„ציוני צריך לא רק לשאת את דגל ציון ולא רק לקרוא אחרים לעלות אלא גם בעצמו לעלות". התחילה ביקר בארץ־ישראל ב־1925 ואחר־כך ב־1933 כדי להכין כאן את הקרקע לעליית משפחתו והתיישבותו בארץ וב־1934 עלה.

לשאלתי, בסיום הפגישה, מה חשבון הנפש שלו, הוא השיב: אשרי הניצוץ שהדליק בי את הרעיון הציוני. כאומר אני על מה שעשיתי ומאושר על החיים שלי לא רק כראש משפחה מאושרת אלא גם כבן לעם ישראל.

דיפלומה לכל חפץ

תומאס קובאס, זייפן תוארים, בא לארץ

מאת לוציאן מיילס
סופר „הארץ" בוינה

וינה

אם נכון המידע שבידי משטרה אוסטריה, הגיע עתה לתל־אביב האיש אשר סוף־סוף יהפוך את הישראלים לאומה מפותחת. ככלות הכל, מה הדבר החסר עדיין לישראלי שהתגשר זה לא כבר? יש לו כבר מכונית מהדגם החדיש, ואולי שתי מכוניות; הוא מתגורר בתוילה בהרצליה, יש לו מקלט טלוויזיה, מכונה להרחת כלים, יש לו אשה עם מעיל הרפון וגם ידידה. אבל חסרים לו עוד שני דברים — תואר אצולה ותואר אקדמי.

את שני הדברים האלה קשה להשיג במדינת ישראל השוויונית, שאינה מכירה בדלויות, ואפילו אוסרת על נציגיה הדיפלומטיים בחוץ־לארץ לקבל אותות כבוד: ואילו התואר האקדמי ניתן להשיג בישראל רק אחרי ליבוד רב. אמנם מעניקים מוסדות ישראלים תוארי כבוד, אך במצומצם, ועל פי רוב לתורמים גדולים מחוץ־לארץ.

האיש שבא זה עתה לישראל מסוגל לספק את הביקוש לאלה. הוא „דוקטור" תומאס קובאס (יתכן שבישראל יעברת את שמו ל„כוהן"). „עיוהו" לישראל של האיש נעשתה בחפזון. משטר אוסטרי סודרן אפילו הגדיר את עלייתו של ה„דוקטור" כ„בריחה". בדיוק ברגע בו עמדה המשטרה לכלוא אותו מאחורי סורג ובריח.

הדוקטור הנכבד — למעשה סוכן האיש שהוא „דוקטור כפול", לפילוסופיה ולרפואה — מוכן לספק לכל המוכן לשלם את המחיר את התואר דוקטור מכל סוג שהוא, כשתעודת הדוקטור כתובה בכתב־יד על קלף.

אבירי המסדרים

קובאס איננו האיש אשר המציא את הספסרות בתוארים מזויפים באוסטריה. מי שקדם לו במקצוע, מכר תוארים של „אביר מסדר הטמפלרים", — מסדר שבוטל בידי האפיפיור עוד בימי הביניים. אבל מי אשר פרטים כאלה? תמורת תשלום מסויים יכול אדם להפוך לאביר ולהצטלם בבגדי שרד. לאחר שהתפוצץ העסק בתוארי האבירות האלה, מכר אותו האיש תוארי קונסול כבוד של נסיכות תרמונד, שהחדלה להתקיים עוד במאה ה־16 והיתה חלק מאירלאנד. נוכל אחר מכר אותות הצטיינות צבאיים.

קובאס פיקח יותר מקודמיו, אשר נהגו למכור את שירותם לכל דיכפין ונכשלו לבסוף. לקוחותיו של קובאס חייבים לעבור סינון „מבחנים קשים". כדי להקנות להם מעמד נכבד ואמינות, שיטתו משתלמת יותר, שכן קובאס דורש ומקבל מחיר גבוה — כ־2,000 עד 4,000 — דולר לתואר. קובאס גם ידע כיצד להיכנס לחברה הגבוהה. הוא נהג להזמין דיפלומטים זוטרים של מדינות זרות, לארח אותם כיד המלך, ואלה גמלו לו בהזמינם אותו למסיבות קוקטייל הדיפלומטיות ושם מצא את לקוחותיו.

שהקנים בתופשים

תחומו המיוחד של קובאס הוא הפקת תוארי דוקטור של אוניברסיטות שאינן קיימות, אך שמותיהן דומים לאלה של מכללות ידועות כגון: האוניברסיטה המכבית של שפילד, או הקולג' האוניברסיטאי הלאומי של קנדה. כאשר הצטמד לתואר דוקטור עשיר מאד, היה קובאס עורך טכס הענקת התואר באולם שכור של בית־ספר, כשתלמידים השכירים מופיעים בלבוש של הסגל האקדמי.

כמובן שלתוארים לא היה ערך, אך זה לא מנע מהדוקטורים הטריים להדפיס את התואר דוקטור על כרטיסי הביקור. אחד מלקוחותיו של קובאס, קצב עשיר שרכש ממנו את התואר דוקטור, דרש ממשרד הפנים כי יכיר בתוארו וירשום את הדבר בדרכונו. אלא שכאן התפוצץ הענין וקובאס איננו יכול להמשיך בעיסוקו באוסטריה.

לצערי, אין בידי כתובתו של מר קובאס בישראל. אבל אפשר הדבר שכאשר יקרא את הסיפור הזה, יפנה ל„הארץ", כדי להודיע לתושבי ישראל היכן אפשר להשיג תואר כגון ד"ר לדרדי־אקטיביות או מאסטר למתאפיסיקה.

הגדה מנטובה

צילום אחת ההגדות העתיקות ביותר שהודפסה במנטובה שבאיטליה בשנת 1560. הגדת פסח בעלת ערך אמנותי רב, שנודעת לה חשיבות גם מבחינה היסטורית לאומית. תבנית 23×32 ס"מ על נייר משובח.

—.30 ל"י

הוצאת דביר

ספרית פועלים
ספרים חדשים

יעקב שבתאי
הדוד פרץ ממריא

אסופה ראשונה של סיפורי יעקב שבתאי. רוך לירי ואירוניה חריפה, תיאור ריאלי ופאנטאסטיקה, זכרונות ילדות ובדיות יוצר — מתמזגים בספר לסיפורים סיפורי מקורי ונלהב, הכובש את לב הקורא.
המחבר הוא גם מחבר המחזה ("כתר בראש"), כותב פזמונים ומחזה.

רחל מכבי
חול ואלונים

המספרת, כמתהפכת בכלילות־הדברים של תקופת שנות השלושים המתרחשים במושבה בשרון הצפוני בצל הילטון הבריטי ובעצבת כחדים עולים קשים ורומאנטי על דמויותיה הסבתניות, הווי „השורה" (הוא „ההגנה") וכו', קריאה כהנה ומרתקת.

ז'אן פיאז'ה
הפסיכולוגיה של הילד

מחקריהם של ז'אן פיאז'ה וברבל אינהלדר שנתפרסמו עד כה משתרעים על פני כרכים רבים וארוכים. ספר זה מציג בקצרה ובבהירות ככל האפשר מעין סיכום של עבודתם בתחום הפסיכולוגיה של הילד ועשוי להועיל לקורא להבין כראוי את אשר המחברים מצאו במחקריהם.

אריה גלברד
כלכלה סובייטית
הלכה ומעשה

מדובר במבנה כלכלי של אחת משתי מעצמות־העל (ויש עוד כמה מדינות אהרות שקיבלו בעיקרו את הדגם הסובייטי). גם הידיעה גם כשלונותיה מספקים לקחים מעניינים בכלל, ובפרט לסוציאליסטים ולמחקר־הסוציאליזם, מצד אחד, ולמחקר הכלכלי מצד שני.

אריך מרשל וסטיוארט המפל
עוד מכתבי ילדים לאלהים

ספר שני למכתבי ילדים לאלהים שנכתב על הבוני הקוראים בזהבי העולם ובישראל, המשקף את עולמו ואת משאלותיו של הילד. מצטיין בהומור דק ובהבחנה פקחית. תרגומה המצויין של הרצה אחר, וכן הסכסך בכתב־ידם של ילדים — מוסיפים להרגשה האותנטיות.

מהדורות חדשות

משה שמיר: במו ידיו
הוגבן: מתימתיקה למיליון

מכשירי כתיבה, גרפיקה, ציור
הזמנות בטלפון
משלוח למשרדים
„קולמוס", רח' הלל 23,
פסג' רסקו
טל. 233843 ירושלים

Deutsche Botschaft Kulturzentrum

יורג דרווס
JOERG DREWS
ירצה על
ארנו שמידט
מחוץ ובמרכז הספרות הגרמנית אחרי 1945
ביום חמישי
23 במארס 1972
בשעה 8.30 בערב
★
שירה נסיונית
צורות חדשות בספרות הגרמנית בת זמננו
ביום ראשון
26 במארס 1972
בשעה 8.30 בערב
ההרצאות והויכוחים בשפה הגרמנית
הזמנת מקומות (ללא תשלום)
בטלפון: 03/23 13 70

19 Kikar Malchei Israel
TEL AVIV

הופיע
תפוצות ישראל
שירות מידע
על חיי היהודים בעולם
שנה י' חוברת א'
בהוצאת הוועד היהודי האמריקני / המשרד בישראל
התוכן:
האקדמאי היהודי בארצות־הברית
- אקדמאים יהודים ולא־יהודים: היסטוריה, תרבותם ועמדותיהם הדתיות / ס. מ. ליפסט וא. ק. לאד
- איך התלו מוסמות ליהודים באוניברסיטאות ארה"ב / סטיפן סטיינברג
- מיטוגי־ויברמטי של ניו־יורק: פרטים יהודיים / ה. אדלסון
- האוניברסיטה, מדעי היהדות והמשך הקיום היהודי / אר־חינג גרינברג
- שיתוף אנשי־סגל אקדמי בעניני הקהילה היהודית / דניאל אלעזר
- יהודים כעוררידין: הסגל־ות לסמלים / אלברט גילדר־ברג
בהזמנות לפנות:
הוועד היהודי האמריקני, רח' אתיופיה 9, ירושלים.

בהוצאת אגודת הנוקדים
יצא לאור ספר חדש של
דב בקר
„באפרים"
בו פרקי חיים של רועה עברי, ההוי ופולקלור, תיאורי נוף, הטבע וההוי.
להשיג בכל חנויות הספרים בארץ.
הפצה ראשית: „ספרי" בע"מ רח' נחלת בנימין 30 ת"א רח' הרצל 52 חיפה.

כרטא
פרסומי אביב/קיץ, תשל"ב 1972
★
הגיונות מקרא — יצא לאור בחודש מרץ
ישראל אלדד
מרצה למקרא ולהיסטוריה
עיון בתורה מזוית חדשה,
כל עמוד מעוטר ברישומים
המחיר: 14.50 ל"י
★
מדריך כרטא לכבישי ישראל — ייצא לאור בחודש אפריל
"המדריך הטוב ביותר"
מהדורה רביעית מעודכנת,
מורחבת ומשופרת
★
ירושלים אשר בחרתי — ייצא לאור בחודש מאי
יהודה האזרחי
חתן פרס אגרון ופרס אקו"ם
הדפסה שניה של המדריך המעולה
לירושלים ולאתריה.
"ספר לימוד שנקרא כרומן מרתק"
★
מקבילות במקרא — ייצא לאור בחודש יוני
אבא בנדויד
חתן פרס ביאליק
כל הפסוקים המקבילים
ערוכים זה בצד זה, וההבדלים
מובלטים בצבע אדום
★
אטלס כרטא לתולדות ארץ ישראל — ייצא לאור בחודש יולי
מראשית ההתיישבות
ועד קום המדינה
יהודה ואלך
מרצה להיסטוריה
אטלס מקיף ראשון, הרביעי בסדרת
תולדות ארץ ישראל, 200 מפות
מלוות בטכסט, תמונות ותעודות
★
המשבר בחברה הישראלית — ייצא לאור בחודש אוגוסט
דב בן מאיר
מרצה בכיר במינהל ויחסי ציבור
מזכיר מפלגת העבודה במחוז ת"א
ניתוח מאלף של גורמי התסיסה
החברתית ומגמותיה
★
כרטא ירושלים, ת.ד. 2500

הופיע ב„ספרית אפקים"
„נאצר ויורשיו"
מאת: ז'ן לאקוטיה
איך נעשה נאצר בתרועה הערבית ה„ראיס",
מה היה הנאצריזם — מה נותר בנצרים ממורשת
נאצר לאחר מותו?
ז'ן לאקוטיר פרופ' ב„מכון למדעי המדינה" בצרפת.
שהה שנים במצרים וידוע כמומחה בעניניה.

4 ספרים של מבחר מאמרי ביקורת:
בעריכת פרופ' דן מירון — על יצירותיהם של:
ס. יזהר הקדים מבוא חיים נגיד
י. ח. ברנר — הקדים מבוא יצחק בקון
נ. אלתרמן הקדימה מבוא אורה באומגרטן
י. פיכמן — הקדימה מבוא נורית גוברין
יצאו לאור בשתוף עם קרן תל־אביב לספרות ואמנות

עומד להופיע
„חברת השפע"
מאת פרופ' ג'והן ק. גלבריית

יופיע החודש ב„ספריה לעם"
„מאה שנים של בדידות"
מאת גבריאל גארסיה מארקס
אחת מהיצירות הגדולות ביותר שהופיעו בספרות העולם בשנה האחרונה

מהדורות חדשות:
עיר המזל — מאת אלי ויזל
"1984" — מאת ג'ורג' אורוול
חברבורי הסונה — מאת ג'ראלד דארל
הדבה — מאת אלבר קאמי
אל תיגע בזמיר — מאת הרפר לי

בהזמנות נא לפנות לכל בתי המסחר לספרים
ולהוצאת עם עובד רח' מזא"ה 22 תל־אביב

ה. מגידו ושות' מהנדסים בע"מ
אילדם חברה לבנין בע"מ
בשותפות עם קבוצת לואים משקיעים
בישראל משיקגו ארה"ב

בונה דירות ברמת־גן
ברחוב האצ"ל —
דירות בנות 3-4 חדרים
★
דירות גג (פנטהאוז)
6-7 חדרים
(תכנון סופי לפי רצון הקונה)
★
כניסה תוך 10-13 חודשים.
הרואה 17 רמת־גן טל. 721301

„עתיד"
ליד בנק המזרחי המאוחד בע"מ

18½%
רווחים נטו נזקפו לזכות
חברי קופתנו בשנת 1971

פנה בעוד מועד אל אחד מסניפינו או אל המשרד הראשי: תל־אביב, רחוב אלנבי 113, טלפון 624341.

תן אמונך ב־
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
הבנק השומר אמונים לכל אחד

هكذا من الأصل

חיים גנז

חמורו הפוזל של בורידן

של הראדיקאל הרוסי אלכסנדר הרצן, בספר ישעיהו ברלין באמת כהמדריך השוללים שבמבוא לספרו „ארבע מסות על חרות,*" שהלה אמר פעם, כי „חוק קיומם של דגים מעופפים, אינגו אומרים על דגים, בדרך כלל, כי טבעם ובעולם — המטרה ה„אמיתית" שלמענה נבראו — לעופף, מאחר שרוב הדגים אינם משיגים זאת ואינם מגלים נטיה זעירה כלשהי בכיוון זה. אולם, לגבי בני-אדם, ובני-אדם בלבד, אומרים אנו כי טבע האדם הוא לשאוף ל' חופש, אף כי רק בני-אדם ספורים אכן הגיעו אליו במרוצת קיומו של מינם; ואילו הרוב המכריע ברוב הזמנים לא הפגין נטיה כלפיו, ד' בראה מרוצה להישלט על-ידי זולתו, בבקשו להיות בשלם היטב על-ידי אלה המספקים לו מזון, קורת גג וכלי חיים די הצורך, אך לא לה' יות נשלט על-ידי עצמו" (עמ' 56).

הרהורי ספק מסוג זה מתירים ל' עצמם בדרך כלל רק כי שמאמינים ופועלים באמת ובתמים למען ה' חירות האנושית. הם מעלים הרהורי ספק כאלה בדרך כלל בסיומו של יום מאבק שבו נתקלו בסירוב רבים שכלל לא העלו על דעתם לה' לך את מגמיריהם מתוך הגים הטו' בים הבטוחים, בין אם הם מלוחים, בין אם הם מתוקים, ואפילו הם דלוחים.

האפשרות להטיל ספק בקיומה של חירות אנושית (כמה כאפשרות לה' טיל ספק במוחלטותה של היקבעות אנושית) — היא ההוכחה הלא-ניר צחת לכך שאכן. אולי אנו חפשיים. אילולא ספקות אלה, אי אפשר היה לדבר כלל על קיומה של חירות אנושית. אותם ספקות הם הביטוי הראשוני והעקרוני של חירות זו. אשמורת הסלתו של הספק — ואולי כורח הסלתו — במוחלטותן, הן של החירות והן של ההיקבעות, היא ב' עצם המסגרת המקיימת והמשקה ה' נובעת משורת קביעותיו של ישעיהו ברלין במסה המרכזית של ספרו — המסה על „כורח היסטורי".

ארבע המסות על חירות נכתבו בזמנים שונים במשך שנות החמי' שים, וכשנתפרסמו, עוררו תגובות וביקורות, אחר כך קיבץ אותן י' ברלין יחד והוסיף להן מבוא, שבו הוא מגיב על אותם דברי-ביקורת, אם בהבהרת דבריו, אם בקבלתה של הביקורת ואם בדחייתה.

שתי מסות מתוך הארבע — „כורח היסטורי" ו„שני מושגים של „חירות" — הן פולמוסיות יותר מן השתים האחרות, ומטבע הדברים נתמקד עיקר דברי הביקורת בהן. ואולם,

* ישעיהו ברלין: ארבע מסות על חרות. עברית: יעקב שרת. הוצאת רשפים, תשל"א. 263 עמודים.

אישיותו האינטלקטואלית המיוחדת במינה והרבגונית של ישעיהו ברלין בולטת גם בשתי המסות האחרות: „ג'ון סטוארט מיל ומטרות החיים" ו„רעיונות פוליטיים במאה העשרים", שאפיין הוא תיאורי יותר מאשר פולמוסי.

דטרמיניזם והומניזם

ישעיהו ברלין הוא הומאניסט ב' ערכיו ואמפיריקן בדרכו. כמו אצל כל פילוסוף, נקבעות גם מסקנות התפלספותו שלו לפי אותם ערכים המכוונים אותו באותה התפל' ספות, בין אם הם מפורשים ובין אם

תרבות וספרות

הם מובעים בשתיקה. במסה של „כורח היסטורי" הוא קובע וחוזר ומשנן כי בין אם הדטרמיניזם הוא שקרי ובין אם הוא אמיתי, „דומה כי ברי שאין קבלתו מאפיינת למח' שבותיהם ולמושגותיהם של רוב הבריות האנושיים" (עמ' 124), שכן, משמעות חיובו של הדטרמיניזם פי' רושה שלילת החירות האנושית, ו' יחד עמה שלילת האחריות האנו' שית. אם כל פעולותי, ללא יוצא מן הכלל, נגזרות באופן חד-משמעי מתוך שלשלת סיבתית שאין לי שמץ של שליטה עליה, הרי ממילא אינני אחראי להן. אבל, בני-אדם, ואפילו אלה מהם המטיפים לדטרמיניזם, אינם מבטאים אותו בדרך מחשבתם ודיבורם היומיומיים. הם מבקרים ו' מעריכים איש את זולתו במונחים הראשוניים והטריביאליים ביותר, ואף מקיימים שיטות ומערכות מ' מוסדיות היסב כמשפט וכפובליציס' טיקה, המבוססות על הנחת החירות האנושית והאחריות האנושית. ובכן, עובדה ניצחת זו, נסיון אנושי יומ' יומי זה, עומדים איתנים ובלתי מת' פשרים לנוכח הגות דטרמיניסטית העוטה איצטלות רציונליסטיות ו' מיסטיציסטיות, אמפיריסטיות ותיאו' לוגיות.

ברלין בידענותו מוסר מגוונים אלה של דטרמיניזם בקלילות. נוסח who's who בתולדות הדטרמיניזם. אבל, כשם שאין הוא נתפס לאשליות דוג' מטיות של שיטות מטאפיסיות, אין הוא נתפס לאשליה ההומניסטית ה' זמר' רה לא פחות, היינו, שלילתן מכל וכל של אותן שיטות מטאפיסיות. מסקנו' תיה של השכלתנות המטאפיסית ה' שיטתית למגינה השונים אינן משמ' שות לו קריטריון אחד ויחיד, שעל-פיו הוא מעריך את המציאות האנו' שית. אותן מסקנות נעשות חלק

מן המכלול העשיר של אותה מציאות. וכך נעשית תמונת העולם עשירה יו' תר וסובלנית יותר. המטאפיסיקה וה' נסיון, שניהם אינם מתפשרים, שניהם תובעים לעצמם מוחלטות שאין מעבר לה דבר. האמת מצויה, כמו הבראה, בי'נתים. חמורו של בורידן הבוהה עד מוות בפריצות שתות, מבלי יכו' לת להחליט איזו מהן ללחוך (שהרי אין הוא נבע על-ידי סיבה כלשהי לבחור באחת מהן) הוא מהות-שוחא של פילוסופים עקשנים. חמור זה אינו יכול להיות מטרה במעבדה מטאפיסית. ואפילו ייבצא בה, תקריץ לו מעבר לאסכים אתון באחדה (ואם אותו חמור הוא אדם, יש להניח כי על אותה אתון יהיה רכוב משיח).

ברלין קובע אפוא: „אין רצוני לו' מר כאן, כי הדטרמיניזם הוא בהכרח שקרי, אלא רק כי אין אנו מדברים ואין אנו חושבים כאילו הגניזה את אמיתותו, וכי קשה הדבר, ואולי הוא מעבר ליכולתנו הרגילה, לתפוש מה תיתה תמונת-העולם אילו האמנו בו ברצינות".

ואולם, מאחורי קביעה אמפירית זו של ברלין, מצויה קביעה ערכית הו' מאניסטית שהוא מרמז לה במקומות שונים. הוא אומר (במבוא, עמ' 29): „אם אנו חושבים מהסטוריונים ל' הדור בכוח הדמיון אל חוויותיהם של אחרים, ואנו אוסרים עליהם להפגין הבנה מוסרית, הרי אנו מזמינים או' תם לספר חלק קטן כדי מכה שהם יודעים, ואנו שוללים משמעות אנו' שית מעבודתם". ברעולה של קביעה זו בעוץ בשתי מלים אלו: „משמ' עות אנושית". שיטתיות פילוסופית דוקטרית אינה סובלת שימוש בלתי מוגדר בצמד כלים כה ערטילאי. הקי' שר הדבריו אכן מורה על משמעותו: מוסר — היינו, אחריות אנושית, היינו, חירות אנושית — הם מה ש' קרא ברלין „משמעות אנושית". ה' משפט המצוטט הופך על-ידי כך ל' הירת טאוטולוגית. ברלין מניח את שהוא מבקש להוכיח. ערך-העל המנ' חה את התפלספותו הוא ה„משמעות האנושית" כלומר, מוסר אנושי, כ' לומר, חירות, אנושות. אכן אין זה ברור על-פי דבריו אם החירות, והאח' ריות והמוסר האנושיים הם „משמעות אנושית" כיון שבני-אדם בחייהם וב' מחשבות היומיום שלהם אינם יכולים להיפטר מלייחס אחריות וחירות ל' עצמם או לזולתם, או שמא — כיון שקיימת מין ישות ערטילאית כזו ה' קרויה „משמעות אנושית" ושתכונה הם אחריות וחירות אנושיים. לכן אין בני-אדם יכולים להיפטר בחייהם וב' מחשבות היומיום שלהם מלייחס זו לזה אחריות וחירות. אפשר — ואמנם כך נראה לי — שזהו מקום המיפגש בין עובדה וערך, העושה את העובדה לבלתי-מתפשרת ואת הערך — ל' מוחלט. הטאוטולוגיה הנזכרת, למרות

שהיא טאוטולוגית, היא אמת ראשו' נית ועליונה.

היש חירות לחירות?

יישומה של אמת ראשונית זו הוא ענין למוסר ולפוליטיקה. החירות אף גם קיימת ואי אפשר לכפור בקיומה, ואולם — עד היכן היא קיימת, מהם גבולותיה וכיצד צריך אדם נבון ל' נצלה. אלה הן שאלות שישיבות מוסר ומדינה נבנות בהתייחסותן אליהן. ב' ניתוחן של שיטות מוסר ומדינה מוב' דלים שני האספקטים שבהם עוסק ישעיהו ברלין במסה „שני מושגים של חירות": „החירות השלילית" ו' „החירות החיובית".

החירות השלילית מידושה. אותו הת'

פרופ' ישעיה ברלין

חום שבו חופשי אני לפעול בלא ש' אחרים יהיו רשאים להתערב בו כלל. הדגש כאן הוא על ההגבה השלילית — לא להתערב — המוטלת על כולם לגבי בעליה של החירות השלילית. (בסיועה של אסוציאציה מוזכבת ה' משפט נדמה לי כי ניתן לקרוא לה „חירות המציות"). החירות החיובית מדגישה, לעומת זאת, את התכנים החיוביים, שאותם צריך נושא-החירות לקיים כדי שייקרא חפשי. „המשמע החיובי של חירות נובע ממשאלתו של היחיד להיות אדון לעצמו... להיות סובייקט, לא אובייקט... להיות מי' שהו, לא אלשהו, עושה, מחליט, לא מי שמחליטים בשבילו, מכוון עצמו ולא מופעל על-ידי הטבע החיצון או על-ידי בני-אדם אחרים, כאילו הייתי חפץ או בעל-חיים... כלומר, ללא יכו' לת לעצב מטרות ומדיניות משלי ול' הוציאן לפועל. דבר זה לפחות הוא חלק ממה שאני מתכוון לו באמרי כי אני רציונאלי" (עמ' 182).

שני מושגים אלה של חירות הת' פתחו בתולדות הפילוסופיה המדינית והתרחקו זה מזה, אף-על-פי שאינם אלא שני אספקטים של דבר אחד. השאלות שמציבים אספקטים אלה שו' נים אלה, והתשובות להן, הן שגרמו להתרחקותם זה מזה והפיכת האחד

מהם — המושג החיובי של חירות — כמעט לגולם הקם על יוצרו, על ה' חירות האנושית. כשרוצה אני ל' קבוע את התחום שבו אני חופשי ובו אסור לאחרים להתערב (החירות שלי' לית), נתון אני לבעייתיות הנובעת בדרך-כלל מהתנגשות שבין צרכי החברה („טובת הכלל") ובין צרכי האישים המבודדים המהווים את החב' רה („טובת הפרט"). ויכול אני ל' פתור בעייתיות זו באמצעות חוקים הקובעים את הגבול בין חופש הפרט ובין כוחה של החברה (או של יחי' דים מסוימים בה) להתערב בחייו של הפרט. ואולם ברצותי להיות ועשוי במובן של מעצב מטרות על יסודות רציונאליים (חירות חיובית), אני עלי לקבוע ערכים חיוביים שלפיהם מעצב אני את מטרותי ולפיהם מזה אני את הרציונאליות שלי. החירות נסוגה כאן מפניהם של אותם ערכים, נעשית כפופה להם. שכן, אם אין היא עולה בקנה אחד עם מה שאני סבור כי הוא נכון, צודק ורציונאלי, אני שוחה היא בעיני כקליפת השום. שוב אין היא אלא חירות מזויפת, ואם „גאלתי" את עצמי ממנה, אזי אין כל סיבה לכך שלא ארצה לגאול את האחרים המסוימים להחזיק בה, כדי לישעותם, כביכול, „חפשיים באמת". זוהי הדרך שבה פתאוים בדרך-כלל משטרים אוטוריטאריים ודיקטטו' ריים.

חשיבותה של ההבחנה בין חירות חיובית ושלילית היא, אפוא, חשיבות היסטורית מתוכח. אם המכובקה, שב' צרותה מבנה חברה להעניק לחברה חירות מקיפה את הקביעה החוקתית (השרירותית) של תחום חירות הפרט לכל קביעה ערכית אידיאולוגית אח' רת, מובטח לה לאותה חברה כי תחום מסוים של חירות הפרט ייוותר לפרטיה; ואולם, אם מכפיפה היא את החירות לערכים אחרים, המבוססים על אידיאולוגיה, ושבהתאם להם היא מבדילה בין „חירות אמיתית" ל„חי' רות מזויפת", אני לא קיימת בה ב' אותה חבלה ערובה לכך שאמנם ייוותר תחום כלשהו של חופש לפר' טיה. אפילו לא הנושא להוסיף ול' חירות. ברלין עומד על תופעות אלה במהלכיהן בהיסטוריה של המחשבה הפוליטית ובהיסטוריה הפוליטית עצ' מה בידענות ובחריפות בלתי-רגילים. (הארות מעניינות של בעייתיות זו מצויות גם במסות „ג'ון סטוארט מיל ומטרות החיים" ו„רעיונות פו' ליטיים במאה העשרים").

בהכירו היטב את הליבראלים ה' מערביים, אומר ברלין, כי הדבר ה' מציק למצפונם הוא ש„אותו מיעוט הנהנה מחופש השיגו באמצעות הרוב המכריע אשר אינו נהנה מחופש... הם סבורים... כי אם חירות הפרט היא מטרה סופית לגבי יצורי אנוש, כי אז אסור שזו תישלל ממישהו על-

ידי זולתו; ובוודאי מכל מהתר שיהנה מישהו ממנה על חשבון אחרים. שוו' יון החירות; לא לנהוג בזולתי, כפי שאינני רוצה שינהג הוא בי... אלה הם יסודות המוסר הליבראלי". על יסוד עקרונות אלה מטיפים אותם ליבראלים להקרבתה של החירות ב' מקרים שבהם אכן קיים אי-שוויון חב' רתי לבביב. על כך מעיר ברלין כי בהקריבי את החירות — אין אני מר' חיב אותה. „אם אני מקצץ בחירותי או מאבדה, למען הפחתת החרפה ש' באי-שוויון זה, ואינני מרחיב על-ידי כך באורח ממשי את חירותם האי' שית של אחרים, הרי שחל קיפוח מוחלט של חירותי". מבלי להתייחס לענין החשיבי והממצע של חירות בחברות מסוימות, נדמה לי כי עוקץ הבעייתיות של החירות מוצג בקביעה האמורה. (כמו שהוא מוצג בכל נסיון לקבוע באופן חד-משמעי דבר-מה ל' גביה). הניסוח הכמותי שלה מציג את חולשתה האימאננטית. השאלה שצריך לשאול בסיטואציה זו של הקי' רבת החירות הנמשכת הסטאטית (ל' משל, החירות ממאסר) למען מטרה שאינה חירות גרידא (למשל, שוויון החירות) היא: האם במעשה זה, שבו הנני מקריב אותה חירות נמשכת ו' סטאטית באקט חד-פעמי, למען מט' רה שאינה חירותי שלי, האם „כמות" החירות שאני זוכה לה במעשה חד' פעמי זה ניתנת להשוואה (כמותית) עם החירות (העתידית הסטאטית) ש' אני מאבד כתוצאה ממעשה זה. האם מעשה שבו הנני מפגין חירות באופן כה אינטנסיבי, כמו במאבק למען צדק שאני מכיר בחשיבותו העליונה, אי' נו „שווה" לגבי לשיגרה יומיומית

שמתלווה לה החירות הסטאטית המפ' עם-משעממת (כמו, למשל, החירות ממאסר בתנאי של פאסיביות פולי' טית ומוסרית).

אכן, מבלי משים חזרנו אל המושג החיובי של חירות. דומה כי בהק' שרים מסוימים ניתן לדבר רק בו. המושג השלילי של חירות יכול, אי' פוא, לשרת רק בהקשרים טכניים ו' מתוארים. בסופו של דבר קשור גם התחום השלילי של חירות, המוגן ב' אמצעים חוקתיים, לקביעות ער' כיות חיוביות שמפעילים מפעיליהם אותם במעשי החקיקה הקונסטיטוציו' ניים שלהם.

אין לה, איפוא, חירות לחירות. היא מותנית בערכים אחרים והמגבילים אותה. אבל, המהדבר הוא, כך אני סבור, בקבוצה מוגדלת של ערכים — הערכים ההומאניסטיים, וכולם מג' בילים זה את זה. כמו שאין לוותר, למשל, על שוויון מסוים למען החי' רות המוחלטת, כך אין לוותר לגמרי על החירות למען השוויון המוחלט. ה' הכרה בתלותן ההדדית של קבוצת-ערכים, במוחלטותם המצטרפת, אבל ביחסיותם זה כלפי זה, היא העשויה להוליך לסובלנות, לאיזון, להרפיית מצוקתו של מצפון מתעודד. אין ל' הגדיר את הערכים ההומאניסטיים זה מזה הפרדה אינטלקטואלית קרה בהור' נת „כל דבר הוא אשר הינו: חירות היא חירות ולא שוויון או הגינות או צדק או תרבות או אושר אנושי או מצפון רגוע" (עמ' 177). אלא להכיר בחדירתם זה לתוך זה, בהגבלה שהם מגבילים זה את זה, בהתניית זה את זה, במוחלטותם וביחסותם זה כלפי זה.

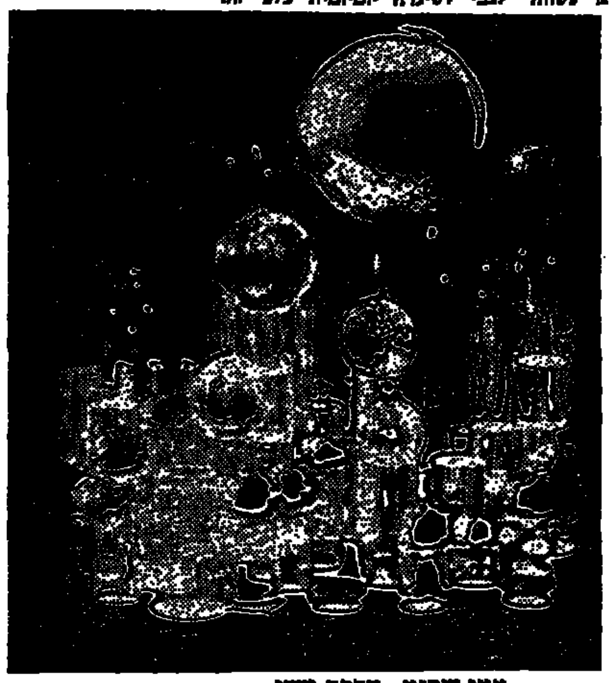

עמי שבים: הדפס משי (ראה עמוד 17)

אבנר טריינין

ארבעה שירים

במעבדה לחוף אגם קוצ'יטואט

יש ומעבר לתמיסות פתאם
יבא אגם ובכפיו היצר.
סקי של מים ומישהי צוחקת
ואחר כך צועקת בנפלה,
וכל תמורות נשברו
כמו אז בהכחד האידיאגים.

אך השמות הם שלהם עדין.
לא כמו ליפתא שנהפכה נפתוה.
ואז היא מתרוממת וכל היצרות
שבו ונרגעו. ושוב אל הנסוי:
הבזק של אור על החמר
שכבר איננו ובמקומו אחר.

שיא העונה

בתוך העשב הפתוח אני
עובר את הגלגל ההפוך.
הולך וקרב אל הגלם,
שערי נשר ובלבן המצה הרם
זכר רפה של כנפים.

באגמים שברים העצים והכפלים.
ומחר השיא של השלכת
אמר האיש במסך הצבוע.
ושוב לניר-המכשיר. יותר ויותר
מלכות בענפים ותירים
במקומות תצפית מיעדים.
מכל קצוי הילד נדחקים –
שם מן הסלע בירושלים
רואה שלכת מעבר לקוצים –
כי באה. כי בא היום.

דויד פרוסט מראיין

אשה נדלקת במסך,
מפלי בשר בדרך אל הסוף.
ליסט מכתיב ממרומים
לאצבעות ידיה. מן המסתתר
ירחף לו יש בכנרת.
וכסתובן לה לחש
בהתהלכו בגן. אוזניו
פקוחות למקהלות שמים.
וחרשתו היכן, אמר המראין
והאולם מריע. ראשה תוקף:
שם מעבר לבשר הרותח
בעלומי תמיד הודיה, ובקהל
ירומי הזקנים, ראשם ימתנו.
אך היא כבר ממהרת:
ולי שופן הודיע
כי כאן בראיון אושיע.
אז מקהלת זקנים תפצח
כמה חלדד אשר לארץ
שוב השלך, לכליון תמיד.

בלכתה לשוח

סבתי עלי השלום בלכתה
לשדה לשוח היו רקמות
בעיני. אז האירה עגבניה
בכפה ועבון יומי ובאש
הכחלה יצמה היא.

הגבעול שעלה בחלונה
לעולם יהיה בקר.
יזלו המים מידה,
יומה באין רואה.
מה מתקו צעדיה לסוף,
ובסוף הכביש הנבוצה
וכל שמעבר, תנוה.

מעבר לימי האמר,
מה כשלו צעדי מאד
בלכתי לשדה לשוח.

ד"ר אריה מנציר

חברת „עזרה" ומפעליה

בשנים האחרונות אנו עדים להג' ברת החקר ההיסטורי בחלקה של יהדות גרמניה בבנייה הגשמי וה' רוחני של ארץ-ישראל. מרדכי אלי' אב, בשני ספריו [1], פתח לפנינו פתח להכרת תרומתם של יהודי גר' מניה להחזקת היישוב, להקמת מוס' דותיו הסוציאליים ולקביעת הכללים למפעל ה„חלוקה". ועתה הונח לפני' נו ספרו של משה ר י נ ו ת [2] והוא בבחינת חידוש בספרות ההיסטורית העברית בעצם בחירת הנושא ובד' רך סקירתו, מתוך מרחק של 60—70 שנה, שכבר מאפשר ראיה מפו' כחת והערכה נכונה של תוצאות פעולות החברה, המכונה בפינו בשי' בוש מסוים „עזרה".

„חברת העזרה ליהודי גרמניה" (חבה"י) היא בעלת זכויות רבות בשדה הקניית החינוך לילדי ישראל בארץ והנהגת הלשון העברית כ' שפת-ההוראה במוסדותיה. אך היא כאילו הפכה את הקערה על פיה, כאשר לחמה נגד הוראת המדעים בעברית ב„טכניקום" — לימים ה' טכניון — שעמד לקום בחיפה, וחד' שה להורותם בלשון הגרמנית, ש' נלמדה בימים ההם גם בבתי-הספר היסודיים ובבית-המדרש למורים שלה.

עניין מיוחד לנו בנושא זה בגלל הרקע המדיני להופעתה ולפעולותיה של ה„חברה" בארצות המזרח התי' כון, ובעיקר בתורכיה שלפני מלח' מת-העולם הראשונה. צרפת חדרה לאזור על-ידי הפצת לשונה ותרבו' תה, ורבים מילדי היהודים זכו לחי' נוך אירופי במוסדות חברת „כל יש' ראל חברים" („אליאנס"). גם „חב' רת אחים" הבריטית וחברת ה„אלי' אנס" האוסטרית דאגו להחדרת ה' תרבות של ארצותיהן למזרח התי' כון ולהגשת עזרה לאחיהם היהודים. אולם יהודי גרמניה עמדו מן הצד עד לראשית המאה העשרים, ואז נתעוררו גם הם להרשים סיוע ל' תושבי הארץ היהודיים ויסדו לצו' רך זה את „חברת העזרה ליהודי גרמניה".

בשלושת חלקי ספרו של מ. רינות מתאר היטב הצד הרעיוני-ההיסטורי, למן ייסוד החברה בשנת 1901 וראי' שית פעולתה המעשית בשנת 1904 ועד לסגירת מפעליה בארץ, עם כי' בושה בידי הבריטים ותבוסת גרמניה בשנת 1918 ולחיסולה הגמור בימי הנאצים.

בחלק הראשון מסופר על ייסוד החברה ונסקרים מגמותיה, יחסיה ו' קשריה. פאול נתן, מדינאי ליבראלי גרמני ויהודי בעל נטיות פילאנטרו' פיות, הציע בשנת 1898 למשרד ה' חוץ הגרמני לאשר את הקמת החב' רה, „...שהרי לאחרונה גבר זרם ה' יהודים למזרח הקרוב מאירופה ה' מזרחית ...אלה מדברים גרמנית משובשת ושבעי הדבר לפתוח לפני' הם את חיי הרוח והכלכלה של אי' רופה בצורת הוראה טובה בלשון הגרמנית", ויהא בכך גם משום תוע' לת לכלכלה הגרמנית (עמ' 32—33) נספח ה', עמ' 254—255). הרעיון, שהיה מונח ביסוד ההצעה, תאם ב' עיקרו ל„דחף למזרח" (Drang nach Osten) של גרמניה הקיסרית.

ד"ר פאול נתן אמנם הגה את ה' רעיון המדיני-התרבותי ויש רגלים להנחה, כי פעל, אם לא ביוזמתה, הרי לפחות בידיעתה, של הממשלה הגרמנית. אך נראים לנו דברי ה' מחבר „...שאין להגזים במידת השי' בותם של הקשרים בין החברה ובין משרד החוץ הגרמני. היא שביקשה לקשור קשרים... שכן היתה זקוקה להגנת ממשלת גרמניה על מפעלה... היא קיוותה לקבל ממנה עזרה לה' קמת הטכניקום... מנהלי החברה רצו להראות את נאמנותם למולדת ה' גרמנית על-ידי נכונותם לשרת אינ' טרסים גרמניים..." בדין רואה המח' בר בכך „לא מעט התרפסות בפני השליטים" (עמ' 242—243).

ההסתדרות הציונית היתה רשאית, לדעתנו, לראות בייסוד החברה שנים מספר לאחר כינוס הקונגרס הציוני הראשון פעולה עוינת, המכוונת למ' שוך לשורותיה יהודים מתבוללים ולהפריע לפעולתה המדינית בתפו' צות ובא"י. אולם עמדת הציונים לא היתה אחת. בצד המתנגדים (העתון „די וועלט") נשמעו גם קו' לות מחייבים (ד"ר מכס בודנהיי' מר). אמנם לא נתקיים „שיתוף פעולה... בכל זאת נשמר מגע רצוף בין שני הארגונים בעניני ארץ-ישראל..." הדוגמאות מאלפות מאוד (עמ' 57). ראשית הביקורת נשמעה בשנת 1906 עם גילוי אופ' יים הגרמני המובהק של מוסדות ה' חברה, והיא הגיעה להתנגדות חרי' פה עם „מלחמת השפות", בשנת 1913.

בחלקו השני של הספר מתאר מ. רינות את מפעל החינוך של החברה לפרטיו, בהדגישו את שאיפתה ה' מעניינת להקים בתי-ספר רק במקו' מות שבהם הסכימו לכך ההורים. משנת 1912 ואילך גבר לחצה של הממשלה הגרמנית על הרחבת הלי' מודים הגרמניים באימפריה העותו' מנית, שא"י היתה חלק ממנה. ב' שנים ההן צץ רעיון הקמת הטכני' קום ונרמז לחבה"י ע"י משרד ה' חוץ הגרמני, כי „...רצוי שתעמוד על המשמר ותגן על השפה הגרמ' נית... מפני הלוחצים של הציונים הלאומיים..." (עמ' 78).

ראשי החברה עמדו עד מהרה על הצורך להקים גן-ילדים עברי דוגמת המוסד שהקים בגרמניה פרידריך פרבל, צורך שתמכו בו המחנכים דוד ילין וישעיהו פרס. ביום 5.5.1904 נפתח בית-המדרש למורים בירושלים במתכונת פרוסית. רעיון העבודה נוסח גיאורג קרשנשטיינר ועריכת הטיולים לשם הכרת הארץ היו בבחינת חידוש חינוכי חשוב ו' מכריע. בהשפעת אפרים כהן (מנהל בי"ס למל, ששימש כנציג החברה בארץ) הונהגו סדרי ביה"ס הגרמני בכל מוסדות החינוך של החברה.

את חלקו השלישי של ספרו מק' דיש מ. רינות לתיאור מלחמת ה' שפות ותוצאותיה. תולדות המאבק ידועות במידה רבה ועדיין חיים עמ' נו כמה מן האנשים שהשתתפו ב' פרשה זו, כגון ר' א"י ברור. חידו' שו של מ. רינות הוא בשימוש ב' תעודות ובמסמכים רשמיים, שלא נוצלו עד כה לצרכי המחקר. הם זורעים אור בהיר על התערבות מש' רד החוץ הגרמני בשאלת שפת ה' הוראה בטכניקום. עתה מובנת עוד יותר התנגדותן של המפלגות הציו' ניות לעבודת החברה, גם מתוך התחו' שה פוליטית שאסור להן לאפשר ל' ממשלה הגרמנית להתערב במפעל הציוני. היו גם שביטאו הסתייגות חריפה מן הכיוון הדתי של מוסדות החברה.

המחבר מדגיש את עמדתם האוה' דת של הקונסולים הגרמניים בא"י כלפי פעולות החברה, מטרותיה ו' שאיפותיה, מתוך אי-התערבות ב' מאבק הפנימי בקרב יהודי הארץ. משרד החוץ נתן בהשפעתו בלתי-רשמית להודעות החברה על הנע' רוחש בארץ והבטיח לשמור על יי' שראליות כל עוד לא ייפגעו זכוי' ותיהם של האזרחים היהודים הגרמ' נים. הציונים החריפו את מלחמת השפות, „מתוך הנחה, כי מאבק זה יכריע את אופי התחייה הלאומית, ועל כן לא תמיד היו ברורים באמ' צעי-המלחמה. אפרים כהן וסיעתו, שראו, כי על מפעל חייהם מאיימת סכנה, נקטו גם הם אמצעים לא' טהורים..." (עמ' 226). אולם נראה לנו, כי אין מקום להשוות את מי' רותיהם ואמצעיהם של שני הצד' דים — התנועה הציונית ואפרים כהן וחבורתו. המחבר גם אינו בטוח כי כהן לא הלשין על הציונים לפני פאול נתן ולפני ג'מל פחה, המושל התורכי (עמ' 230—231), אך הוא עצמו ציין, כי אין בידו ראיות לדבר. כאן אפשר, אולי, למצוא מגמת סנג' ים בהערכת האיש ופעלו.

*

נסכים לדעת המחבר, כי מורשת מוסדות החברה היא עשירה לבדי, שהרי כאן „...נוצר בפעם הראשונה בארץ-ישראל מתכונת של מערכת חינוך מקיפה ותכליתית — בהתאם לתנאי הזמן והמקום — ערוכה של' בים, שלבים מותאמים... נפתחה דרך להתלמיד מגן-הילדים... עד ל' טכניקום..." וכך גם לבנות ישראל (עמ' 235). מוסדות אלה קמו מתוך רצון לשקם את היישוב היהודי, ל' שחררו מה„חלוקה" ולהעלות רמתו הכלכלית והתרבותית (עמ' 238).

הספר תורם תרומה נכבדה לתול' דות החינוך היהודי, להיסטוריה של הציונות ושל יהודי גרמניה ובמידה מסוימת גם לתיאור איפיותיה של גרמניה במזרח התיכון. מרוכזות בו עדויות ותעודות רשמיות לביסוס מפעל החינוך העברי החדש בארץ שבדרכו לא קם מתוך יוזמה מקורית של עסקנים ומורים, אלא מתוך תגו' בה לאומית-חילונית על פעולות חבה"י. גישתו של רינות לבעיות ולאישים הנזכרים היא ביקורתית והירה למדי ונטולת משוא-פנים. המכתבים והתעודות המתפרסמים בספר לראשונה במקורם הגרמני, הביבליוגראפיה העשירה ומראי-ה' מקומות המרובים לכל פרק, מאי' רים את הנאמר בגוף הספר.

[1] „אהבת ציון ואנשי הוד"י", יהו' די גרמניה וישוב א"י במאה הי"ט, אוניברסיטת תל-אביב — הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1970. אגרות רבי עזריאל הילדסהיימר, בעריכת מ. אליאב, הוצאת ראובן מס, מפרסומי המכון ע"ש בק, 1965.

[2] משה רינות: חברת העזרה ליהו' די גרמניה ביצירה ובמאבק, פרק בתולדות החינוך העברי בארץ יש' ראל ובתולדות יהודי גרמניה. הו' צאת בי"ס לחינוך של האוניברסי' טה העברית ושל משרד החינוך וה' תרבות, אוניברסיטת חיפה ומכון ליאו בק, ירושלים, תשל"ב, 320 עמ'.

יותם ראובני

הנזיר ניקאנור

טודור ארגזי הוא משורר שקנה ל' עצמו מקום של כבוד בספרותה של רומניה. הוא נולד ב-1880 ונפטר ב' 1967, והשאיר אחריו קבצי שירים, סיפורים, מחזות, מסות וכן שירי ילדים. הוא ידוע כחדשן וכמי שהר' חיב את אופקיה של השירה הרומ' נית, אך הישגיו מיטשטשים על רקע יצירותיהם של משוררים מן הדור החדש כזכריה סטנקו, ליאונרד די' מוב, שטפן אוגוסט דוינאש, פלמון פארואן, ואחרים.

ב-1927 העיד ארגזי על עצמו:

„כאשר התחלתי לכתוב לפני שלו' שים שנה, לא עשיתי זאת על-מנת לרצות (ריש פתחות) מישהו, מל' בד את הרגשתי שלי לסדר ולסימט' ריות, שעדיין נשארה בלתי מסופ' קת... בשעה שהתחלתי לדבוק במלים כבקורים, כדי לשוף עמן, לא שבעתי נחת מן הספרות אשר היתה חלשה, רכה ובעלת שבילים דקיקים. חשתי צורך לחוק את המלים... שהרי ב' מרומים, שלא ביקשתי לעשות ספ' רות, אך חיפשתי את המלים המקפ' צות, ואת המשפטים המהלכים — הנעמדים בזכות עצמם".

כל משורר המצהיר ברמה, כי אינו „מבקש לעשות ספרות" חשוד עלי בספרותיות יתירה. הדבר נכון ב' מיוחד לגבי טודור ארגזי ולגבי שי' ריו המובאים בקובץ „עלים" *), ש' הם שירים תיאוריים, ארוכים מאוד ומשעממים למדי.

למשל:

„בכלים הרבה שורתי הכול למען תישאני תבל, / ורצת שורתי, בתחוה קקרח בידי, גם צינור וגם נבל. / לי חליל ראשון עשיתי מקנה חי' טה / ובשיר התחנה לידיתי הקציר" וכו' („שיר ערב").

או:

„האל, זה שיפול סמוך לי שם / ובאר בוקעת מאדמה אחרת, / לייבש מעיין, צרפל למוטם; / כי עדות לקראת חיי החדשים / היתה צריכה את שניהם להשיבי" („מנחות").

שיריו של ארגזי, שאחדים מהם היו אהובים עלי לפני שנים, נראים לי כעת חיצוניים יותר על המידה, קלאסיים במובן המרוקן של המלה. אין בהם דברים ישירים, ואם אלה ישנם, הרי הם מובלעים ברכבת ה' מלל של האיש אשר הכריז פעם: „אני רעב לכתיבה".

השיר על הנזיר ניקאנור עשה עלי רושם רב בקריאה ראשונה, מוזמן. הוא בשפע רחוק ומגוחך קצת בעב' רית, ואף-על-פי-כן:

„בספר תפילת האשכבות / דיפ' דפתי פעם ראשונה. / באמצע דף בלתי החתוך / שומר ארבע מאות שנה / זה מועתק / בידי נזיר בלובן עם / צבעים — ציפורן, סביונים, פרג / בתוך מסגרת קחותנים. / אקרא כמו מבעד נפה / שם של קורא קדום, / באותיות של הלודה / הכומר ניקאנור הנזם. / אך העמוד עודו נושא / — וזו התימה אחרת בקצה / אף שידו מהה מכבר. / בקפה לשון גם הועבר, / בשכח בפה, בהילולה / של הקודש אשר היתה :/ סבור האצבע הגדולה" („עמוד ב' פוטנה", שיר מנזרים וכנסיות).

מגוחך, כמובן, לנסות להעריך את שירתו של ארגזי על סמך הקובץ הדל הזה, אך הוצאת „עקד" ראויה לברכה על יוזמתה. היא תיטיב לע' שות אם תשוב עם קובץ של משורר חדיש יותר, ומוטב להתחיל בבעל שירי השלג והבצעורים, ציפורי גן העדן ומלאכי הנחושת, זכריה סטנקו, הכותב באחד משיריו:

אני מראה לך את הדבר הכי יפה אצלי / את השיר אני מראה לך../ אתה חושב שהוא דומה לאבן? / אתה חושב שהוא דומה לאבן? („חוות האבן").

*) טודור ארגזי: עלים. עברית: שמעון הרן. הוצאת „עקד", 1972, 31 עמ'.

סופר אמריקאי דרומי על עמיתיו היהודים

דברים מאלפים על הספרות האמ' ריקאית בת-זמננו אמר הסופר האמ' ריקאי ויליאם סטיירון בראיון עם עורך הרבעון Modern Occasion. סטיירון נתפרסם מאוד ב-1967 עם הופעת ספרו האחרון „וידוייו של נאט טרנר" (הוצאת „ראנדום האוס"), זהו רומאן רב-עצמה על מסיף כושי שהנהיג מרד עבדים בווירג'יניה ב-1831. הרומאן הוא יו' תר מביוגראפיה — זו הגות על ההיסטוריה הזאת רגע חשוב בתול' דות ארצות-הברית.

סטיירון בן הדרום, שכתב רומא' נים חשובים אחרים. („שכב באפ' לה"), הוא סופר אמריקאי מובהק, אחד מעמודי-התווך של ספרות הד' רום (פוקנר, אוקונר, קתרין אן פורטר ועוד). על השאלה, מה נש' תנה לאחרונה בנוף הספרותי באמ' ריקה, משיב סטיירון:

הוצאת „ראנדום האוס" פירסמה לאחרונה שתי חוברות בשם „אמיס' טאד" המוקדשות לספרות כושית. למרות הכותרת מעודדת-התקוה הרי' הסך הכללי של הדברים היה גס ונגעני, ובעיקר שבה את לבי מא' מר בשם „הגמוניה דרומית" מאת אדיסון גייל — פרופסור לאנגלית בסיטי קולג'. לא היתה זו התקפה על פוקנר ועלי כעל אפולוגיסטים של מסורת מטעי הכותנה הכוזבת וכיוצרי אבי-טיפוס שחור, שעודה את תשומת-לבי — כיום זה ענין מוכר לי — אלא אחת האמירות המדהימות ביותר בדבר הספרות היפה, שהושמעו בשנים האחרונות, היא: „לא תהיה זו טענה מוטעית לומר, כי התרבות האמריקאית כיום אינה אלא אתוסם הפיאודלי של דרומיים המפעילים יותר שלטון עריץ על הספרות הלאומית מאשר הפעילו אבותיהם על המטעים". ו' זאת מפי פרופסור לאנגלית הכותב ב-1970! למרבה הפלא, דומה שנת' מלאתי בקראי זאת רגש בטוח ש' כמותו לא חשתי למן אותם ימים אפורים, שראשיתם בהופעת ספרו

הראשון של מלמוד ופרסום „אני מארץ" (מאת באלו). בזמן שהת' חלותי מבין כי המסורת שממנה שא' בה כתיבתי שוב אינה באופנה. שוב אין בכך משום חידוש, אבל אין ספק כי השינוי הדראמטי ביו' תר במצבה של הספרות האמריקאית היה פריחתם של סופרים יהודיים בכל התחומים — לא רק בתחום הרומאן, אלא גם בעתונות, בדראמה ובביקורת. בשירה לא כן היו פני הדברים, ואני שואל את עצמי: מדוע? אולם אמת הדבר, כי לפני קים, בקוראי בחוברת של ה„ניו יורק טיימס בוק ריביו" היה לי רושם כי כ ל הסופרים החשובים המעניינים הם יהודים, מובן שמס' פרם הרב של הסופרים היהודים היה בו כדי להטעות, משום שסופרים אלה אינם בשום פנים ואופן ברמה שוה. ואין ספק כי לרנסאנס ממנע זה — כפי שהיה קודמו, הדרומי — מקנה התחושה מסוימת של שחיק. בשנים האחרונות מורגשת מונוטו' ניות ביצירתם של המחברים שבספ' רים אלה; אותו פרוטאגוניסט הי' רוזאריפטאפי, הכבול בסממנו הפר' בר שלו ובגבורות שלו, מתמודד בדרך קומית עם נישואין ללא אהבה, פסיכיאטר, „בוס" גוי סאדיסטי, וכל שאר אימי המאה העשרים. רו' מאן פיקארסקי-למחצה זה — לא מכבר היו קוראים לכך הומור שחור — נעשה למעין קלישאה. אבל ה' טובים שבסופרים אלה — ואני חו' שב, כמובן, על פיליפ רות ועל ברוס ג'יי פרידמן ואירווין פאוסט וליאונרד מיקלוס — הביאו ליצי' רתם חזון אישי ומקוריות. סבורני כי סיבות רבות לתופעה זו. האחת היא, בוודאי, המעבר שחל באמרי' קה מסגנון החיים הפסטוראלי, סגנון החיים של העיירה, אל המקבילה האורבאנית, על מתחיה השונים. אלה מציבים רקע מתאים לרגישות היהודית: אותה מודעות קוסית ס' בין עליצות ודאבון-לב, שהיא כמ' דומה הכלי הספרותי הטוב ביותר לתיאור מפלצתיות החיים בערים הגדולות. אין פירוש הדבר שהמוד' עות הלבנה-אנגלו-סכסית-פרוטסטנ' טית היא נטולה רוח קומית. יצירתו של כל סופר טוב, למן מארק טווין ועד לפוקנר ולסינקלר לואיס ולי' רינג לארדנר, חדורה רוח כזו. למעשה, קשה לחשוב על סופר אמ' ריקאי חשוב שהוא נטול-הומור, זו' לת תיאודור דרייזר. אלא שיצירתו הגדולה של כל סופר אמריקאי גדול עד היום היתה טראגית, לפחות ר צ י נ י ת במוך שלה. קריאת-הכאב הקומית של היהודי היא בוודאי קול חדש בספרות האמריקאית והיא מקו' בילה, מבחינת הזמן, לצמיחתן של ערינו הבלתי-נסבלות.

לשאלה מה דעת סטיירון על ה' יהודי נורמאן מיילאר, ענה הסו' פר:

— סבורני כי מיילאר הוא אחד העתונאים הטובים שלנו, אדם בעל כשרונות מבריקים, אשר — חד' שן אמיתי ושוחק ברמה גבוהה, למ' ען שלותו הנפשית. אני מקווה בכל לבי, כי יזכה בפרס נובל. אשר להתקפותיו עלי, רצוני לומר, כי למרות הכל אינני חוזה קץ הכרוה' או הידרדרות ביצירתנו שלנו. אנו הכלבים העולים... אשר לכתיבה של בני הדרום: היה דרום עתיק, ש' היה עולם בפני עצמו ובכך היה שונה מכל אורגאניזם ג'אוגרפי או תרבותי במדינה הזאת. הכויחה ה' מורכבת של חוקיה, מסורותיה, חוקי' התנהגותה, הדליגיוזיות שלו — כש' כל אלה מעורבים בעבע האיום של מלחמת-האזרחים ומצוקת העבדות — היא-היא שעשתה שונה עד למאוד משאר חלקי הארץ ויצרו אכזוטיות אזורית שזעקה לביטוי ספרותי. עוצ' מתם הרבה של פוקנר, למשל, או של פלאנגארי אוקונר, נבעה מיכולתם להבהיר במשמעויות המזהרות של שוני זה של הדרום, יכולתם לתפוס את האירוניה ואת הסתירות שבמו' רשה ישירה של נהגים ומוסר בחב' רה פיאודלית-אגרארית מן המאה הי"ט, המתנגשת בברביה של הר' בות תעשייתית. תוצאת התנגשות זו הצמיחה ספרות עשירה ויחידה. אולם עתה, משהחל הדרום מסתגל לאינטגראציה הגוברת יותר כן הצ' פון וכשאטלנטה דומה לדיטרויט ו' הנערות לובשות מכנסיים ברחובות נאשוויל, עכשיו כשההבדל נכחד, הכתיבה של בני הדרום תשתנה גם היא.

על השאלה בדבר גסיסתו של הרומאן אומר סטיירון:

— כלום אין מקוננים על גסיסתו של הרומאן זה שנים? הסיפור הק' צר סבל מהידרדרות מסוימת. אבל אינני סבור שגם הרומאן כך... עלי להודות כי שוב אינני חש באותה התרגשות שידעתי לפנים ב' קוראי רומאן — כל רומאן, גם הס' רות טובים שביניהם. זכור אני את הרעבון שבו בלעתי רומאן אחר רומאן לפני חמש-עשרה, עשרים שנה. האם בי חל שינוי, או שמא בזמן — אינני יודע. סבורני שכל זה קשור איכשהו באיכות הבחורה הדראמטית של קיומנו הלאומי — ביחס של החיים — ואף-על-פי-כן אינני אומר נואש... הנפול בהתעני' ינות ברומאנים הוא לטובת הספ' רות, כי הוא תובע יותר ויותר מן הסופרים הטובים לחפש אופנים חד' שים — ואינני מתכוון כאן לתחבו' לות — ובעיקר לחפש נושאים בעלי משמעות... אני עדיין משוכנע כי בכיסבו יש לרומאן מימד פיוטי ד' בוכרי, דהוי דמיוני והמשות טראנס' צנדנטאלית אשר לעומתם העתונות המעולה ביותר מוצגת כנהוות-דד' בה. יכולני לנקוב בשמות של ארב' עה רומאנים כאלה... „כל אנשי המ' לך", „תוף הפח", „המעגל הראשון", „לוליטה". שום כתבה עתו' נאית לא יכולה להתחרות עם אלה...

סרטו של אסיר

סרטו של הסופר הגרמני הורסט ביינאק „התא", שנבנה על-פי ספרו בשם זה שהופיע ב-1969 והמבוסס על נסיון אישי, מבקש להאר את החירות מנקודת-מבט של האסיר. „בסרטי", אומר ביינאק „ביקשתי להעניק ל' קהל הצופים את תחושת הדיכוי ה' פיסי". הסרט מתרחש כולו בבית' הסוהר. המצלמה מתעכבת על קירות, גדרות, סורגים, מסדרונות, גרמי מד' לות, דלתות ברזל. כל העת נשמעים צלילים המתכתיים העבעים והבוד' אים: בריחים ננעלים, שלשלאות, צריחות-מפתחות, דלתות נוקשות, פסיעות. מדי פעם נשמעת פקודה ד אחר-כך דממה וההוה האיומה של העדר זמן. כך פותח הסרט וכך הוא מסתיים. סרט בפוכה, קודר ומדכדך. בחור מהלך לאורך החומה — הבב' לגמה כולה אותו. כבכוית מסמרה בנכנסת אל ההצר והבצליה מתעבבת על הבאתו של אסיר חדש. הוא נושא שהולבה להעביק את הספרות המו' דרנית („החזן העבעי" מאת הנרי יאבאר, „סורגים" מאת הרבן ג'ייל) ואת אנשי הקולנוע — בראסון: „אנח סרבי רולא וקוטסה גוזאב. („די צייט").

אהוד בן עזר / ספרי דורות קודמים

נקמתו של הקבונאורי

יש ספרים שאילולא ראית אותם בעו עיניך, בכריכתם הירוקה של הוצאת שטיבל, דומים היו עליך שאינם אלא אגדה. ואילו קראת עליהם כיום רשימה בעתון היית מטיל ספק, אם בכלל הם קיימים או שמא בדה אותם בעל המדור הזה מלבו. אחד הספרים הללו הוא „נקמתו של הקבונאורי" מאת הלנה בובינסקה. אך לא רק הוא.

הקבונאורי הוא נער אסופי בשם ניקו, אשר בהיותו תינוק נמצא על מדרגות בית בקרן רחוב רוסטולי בטיפליס, בירת גרוזיה. הוא גדל במשפחה המאמצת אותו. בעודו ילד, עוברים על פניו אימי מלחמת-האזרחים. הרע פרעלים בלשביקים. נסיגת הצבא הלבן. כניסת הצבא האדום לעיר. בתקופת שלטון הלבנים מאבד ניקו את משפחת אביו מאמצו, הנמלטת מן העיר. בחיפושיו אחר אביו הוא מצטרף עם חיילי הצבא האדום והם דואגים להכניסו לפנימיה של בית-ספר בעיר. כל נערי הפנימיה הם חברי ה„קומסומול", ומובן שעוברות עליהם עלילות רבות ברוח מלחמת הקיומה בהכנות הדיאקטיבי. האולם אין בספר אלה, אף חלק שבחלק מזינו המשולא של ספר רוסי אחר על תקופה זו: „רפובליקה שקידי".

העלילה יוצאת-הדופן ביותר נשלח בחלקו של ניקו. בקיץ הוא יוצא עם יריד של משפחת „הורויץ-מאמציו, איש הרדי בשם סטוהא, אל שבטי ההיהודים, השוכנים בהרים. ושם, בסקלה (מקום-מושבו של שבט), נודע לו סוד מוצאו, אין הוא כלל ניקו טולקטשוב — שמו האמיתי הוא קבונאורי, ושוחרי הגעו. הוא אחרון הגברים לשבט קבונאורי, אשר מריבה עתיקה, בגלל גאולת-דם, שוררת בינו ובין בני שבט גיבאורי, השוכנים בהרים אף הם. כדי להצילו מנקמת בני גיבאורי, הבריחו סטהא לטיפ' ליס הניחו ברחוב, אך פקח עין על מאמציו וקשר עמם קשרי ידידות. והוא-הוא שלא הניח בשעתו לניקו הקטן להימלט מן העיר יחד עם שאר בני משפחתו.

מכאן ואילך סובב הסיפור סביב עניין הנצור גם בספרות הערבית המודרנית ואשר הזכותו מוצאים אנו בסיפורה של הסופרת הצעירה סופי צבהאללה „שמטה ציעיניס" (בקובץ „סי' פורים צ'ביים" בהוצאת „תרמיל", (1971) — והוא היקלעותו של צעיר מתורבת, עירוני, אל הפרות השבטית הבצרית הקדומה, התרבית הסקנית, המלווה בסאנקציות חבוריות, לנקום את דם האב, לפי מיטב המסורת של גאולת הדם.

ניקו הקבונאורי מנסה למרוד במסורת השבטית ולבטל כמה ממנהגי אפליה המורים, בעיקר ביחס לנשים. אך החבורה השבטית אינה מקבלת את גישושיו המבהבים לשיפורים, והיא בולמת אותו ביד קשה. עם-זאת מתעורר בקבונאורי יצר התמורות ועמו הנאמנות השבטית, והוא משתתל להצטיין ביריה ברובה, במירוץ הגיבאורי, ולאורדב שם לאויבו אקיאלה ולהורגו נפש.

ואולם מאחר שהסיפור הוא סיפור סובייטי, ולא רק כתקופת סטאלין אלא גם על ארץ-מכורתו — הריהו כתוב כמעט כולו באותו טון דידאקטי וייפני ומתקתק, המבטיח גם סוף טוב, חיובי וסובייטי. הקבונאורי מציל את נפש אויבו מידי זאב צבק (!) וכורת עמו ברית אחים, אף בשם בדיה. על כך הוא זוכה לאחר זמן, בהתוודעו אליו בשמו האמיתי, לבחור ולכפול שבאתו של אקיאלה, ואילו אנשי כפרו מגרשים אותו בחרפה משום הקלון שהעטה על אבותיו כאשר העז לכרות ברית אחים עם אויבו, במקום לגאול את דמם של בני שבטו.

בדרך, בהרים, שוב פוגש אקיאלה בקבונאורי, יורה בו ופוצעו קשה. אך למרות פצעו, מגיע הקבונאורי בשארית כוחותיו אל כפרם של אויביו, מזהיר אותם מפני כפל שלג צרא העומד לגלוש עליהם מן ההרים, ומתמלט. ומי מצילו? אקיאלה, כמובן. וכך לא רק בלבד שסופו של הספר טוב, אלא שהוא הסוף הטוב ביותר מכל הסופים האפשריים.

כעבור שנים אחדות משתתף ניקו יחד עם ידידיו הפיונרים, חברי הקומסומול שקיימו אוניברסיטה, בסלילת מסילת-ברזל אל כפרי השאורים שבהרים. ושם, הפלא ופלא, הכל מתהפך למודרני, ובשנים אחדות מתגלים יושבי הרים מפגרים ועוין-נפש לאנשים סובייטים ציינים.

מעניין אם היה הספר במקורו מכוון לבני-נוער בלבד או גם לקוראים מבוגרים. מצד מתכונתו והרגילה בהוצאת שטיבל הוא שייך לספרי מבוגרים, ודומה כי בזמנו היה ספר מאוד פופולארי והשפיע על דמיונו של דור קוראים, שאולי לא הרגישו בנפרים הגסים של זיוף האמת הספרותית ושיעבודה לאידיאולוגיה של השלטון הקומוניסטי, אפילו בלי שמץ של רמז בין השיטין, אשר יעיד על כך שכתיבה רגשנית דידאקטית זו נעשתה מתוך לחץ, ולא מתוך הזדהות שלמה של הסופרת עם המשטנות הפו' ליטית שבה מעצבים אנשים, מצבים וערכים.

על-כן נקרא הספר כיום כאגדה. אף כי — וזו מסוג הדברים המפתיעים גם קורא שבעשה ביקורתי כלפי המשמנות הפוליטית הזו — יש בסיפור כמה מעשים מרגשים, שאף-על-פי שאותה יד שנתמבה לצורך הלקח האופטימי והדידאקטי של העלילה — אין אתה יכול להישאר שווה-נפש בשעת קריאתם, הם משפיעים השפעה פיסית ממש על רגשות הרחמים, האהבה והצער שבלבך. גם זו קורה.

הלנה בובינסקה: נקמתו של הקבונאורי. תרגם י. ליכטנבום. ספריית שטיבל, 1965. הוצאת אברהם יוסף שטיבל, תל-אביב. 223 עמ'.

חומר ל„תרבות וספרות" לא יוחזר אלא אם תצורף אליו מעטפה מבוילת וממוענת.

העורך: אברהם יבין

هكذا من الأصل

יורם ברונובסקי

כמה דפים קצרים

ג.1.72 להנהון

ואנדי גרה בחדר שמול הזרי, נערה כה יפה, כה עדינה וביישנית ותלתלים. בגיל 19). אחרי יום של הכרות אני מהוגנת אחריה לגמרי. היא סטודנטית לדראמה, הסופר האהוב עליה: ד.ה. לורנס. I think he has lots to say!

— לא, לגברי לא, האנגלית שלך טובה מאוד, לפחות אני מבינה אותה. מה השפה הראשונה שלך?
— עברית.
— זאת השפה של מלכת שבא?
— לא, של שלמה המלך.
— מה ההבדל?
— באמת כמעט אין הבדל, מכל מקום. שפה של התנ"ך.
— אה, אם ככה לכד אותי בעברית משפט, אני מכינה בקורס שלי פרק מספר רות, איך זה בעברית Now it came to pass in the days when the judges ruled.
Vaihi bimei sphot ha-shophtim... —
— כמה מוזר! כמו שפה בשירים אפריקאיים.
— ואנדי, אפשר לדעת מה שם המשפחה שלך?
— הילי, שם אירי, אחד מאבות־אבותי היה אירי... אתה יודע, ביוון הייתי עם כמה ידידים באיטליה, היינו שליד האגמים ובמילאנו ובוונציה. היית באיטליה?
— כן.
— ונציה זה משהו בלתי־רגיל, נכון? מאוד רומנטית.
— ...
— הייתי שם גם עם דיויד. אתה יודע, הבחור שגר קודם בחדר שלך ועכשיו הוא בטורינו.
— את מעדיפה אותו שלפני ג'ון?
— טוב, אתה יודע... עם ג'ון אני יכולה לדבר על המון דברים, אבל לדיויד יש איזו נאיביות very appealing, הוא מאוד כן, אתה יודע.

היא מניעה את ראשה הזהוב, פניה הבהירות הן בהירות מאוד, כנות מאוד, very appealing.

30.1.72

בבוקר ואנדי פחות יפה. פניה יותר חיוורות מאשר בהירות. לעומת זאת היא עוד יותר עדינה, כה שלא ייאמן כמעט. היא הולכת לקנות עיתונים של יום ראשון, שואלת אותי אם אני רוצה משהו מהחנות. אני אומר שאני רוצה רק בשובה המהיר. העובדה שאני מדבר אתה אנגלית מקילה עלי, שמה כאילו מחיצה בין דברי וביני, מאפשרת לי לומר דברים קלים ונעימים. כמו שאומר האנס קאסטורפ בשיחת האהבה הצרפתית שלו עם מאדאם שושה: לדבר בשפה זרה זה parler sans parler.

— How very sweet of you. ואנדי אומרת, אבל כדרך האנגלים אינה מתכוונת.

שיחה עם ג'ון (הוא מקאנדה) על ואנדי (היא מנוטינגהאם שבצפון).

ג'ון: אתה מבין, היא לא אישיות של ממש, היא נחמדה אבל אין לה אינטגריטי, לכן היתה חברה של דיויד, החבר שלי שהיה קודם בחדרך, רק חודש ימים. זה לא יכול היה להימשך יותר כי אין לה אישיות.

אני: מה אתה מתכוון, הרי היא אינטליגנטית, מתעניינת...

ג'ון: היא מחוננת טוב מאוד, אפשר לדבר אתה על ספרות ופסיכולוגיה. אבל אין לה משהו של עצמה.

אני: אבל היא עוד תהיה אישיות, הרי היא רק בת תשע־עשרה.

ג'ון: אולי, אבל אם אין ממה להתחיל...

אני: היא מתחילה מהתעניינות שלה, מן הדברים של אחרים, ספרות ופסיכולוגיה, ותעצב מזה משהו של עצמה.

ג'ון: אבל אם אדם הוא לא full-round personality, הוא לא יוכל להיות משהו מיוחד.

אני: You are very hard to please, John!
ג'ון: כן, יש לי סטנדרטים גבוהים.
אני: זה טוב, אך אתה צריך להיות מוכן לפשרות.
ג'ון: Never!

9.2.72

היום ב„טיימס" רשימה קטנה, שבה מודיע יבטושנקו שהוא התכוון פעם לשלוח יד בנפשו ורק פאסטרנאק מנע זאת בעדו. לדברי יבטושנקו הוא אמר לו: „השירה הרוסית סבלה יותר מדי בגלל מיתות מוקדמות".

איכס, איזה גועל־נפש! כמין חוצפה של פסבדו־משורר זה. אם נכון אפילו שפאסטרנאק אמר לו את הדברים הללו (מן הסתם אמר אם יבטושנקו בא אליו בהכרזות כאלה) איזה מין כבשום של חשיבות עצמית הוא לחזור על כך עתה בפומבי. התקיין הלא־מעניין הזה כתב מין מאמר „פאסטרנאקי" כזה ב„הארפרס" לא מזמן תחת הכותרת משירו של פאסטרנאק (שנכתב בעקבות שערוריית „דוקטור ז'יוואגו"): „אין זה נאה להיות איש חשוב". מוטו המוקדם יכול היה להיות טראגדיה של השירה הרוסית! נו מילא.

16.2.72

אמש הרצאה של שטוקהאוזן ב„מכון לאמנויות בנות־זמננו". „כאחד האלים דמה לי..." האימפוסטור הנאה הזה, שיש לו תשובה על הכל, שמשפיע ריסים של מחיכנות מחולסת. הוא הסביר כיצד עשה את „מיקרופוניה מס' 1" בהקליטו את הצלילים השונים המופקים משריטת גונג סיני בכל מיני כלים: מברשות, כוסי גומי וכו'. המיקרופון הקולט והמגביר הפסיק להיות כלי פאסיבי והוא המתקן הראשי במיקרופוניה זו: האמפליפיקאציה היא היסוד העיקרי של מוסיקה (?) זו שהושמעה באוזנינו שעה שבאולם שורר חושך (הפסקה בזרם החשמל) והכול דומה היה לבית־משוגעים במוחה. הקהל האינטליגנטי והמאוזן האזין בהרי־כות ובהערצה (כמה אנשים עצמו עיניים).

אה, לא, זה כבר ביותר! שטוקהאוזן חשוב היה לי כקונצפ־טואליסט שישר את המוסיקה לשרשרת הפילוסופית של הקונצפ־טים שביצועם הוא ענין משני בלבד, שרשרת שבמזורים עליה חכמי זאן (והסיפור על אמן הירייה בקשת שבשיא יכולתו כבר לא ידע קשת מהי) וחכמי מזרח אחרים וכבר שני תופעות כמו פול ואלארי או אבטי הציור הקונצפטואלי באוריביג של עכשיו. הבי־צוע היה ביותר, לא קונספאנטי והוא שהוריש לכנות את סמוק־ האזון פשוט: רבאי. הוא לא מוכן לוותר על הנחת הזמן של „הלחנה". רבאי! רבאי! ארוגאנס גרבני, המנוע בקלילות בגדי עותיו כשאינו יכול לענות על איזו שאלה פרובוקאטיבית. כמובן, אין הוא פילוסוף מספיק טוב, מספיק מעמיק: הוא חצי פילוסוף וחצי מוסיקאי, כאחד מאלילי הקהל הנבחר הזה, המשכיל הזה, הנבער הזה — נדמה לי.

19.2.72

ויליאם אמפסון בהרצאה: מקסים, מפחור, משעשע, סאבילי, למדני. שירים האהובים עליו במיוחד הוא מדקלם בבין אירוניה קשה mock pathetic, כמו לשים ללעג את אהבתו אליהם. משפ־טים רבים אינו גומר, במיוחד אלה שמצפים להשלמתם. „אבל המשורר שאני באמת באמת מעריך הוא הכככמכמב..." או שהוא כבליע בגרגורי המבטא המושלם הבלתי־ברור שלו את מרבית הביטויים. מדי הזכירו את אליוט הוא מכנה אותו dear old Eliot, בין השאר סיפר עליו: „כששאלו את אליוט בשנותיו האחרונות על השירים שלו הוא התייחס אליהם כאילו נכתבו על־ידי אביו או בנו ואילו כששאלו אותו על הפרוזה שלו היה אומר: טוב, אני הייתי חולה מאוד כשכתבתי את זה...."

השלמה הביוגראפיה של ה. ג'יימס

עם פרסום „האמן, 1901—1916" ויצאת „ליפינקוט", השלים חוקר הספרות והביוגראף ליאון אדל אחת משיכות הספרותיות־הביוגראפיות הג־דולות של זמננו. הנרי ג'יימס — גדול בסופרי אמריקה, היחיד שלולי־יצירתו עזכר „ברמה ובאיכות" בות לאלה של היוצרים האירופיים זכה עתה בביוגראפיה (בת חמישה כרכים), שהיא עצמה יצירת־אמנות מדרגה ראשונה. החיבורים היחידים הם בני השוואה לזה של ליאון אדל, בחינת סוגו ואיכותם, הם „מארסל פרוסט" של ג'ורג' ד. פיינטר ו„ג'יימס ג'ויס" של ריצ'ארד אלמן. אולם המשימה שעמדה בפני השניים האחרונים היתה לדעת הילית קוסר, במבקר „נ.י. טיימס בוק ריוויו", פשוטה יותר מכמה בחינות. פרוסט מוקד תשומת־לבנו ברומאן אחד רב־כרכים וג'ויס — בפחות מכמות היצירות פרסומיה. הראשון מת בגיל 51 לאחר שעשה את חייו בחוג מצומצם ביותר; השני — בגיל 59, לאחר חי בעולם מוגבל ככל צורכיו. בהזדקקותו לפסרונים וליחזויות של אבותנו, ג'יימס, לעומת זאת, היה איש רב־גוני ביותר ישב את חייו בעולמות הספרותיים והחברתיים של צרפת, אנגליה וארצות־הברית. מהדורת ניו־יורק של כתביו מונה 24 כרכים ואינה כוללת את כל כתביו החשובים. הוא עבר בתקופת אמרסון וראסקין, שר אותם הכיר אישית, ומת בשנת 1916, בגיל 73, לאחר שרב עם ה. ג'. ולס וקיבל ברכתו של עזרא פאונד הצעיר. כנער, חי בפאריס של האימפריה השנייה, על הגדיה הרחוקים של התהילה הנאפוליונית. בזקנותו, בעצר הברה הרבים אסקוויה — ראש ממ־שלת בריטניה בתקופת המלחמה — ועם וינסטון צ'רצ'יל — הלורד הראשון של האדמירליות. הוא הכיר את פלובר ואת טורגנייב, את קיפלינג וקונרד, את אנשי חבורת בלומסבארי, את יו וולפול הצעיר ואת סומרסט מוהם. זאת ועוד, שייך היה למשפחה ספרותית מבריקה, שוטט בעולם הגדול ויצר עולם ענק משל עצמו. הוא היה סופר גדול, מבקר גדול ואחד מגאוני כותבי המכתבים של זמננו, וכמו שציין אדל, בכרך הראשון של ביוגראפיה זו, שיצא לאור לפני 20 שנה בקירוב: „גדולים הוו חייו והם תובעים תמונה נרחבת". השאלה איפוא, אינה מי גדול מבין — ג'יימס או ג'ויס או פרוסט. העניין הוא בכך שכתיבת ביוגראפיה של איש כג'יימס הוא אתגר עצום. אתגר אשר בו עמד ליאון אדל, בהביאו משימה זו לידי גמר. הגשים שני דברים: הוא העמיק את הבנתנו לגבי חייו ולגבי עבודתו של ג'יימס וכן סיפק דגם של ביוגראפיה אידיאלית של סופר — צורה ספרותית הנדרשת לקורא שיראה את הנושא על מורכבותו הפנימית, נוסף על פעלולתו היוצרוכית.

ליאון אדל סתר את הדעה שג'יימס היה סופר שלא אירע לו מאומה, שהיה מעין דילטאנט אשר חי חיים מוגנים ושווה את הקורות המילוליה שלו כחלל ריק קיומי. אדל העניק לקורא את ג'יימס האמיתי, ג'יימס שמן הסיפורים והרומאנים, שחי וסבל, זכה בהצלחות ונשא מפחי־נפש ושלונות, התמודד עם תשוקות, היה שותף למאבקים משפחתיים, ושמר עד הרגע האחרון את הדבקות באמנותו.

אמנון ברזל

טובה ברלינסקי

הגלריה הקטנה, ירושלים

טובה ברלינסקי, המציגה כאן עבודות על נייר, פועלת בתחום ההרפתקה של הפיכת דף נייר או מלבן של בד — לעולם ציורי, שבורי כליו אינם צפויים מראש, והנמצאים בקוטב הנגדי ליצירה מתוכננת. הגדרה זו של אי־מודעות היוצר לגבי המציאות הציורית שתיקבע על־ידו מתאימה לגישות בצורות בתחום היצירה הפלאסטית. אך לגבי העשיה, המיוצגת כאן על־ידי טובה ברלינסקי, שבה הצורות הבוגות את הסייר אינן מוגבלות לתהגים בטבע, הגדרה זו — הופכת להוכן. כן הראוי להבהיר עניין זה: הוכגן של יצירות מופשטות, כאלו המוצגות כאחרות בציור הישראלי (אלו של אביבה אורי או לאה ניקל) הוא הצמיחה ההדרגתית של הצורות, כי שצורה נובעת מתוך צורה, מהלך הקו או מיקומו של הכתם אינם חזויים מראש ואינם עוקבים אחר דגם נתון, קיימת רק נקודת־המוצא, כבישוי של הבריק תהוי מתוך הצורות הבוכרות בטבע, הלך־רוח הציורי מלווה את העשייה הציורית וקובע את הגוון המוצרף או את הקצביות ההתחלתית של הקו.

„המודעות לגבי אי־המודע" הוא הגידור ליצירה, שבשלבי היווצרותה בתהכים, בלתי־ניתנים לשיחזור, על־ידי התוצאה הסופית, המוצגת. „המוצר המוגמר" מעיד על הצופה בכוח אצליתו, שעצמתו נובעת כמידת השיפוט האסתאטי, ובמידה בבנותה להיות נבבב על־ידי מערכה שדות־כתיבה. מהכבותה של מערכת זו נקבעת על־ידי האתגר האינטלקטואלי או הרגשי שהוא מעילה. אתגר זה מורכב ממכלול צורשפתה היא: הארכיטיה או דיוקני־מוניה של המחבר, מכלול של המיסמכים האשובים לעיבה הקטרפים, אלו הצבועים בבתים וקטועים במשורבטים. לעובבת אותיורית האזורים ה„נוצבים", הבלתי־מעובדים.

מידת אשבתה של העין לקלוט אי־הדוים ציורים אלה, מידת הרגישה לעקוב אחר ההפתחיות הצבוית, כמו הסוגבטיבי של הצופה להעניק לרובוע הבד בקהוקו הצלה והתגוששת מכחול כפסלבוה מיבמעת של כיקר רוקוסטוס — כל אלה קובעים את מידת עניינו ביצירה.

החום זה אינגו עשוי להשתלב ב„אמנות לעם", כשם שתורת הקוואנטים אינה מיועדת למשתמשים בלוח־הכפל. ההיכוקה בראים שני התחומים כהפוקי־אליות, אם כי עם הרבה יותר כבוד לפיסיקה, כי זו, אוי, בבואה תועלת או סיכוי לרווח זה.

בעבודותיה האינטואיטיביות־אמ־האסטיות בגישה טובה ברלינסקי לירבה ביקורה לפרינה, לביטוי של אבסטרקטי־לירי (ללא ויכוח לאבסטרלה הנוהגת שם זה). בהבהיר אישי המתבטא בשילוב של קוויות רכה ואבחה בעצרך זוהרי חד ובהיר, ובאיזון של מכחים שקופים לעיר בת אורים כעובדים־בהיר; בכה־נייר הלבן, הבלתי־מעובד, מסייע בבניית אשלית חלל מופנם.

טובה ברלינסקי: ציור

דן שהרי

עמי שביט

בהזיואן תל־אביב

הרי ארטן: ציור

התערוכה „אבנית ומדי" בבחואן מציגה את מה שכמה להתערכת עבודות ליגאציית האופטיות של עמי שביט. בהלך ההשיך מגבצים אור יותיהם של ה„אורנציבורים" והבית־האיר והאוירה שלו, שרובן הוכנו כבר בעבר. וכן מוצגים כאן השיטשי, הקיארים בחלקם באור אולטרא־סגלי. עמי שביט מפעיל מבנבנים טכנולוגיים מורכבים. ההדפסים שלו נעשו בתהליך ארוך ובעניין של צילום האובייקט באמצעות פילטרים שונים, הפרדת הצבעים והרכבתם הסלקטיבית מחדש. היציבה שלו עשויות כפרספקס והפצלתם כבייסים מבוצעים, מימסירית, אבבעי תאורה, מבנניאור, גבעי פרוספקט בעבעיים, זרמי אויר וכד'. כל המאמץ הרב, האינטלקטואלי הטכנולוגי המכסי, מביא בסופו של דבר ליצירת מוצר קטן כצעצוע, שאינו שונה מכל אפקט־תאורה של הלודיראוה או דיסקוטק.

...רבי, המבצוני הקינאטי, והקסם הראטלי הלבנוה שבהלל ההשוך איני בשגיל להרבית להם את העצבבה ואת יכולת האכירה ההסרה בהן. חולשה זאת ניכרת היטב בהמפתי הבשר. המהלך עבודה הבריתך כשלעצמו מביא ליצירה דף במגבב, החסר כל חוש שדוה ביבני כוה, ואינו מגיע לדרגה ספבוייה התלכית כזו. הוא חש כבראה בליקויים הכהותיים של ההדפסים ולכן ניסה להסתיר בהשכה, להאיר בתאורה אולטרא־סגולית ולצבעם בצבעים פלורסצנטים ופוספורסצנטיים. אך המנגנון המובב הזה רק כבליט את אסתטיקה־הבוגבונייה שלהם.

יצאת־דופן בתערוכה עבודה אחת: „תא בוגיה" (כך), שהיא תיבה גדולה כפרספקס, בה מרחפים באמצעית זרם־אויר כדורים המוארים באור חריף ומהבהב של סטרובוסקופ. ניכרה כאן עיבודת הבועה החריפה, עצבנית ובעלת־עצמה. בשל הבהוב האור נראים הכדורים כתלויים באויר יבהופצים, מבלי שבהים בבך, כמקום למקום. הבצבעוניות הקונטראסטית של לבן־שחור מקנה גם היא חריפות לעבודה. אף שגם כאן החוזר עמי שביט על אפקט מוכר וידוע, שהשתמשו בו בייחוד בתיאטרון (בהצגות רבות קאבארטיות והאפקט רביטנים), הרי נעבנת עבודה זאת כעל לכל שאר המוצגים. היא מוכיחה, שליצירה באמצעים מסורתיים ותאורתיים וכימיים דרושה לפחות אותה מידה של תרבות אמנותית, יכולת־הבחנה וכח־הבצאה, כליצירה באמצעים המסורתיים.

הרי ארטן

גלריה חדשה, תל־אביב

צייר צעיר זה הציג לפני שנה אקוארלים הומוריסטיים, שכוחם היה בסיטואציה האבסורדית, אשר הקנתה להם עוצמה של קריקטורה נוגה ורגשנית. דפיו היו בבחינת רישום צבע, כשכסא עם מטריה, או פרלם בחדר, ניצבו בו בחלל ריק. היה הן מסרם בסיפולו הזהיר בפרטים קטנים, שנראו כאובדים במבסה הדף. עתה פנה ארטן לציור סוק צירי יותר. הסיטשת מתבלא עד לנייפה בכתמים מבוסכסים של צבע בים, המרכיב הצורני־סיפורי אובד לרוב בשפע הפגנים והצוקים המבוריים, והרפיוהו של הצייר קהתה.

לאה צימרמן

גלריה הרמתי, תל־אביב

המופשטים והמופשטים־למחצה של לאה צימרמן נשלטים לרוב על־ידי גוונים עכורים של צהוב. הבדים, העמוסים שכבות צבע, קמים מהמשכים ובסיכות־מכחול עצבניות. ניצבים בתחום הביניים שבין עייפות ולאות מכאן וההיסוס וחוסר־הבטחון מכאן. זהו גלגול כבד עמוס והסר הן של „האן־פורמלי" הצרפתי. רק לעתים רחוקות מצליחה הציירה להפיק מהבד צלילות או התגנגות צבעונית ולהגיע לסקיפות ולאמירה ציורית בהירה והחלטית.

בין הטעמה להדגשה

דיונים בשאלות לשון כשבעם שאינם מקיפים את כל האספקטים של הלשון כמהיא באה בכמבטא פה ובהגיי שבחיים. הנורמות קיימות לגבי גסיבות מוגדרות מראש, ואין בהן כדי להדביק את הרב־גוניות של הדיבור המעשה. עם זאת יש מקום להיזקק לפעם לפעם להופעות החורגות כתחום הטיפול הלגיכיבי של פסק הלכה לשוני ולעידוה לכעין הקנת הלשון המתבצעת בפי הבריות.

טור הלשון

הלשון הדבורה בפינו היא לכאורה לשון שרוב הטעמותיה הן מלרע — היינו בסוף המלים. כיוון שקיבלנו על עצמנו מה שכתוב „ההברה הספרדית", הרי גם קיבלנו על עצמנו הגייה מלרע: אדם חייב לסמוך על השפה בהטעמה — הכל מלרע. בהתאם להחלטת הכללים של העברית הסברנית על לשון דורנו בנוסח ספרד יש סוגים קבועים בדקדוק שבהם ההטעמה באה מלעיל — היינו בהברה שלפני הסוף: ארץ כוללה. בכל ספר דקדוק יש רשימה של סוגי דקדוק כאלה, ובתיאוריה די בכך.

המציאות שונה מאוד. קבוצות גדולות חורגות מן הכלל: שמות פרטיים, מלים לועזיות, צורות דקדוקיות שהכל מזולזלים בהן (שמרתם!) — ועדיין לא נכנסנו למנהגי עדות בישראל. שאנן אינה עשויה לקלוס את ההבדל בין מלעיל למלרע והכל מתערבב (מדרך רבים מיוצאי הונגריה). כמובן אפשר להעיד על כך ולהקן — ובכל ביטוי רשמי כמו הרדיו אפשר לחנך את הקריינים שלא להיכשל בכגון זה. אלא הבר־ביאה הדבורה של לשון יובדם כבר הסלימה, ואם יבוא אדם וישפוט, למשל, שמות פרטיים בהסכמת כלירע יהיה מן המתבהיים ואף מן המבלבלים.

דברים אלו צריכים אמירה כדי להצביע על כך שמראש יש הבדל למעשה בין החוקיות הסברנית של הלשון „כפי שהיא צריכה להיות" ובין המפסה הדבור בכאלד־ספרדית שבלשון יומיום. בפעם זו רצינו להיזקק לתופעה אחרת — שיש בה כיעור כיחוד. היא הרכחה בכותרתנו בענין: הטעמה — הדגשה.

הן לפי החוקיות הסברנית הן לפי סוגי השיבושים שהרבים דשים בהם בשיחות יומיום קיים כלל אחד: הטעם יכול לעבור מלעיל, היינו להברה שלפני הסוף. על דרך הנוסח השלילי: הטעם אינו נסוג לראש מלה, ובוודאי אינו נסוג אל מלית חיבור או שימוש שבראש המלה. אם יש לך מלה הפותחה בו"ו החיבור, לא יעלה על הדעת שהטעם ייסוג לו"ו החיבור, וכאלו כל היתר המלה נבלעת. כיוצא בכך מלים הפותחות במלית יחס: בדיוק, לחלוטין. ובכן: אין שום ספק, מהי הדרך הראויה לפי הנורמה ואין דרך „נכונה" אלא הגיית מלרע: בדיוק, לחלוטין — מלרע.

דווקא בנקודה זו חל הקלקול. אנו יכולים לנחת בדיוק איך הוא חל — אבל זו נחמה פורתא. בנוהג שבעולם, אדם הנואם לפני קהל מקפיד בלשונו. והנה, דווקא בהקפד הנאום משתבשים הבריות: ב — דיוק, ל — חלוטין, כלומר: בשעת הנאום מתבקשת הדגשה יתרה, ולפי מנהגי לשון זרים משגת הדגשה זו דווקא בכך, שהטעם נסוג לראש. ואם ראש המלה הוא מלית יחס — גם זה אינו חשוב. אתה מתווכח עם אדם ומדגיש את דבריך: ב — דיוק בב"ית מוספמת, ויתר המלה כאלו בלועה לאחריה. שימו לב לדברים: אדם האומר „אדרבה" מלרע כאלו נחשב מבצעע בלשונו; הכתוכת ה„נורמלי" אומר: אדרבה — בהדגשת ההברה הראשונה. אין כאן עניין בין מלעיל למלרע, אלא נסיגה גמורה של הטעם עד לראשית המלה.

כיוון שפתחנו בהופעה שמקורה בתוך הלשון הוא הנאום, ההרצאה, הויכוח, נמצא שמזדווגה לכאן הופעה אחרת של פגיעה בחוקי ההטעמה מתוך הסיטואציה. על כך בהמשך רשימתנו.

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קוראים בבעיות לשון שיש בהן ענין לכלל. את השאלות יש להפנות למדור „טור הלשון", מערכת „הארץ", ת"ד 233, תל־אביב.

בעולם הספרות והאמנות

ספר חדש של ג. ג. מארקאז באנגלית

על ספר חדש של מארקאז, שספרו המפורסם „מאה שנות בדידות" עומד להופיע בקרוב בעברית, כותב אלפרד קאזין (במוסף „נ.י. טיימס בוק ריוויו"):

„כאשר יצא באנגלית, ב־1970, ספרו הבקורי ביותר של גבריאל גארסיה מארקאז „מאה שנות בדידות", קראתיו — חודית — באותה החוויה של עפוס של העולם החדש, שחש הקורא לגבי „מובי דיק"... זהו נושא, אקלים של תמושה, שחובב יבשה ריקה כמעט, הרגשת פליאה חזקה לנוכח הסתנוות של אנשים קטנים אפילו ברגעים המוזרים ביותר של גילוי יבצעי שהוא מעבר להשגה הרגילה של הטבע: איש אחד או שניים שהם גדולים מדי בשביל החברה שהם מבקשים לצבור. הוא טוען כי ברשא „העולם החדש" תובע מן הסופר אדישות לגבי החוקים הרגילים של החלל, הזמן והפסיכולוגיה, הכפויים על הממשית; את „העולם החדש" ניתן להסות רק עם „העולם החדש" ומה שמתרחש בו מתרחש בלחץ העצום של החדש.

גבריאל גארסיה מארקאז הוא יליד קולומביה — ארץ שתולדותיה במאה ה־20 עקובות מדם מלחמות־האזרחים, שהן הרקע לכל יצירתו. „מאה שנות בדידות" נתפרסם לראשונה בארגנטינה. מארקאז עצמו חי עכשיו בבארצלונה. בניגוד לבורחאס הסובטילי התיישן, שמקורותיו הספרים, מארקאז (יליד 1928) משקף את האירוניה הבלתי־פוסקת של התפתחות לאומית אימפריאליסטית. הוא סופר בעל עוצמה בלתי־רגילה ודמיון תקיף, והוא כותב בשלווה של אדם היודע בדיוק אילו נסים הוא מסוגל לחולל. דברים מוזרים קורים בעולמו של מארקאז. כל משפט שובר את הדממה השלטת בריקנות העצומה — אותה בדידות של עולם חדש, שהוא ייאושם הלאומי של גיבוריו, וסימן לגאוניותו של מארקאז. מארקאז הוא בוצר כוגמר של מאות שנות קולוניאליזם, בלי המת־אוחים והתרוכחו פוליטי. נושא החשוב בכל יצירתו הוא אי־הנכבנות של גילוי־העריות והבזק הנגרם בעקבותיו, כתוצאה, בסוף ספרו הגדול, הוא לידתו של תינוק עם זנב חזיר. הוא תמיד כותב על המעבר, וכל בבואתו הן ברזה בלא שתהיינה קדורות. ביצירתו שליטה אותה אי־יציבות טראגית ואותה אי־אנושיות שמצאים במקום ששם הטבע עדיין חזק מן האדם.

הספר „סערת עלים וסיפורים אחרים" (הוצאת „הארפר אנד רו") שהופיע עתה בארצות־הברית, הוא לכבשה ספרו הראשון של מארקאז — הוא החחיל לכותבו בגיל 19. בכמה מן הסיפורים היפים הללו — „הטבוע הנאה ביותר בעולם", „איש זקן מאוד עם כנפים אדירות", „המסע האחרון של ספינת הרוחות" — באה לידי ביטוי ראייתו הכפולה של עולם הטבע כמכלל, כסיפור שיש לספרו ולחזור ולספרו. „הטבוע הנאה ביותר בעולם" הוא יליד כפר דייגים, אשר במותו נעשה גדול ומופלא — אך צעיר, עד שטכניו הוותיקים מוחים אותו. ה„איש הזקן מאוד בעל הכנפיים האדירות" הוא מלאך המתייגע ונחת בכפר דל. נהגים בו כבאיזה עוף מודרני, עד שהוא מתעופף לו ומסתלק. סיפור אחר הוא על איש צעיר הרואה כל הזמן לנגד עיניו ספינה טראנס־אטלאנטית טובעת, אך שום איש זולתו אינו יכול לראותה או למצוא איזו עדות לכך שספינה כזאת אכנם שטה בימים.

בכל אחד מסיפורים אלה משתמש מארקאז בנרגא, שאצל סופר גדול פחות היה נראה „פיקנטי", איזו התחכמות בחבה שגלקחה מפיו של ואלאס סטיבנס. מארקאז בעלית הצר סיפר בכל אחת מן האנקדוטות האלה — לא סיפור יוברני מדי, אבל בלי ספק סיפור היבני. הוא מצליח בשום כאלה הם סיפורים על פלאים, והפלאים נעשים פערלה. כבר בצירותו דבק מארקאז בנרגא העוסק בדבויות הבגשימות עד הום את גורלותיהן. בכל סיפור כלו בחיה כל דמות בעצל היסטורי שלם, וכל מעגל הוא מיניאטורה היסטורית של העולם לכן הבריאה ועד לשואה הסופית. מארקאז כותב היסטוריה זו כאילו אחר שורה באיסיות, ויש להגיה שאף טכניקה זאת שאב מתוזו על קורות ארצו החוזרות על עצמן שוב ושוב חוזרת מסרפה.

עיון חדש ביצירות ד. ה. לוראנס

בספרו „לורנס, הארדי וספרות אמריקה" („אוקספורד יוניברסיטי פרס") עורך ריצ'ארד סוויג מחקר מעמיק בשלושה רומאנים של הארדי („שיבת הילידי", „סאם מדאוברוויל", „ג'וד האלמוני") וחמישה רומאנים של לורנס („הטווס הלבן", „מסיג הגבול", „בנים ואוהבים", „הקשת בענן", „נשים מאוהבות"). הטיפול ברומאנים אלה תובע מן הקורא התמצאות בהם עד לפרטי־פרטים. לריצ'ארד סוויג הבחנות מקוריות ומעניינות. לדעתו אין להבין את התפתחותו של לוראנס כרומאניסטן מבלי להבין את יחסו אל הטראגדיה: „אם אמנם היתה הטראגדיה עניין מכריע בשביל לוראנס כסופר, היו כך גם הביטויים לדיאלכות טראגיות, שמצא בסופרים אחרים, אשר ליצירתם נזקק כדי למקד את תחושותיו, כדי לגבש את החוש שלו לגבי ה„בעיה היצרית". בדרך זה הוא מביא את לוראנס לידי קשר עבדמיון עם יצירתם של הארדי, פו, הותורן, מאליל וקופר. בצורתם הגדיר לוראנס את מטרותיו כסופר. בלעדי סופרים אלה, ככוח דוחף ומוחד לדבויו של לוראנס, לא היה, ככל הנראה, כותב את „הקשת בענן" ואת „נשים מאוהבות" כמו שנכתבו. לגבי הטראגי כתב לוראנס, בן העשרים רחבה, לאחותו: „הטראגי הוא הכוח ההיוני ביותר בחיים". חלק בהותו של הטראגי תלוי באופן שבו מקבלים או דוחים אותו. האירוניה של הארדי ותקוותו הקלושות לא הקליטו את התחושה הפאטאליסטית שלו. הטראגדיה מחייבת עמדה פאסיבית מסוימת.

הפרקים המהנים ביותר בספרו של סוויג הם אלה הדנים בפו, הותורן, מאימור קופר. כיום, אין מעריכים את פו וקופר בערכים. היקף יצירתו של קופר אינגו ידוע בציבור, אפילו לא בארה"ב. אולם לוראנס השכיל להכיר את הספרות האמריקאית ולא פעם קשר בבהקדיו הספרותיים קשרים בין קופר והארדי. הוא התשיב את שניהם כסופרים אנגלים: „זה עתה קראתי את „קהל הבבאים". איזה רומאן יחיד־במינו. הו, הרומאנים זו אנגלים, במיטבם. הם הסובים שבעולם".

(„טיימס ליטרארי סאפלמאנט")

פרס לספרות ע"ש מרים טלפיר

טקס הענקת פרס לספרות ע"ש מרים טלפיר יתקיים ביום חמישי, 23.3.72 בבית הסופר, בשעה 8.15 בערב.

בתכנית: פתיחה, קריאה התקנות, נימוקי השופטים, דברי חתן הפרס, נעילה.

ספרים חדשים

מקור

לקסיקון ארכיאולוגי של ארץ־ישראל — מאת אברהם נגב. כולל הערים בקיפים על כתובות, מבצאים ומוני העמים אשר שכנו בגבולות ארץ־ישראל, תוך התייחסות למאורעות היסטוריים והתבססות על ממצאי החפירות והמקרים אשר נערכו באזורים הדנוכים. ספרית מעריב/בית ההוצאה הירושלמי בע"מ, 343 עמ'.

גלגל המזלות של טבריה — מעלות אחז ומעלות הר הבית — מאת אהרן גנוגר־שטרנברג. נכיון חדש להכביר את מציאותו של גלגל המזלות ואת דמות אל השמש במרכזו במבסים רצפה הכנסת של חמת־טבריה, תוך בדיקה וסגילה של שאר התיאוריות הנגרמות. נסיון לקשר בין מעלות אחז של בית ראשון למעלות הר־הבית של בית שני. הוצ' המחבר, 150 עמ'.

עמל ואמונה — מאת יהושע מרגל — פרקי ההתיישבות הדתית בארץ־ישראל. הוצאת ספרים, יובל שרברק בע"מ, ... עמ'.

כתובים — מאת רבי־תוכל זאב. תולדות הבנות הישראלית. הוצ' אותפז בשיתוף עם הכל ימי לישראל, 249 עמ'.

יוסף חיים ברנר — מבחר מאמרים על יצירתו הסיפורותיה, בתוספת עיונים ביוגרפיים וביבליוגרפיה. בכבר בין השאר מאמרים מאת דב סדן, ברוך קורצווייל, אברהם קריב, דן מירון ו... לקט וצירף מבוא וביבליוגרפיה יצחק בקון. הוצ' „עם עובד", 232 עמ'.

סיפורי יצחק שמי — סיפורים מחיי הישוב הישן בארץ, ביחוד מן הוי הערבי. ערך וכתב פתח דבר איבר ... מהדורה מחודשת. הוצ' ש. ניומן, ... עמ'.

ש. יזהר — מבחר מאמרים על יצירתו בתוספת עיונים ביוביבליוגרפיים וביבליוגרפיה מכוונת. בספר בין השאר מאמרים מאת מרדכי שלו, דוד כנעני, ברוך קורצווייל, יוסף אפרתי ועוד. לקט וצירף מבוא וביבליוגרפיה חיים נגיד. הוצ' עם עובד, 200 עמ'.

הלא בחלקתך היה — שירים מאת מנחם יבעלי. הוצ' „עקד", 64 עמ'.

מול פני הסערות — מאת מרדכי נגיד. דן בעניני משרד העבודה בישראל בתקופת שירותו של פר נציר משרד העבודה בשנים 1950—1956. מבוא מן זלמן ... הוצ' אותפז בע"מ, 222 עמ'.

הכל־בו של קישון — מבחר מתוך המדור „חד־גדיא", במלאות 20 שנה לקיומו. הוצ' „ספרית מעריב", 240 עמ'.

הפרוטוקולים של צעירי ציון — סיפורים מאת רן אליסם. הוצ' ספרית פועלים, 128 עמ'.

למי אבד דבר — סיפורים מלחמ... הספר מאת יוכי סרגלית. הוצ' אליה בע"מ, 86 עמ'.

ילדי הפרחים השחורים — שירים מאת בנימין ב"ית. הוצ' אלף, 46 עמ'.

כלכלה סובייטית — הלכה ומעשה — מאת אריה גלכרד. מחקר על אופן פעולתו של המשק הסובייטי. הוצ' ספרית פועלים, 122 עמ'.

יעי־נפש — רומן מאת מרדכי בן־שמואל. רומן על רקע תקופת העלייה ההלהבת יבשת היום. הוצ' ספרים „דורות", 202 עמ'.

הגיגות מקרא — מאת ישראל אלדד. נסיון לבנות את שלמות התפיסה המקראית בתורה לגבי בעיות היסוד — אלוהים, אדם, עם, ארץ. הוצ' ברקאי, 346 עמ'.

הוגה יהודי מקץ הרנסאנס — מאת ישראל רוזנצווייג. יהודה אריה מודינא וספרו „מגדר יהודה". עם הספרה ה. ה. בן־ששון, על המחבר: חיים כהן. הוצ' ספרית פועלים, 132 עמ'.

הולים ואחרים — סיפורים מאת רחל מבכי. הוצ' ספרית פועלים, 168 עמ'.

הדוד פרץ ממריא — סיפורים מאת יעקב שבתאי. הוצ' ספרית פועלים, 194 עמ'.

איך צומחות המספריים — שירים לילדים מאת רחל יבציה. הוצ' „יבנה", 30 עמ'.

סודו של אילן — או העלילות הומבי הקוסם — סיפור לילדים מאת רשית קרוה. הוצ' „יבנה", 102 עמ'.

מדוע במה היה — סיפורים לילדים מאת צביה ... הוצ' „יבנה", 176 עמ'.

תרגום

עלים — שירים מאת מוהוד ארגזי. תרגם שמעון הרן. הוצ' „עקד", 12 עמ'.

דברי ימי אנגליה — כרך שלישי — מאת ג'. מ. טרוולין. מכרך כשלום אונרבם עד קרב ווטרלו ומקרב ווטרלו עד תקופתנו. הוצ' „מסדה", 243 עמ'.

המטבח האלמוני — מבחר אגדות וסיפורים לבני הנעורים. לקט ותרגם שלמה נצן. הוצ' ש. ניומן בע"מ, 94 עמ'.

גבור דורנו — מ. י. לרמונטוב. יצירת־מופת של הספרות הרוסית. תרגם דב נמנוב. הוצ' ספרית פועלים, 190 עמ'.

במלאכת הנשים עלי משכב — קובץ שירי אהבה. ערך אריה סתיו. הוצ' „ביתן", 98 עמ'.

כתבי־עת

קרית ספר — כרך מ"ז — חוב' א' — רבעון לביבליוגרפיה של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים. בתוכן: דפוסי ישראל, ספרות עברית ומדעי היהדות בחו"ל. כתבי־עת. הוצ' ספרים ע"ש י"ל מאגנס, 179 עמ'.

הוצאת ספרים ש. ניומן
בשיתוף עם
במעל סופרי חיפה, עיריית חיפה ומועצת פועלי חיפה

שוטים ומלכים
אירבעה מחזות, שני מערכים
מאת בנימין גלאי
★
שירים
מאת נח פניאל
★
נמצאים בדפוס ויופיעו בקרוב
כתבים
שני כרכים
מאת אברהם קריב

ערב מוקדש לספרו של
עמוס אילון
הישראלים
הערב ב"צוותא" בשעה 8.30
בהשתתפות דב ברגינר, ד"ר מתי פלד, א. ב. יהושע, עמוס אילון ובהנחיית ד"ר אורי רפ.
ש הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

תמונות
השבוע אנו מציעים:
מנחם שמי • צבי שור
לבנון • דוד משולם
מרסל ינקו • גלעדי
נחום גוטמן • מאירוביץ'
אבל פאן
ECOLE DE PARIS:
אברדם ✶ פרסמן ✶ קרמן
ליטוגרפיות: מגריט, שטרוק, שטיינהרדט
רוז גלריה לאמנות
סמטת בית השואבה 1
(פינת אלנבי 94)
תל־אביב, טל. 613924
Rooz

מוסד ביאליק • ירושלים
ספרים חדשים

אגרות חיים וייצמן
כרך שלישי: ספטמבר 1903 — דצמבר 1904
עורכים: גדליה יוגב וקמילו דרזנר
כרך זה זורע אור על תקופה סוערת בתולדות הציונות, היא תקופת הפילוג והוויכוחים המרים בשאלת אפריקה המזרחית (אוגנדה), שבה נתגלע הקיטוב בין אלה שצידדו בפתרונות קבע או ארעי לבעיות העם היהודי אף מחוץ לגבולות ארץ־ישראל לבין אלה שתבעו היצמדות מוחלטת למטרה אחת: שיבת ציון. 494 עמ', בצירוף 8 תמונות. 22 ל"י.

ק. צטניק: השעון
ב„השעון" של צטניק מתקתק הזמן רק פעמים: בפרק הפתיחה — בטרום כול, ובפרק הסיום — ככלות הכול. בין שתיהן מתרחש הבלתי־אפשרי: השעה העשרים וחמש, שעת האפילה שמעבר לזמן. שעה זו נמסרת על־ידי המחבר בתמצית הזעקה בדממתה. הדפסה שניה. 108 עמ'. 6 ל"י.

להשיג בבתי־המסחר לספרים ובמדור ההפצה של מוסד ביאליק, ת.ד. 92, ירושלים

הוצאת „יבנה" תל־אביב
רח' מזא"ה 4, טל. 611856, רח' אלנבי 80, טל. 625098

ספרים חדשים

מילון איטלקי־עברי
כרך שני אותיות I—P
בעריכת ד"ר מנחם עמנואל הרטום
המלים והניבים שנכללו במילון, מקיפים את הספרות האיטלקית מראשיתה ועד ימינו.
נמצא למכירה הכרך הראשון של אותיות A—H.
הכרך השלישי אותיות Q—Z יופיע בקרוב.

משלי קדמונים
מאת יעקב כהן
ביצירתו של המשורר הנודע, ניכרת כמיהה אל נבכי העבר — המתוארות באגדות מופלאות מימי קדם.
הספר מנוקד ומלווה ציורים מעשה ידי הצייר ל. שוורין.

נבחרת העצמאות
מאת רות טילס־טנא
סיפורים מרתקים לילדים, מהווי הישראלי כיום, כתובים בצורה חינוכית ומלבבת. מלווה ציורים.

עקרונות הכימיה הכללית למתחילים
מאת אינג' ג. מרמור ופרופ' מ. קאיס
מהדורה חדישה ומעודכנת של הספר הנודע הכתוב בגישה מודרנית להקניית עקרונות הכימיה למתחילים. אושר על ידי משרד החינוך והתרבות.

הופיע מחירון חדש של ספרי "יבנה" שישלח חינם לכל דורש.
להשיג אצל כל מוכרי הספרים בארץ

גלריה לאמנות „העתיד"
יהודה א. לוי [עטרות]
רשומים ופסלים
15.3.72 — 10.3.72
ירושלים, רח' החבצלת 2, קומה ב', טלפון 232131
פתוחה בימי חול
בין השעות 9—1 לפנה"צ, 4—7 אחה"צ

هكذا في الأصل

هكذا من الأصل

זהירות מופרזת

שחמט

בעריכת משה צ'רניאק

אין ספק כי זהירות בשחמט היא תכונה חיובית. שחמטאי, שנזהר מ־פני התקפת יריב מצליח בדרך כלל לבלום אותה בעוד מועד. סח־מטאי זהיר אינו נתפס לבצע משי־מה בלתי אפשרית.

אך קורה שהזהירות מוגזמת. השח־מטאי שאינו נוטה להסתכן עלול להחמיץ הזדמנויות רבות. זהו מה שקרה לפטרוסיאן במשחק הבא.

לבן: פטרוסיאן
שחור: קפנגוז
אולימפיאדה סובייטית, 1972

1. ד4, פ—ו6; 2. צ4, ג5; 3. ד5, ה6; 4. פ—ג3, ה:ד5; 5. ג:ד5, ד6; 6. פ—ו3, ז6; 7. פ—ד2.

תמרון מקובל בנוסחת בענוני: ה־פרש מועבר ל־ג4, משם הוא לוחץ על הרגלי ד6 ותומך בהתקדמות הרגלים הלבנים במרכז.

7... פ־פ—ז7;

התמרון פ־ב8־א6־ג7 מסייע ביותר ליעילות להתקדמותם של הרגלים ה־שחורים, באגף המלכה, שזוהי הכ־ניתו של השחור בנוסחה זו.

8. ה4, ר—ז7; 9. ר—ה2, 0—0; 10. 0—0, מה—ה7; 11. א4, פ—א6; 12. צ—ו3, צ—ב8; 13. ו4, פ—ג7; 14. ר—ו3.

שני הצדדים השיגו את מטרו־תיהם, אך התקדמות הרגלי ה' היא חזקה הרבה יותר מן התקדמות ב5. מה גם שהאחרונה מאפשרת פתיחת טור א' בו שולט הצריח ה־לבן. המגרעת העיקרית של נוסחת בענוני היא שלשחור אין, מלבד התקדמות הרגלי ב', שום משחק נגדי אחר.

14... ב5; 15. א:ב5, א:ב5; 16. ב—ה5!

כוונה על השחור את מסעו הבא ובכך מגנה את הערוגה ג4 לפרש.

16... ב4; 17. פ—ג4, ה5; 18. פ—ג3, פ—ג4;

הקרבת רגלי שאסור לקבלה: 19. ר:ג4, ח:ג4; 20. מה:ג4?, ר—ד4+ ;21. מ—ח1, פ—ה3; 22. מה—ה2, פ—ג4; 23. צ—ג1, מה—ה4 עם הת־קפה מסוכנת.

19. הג5, ד:ה5; 20. ר:ג4, ח:ג4; 21. ה:ג5; ...

לא 21... פ:ה5?; בשל 22. ר—ג4. 22. ה6, ו:ה6; 23. ד:ה6, מה—ה7; מכה פסיכולוגית גבוהה. השחור, אבוד מבולא, (אחרי 23... פ—ו6; 24. מה—ו3 אין טעם להמשיך) יד־צר התסבכות סקטית סביב המלך הלבן.

פטרוסיאן, המסוגל "להריח" סכנה עוד בטרם נוצרה, רואה כי הבאת הפרש מביאו לסיבוכים עצמיים בשו־מה. למשל: 24. ה:ז7, מה—ז1+; 25. מ—ח1, ר—ב3; 26. פ—ה3 (26. צ—ו1, ר—ז4;) 26... ר—ז4; 27. פ:ג15 (לא 27. צ—ז7?, ר:ח2+! ומט בשנים) 27... ר:ו3; (27... ר—ו3; 28. פ—ז3) 28. פ:ב3, ר:ג3; 29. צ—ז3 וזוכה.

פטרוסיאן אינו אוהב סיבוכים מ־סוג זה. הוא מנסה לנצח "בלי דפי־קות לב", ובכך... בשמט הבטחון מידה.

24. צ—א7?, ר:ג3; 25. ח:ג3

לא 25. ז:ה3, מה:ג4; 26. ה:ז7, ר—ב3; עם התקפה מכרעת. אסור 27. צ:ב3 בשל מסע הבינים — ר—ו4+. המסע בטקסט מונע 25... מה:ג4; כי אז 26. ה:ז7, ר—ב3; 27. ר—ו4! והוא לטובת הלבן.

25... מה:ז3

מתברר, כי הלבן אינו יכול למנוע תיקו בשח־זמור. יתכן, כי פטרו־סיאן התבונן להמשיך 26. ר—ז3, פ—ה5; 27. צ:ז7+, מ:ז7; 28. פ:ה5 ורק עתה הבחין באפשרות 28... ר—ב2; 29. צ—ו2, ר:ו2; עם הת־קפה מסוכנת ביותר.

26. ה:ז7, מה—ז1+; נוסטם על תיקו.

שחמט בישראל

אליפות צה"ל תוצאות התחרות בירוקפיקודית: חיל אויר, בייסות שריון 11½ כ"א (חיל אויר זכתה בגביע), פ' הצפון 9½, פ' המרכז 5½, פ' הדרכה 2. בתחרות יהידים משתתפים 26 שחמטאים ובכלל זה 4 מועמדים בכירים. אחרי 5 סיבו־בים מוביל אנו ניימן עם 4½ נק'. אחריו: אהוד גרוס 3½ (1), יוחנן קופלוביץ ויואל המגליס 3½ כ"א.

24 שחמטאים העפלו בדירוג. מקומן לאמן מכיר: לאון לדרמן (קרית גת); דרגה ראשונה: רמו דרזיולשווילי (נצרת עילית), אמ־ציה אבני, אליעזר מלצמן (ת"א), נסים בן־ענן (מגדים), נתנאל שי (הצרים), שמטבובסקי ואליו (בר־עם), מרדכי פנציאס (הנרשרים); דרגה שניה: בירום סינגר (ת"א), חבניה רפפורט (ברור חייל), יוחנן לויט (עין עירון); דרגה שלישית: יעקב סוטי (בי"ש); דרגה רביעית: גרשון ליס, חיים גוטס (חדרה); דרגה חמישית: שמות ינובסקי, דדור לובין (ת"א), אלכסנדר שפרינגר, זאב האס (בת־ים), אלי שקדי, צבי קליין (הוד השרון), דוד שביב (חי־פה), הרי שוורץ (כפ"ס), אליהו ויילמן (רמלה), אשר דותן (חדרה).

ידיעות בקצרה. האגוד הישרא־לי לשחמט יזום "תחרות 4 ערימי" שתיערך בבאר־שבע ב־13 — 15 בבריץ, בה ישתתפו, מלבד הקבוצה המקומית, נבחרות תל־אביב, ירוש־לים וחיפה. המשחקים יתקיימו על 10 לוחות. למצטיינים בלוחות ה־ראשונים יוענקו פרסים. אם התחרות זו תהפוך לאירוע שנתי קבוע (והזו כבראה מגמתם של המארגנים) אפ־שר יהיה לראות בו אחד המפעלים החשובים בשחמט הארצי ● מירוש־לים בהידיעה על פטירתו של אחד מחובבי שחמט הותיקים בבירה, יעקב גורביץ ז"ל נפטר אחרי מחלה ממושכת. כמעט עד יומו האחרון הס־פיק להשתתף בתחרויות שונות ב־כתב. דירתו שימשה אכסניה לקבוצת המועדון "רובינשטיין" ב' במשחקי הליגה ● במשאבי־שדה נערך כנס שחמטאי הקיבוץ המאוחד לזכרו של אורי אליאב ז"ל, שהיה הרוח החיה של הפעילות השחמטאית במשקו. במסגרת הכנס נערכה תחרות בין 8 קבוצות. ניצחה גבעת־חיים (עם ע. גלר בלוח הראשון) שצברה 9 נקו־דות, אחריה כברי 7½, משאבי שדה א' 7, גבעת ברנר ומשאבי שדה ב' 6 כ"א ● בתחרות יובל של המו־עדון "רובינשטיין" ירושלים נערכו 8 סיבובים. מוביל דזהקוב (עולה חדש) עם 6½ נק'. אחריו: ריכטר, ציידדור 6, כץ, מלין 5½, גילקים, כהן 5, לאור, מהלבר, פרידר 4½ דוב־קין, ביכלר, דוד 4 (1) ● פתיחת האליפות של המועדון "לסקר" ת"א נדחתה עד ל־23 במרס. עד כה נר־שמו 22 שחמטאים (מינימום — דר־גה ראשונה) ובכלל זה מספר אמ־נים ומועמדים בכירים. ההרשמה תיסגר בתחילת השבוע הבא ● ב־22 לחודש יערך בבית ד'בוטינסקי (רח' המלך ג'ורג' 38, ת"א) כנס שחמטאים "בלתי תלויים" שידון ב־נושאים אקטואליים כיום בשחמט הישראלי. נשלחו הזמנות אישיות ● החלה התחרות המרובעת לקביעת סגן אלוף הארץ אשר יוזמן ישירות ל־אליפות הבאה (1973). בסיבוב ה־ראשון ניצח כרם את פרידמן וה־משחק בין כנן לקלדור נדחה (פע־מים) כשקלדור מנסה לנצח בו ● הזירת באליפות המועדון "רסקי" אחר 11 סיבובים: יושע 9(1), פלאט 8(2), חלפינגר 7(3), פוס 6½, פאר, בר־יעמי 4½(1).

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. הוחלט סופית כי הדו־קרב פישר—ספאסקי יערך בשני שלבים. מחציתו — ביוגוס־לביה ומחציתו — באיסלנד. הרוסים באלצו לוותר גובה השיום שספאסקי יאבד את תוארו. בניבי בריה"מ, ארה"ב, יוגוסלביה ואיסלנד מתכב־סים עתה באמסטרדם עם הנהלת פידייה לקביעת סידורי הדו־קרב ● נסתיים השלב הראשון ב"אולימפ־יאדה" הסובייטית. שש קבוצות עלו לגמר א' (מוסקוה, אוקראינה, ה־פדרציה הרוסית, לנינגראד, גרוזיה, לטביה). שש קבוצות יתמודדו בגמר ב' וחמש בגמר ג'. על לוח ראשון צבר קרס וקורצינוי 3½ נקודות (4—6), וטאל 3 (6—4, המסיד למס־רוסיאן)

בעיה מס' 670

מאת ג. לשריק, 1970
פרס ראשון

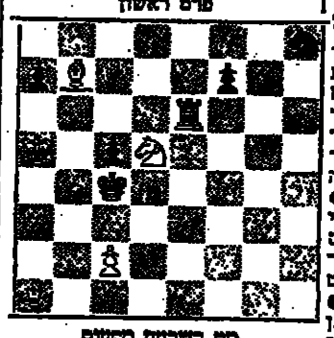

מט בשבעה מסעים

פתרון הבעיה

מס' 669 (קרעכר): 1. צ—ג8.

תיקון טעות. אנו מצטערים על ה־שיבושים שהיו במדורנו האחרון. ב־סיום משחק מס' 731, המסע ה־18 של הלבן הוא צ—ה6. בסיום משחק מס' 732 שיחק בלבן האמן האיטל־קי קסטיליוני. עם קוראינו הסליחה.

אילו היו הדברים כך...

רב האמן הסובייטי אדוארד גופלד ידוע כבעל מעוף התבוללני גדול. זה זמן רב הוא אוסף קוריוזים מ־תחום התחבולה, מעבד אותם ב־הומור קולע האופייני לו ומציגם ב־סיפורים קצרים ומרתקים. הנה אחד מהם.

הדבר קרה באליפות המועדון ה־מקומי. הלבן, שתורו לשחק, פותח בתחבולה נאה.

סיום משחק מס' 734

אליפות בריה"מ, 1966
גיפסליס

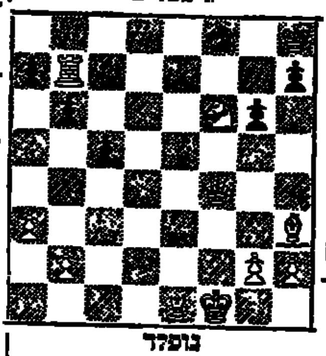

גופלד

הלבן, בדוחק הזמן, טעה טעות גסה. הוא שיחק 36. מ—ז1? ואחרי 36... מה—ד4+, נכנע. הוא הבחין בהמשך 37. מ—ח1, מה—ה1; ברור ומשכנע ביותר.

גופלד מספר שהוא קלל את עצמו על הטעות (הרי 36. מ—ח2 היה מב־טיח את נצחונו) והלילה לא יכול היה להירדם. אך בסוף נרדם ובחלום זוכה בתדהמה מישגלה כי גם אחרי מסעו המשגה עדיין יכול היה לנצח, כך:

36. מ—ז1 מה—ד4+; 37. מ—ח1, מה—ה3; 38. צ—ה3!!

מסע הנצחון. כזה, שרק בחלום אפשר לראותו...

38... מה:ה3; 39. ר—ג3

וזוכה במלכה או מנחית מט; ל־משל: 39... מה—ה2; 40. פ—ו4+, מ—ח8; 41. פ—ז6X.

ממשיך גופלד את סיפורו:

והתבן, כי נכנעתי בעמדת נצחון? התעוררתי ורצתי אל לוח השחמט כדי לבדוק אם אמנם היה הדבר אפשרי. כשעברתי על המשחק והגע־תי אל העמדה הקריטית הובהר לי כי "לא היה זה אלא חלום". במצי־אות, הרגלי השחור לא עמד ב־ה6 כי אם ב־ה5.

סיום משחק מס' 733

צ'רגיובי, 1952
קרשניצקי

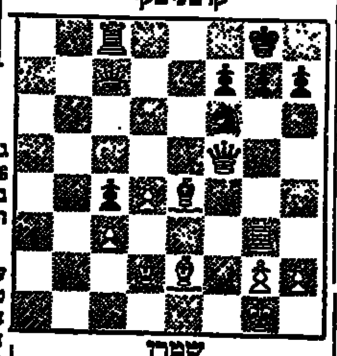

שפורן

25. צ:ז7+!, מ:ז7; 26. ר—ו7+!, מ:ו8; 27. מה:ו7+, ר—ז7; 28. ז7!

מספר התחבולה. מאיים מט מידי ותשובתו של השחור — כפויה.

28... מה—ג5; 29. ז7!

מחדש את איום המט ולא נותר לשחור אלא להפקיר את צריחו.

29... צ—ג5; 30. ד:ג5, מה:ג5+; 31. מ—ו1.

לכאורה, הגיע הזמן להיכנע. אך ר"אר'נא כה הכין השחור...

31... מה—ו1+!; 32. מ:ו1, פט.

כשבאו כולם לברך אותו על ה־תחבולה הנפלאה, הודה השחור כי לפ־ני שביצע את המסע ה־29, הוריד בשרוולו, כלחם וקרב, את הרגלי מן מלוח!

המקרה השני הוא רציני יותר שכן זהו קרב בין רבי אבנים.

תחרויות הסגל האולימפי

יד השבוע: צפון מחלק. אין פגיעים.

צפון
♠ K 10
♥ A Q J 6 5
♦ 7 4 2
♣ K 9 3

מערב
♠ 6 5 3
♥ 10 9 7 2
♦ K 5
♣ 10 8 6 2

מזרח
♠ Q J 9 4
♥ 8 4
♦ Q 10 9 3
♣ J 7 5

דרום
♠ A 8 7 2
♥ K 3
♦ A J 8 6
♣ A Q 4

ברידג'

בעריכת ב. גשרי

השלב המוקדם של תחרויות הסגל המתיים בשבוע שעבר, כאשר ארבע הקבוצות הפבוריטיות עוברות לשי־לב הסופי, לפי הסדר הבא: (1) רד־מיק־לב, לוקאץ־זליקמן. (2) פריד־ריך־שאוול, שטמפר־שוורץ. (3) ד"ר רבדיכץ, דובובי־קוסטה. (4) אלב־ברג־ארנבאום, לורים־הוכביים. קבו־צות אלה יתמודדו ביניהן בחול ה־מועד פסח, התוצאות יקבעו את הרכב הנבחרת שתייצג את ישראל באולימפיאדת הברידג' שתתקיים ב־מיאמי, פלורידה בחודש יוני, שבה יתמודדו כחמישים מדינות.

ביד שלפנינו הגיעו כל הזוגות בקו צפון־דרום לחוזה סופי של "6 בלי שליט". אולם החוזה בוצע רק במספר שולחנות. פנחס רומיק (ד־רום ביצע את המשחק בצורה נאה מאד.

מערב התחיל את ההגנה עם ה־6 ספייד שנלקחה על־ידי ה־K ספייד בדומם, כאשר מזרח נאלץ לזרוק את ה־4 ספייד (אם ישליך ספייד גבוה יותר הוא יקריב לקיחה). רו־מיק שיחק דיאמונד נמוך מהדומם ומזרח שם את ה־9 דיאמונד. הברוו שיחק על האפשרות שמזרח מחזיק ב־Q, K דיאמונד, והוא שם את ה־J דיאמונד מידו. מערב זכה בל־קיחה עם ה־K דיאמונד וחזר בדיאר־מונד. מזרח שם את ה־10 דיאמונד והלקיחה נלכדה ביד הברוו עם ה־A דיאמונד. רומיק משך שתי לקי־חות קלאב בידו עם ה־Q, A וזכה בלקיחה נוספת עם ה־K הארט. עב־שיו המשיך למשוך ארבע לקיחות הארט בדומם, כאשר מזרח משליך ספייד, דיאמונד וקלאב על שלושת קלפי ההארט האחרונים. לאחר הל־קיחה העשירית נראו הידיים כדל־הלן:

דומם
♠ 10
♥ —
♦ 7
♣ K

מערב
♠ 5
♥ —
♦ —
♣ 10 8

מזרח
♠ Q J
♥ —
♦ Q
♣ —

ברוו
♠ A 8
♥ —
♦ —
♣ 4

עתה שיחק הברוו את ה־K קלאב בדומם והכניס את מזרח בלחץ כבד. הוא נאלץ להחזיק ב־Q דיאמונד כנגד ה־7 דיאמונד בדומם, ולפיכך השליך את אחד מגבבדי הספייד ש־בידו. הברוו שיחק את ה־10 ספייד וזכה בשתי הלקיחות האחרונות עם ה־8, A ספייד שבידו. כמובן שאם היה מזרח משליך את ה־Q דיאמונד היה ה־7 דיאמונד בדומם גבוה.

תחרות גביע דיזנגוף

תחרות ארצית לזוגות על שם מאיר דיזנגוף, תתקיים מחר במועדון "הד־רס" בתל־אביב, רחוב קרליבך 23. הסיבוב הראשון יתחיל בשעה 10 בבוקר והסיבוב השני בשעה 3 אחר־הצהריים. בתחרות זו יתמודדו זוגות מכל חלקי הארץ ולמנצחים יוענקו נקודות אמן ארציות.

ילדך יאמר: "אמא עוד"!

לאחר שיטעם פעם אחת מיץ הדר טבעי הנסחט בקלות מהמסחטה האוטומטית של "פרוגרס".

במסחטה האוטומטית של "פרוגרס" ניתן לסחוט בקלות כמויות גדולות של מיצים מפרי הדר.

"פרוגרס": גדול יצרני המכשירים לשרות עקרת הבית.

להשיג בחנויות המובחרות ובשק"ם
תנאים מיוחדים לעולים חדשים

מ.ע. קולטון בע"מ סוכנויות ושיווק

תל־אביב, שביל המפעל 3 (קרית המלאכה), טל. 821211.

פרסום תמר

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

16.3.1972

מניות

תעשיה, מסחר ושירותים			
השמל (ש)	54		54
אליאנס ב' (ש)	829	+7	830
אלקו 1 (ש)	102		
אלקו 2.5 (מ)	101.5	—1	102.5
אלקטרה 1 (ש)	234.5		238
אלקטרה 5 (ש)	179		179.5
ארגמן (מ)	337.5	+0.5	341
אתא ב' (ש)	160.5	—1	161
אתא ג' (ש)	160	+0.5	160
אתא משנה (ש)	131.5	—0.5	134
בית הרכב (מ)	76.5		76.5
דובק ר"מ (מ)	297	—0.5	296.5
קרור 1 (ש)	226	+2	
קרור 10 (ש)	140.5	+0.5	143
כבלים (מ)	151	—1	151.5
סה"ב ר"מ (מ)	140.5	—2	143.5
ספנות (ש)	98.5		98.5
כימיקלים (ש)	71	+1	
לי"אפי ר"מ (מ)	90		90
מולר (ש)	171.5		172
נחושתן ר"ב (מ)	220	+4	
סבג (מ)	799	—1	
פניציה ר"מ (מ)	122.5		121.5
פסים ב' (ש)	249		250
שמן ר"מ (מ)	108	+0.5	108.5
תעל ב' (מ)	174	+2	176
ערד (ש)	80		
כספים וביטוח			
אוצר שלטון (מ)	148		
א"ה"ה (מ)	256.5		
אוצר לתעשיה (מ)	297.5	+2.5	300
אי.די.בי ר"ג (ש)	180.5	+0.5	179
אי.די.בי. ב' (ש)	182	—5	
בנק אגוד ✱ (ש)	189	+9	208
אפותק' (מ)	178	+2.5	
איי בריטי ר"מ (מ)	171.5	—0.5	187
איי בריטי (מ)	324		325
בנק לחקלאות ר"מ (ש)	102.5	+0.5	103
בנק מזרחי (מ)	133		
פועלים (מ)	275	+1	276
פועלים ר"מ (מ)	288		288
בנק כרמל (מ)	134.5		135.5
לאומי רגיל (ש)	281.5		282
לאומי חדשות (ש)	275.5	—2	277.5
משכ' בנין (מ)	132.5		
סחר חוץ (מ)	261		
פ' תעשיה 8% (ש)	87		
פ' משכ' (מ)	189		
משכ' שכ' (מ)	165		165
כלל תעשיות (ש)	127	—2.5	130
מרכזית ב' (ש)	179.5	—0.5	178.5
הסנה (מ)	172.5	+0.5	174
ריקימ' —1 (ש)	227.5		227
ריקימ' —10 (מ)	104.5	—0.5	106
טפחות ר"מ (מ)	173	+1	174
טפחות (מ)	168	+1	169.5
סהר ג' (מ)	140	—2	140
צור (מ)	130		
מקרקעין ופיתוח			
אזורים (ש)	146	—2	135
אפריקה 1 (ש)	348.5		
אפריקה 10 (ש)	279		282.5
הכ' הישוב (ש)	194	+1.5	196.5
הכ' הישוב (מ)	197		200
מטעי הדר (ש)	89		91.5
ישרס (ש)	135		135
ג' ובנין (ש)	193.5	—1.5	195
מהדרין (ש)	176.5		175
פרי אור (ש)	162.5		163
אנג'־ישי' (מ)	112		112
נאות אביב (ש)	84	+1	85.5
ריאלקו (ש)	184	—1	184
רסקו ר"מ (ש)	92		92.5
רסקו (ש)	69		69.5
דלק ונפט			
דלק ג' (מ)	168	—2	171
דלק (ש)	149.5	+1.5	150.5
ירדן א'	49		49

חברות להשקעה			
אלגר (מ)	84		85
אלרן (מ)	179.5	+3.5	179
פועלים (מ)	179		179
יצוא (מ)	88	+2.5	88
פז (מ)	105.5	—1.5	106.5
אמפא א' (ש)	123.5		124
דיסקונט (מ)	213.5	+1.5	213.5
עוז (ש)	225.5	—4.5	225
יפת ב' (מ)	155		
לאומי (ש)	196.5		197
סחר חוץ (ש)	88		88
מזרחי ב' (מ)	124	+8	
פריון ב' (ש)	77	+1.5	76
כלל (ש)	122		122
שוק חופשי			
גמטא (ש)	72.5		72
לפידות (ש)	144		144
לפידות (מ)	170		180
מניות בכורה			
אי.די.בי. (ש)	190		
אבישר (ש)	38.5		
7% בנק משכ' לשיכ' (מ)	121		122
6.5% כור (ש)	153.5	—1.5	152.5
7% ציט (מ)	248		
מניות הצמודות במטבע חוץ			
אוניקו א' (מ)	62	—3	
8% אוניקו (מ)	70	—2.5	
7% פ. התעשיה (ש)	217		
6% פ' התעשיה ג' (ש)	156		
6% פ' תעשיה גג (ש)	98.5	+1	
6% פ' תעשיה גג 1 (ש)	98	+1	

אגרות חוב — פנים שינוי

צמודות לדולר		
5% זוטא ים המלח (ש)	195.5	
9% אב"ת ים המלח (מ)	108.5	+0.5
6% חשמל חטיבה ב' (ש)	124	—0.5
חלפסון קלור מאיר 6.5% אג"ת (ש)	84.6	+0.1
הוליס 5	112.8	—1.2
הוליס 6	114.2	—0.6
הוליס 6 פדיון	111.8	+0.1
הוליס 7	115.6	+0.5
הוליס 8	104.3	+0.2
הוליס 9	105.8	+0.1
הוליס 10	107.8	
הוליס 11	105.8	
הוליס 13	106.3	
הוליס 14	106.3	—0.1
הוליס 15	103.8	
הוליס 16	103.7	
צמודות למדד (קרן וריבית)		
מלוה בטחון 1967		
סדרה א'	162.5	—0.5
סדרה ס'	161.7	
סדרה י"א	162.5	—0.5
מלוה בטחון 1968		
סדרה א'	144.2	
סדרה ה'	140.6	—1
סדרה מ"א	140	
מלוה בטחון 1969		
סדרה א'	136.4	—0.5
סדרה ס'	132.7	—0.3
סדרה מ"א	131	
מלוה קליטה 1962		
איגדקס 132.6 ד ✱	146	
מלוה קליטה 1963		
איגדקס 132.6	207	+3
מלוה קליטה 1964		
איגדקס 138.5 ✱	187.5	
מלוה קליטה 1965		
איגדקס 110.1	170.5	—1

מפתח: ר"מ — רגילות מבוכרות; א' — מניה א'; ב' — מניה ב'; ג' — מניה ג'; (ש) — על שם; (מ) — מוכ"ז; בלתי מסומנות — מניות רגילות; ● — מוכרים בלבד; ✱ — קונים בלבד.

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	190.6	181.7	181.7
ארז	108.8	108.8	108.8
איתן	112.49	109.74	—

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

פסלים חדשים מאמריקה

תוצגנה כמה מהיצירות החדישות של ארצות־הברית כיום הכוללות את האמנים:

אלן ד'ארקאנג'לו, ארנסט טרובה, מריסול, לואיז נבלסון, הארולד פאריס, לארי ריוורס.

פתוח לקהל:

20 במרס — 14 באפריל 1972

יום שני — יום רביעי: 10.00—19.00
יום חמישי: 10.00—22.00
יום ששי: 10.00—15.00

במרכז התרבות של ארצות־הברית
רחוב הירקון 71 א', תל־אביב

עיסקת החוויה

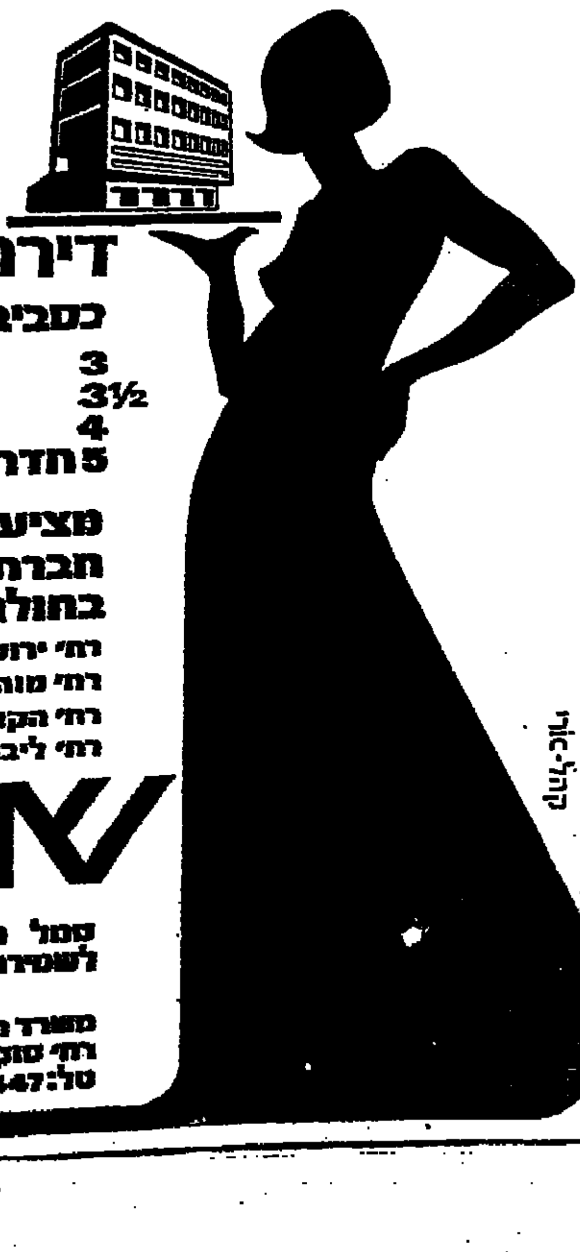

דירת יוקרה
בסביבה העילית
3
3½
4
5 חדרים

מציעה
חברת ש.א.פ.
בחולון:
רח' ירושלים
רח' מוהליבר
רח' הקונגרס
רח' ליבורנו רמת־הגנשיא

סמל האמינות בבניה
לשמירת ערך ההשקעה

משרד המכירות:
רח' סוקולוב 64 חולון
טל: 848447

בנק ישראל מודיע:

היום, יום ו', 17.3.72
תונפק סדרה חדשה - ד'
של מילווה פיתוח מסוג "ברירה"

★ סכום ההוצאה — של הסדרה החדשה — 10 מיליון לירות. האיגרות הן בשווי נקוב החל מ־100 ל"י.

★ מדד הבסיס — של הסדרה יהיה 128.2 נקודות.

★ הפדיון והריבית — הפדיון יחול בתום 5 שנים. התמורה תשולם לפי הגבוה מבין שני החישובים: —

א. הקרן והריבית צמודות למדד
שיעור הריבית — 4.84%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 26.66 ל"י. לסכום זה יתווספו הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית.

או

ב. הקרן והריבית — לא צמודות למדד
שיעור הריבית 10.76%, על פי חישוב של ריבית דריבית דהיינו 66.66 ל"י.

בכל מקרה מובטחים לפחות 50 ל"י נטו לכל 100 ל"י

★ המס מוגבל — מס הכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס הכנסה

★ רכישה — איגרות מילווה פיתוח של מדינת ישראל ניתן לרכוש בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניי־רות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.

★ קבלת תעודות — ניתן יהיה לקבל את התעודות — תוך חודש ימים ממועד ההנפקה.

★ רשום בבורסה — הסדרה החדשה תירשם ותיסחר בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

מילווה פיתוח
של מדינת ישראל

„אין לגדור את השדות"

חברי הקיבוץ הארצי מתנגדים ל„נישול ערבים מפיתחת-רפיח"

מאת עמוס הדר

חלק מחברי המשקים של הקיבוץ הארצי, הגובלים לגבול רצועת עזה, שהתכנסו בשבת שעברה בקיבוץ ניר-עוז כדי להביע התנגדות לגידור שטחים בפיתחת רפיח, קוראים עכשיו, לדבריהם, הבליים ל„גירוש" הבדווים. חברי הגליל בעבר התנגדות להתנחלות ברצועה, כאשר עלה על הפרק הרעיון הראשון בפיתחת רפיח. הסבגנים העיקריים היו אז חברי קיבוץ כרם שלום. ההתנגדות של היום היא המשך ההתנגדות להתנחלות ברצועה כולה. אותה מבטאים דברים קיצוניים בשטחי השומר הצעיר.

בשיחה בקיבוצי הקיבוץ כל איש יודע דבר. מתברר כי רוב השטחים שגודרו היו שייכים עד לפני מלחמת ששת-הימים להבדווים. החברה פיתוח המדבר. השטחים שימשו לאימונים של הצבא הנצרי שבעולם לא היו מעובדים. הבדווים לא נמנו הבדווים להתקרב לשם.

אחרי מלחמת ששת הימים עזו הבדווים על רוב מהשטחים האלה לעבודה. מצד הבלתונות ברצועה לא היתה ההתנגדות לכך. בסוף 1968 הוחל, לפי החלטה של ועדה ממשלתית בין-משרדית, בהקמת קיבוצים ובעיבוד השטחים, וכאשר יותר בפתחה גדר. שטחים ביכנבים בכחוזה צעירים כאשר היה צורך בקבוצי ביסוס לאוכלוסיה נוספת, שנה שהחלו בהכנות.

נגד התיישבות יהודית

כאותו ויכוח מתנהל הגידור ונמש לא כבר. הגידור מתחיל בפיתחת רפיח, הגבלה לד אבשלום, עד לקו הירוק, לאורך הכביש עד כביש פיתחת רפיח אל מצבא הבדווים, השטח שגודר הוא כ-40,000 דונם, מתוכם 10,000 דונם להבדווים ישובים בשטחים הגדולים את פיתחת רפיח ב. עליהם יושבים נוספים אחד בהם יקום רק אם ייצאו מהר רוח מים ואורכו. שירותי את הישובים כבאזור.

במה כנגדים הבדווים של הקיבוץ הארצי את ההתנגדות לגידור הסייעים היושבים בכנס ועבור

דך בניר-עוז בהשתתפות כ-300 חברי משקים, אמר עודד ליפשיץ, מזכיר משק גבולות הישוב בגבול העבודה יש להתנגד להתיישבות יהודית-ערבית ולהפקעת שטחים. ההתנגדות שונות. המכנה שלנו עוסק על הקמת אזור ריק מתושבים ערבים בגבול וברחוב שבצפון לרצועה. שבו הקים הגבולות ההתיישבות גם קובעת הארצי המערכת ריקים מתושבים ערבים בגבול הרצועה.

ביתוך הרצועה

למעשה, מבהירים את הרצועה, דבר שיחבור את הרצף הטריטוריאלי בין הרצועה לבין עזה כדי לא לאפשר לגבול בעתיד כל תכנית המבוססת על עקרון הגדרה עצמית. התכנית אוסרת לדחוק את אוכלוסיית הרצועה בעתיד דרך שטח שבנגב הגדול האוכלוסיה יצר רף מבחינה מינהלית לאזור ישראלי כמפורד לקו הירוק.

בניר-עוז יש עוד חברים המתנגדים לגידור השטחים בפיתחת רפיח ודבר היזם דוברת לדעותיו של עודד ליפשיץ, חלק כהם בישא את דעתו בכנס שנערך בניר-עוז. באותו כנס דיברו חברי משקים, שלקחו חלק בפעולת הגידור בתוקף תפקידם כחיילי מילואים ברצועה והבאה היא אם כותר להם להשתמש בנידע שבא אליהם בתוקף כרותם הצבאי.

משה אפשטיין מניר עוז, סיפר בכנס כי „בולדוזר עובר ברצועה בימקום לצוקים מבלי לשים לב לשוב בכבול סכבי או לא-טבעי ופורץ דרך ברוחב עשרות מטרים. ביקרות של בדווים, גידולי שלחין, כשעים וכור ביכ — אינם עוצרים בעד הבולדוזר. כל זה ראותי בעיני".

כתברר, כי אפשטיין שירת במילואים ובתוקף תפקידו השתתף בהקמת הגדר. לדבריו, השטח המגודר בהיקף 440 אלף דונם ברצועת עזה ובפיתחת רפיח.

חבר קיבוץ ניר-עוז, שמואל בוכסבאום (פאלק) סונן: הבדווים שהוחזרו בשטחים ישבו עליהם כבה דורות והם מעבדים את הקרקע בצפיפות רבה. לדבריו, פונו עד כה 1,300 משפחות, כ-6000 נפש. לבדווים נגרם נזק ואי-אפשר לפצותם כשום שאין אדמות חקלאיות נוספות באזור. מאז לא הולך על כך שהמשקים גודרו בשטחי בהחן. לדעתו, יזיק הדבר כבוחנה בטחונית.

חבר אחר בניר-עוז, שביקש לא לפרסם את שמו, טען כי בעבר, זמן קצר אחרי המלחמה, דרשו גידור בין הרצועה לישובים הסמוכים בשל פעולות החבלה הרבות. אז נאמר להם כי הגידור אינו טוב לבטחון ואילו כיום, הגידור טוב לבטחון.

בכנס שנערך בניר-עוז נוצגה בפני המשתתפים מפה שנערכה על-ידי הצוות הצעיר תכנית-אב לרצועת עזה. הכפה מצודבנת לראשית מארס והיא נוצגת במשרדי המועצה האזורית חבל כנען. שבתחום שיוטוה מבצאים יבובים אלה. הכפה קובעת שטחים המתוכננים לסיקה, אזור תעשיה מתוכנן, ישוב מתוכנן כאשר (יבובי פיתחת רפיח), ישוב הדים שהוצע ר ישוב חדש (כפר דרום). המפה הוצגה בכנס להחזק טענותיהם של אלה המדברים בהתיישבות יהודית-עירונית בנפרדות ולא בהתיישבות בטחונית.

אין נישול

חברי הקיבוץ המאוחד חולקים על דעותיהם של חברי הקיבוץ הארצי. אומר חיים בראשי, מרכז משק כרי סופים: אנו לא מקבלים את התפיסה של אלה הטוענים כי ההתיישבות ברצועה מהווה מעין נישול הערבים באדמותיהם. גם בקיבוץ בארי (הקיבוץ המאוחד) חושבים שיש להחזיק ברצועה ובסיני ויש לישבם כי אין בטחון בלי התיישבות ואין התיישבות בלי בטחון.

זאב רום, מזכיר קיבוץ סעד (הקיבוץ הדתי), אומר: יש לנו התיישבות ברצועה (כפר דרום) ובקושי כחור קים בה. כדי להבטיח שהרצועה תהיה בידינו צריכה לקום שם התיישבות.

אחד מחברי אחד הקיבוצים של הקיבוץ המאוחד אמר: מה כל הצעקה שמרימים חברי קיבוצי השומר הצעיר נגד נישול ערבים מאדמותיהם? הלא הקיבוצים שלהם יושבים על אדמות ערביות מלפני מלחמת הכף דור. כהם הקיבוצים ניר-עוז, כרם שלום, נירים ונחל-עוז... ודאי שיש עוד קיבוצים כאלה.

ריאה ירוקה לתל-אביב

מאת יהודית וינקלר

חוסר תחבורה ציבורית בשבת מצמצם ההנאה מפארק הירקון

בשנה האחרונה בשוה תל אביב מדיניה לגנים גדולות בעיקר, פאר גדול להבטחה להתחבטות כוחות ירוק, נופש ושעשוע בתחום העירוני. פארק הירקון, הריאה הירוקה של העיר, נפתח לקהל הרחב ובשנה אליו כל שבתות ובחגים אלפי מבקרים. שר רבים בהם כגלים לראשונה את האזור היפה.

עוד בשנת 1951 החליטו גורמים ממשלתיים ועירוניים על נטיעת הפארק, אולם עד 1969 הית השטח בהזנחה כרחב פראי, ללא גינה, לא שירותים, ללא פיתוח. ראש ה-

מזרחה בהתוות הירקון את גבולי הדרומי של הפארק. עיקר שטחי בנצאים מעבר הצפוני של הירקון, בסביבה בלתי מאוכלסת. תכנית הכללית מתכנן הפארק על שטח של כ-3500 דונם, אולם בפי הכוחים הציבוריים הירוקים ה-גופים שם כנבי התערכה, קרית הפיראמים, שמורת הטבע במורדות שייך כנים וגן החיות, יותר ריכוז שטחים ירוקים אי ירוקים לכוחה בהיקף של כ-4500 דונם. תנו השדרה של הפארק ואצ גבי

בין עשר כהות לשבע כהות עם גמר זריעת כי הגשמים.

בקיץ, גיבה על הספסים הגביחי בים, כהרגיה להקיה יתרשים, תתחל ערכה לפני כספר שנים תכנון ליטיהור האפיק, אולם כיום מבדישים שיא להיכנס לפרשיה בנסעה, כי אכורה היתה לעלות בסכום רב. וכה הפתרון כצינים הקבה מכון לטיהור שפכים. התכנית כרוכה בהנחת רשת צנורות של עשרות קילומטרים מהישובים הכוזריכים שפכיהם לנהר הירקון עד אותה עשה הכהגה, בשנה.

דונם, היכם ככולם הורשות עצי אקליפטוס ובשלב הסיום מדובר בהכשרת 100 דונם לאורך גדרות רוקה, מבסילת הברזל עד כביש חיפה, פיתוח על 400 דונם נוספים בלב הפארק, הכשרת גן מזוהי על 23 דונם והכשרת מרכז בידור על שטח של 250 דונם. הגן הכהופי אכור להכיל צבהיה מיוחדת שהוחזק בתנאי „פרפל טרופי" על ידי יצירת צל השקייה בתרססים מיוחדים. את הנטיעות הראשונים ראינו בכיחתה בשנה.

משה עקרון

פארק הירקון: נהלהב המבקיות של בעלי הרכב.

צירה, הוא מרוכז בכיר גיים את משה עקרון, איש כהיל בעבר, די ההחיל בהכנת השטח לגן שעתיד היה להתפתח לפארק של היום. כ. עקרון הכנה את הפרויקט מהכלל הכרה. כדי שלא להיות בוויל אל הבירוקרטיה העירונית, בסבב די אחזר הוא בצורך הביצוע די עכרין בסופו, כי ההדיה לצבאות ההסב צלות, תהיה עבודת הפיתוח.

הפארק הובא רציבה לאורך הירקון משפת הים עד גבולה המזרחי של העיר, באורך כללי של 6 קילו ורוחב משתנה בין 150 ל-1500 מ'. בקשב עד בסב שהנה מיבלית הפארק כלפי עברי הירקון. ...

הירקון, לכרכת הצער, בקטעים הזיהומיים-צפוניים. הולך יהתפתח פארק יפה זה על גדת תעלת ביוב, כה השפכים העירוניים לירקון כי ישובים היובים והזוקים יוצרים ריבכי זפש בצורים, שאת סיבם אין בידך להוצא בעבודה.

רוב המים בבציבות ראש העין מיהורים לנגב ובאו הפעלתו של מפעל הנגב כבלה זרימת המים בירקון בריב עיינת הבנה, פרט לנפתי ההידה בשבאת זרימת כי צרכים. אתה איספים בדרכם את ביובם כספר בבא, בנדיאל, רמת דבית ובית יעקרין ויובילים השפכים השפכים בטבורים באפיק.

להוך בהתקן טיהור ביבי. הוצאות ההבנית באמדות בכ-8 מיליון לירות.

העירייה דינה בכל זכל את ההצעה כי תבצע את הטיהור בכוחות עצבה הוצאת העתהפות גורמים מבשלתיים האחרים. „הנהר אינו של תל אביב בלבד והבעיה צריכה להפתר על ידי משרדים ממשלתיים כמו משרדי החקלאות, הבריאות, הפנים והאוצר" — גורס מנהל הפארק.

כפתרון ביניים הוא מציע להתקין בבאבות ירד ששב שכונות, שיבאו את המים שעברו לשכר ועליכי כל ירקון האפיק. פעולה המאריכה אבורה להיבשך כלוושה כבופעה ובנייבה יגוזה האפיק ויוחזרו להוכו מים נקיים בתוך האגם הקיים בקרבה. האגם יפלא במי בארות הנבצאות בשטח וניכיקות בים בכמויות נהיות. לפני ההתחלה עוכת השבבים ביציע לשאוב מים נקיים כנהר אל האגם. כדי לבצע שספירות כהירוק, תיהפך בכקבלת לירקון תעלה באורך של כ-12 קילומטרים שתחבר עם האפיק המקורי בשני כקוליה. בין התעלה לאפיק יוחצר אי בשבה של 600 דונם, המיועד לבריכת האזור פיקניקים.

הפארק כפי שהוא ביום, למרות המיכוד התחיר של הפסלים בקשיים הכורחים שלו, כהווה פנינה בנופה של העיר. בשבתות כגלים על המדשאות, בצל העצים וסביב פינת המשחקים אלפים המתושבי העיר. ביום העצמאות האחרון ביקרו בו 60 אלף איש, וכמספר נוח לה הרבש המבחוה הציבורית, המסופחה הרבוהם אהבה ובמירות על ידי צוות הגינה בסך הכל 12 איש, כולל פקחים.

הוסע הכרכזי הפתוח לקהל מתפרש על כשח של 400 דונם ליבין כביש רוקה, ובכלל זה מגרש הנינה, פינת מחנקים, בתי שימוש, איזור (קנן לפי כיצה) לפיקניקים.

האגם לדיג יוכיע על כשח 80 דונם נחפר עוד אשתקד, אך טרם הופעל בשל הצורך להבור לתעלה הנוקוו ולבנות על חופיו מזחים ומבצגים כתאימים לסירות. עם השלבהו יגיע כשלל השטח ל-4.5 קילוכור. בשלב ג' תבוצע הכשרת הירדית לפיקניקים על שטח 350

לטווח רחוק מצרות בידי כנהל הפארק תכניות מגוונות: רכבת זוטא שתשמש כאמצעי תחבורה פנימי; רכבל שבאמצעותו ניתן יהיה להגיע אל הפארק מגבעת עמל; מזנונים ומסעדות; לונה פארק; מתקן להחלקה על קרח; דיסקוטקים ובתי קפה. העירייה ניהלה אשתקד משא ומתן עם המשקיע היהודי מפראנקפורט מר אריה פאלוך בדבר מסירת הזיכיון להקמתה של קרית בידור, אולם המשא והמתן הסתיים בלא כלום לאחר שהתברר, כי הדתיים בהנהלת העירייה דורשים אי-הפעלת הקריה בשבתות ואילו מר פאלוך ביקש מהעירייה ערבויות להפסדים שיגרמו לו כתוצאה מאי-הפעלה של קרית הבידור ביום האחד בשבוע, בו לרבית התושבים בצרך פנאי לצאת למרחבי הפארק. בבוא היום, כאשר תקום הקריה תהיה אקסטריטוריאלית, הרי באפילו הדרך להפעילה בכל יכות השבוע על ידי הקמת חברה מיוחדת שלא תהיה כפופה להחלטות הפסקים הפוליטיים בעירייה.

רמת התחזוקה בפארק עולה כבר כיום על הסטנדרד המקובל בגנים עירוניים בתל אביב. בתי השימוש נקיים, השילוט טוב. חסרונו הגדול — העדר התבורה ציבורית נוחה ותכופה בכל יכות השבוע והעדר כל תחבורה ציבורית לפארק בשבתות. בשל נגידה זו נבנע מאלפי תושבים להגיע למרחבי הפארק ביום המנוחה השבועי משכונות העיר והאיזורים המרוחקים שבה. אמנם כיום כבר ניתן להגיע אליו ברגל תוך טיול כהנה משפת הים לאורך הירקון. דרך גן ההרפתקאות ומהחות לגשר כביש חיפה, אולם מסלול זה אינו פותר בעיותיהם של היושבים במזרח העיר ובדרומה, החסרים כל כך שכחי ירק ונוי. הפארק היפה, הריאה הירוקה של תל אביב, נשאר בשל הסכמים קואליציוניים, נחלתם הבלעדית של בעלי רכב, שכלכלות הכל מצאו להם כרי נופש גם בעבר, מחוץ לגבולות העיר.

הסכמי השכר על אש קטנה

מזכירי איגודים מעלים תביעות מופרזות * התערבותו של בן-אהרון מתסיסה

מאת אמנון ברזילי

כשלונו של מזכיר ההסתדרות כר יצחק בן אהרון במאמץ ברסן המפעלים בחתיר מיום ליום. בגדל הבנין שבנה על עלדו של הסכם השכר הכולל התמוטט וגרמה עלידי האיגודים המקצועיים וועדי העובדים. ההסכם, עליו הכריז בן אהרון „כי טוב ביותר בעשרים השנים האחרונות" התברר כגלולה מרה, כבלוף שהפועלים מסרבים לבלעה. וכך שנה שבועות לאחר שנחתם בקול תרועה גדולה הסכם השכר ל-1972/73, הוא עדיין לא הופעל אף בענף אחד במשק.

הקרקע החלה להישמט גם מתחת לרגליה של המחלקה לאיגוד מקצועי. ויו"ר המחלקה מר אוריאל אברהמוביץ איבד כליל את השפעתו על האיגודים המקצועיים, ואלה עושים ככל שיחפוץ ליבם. הכדיניה המקצועית המדברת על תוספת שכר של 6% לשנתיים, מופיעה עתה על גבי מסמך אחד החבוי עמוק בתוך המגירות: זהו הפרוטוקול עליו חתמו ראשי ההסתדרות והמעסיקים. כל איגוד מקצועי שיד דוגל לו בהתיבת הסכם שכר, חיבר לו מסמך אחר שהמציאות בינו להסכם השכר הכולל הוא השם בלבד.

„כל המקורים מפסידים"

ב-31 לדצמבר 1971 פג תוקפו של הסכם העבודה הקיבוצי של הכשק הדיקרי. אף כי כבעם ארבעה חודשים חלפו מאז ולא חודש ההסכם גראה, כי איש בהסתדרות אינו מתרגש מתופעה זו. היום לא שואלים מתי יחתמו ההסכמים כולם, אלא מי יהיה הראשון שינסו לסיים את המשא והמתן ויחתום על ההסכם. לימודי הנסיון של עיסקת החבילה, נוהגים האיגודים המקצועיים בזהירות ומשתדלים להרבה. ללכד ולהרפל כל האפשר את הביצועיהם וכוונותיהם. פועלי הבניין, שהיו הראשונים שחתמו על הסכם השכר לפני שנתיים, טענו אז, כי זריזותם היתה היתה בעוכריהם וגרמה לכך שההפלאה בתעריפים שלהם, היתה קטנה בהשוואה לתוספות השכר שניתנו לכלל העובדים במשק. השנה, למרות שהחלו בפגעים עם המעסיקים עוד לפני יותר מארבעה חודשים, לא חתמו על הסכם השכר.

ישיבתם של האיגודים המקצועיים על הגדר תימשך ככל הנראה למין לפחות עד פריחת המשא והמתן של עובדי השירותים — הפקידים, עובדי המדינה, האקדמאים — בתחילת אפריל. היום הסיסמא היא לא להחתם מאחר ככל המקורים כפסידו. בקלה על סקטיקה זו חולשתו של מר אברהמוביץ, שנגרהר על-ידי התערבותו הפעילה של בן אהרון, שלהיות אחדים כתברי הועדה הברכזת היא הרסנית. אלה מציינים, כי מזכיר ההסתדרות מקיים פגישות תכופות עם האיגודים, ועדי העובדים ואף עם המעסיקים. כל פגישה כזו מסתיימת בהודעה רשמית על האווירה הטובה שרורה בפגישה ועל הבנה הדדית בין הצדדים. לאחר שכולם נפרדים כשהם משוכנעים, כי הבינו את בן אהרון והוא אותם, מתברר במשא ומתן בין האיגודים למעסיקים, כי סלעי המחלוקת נשארו איתנים כשהיו.

„הכלפון השבור" שנוצר גרם לכך שאף מזכירי איגודים קטנים ה

חלו ליזוף את ראשם ולהכריז על תביעות שכר, ללא קשר למדיניות הרשמית של ההסתדרות. עד עתה קבעו את שיעור תביעותיהם: עובדי המדינה 12%, פועלי המזון 20%—30%, פועלי הנתכת 50%, המהנדסים 50%, פועלי הבנין 40%. באיגודים אחרים, כמו בענף הטכסטיל והתהליכים, הוגשו תביעות להגאים סוציאליים המאבדים אף הם בהעלאה ניכרת של השכר.

תביעות גדולות

תביעות השכר הגדולות גורמות עתה אבל המעסיקים להרהורים נוגים לגבי ההוצאות הסופיות של המבצע הממקן על השכר. רק מעטים מאמינים, כי השכר יעלה בשיעור 6% בלבד. בבטן ההסתדרותי סבורים, כי ההעלאה בשכר תגיע ל-12% בשנה זו בהקיה הטוב ביותר. במבעלים פרטים מסויימים, בעיקר בענף המתכת, יעלה השכר בשיעור גבוה עוד יותר.

אל השיטותיהם של התעשיינים מצטרפת גם שאלה הנוגעת שכר המינימום של 425 ל"י לחודש. אמנם בהסכם השכר הכולל דובר על הקבוצה ביבותפות ההסתדרות והמעסיקים בהבחון את הבעיה, אך המבורים שהתיישבו לה התארכו והדיון נכנס עתה לכבוי סתום. נציגי ההסתדרות בועדה הובעים הנהגת שכר מינימום באופן סופי ב-1 לינואר 1973. התעשיינים עומדים על כך שהסכם יבוצע כלשונו, היינו הוך שנתיים, וההפעלה הסופית של שכר המינימום צריכה להיות בתחילת 1973. בהסתדרות לא מקבלים טענה זו ונציג ההסתדרות בועדה שמואל רייכלר הציע, כי שכר המינימום יועלה בינתים בשני שלבים — עד 15 ל"י שכר יומי, ו-17 ל"י בתחילת השנה הקרובה. בדיוני הועדה טענו התעשיינים, כי האיגודים נגשים: „התפוס כרבש" באמצעות שכר מינימום ובאווה הדבקות להקפיץ את כל סולם השכר למעלה. לדוגמא הם מביאים את תביעה פועלי המזון להנהיג עוד הנהגת שכר מינימום של 500 ל"י לחודש, במסווה של רפורמה בשכר.

פועלי השטחים

אל סערות המבשלות בהנהגת שכר המינימום צצה שאלת שכר העובדים הערבים מן השטחים. פליטת פה של מזכיר ההסתדרות ביולי, כי אין הוא כמפסיקים כהגיע בהעלאת שכר המינימום של 425 ל"י לחודש, כיוון שמועסקים מעל ל-40 אלף פועלים ערבים מהשטחים, ששכר מרביתם נמוך מהמינימום.

ההחנת במשא ומתן על הסכם השכר החריגה בהתלסות בלי עיכובו כראשי ההסתדרות ינקוף אצבע, באייכות על ההסתדרות והמעסיקים גם יחד. ולויכוחים המיגעים תהלוק סנקציות (פועלי האפיה) או פרסום הד-צדדי של תעריפי השכר (פועלי המתכת) ואלה מבליטים את עטישת הרגל של הנהגה לאיגוד מקצועי. קשה ידה של ההסתדרות לשמור על האיגודים לבל יחזיקו לכה בתביעותיהם עלול לחסל את המחלקה לאיגוד מקצועי תוך זמן קצר. ראשי המחלקה יצטרכו לחפש לעצמם תעסוקת אחרת, כאשר מוקד הפעילות עובר לאיגודים ולוועדי העובדים בלבד.

חבלי-קליטה של רופאים

הרופאים שעלו מבריה"מ שמים דגש על יחס אישי לחולה

מאת אדר קיסרי

שילובם המהיר של מאות רופאים שעלו באחרונה מברית-המועצות במערכת שירותי הבריאות כחייב הסקת מסקנות בשטח הרפואי. ביחות עם רופאים עולים מברית-המועצות ורופאים ישראליים הובעה אופטימיות לגבי העתיד, אולם יחד עם זה הדגישו הכל כי יידרש מאבק ניכר משני הצדדים. „רבים מאתנו — אומר רופא מרינה, הנמצא בארץ עשרה חודשים — אינם צעירים. בכל לקום כו אנו כתגוננים בהבנת עבודה שואלים יותר על כילו כאשר על הסכלהנו ועל התרומה שאנו מסוגלים לתרום. הרמה אינה טובה. לעתים אומרים לי: „מה אתה רוצה, יש לך כבר עבודה פורה וכלווידות". מגעתי בין מביכים, כי לא זה העיקר. ברוסיה הייתי אחד צער ואני מלומד בך גם כאן. כעיק עלינו חוסר הוודאות, כי ניכל להוסיף בעתיד לעסוק במקצוע, לעבוד ולחיות בכבוד. עם זאת אני מבינים, כי במדינה קטנה כישראל, מי שהיה שם מנהל מחלקה בבית חולים אינו יכול לקבל תפקיד דומה גם כאן".

החודה מטיל ספק

איש שיחי, בעל נסיון רפואי של 20 שנים בבית-חולים גדול, מוסיף: קיימת עוד בעיה. אני, לשכותי, כבר כועסק כאן בעבודה חלקית. לא פעם, כשבתבור לאחד החולים כי הבבענק בעיניו, אני מבחין בספק בעיניו. אילו אמרתי כי דייתי כארצות-הברית, היתה התגובה טובה.

אינני סבור, כי הרופא שנתקבל לגביו מהדק. וזהו מכה לכותאל שלנו. נכון כי חלק בבתי-החולים ברוסיה כגמר כברכת הביכשור אחרי בתי-החולים בארצות-הברית ובישראל. לכן, בשלב הראשון, אנו מתבאים פחות כהרופא הישראלי בטיכשור כאותם כבשירים. וכי זה כה שקובע את רמתנו הרפואית?

ואם נוהגים אנו לתת לחולה תרופות שונות מהמקובלות כאן — וכי זה כביד כי אני פחות כהוכנים מעמיתי כישראלי? אינני כזלזל ביכשור, חלילה, היא דרוש וחיוני. אולם לרופא שאינו בסוגל — לא בכל המקרים, כמובן — להבחין בפניו או בעיניו של החולה מה לו — גם „כיכשור סופר-מודרני לא יעזור. התקבל אצלי הרושם, כי רופאים ישראליים מרבים לקרוא בכשירים ובבילומי רנטגן ומכבשים להסתכל בחולה ולהקשיב לדבריו. וזהי שיטה יותר קשה — אולם ספק אם טובה יותר.

קריעת ים סוף

לדיר אריה הראל, מנהל בתי-החולים העירוניים כ„שלהם" בתל-אביב, שהיה שגריר ישראל במוסקבה, היתה הזדמנות לעבוד מקרוב על הרפואה והרופאים ברוסיה. „הרפואה הרוסית — כאשר אסכולה הרפואות הרוסית" — כאשר דייר הראל — שונה כהמערבית, כלומר כזו שלנו. בבחינת האיבחון שמים הרוסים את הדגש על בדיקה בלתי-אמצעית של החולה. היחס אצלם הוא יותר אינדיבידואלי בשטח זה עולים הם עלינו בהרבה.

דייר הראל מסכם: „אין כל יסוד לטענה, כי קיימת אבובה כהרופאים העולים. יש ביניהם טובים יותר וטובים פחות, בדיוק כמו בין רופאי ארצות-הברית או ישראל. בבתי-החולים העירוניים כ„שלהם" בתיר — איכילוב, הדסה ויולדות — כבר נקלטו כבניין עולים כרוסיה. כצויים ביניהם רופאים מצויינים.

לעומת זה עולים אנו עליהם בכל הנוגע לניצול היתרונות הטכנולוגיים המודרניים. וגם הוא לא כבובן אכבונה כה רגישות, שאין האוזן, העין והיד יכולות להגיע אליהם, ואילו המכשיר יכול. כלבד זה: תקופת ההתבהחות אצלנו, לגבי מקצועות כבודיים, כבובבת בהרבה כאשר ברוסיה.

כמת נוסף בו עולים עלינו הרופאים ברוסיה הוא הרפואה המונעת, המקיפה בין היתר נופשים כמו הגינה ואפידמיולוגיה. אצלנו, למצוא רופא צעיר שיתמסר למשוכות כסוג זה קשה כקריעת ים סוף. רוב הרופאים הצעירים שלנו שואפים לעסוק בעבודה קלינית, בבתי-החולים — דבר המאפשר להם להתפתח במחקר ובהוראה.

הרפואה הכערבית מושתתת בעיקרה על הטיפול הטכנולוגי בחולה. הרוסים מיחסים יותר חשיבות לבגישת המחלה כראש וחשים הרבה יותר מאתנו את הבעיות האישיות והסביבתיות. הרפואה הישראלית חייבת למזג את שתי השיטות ובכך להגיע למיטב היעילות. עליכן תרומת הרופאים עולי ברית-המועצות עשויה להיות חשובה ביותר לרפואה בארץ.

ערכים הנעלמים מהמיתון

הכבוע נבנבתי לאחת המחלקות בבית-חולים גדול בארץ: אחד הרופאים הוא עולה מברית-המועצות. שאלתיו כיצד הוא מרגיש בבית החדש. „טוב בהחלט", השיב „אני כתרגל לאט לאט. לשבי דברים עדין לא התרגלתי: הראשון — שפת הרפואה שלי היא הלטינית, ואילו כאן הכל באנגלית. אני בטוח, עם כל זה שהעמיתים לגיל הצעירה. בבצליה להתגבר על כבשלי כבבר זה. אולם קיים גם בשהו אחר, לא כבר, הכפריע לי: עם היו רופאי בית-החולים החוליים שלי. להם היה אחראי, אצלם היה בסופו באבצע הלילה. כהם היה נפרד בסיפה לבשחרורו. בבית-החולים הנוכחי אין לי „חולים שלי", על כן אינני יכול להתמכר לחולה בזמן באותה מידה כפי שהייתי עושה זאת שם. היום אני הוא המטפל בחולה פלוני, מחר — רופא אחר, ובמחרתיים — רופא שלישי. כאן הכל דוחגים לאדם אחד,

בורור כי אם לא ניסול, אני הודי ראלים, את הייונה לידיים — בניע עד כשבר. אולם אם בפעל בינדי לחו, לא תחיה הכביכה קשה.

עליכו להקים לאחר רכיה אצירת לשילובם של אחינו הרופאים העולים, החיבת להדוך את בתי הבריאות, ההסתדרות הרפואית ובעצבות הסוצנה הבדיקה. בבית הספר האונ-ברסיטאיים לרפואה, הפאיגודים הרפואיים הבקצועיים, וכמובן — את ציבור הרופאים הוותיק עצבכם.

הכל מבקשים בי. הכל אחראים לו. הוחלה — כריכ היבאים אינו חש בהוד לי בינרך: כאדם ורק המתוכם לי איכפת.

איכיות רפואיה גרכזיה, בפניה הקליני הבנה רופאים עולי ברית המועצות, הגיבה כי הדברים אינם מדויקים כהיכים. „בבתי-החולים כור כים הכפילים הרפואיות כבתכנת על ידי כניה. אין דרך אחרת. לכן לא יתכן שהחולה פלוני יהיה רק „שלי", אבל אין להתעלם כי יתכן אבודי כביים הרבה בריכה זו. הדרך הנכונה היא לא „לכצוד בכוריים שביכה אחד אלכט-הגרית, כן הקבץ האיבר בין רופא והחולה. אתא לשכוד — על אף העבודה והתקדמות הטכנולוגית — על הבגע האנושי ההדוק בין רופאים ובבטבלים.

בבתי-החולים עלולים כבביכות עבריות: ייצור. במקרה הנראה. הוכבה על בתי-החולים בבית-החולים — כבובן, עוסקים בהבכבה הראשונה. אפילו בבעבב כרכבה בתי-החולים עיסוקם ברופה, כעיקום — במחקר והוראה. ישראל הגיעה לכ-א: אבל אין כבים בתי-החולים „פסוכים" ביוכדים לבערת קודקה אחת — לרפא את האדם הטובל. כבבעם כל החולים בארץ בקיקום את הבריכות האבורות כאחת. הבעיה: הכאיפה לבחור — בין עיקר אבל הרופאים הצעירים — חוזר בהיבצון לבכור לאדם. אבלנו רואים את המהלה בבקום לראות את החולה. אכור, הדגיש, כי התקדמות המדעית הטכנולוגית — אבדה את הרפואה בצעדי ענק — הבהו על חשבון הבוונתהלב, הבדיר יהאהבה לחולה — ערכים הולכים ונעלמים כמיזנגו הרפואי.

אל חדש בעמק-האלה

התחנה לתיקשורת לוויינים תופעל בקרוב

מאת נתן-ריבון

בעוד חדשים אחדים תחנוך ישראל את התחנה הראשונה לתקשורת לוויינים, שהוקמה בעמק האלה, דרומית-מערבית לירושלים, סמוך לקיבוץ נתיב הל"ה.

על פני כדור הארץ פועלות כיום יותר כ-40 תחנות לתקשורת לוויינים. התחנה לתקשורת לוויינים של ישראל תהיה קשורה בשלב הראשון ללוויין אינטלסאט-4.

בשלב הראשון יופעלו בתחנה בעמק האלה אנטנה אחת ו-200 אפיקים. כל אפיק הוא לשיחה טלפון אחת, או 22 קווי טלקס להעברת מברקים, שידור נתונים, צילומים וכו"ב. לשידורי הטלוויזיה יוקצה אפיק אחד (אפיק כלפון שונה מאפיק טלוויזיה.)

התחנה היא אחד המיבנים הבירורים המבצעיים ביותר בישראל. היא מורכבת משני חטיבות: האנטנה המכוונת אל הלוויין ובניין התחנה. בבניין יופעלו מערכות שידור וקליטה, יחידת בקרה, מקור עצמאי כספק חשמל לאספקת חשמל וכוח. התקנת קליטה לשידורי טלוויזיה, מכונות קירור ומיתקנים נוספים. (במערכת הקירור נעזרה לצנן לדרגה של 260 מעלות מתחת לאפס את האלמנט באנטנה המשדר את אלומות הגלים האלקטרומגנטיים אל הלוויין).

קוטרה של האנטנה הענקית, המדבירה צלחת קעורה, הוא 30 מטרים. היא מוצבת על מיגדל בגובה של 40 מטרים. יסודות המיגדל נחפרו עמוק בקרקע. כדי למנוע זעזועים או הפגעות, במרכז האנטנה מוקרנים 3 מוטות, המתחברים בקצותיהם בקודקודו של חרוט. הם הקולטים את האותות המשודרים מהלוויין ומשלים על קערית האנטנה.

היווג אוטומאטי בינלאומי

ישראל החלה לגלות עניין בהקמת תחנה לתקשורת לוויינים עוד בראשית שנות ה-60 כאשר מדינות רבות בעולם כבר פנו לאל החדש הזה. שיגור הספוטניק הרוסי שהיכה בהלם את האמריקאים, עורר אצלם עם זאת את המחשבה להשתמש את הלוויינים גם לשימוש במערכת התקשורת האזרחית הבינלאומית. האמריקאים שיגרו איפוא כהנדסי התקשורת לאותן הארצות. שלדעתן היו כעומדות בכוח לארגון בינלאומי להתקשרות לוויינים כדי לצרף. אין איחן ברעיון החדש. גם לישראל הגיע אז פניה כזו הכמובל האמריקאי.

ישראל הצטרפה לארגון הבינלאומי, שמרכזו בוואשינגטון, עם הקמתו ב-1966. בוועדת אינטלסאט מונה כבר 70 מדינות. דמי החברות עלו לישראל 6—7 מיליון הלר. תמורתם קיבלה זכות לשימוש ב-0.57 אחוזים מביחיב על השקעתה. כהם חלקה היחסי בהכנסות הארגון. „עסק מכניס" — אומר בסיפוק מר סודוקר.

הוא אומר, שהשקעת משרד התקשורת בתחנת הלוויינים תכסה עצמה תוך 6—5 שנים. עד כה הסתכמה ההשקעה

באיחור השטח להקמת תחנת התקשורת בסוף 1967 וראשית 1968. צוות מהנדסים במשרד התקשורת, בראשם המהנדס חיים דוידי. האחראי לתחנה, שהחלם בנושא בארה"ב. עיבד את ההכנות בסיפתם ויועצם של כורהים זרים. הציוד הוזמן בארה"ב. מיקום התחנה נבחר במבחה, כדי שתהיה הסייה מכל הפרעות במקומות בגלי האתר. עמק האלה נמצא באזור אידיאלי לשם כך מכל הבחינות.

מדוע פיגרה ישראל?

ירדן, לבנון וכווית הקדימו את ישראל בהקמת תחנה לתקשורת לוויינים. צופי טלוויזיה רואים מזה הרבה שנים אורחים בירדן ולבנון חדשות השודרות באמצעות לוויין. מדוע פיגרה ישראל בהקמת התחנה למרות שהצטרפה לאינטלסאט כבר לפני 6 שנים?

סודוקר: „יש מדינות, המקימות תחנות במטעמי יוקרה, ויש לתבלית שמושית. לירדן וללבנון התחנות קטנות, בנות 20 אפיקים. ישראל לא הקימה את התחנה לראווה ולשם קליטת שידורי טלוויזיה. הטלוויזיה היא בסך הכל „קוסמטיקה בתחנה" — אומר מנכ"ל משרד התקשורת. התכלית העיקרית היא לשחרר את הלחץ ההולך את נתיבי התקשורת הקיימים.

גם אם משרד התקשורת רואה בטלוויזיה רק „קוסמטיקה", לדידו של ציבור הכיסוי המוחשי המיידי לשימוש בתחנת הלוויינים יהיו בכל זאת שידורי הטלוויזיה. שכן, בבחינה טלפונית אינו מבדיל אם היא מועברת בלוויין או בכבל, ואין זה משנה בצבעים לדידו. אך שידור ביקורו של ניכסון בסין. שעות ספורות בלבד לאחר המאורע, הדביק למאות-אלפי צופי הטלוויזיה הישראלית את החיזיון שגים הסמוכים באמצעי זה.

הטלוויזיה מצידה עושה הכנות לקראת הפעלתה של תחנת התקשורת. אולם הללו עדיין בשלבים הראשוניים. מהנדס הרשות, שלמה גל, טובר בראש ועדה טכנית, המעבדת את דרכי השימוש בשידורי הלוויין. הוא מקווה, כי הטלוויזיה תתחיל לקלוט שידורי לוויין לקראת האולימפיאדה במינכן בקיץ השנה. הרשות כבר הקינה את הציוד האלקטרוני הדרוש לקליטה השידור מהלוויין.

כיצד יבוצע הדבר? רשות השידור חברה באיגוד השידור האירופי. מדי יום מתקיימת התייעצות רב-צדדית

אנטנת התחנה הקרקע לתקשורת לוויינית: קוטרה 30 מ', גובהה 35 מ', משקלה כ-350 טון; היא מתבוססת על כם באמצעות 4 גלגלים בעזרת מנועים. מעלית מובילה מבסיס האנטנה עד לחדרי הציוד מאחורי מרכז הצלחת.

כת תצבורת תקשורת, אולם אירגון אינטלסאט חזה, שלקראת 1973 עשויה ישראל להגיע לכדי 1.5 אחוזים מהתפוסה הבין-לאומית בלוויינים. במספרים אבסולוטיים פירוש הדבר כ-7 מיליון שיחות בשנה.

מנכ"ל משרד התקשורת מדגיש, כי לבר מהתועלת המעשית לפתרון בעיות התקשורת הבין-לאומית באמצעות הלוויין, מתלבטת חבורתה של ישראל באינטלסאט גם מבחינה כלכלית. עד כה קיבלה 3 מיליון ל"י רווח

הוצאה בבניית תחנת הקרקע בעמק האלה ב-40 מיליון ל"י. בשנתיים הקרובות יוציא המשרד 30—40 מיליון ל"י נוספות להרחבת רשת השידורים הקשורים לתחנה, כמו מרכזות הטלפונים הבין-לאומית וכו'.

אחד היתרונות הישירים של השימוש בלוויין הוא הפעלת החיוג האוטומטי הבין-לאומי. מטשרדו או כמעונו יוכל מנוי לחייג ללא תיווך מרכזות לכל מקום באירופה ובארה"ב. ישראל תהיה בהכנת הכיפרטים כ-

בין הארצות החברות בארגון. ההתייעצות, הנמשכת כחצי שעה, מתקיימת בצורת שיחת טלפון רב-צדדית. כל חברה מציעה את פרטי החדשות שלה לאותו בוקר ומזמינה את הפריטים בהם היא מעוניינת מתחנה אחרת. התחנות באירופה אינן נזקקות ללוויין. אולם ישראל הזדקק לו.

ההוצאה הכרוכה בהתייעצות הטלפונית היומית, כאשר הטלפון בירושלים פתוח בבמה קווים בין-לאומיים ובעונה אחת, וקניית זמן „כונוע" בלוויין עד להזמנת הפריטים — יקרים מאד.

כדי לצמצם בהוצאות בוחנת הרשות הסדר עם הטלוויזיה האיטלקית. אם הלה יסוכם בחיוב, לא תצטרך הטלוויזיה לשלם עבור זמן כונוע יקר בלוויין לאחר הזמנת פריט החדשות הרצוי. הוא יוקלט על-ידי הטלוויזיה האיטלקית ויועבר במועד קבוע מראש בתחנת הלוויינים בפוצ'ינו לעמק האלה.

מר גל אומר, כי הרשות גם מחפשת דרך לקצץ בהוצאות ההתייעצות הטלפונית היומית. היא שוקלת, כאחד האפשרויות, הצבת כתב קבוע ברומא. הכתב יעבוד בקשר שוטף עם מערכת החדשות בירושלים ויברור מתוך ההיצע האירופי היומי את הגרעין לירושלים.

יהוכל פיגור של יממה

הפעלה הלוויין לשירות הטלוויזיה תצריך ודאי גם תוספת תפקיד חדש במערכת החדשות לטיפול בנושא כורכב זה ותיאום עם מנהל מחלקת החדשות. שתצטרך גם היא להיות ערוכה לקראת עידן הלוויין. הדימוס בלוויין ימנע פיגור של 24 שעות בשידור חדשות מחו"ל. אולם תתעורר בעיה בהתאמת לוח הזמנים לקליטת ועריכת החומר מהלוויין. הגיע לשעה כד חצי שנה בלבד לפני שידור המהדורה.

עדיין מתנהל ויכוח בין הרשות למשרד התקשורת על שיעור דמי השימוש הקבועים לשירותי הלוויין. משרד התקשורת דורש מליון ל"י לשנה. הרשות טוענת כי הסכום הריאלי הוא רק 600,000 ל"י.

מנכ"ל משרד התקשורת מטעים, כי דמי השימוש הנדרשים מכסים רק את ההוצאות ואין המשרד מרוויח מרשות השידור על שירותי הלוויין. ועדה בין-משרדית בהשתתפות האוצר מנתחת להכריע בוויכוח. נקווה שעד הפעלת התחנה תיושב המחלוקת וצופי הטלוויזיה בישראל יהנו גם הם מחידושי הטכניקה של המאה העשרים.

הכזא מן الأصل

هكذا من الأصل

ביה"ס התיכון המקיף ע"ש סליגסברג - ברנדייס
של הדסה בירושלים

מודיע על הרשמת תלמידות ותלמידים לשנת הלימודים תשל"ג

ההרשמה מיום שלישי 21 במרס בבנייני ביה"ס סליגסברג

בביה"ס 2 רמות:
רמה תיכונית (בחינות בגרות ובחינות גמר ממשלתיות)
רמה מקצועית

המגמות:
- מזכירות והנהלת חשבונות
- עובדי מעבדה
- אלקטרוניקה
- מכניקה עדינה ומבלטנות
- מקצועות גרפיים כולל אופסט
- אמנות
- מלאכת מחשבת
- אופנה
- תזונה

על התלמידים המעונינים להירשם לביה"ס לעבור בחינות פסיכוטכניות בביה"ס לפני מועד ההרשמה. בדבר פרטים וקבלת טופסי הרשמה נא לפנות למשרד ביה"ס סליגסברג, בין השעות 1—3 אחה"צ.

בעת ההרשמה יש להמציא: תעודה מבחן סקר
תעודות כתה ז' ושליש ב' — כתה ח'
תעודת לידה
2 תמונות

הכניסה לביה"ס בעת ההרשמה מרח' הנביאים 37.

אוניברסיטת הנגב
באר-שבע

מודיעה על פתיחת ההרשמה
ללימודים מוסמכים (MSc)
לשנת הלימודים תשל"ג

בפקולטה למדעי הטבע

במחלקות:

ביולוגיה (בחסות האוניברסיטה העברית)
כימיה (בחסות מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע)
פיסיקה (בחסות מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע)

בטכנולוגיה
(במעם המכניון — מ.מ.ל.)

יתקיימו לימודים בשטחים הבאים: הנדסת מכונות, הנדסת אוירונוטיקה, מכניקה, הנדסה כימית, הנדסת חשמל, הנדסת תעשיה, הנדסת חומרים.

פרטים וטופסי הרשמה אפשר לקבל במזכירות ללימודי מוסמכים, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר-שבע, או אישית במלון עין גדי (לשעבר) חדר 25, טל. (057) 4404-2209.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להנחלת הלשון

אולפן עקיבא נתניה
מרכז ללימוד השפה העברית
תרבות ישראל וידע הארץ

השתלמות בשפה העברית
4 שבועות

פתיחה: 9 באפריל 1972

קורס אינטנסיבי לותיקים ולבוגרי אולפנים הזקוקים להשתלמות כללית של ידיעותיהם בלשון. —

- ✶ שיפור התבעה בכתב ובע"פ.
- ✶ עקירת שגיאות כתיב.
- ✶ פרקים נבחרים בתנ"ך ובספרות.

הקורס מתקיים בתנאי פנימיה. תושבי נתניה והסביבה מתקבלים גם כתלמידים אקסטרנים.

● פרטים והרשמה: אולפן עקיבא נתניה, הכבלת השרון, טל. 053—24586, 053—23947.

בית ספר תיכון מקצועי "עמל"
ע"ש ל. ופ. הולץ
רח' קבוץ גלויות 150 תל-אביב, טל. 823432

הרשמת תלמידים לשנת הלימודים תשל"ג

רישום התלמידים לכיתות ט' לשנת הלימודים תשל"ג יתחיל ביום ג' 21.3.72 בשעה 8.00 בבוקר

המגמות	משך הלימוד	תעודות גמר
1. טכנאות מטוסים	4—5 שנים	תעודת בגרות + תעודת טכנאי
2. מכונאות מטוסים	4 שנים	תעודת גמר ממשלתית
3. אלקטרוניקה	4—5 שנים	תעודת בגרות + תעודת טכנאי
4. חשמל ומכשירנות מטוסים (מיכשור ובקרה)	4 שנים	תעודת גמר ממשלתית

מתקבלים תלמידים בוגרי כיתות ח' בבתי הספר היסודיים אשר סיימו בהצלחה או עומדים לסיים את לימודיהם היסודיים בסוף שנת הלימודים תשל"ב.

כל התלמידים אשר יתקבלו יהיו זכאים לשכר לימוד מדורג מטעם משרד החינוך והתרבות.

בזמן הרשום מתבקשים ההורים להביא:

1. תעודת ציונים של כיתה ז'. 2. תעודת ציונים של כיתה ח' שליש א' רב'. 3. תעודת לידה או תלוש רשום או תעודת זהוי של ההורים בה רשום התלמיד. 4. אישור הסקר. 5. כתובת המכון הפסיכוטכני. 6. אישור רפואי. 7. אישור עירית ת"א על תשלום אגרת חינוך. 8. אישור הרשות המקומית על הסכמתה ללימודי חוץ בהוצאם להסכם עם הנהלת רשת "עמל". 9. —20 ל"י.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
ביה"ס תיכון עיוני ומקצועי **שילה**
בפקוח משרד החינוך והתרבות
בית הפקיד, רח' מאיר 46, חיפה, טל. 524103

הרשמת תלמידים

תחל ביום ג', ח' בניסן תשל"ב, 21.3.1972

מגמות הלימוד:
- ✶ חברתית כלכלית תעודת בגרות
- ✶ בנקאות תעודת גמר ממשלתית
- ✶ חשבונאות
- ✶ מזכירות

מסלול לימודי מיוחד לבוגרי חטיבות הביניים המצטרפים לכתה יוד.

חדרי עבודה משוכללים לעבודה מעשית בהנהלת חשבונות והפקידות.

ביה"ס התיכון הדתי
ע"ש פ. הימלפרב

(מיסודו של ביהמ"ד ע"ש ראה"ם ליפשיץ)
הרוב תורה ועבודה, בית וגן, ירושלים.

הרשמת תלמידים לכתות ט'
לשנה"ל — תשל"ג

הרשמת תלמידים לכתות ט' לשנה"ל תשל"ג תיפתח ביום ג' ד' בניסן — 21.3.72.

שעות הרשום 8.00 בבוקר עד 5.00 אחה"צ
ביום ששי 8.00—1.00 במשרד ביה"ס בבית וגן.

לצורך הרישום יש להביא את המסמכים הרשומים מטה (במקור ולא בהעתק): —

1. תעודת גמר כתה ז'.
2. תעודת שליש ב' של כתה ח'.
3. כרטיס הסקר.
4. טופס הרשמה לביה"ס על יסודי.
5. תמונה.

בביה"ס קיימות המגמות הבאות:

1. מגמה הורנית מדעית (מתמטית-פיסיקלית).
2. מגמה הורנית הומניסטית.
3. מגמה לבחינות גמר ממשלתיות.

קיים מספר מקומות מצומצם לכתות י'—י"א.

טופסי הרשמה אפשר לקבל בכל יום במשרד ביה"ס.

אוניברסיטת תל-אביב

היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה

לנרשמים לחוג לתולדות האמנות
הפאקולטה לאמנויות ולתקשורת
לשנת הלימודים תשל"ג (1972/73)

בחינות הכניסה לחוג לתולדות האמנות התקיימנה בתאריכים:

יום ד' — 3.5.72
יום ד' — 10.5.72
יום ד' — 17.5.72

בשעות 11.00—14.00, בבנין מכסיקו, אולם 207, קרית האוניברסיטה ברמת אביב.

המועמדים מתבקשים להתקשר מיד עם מזכירות החוג טלפון 416111 קו 483 בדבר פרטים.

בית ספר טכני תיכון
ליד המכללה הטכנולוגית אורט תל-אביב
ע"ש א. סינגלובסקי
דרך הטייסים 28, טלפון: 762291

בשנת הלימודים תשל"ג יפתח בבית-הספר

מסלול לימודי חדש (החל מכיתה י')
במגמת אלקטרוניקה

למסלול זה מתקבלים תלמידים בעלי הישגים טובים

א. בוגרי חטיבות הביניים (בנים ובנות)
ב. מסיימי כיתות ט' בבתי-ספר תיכוניים עיוניים (בנים ובנות)

עם תום כתות יב', יגשו בוגרי מסלול זה לבחינות בגרות, ותינתן להם האפשרות להמשיך לימודיהם במכללה לקראת תואר טכנאי או הנדסאי.

בתקופת הקיץ תינתן לתלמידים הכנה מתאימה

רשום המועמדים בתאריכים 21—24 בחודש מרץ 1972. על המועמדים להביא לרישום תעודת שליש ב' של כיתה ט'.

תלמידים שאינם תושבי תל-אביב — וזכאים לשכר לימוד מדורג — יביאו עמם אישור ללמודי חוץ מטעם הרשות המקומית של מקום מגוריהם.

בית ספר תיכון עירוני מקצועי י"ד
ויצ"ו צרפת
תל אביב, רח' גבורי ישראל 101, טלפון 250285—253839

הרשמת תלמידים
לשנת הלמודים תשל"ג 1972/73

החל מיום שלישי 21 במרס 1972

לכתה ט' מתקבלים נערים ונערות בוגרי בית ספר יסודי.
לכתה י' מתקבלים נערים ונערות בוגרי חטיבת הביניים.
לפני כל הנרשמים פתוחים שני מסלולים:

א) מקצועי רגיל
ב) מקצועי תיכון (בגרות)

למגמות:
1. מנהל משק וארוח
2. אפנה
3. אמנות שמושית

שעות הקבלה: 9.00—13.00 (פרט לערבי חג ושבת).
אוטובוסים 63 ו־55 מצפון ת"א, 53 מהתחנה המרכזית.

גמנסיה "ביאליק" • חיפה
רח' יונה 5, טלפון 663627

הרשמת תלמידים לכתות ט'
לשנה"ל תשל"ג

תתחיל ביום ג', ד' בניסן תשל"ב 21.3.72. תלמידי כתות ט' יהיו פטורים מתשלום שכר-לימוד בהתאם להחלטת הממשלה.

בגמנסיה קיימות המגמות:
ריאלית; ביולוגית; הומניסטית וחברתית

בזמן ההרשמה יש להביא:

1. תעודת ההישגים של השליש השני.
2. מס' הזהות של התלמיד.
3. תעודות הזהות של ההורים.
4. תעודת סקר, גליון ההרשמה של משרד החינוך ותמונה.

משרד ביה"ס פתוח בכל יום בין השעות 8—12 לפנה"צ.

ההנהלה

בית־ספר תיכון "ליאו-באק"
חיפה
כרמל צרפתי, רח' אדמונד פלג, טל. 535211

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ג לכתות י' וי"א

תתחיל ביום שלישי ד' בניסן תשל"ב (21.3.72)
ותסתיים ביום שני י"ב בניסן תשל"ב (27.3.72)

במזכירות בית הספר בכל יום בשעות 9.00—12.00 לפנה"צ.
בבית הספר מתקיימות החל מכתה י"א המגמות הבאות:

1. מגמות הומניסטיות (ספרותית, מזרחנית, פדגוגית).
2. מגמות ריאליות (מתמטית-פיסיקלית, ביאולוגית).

בזמן ההרשמה יש להמציא: תעודת שליש א' ושליש ב', תעודת לידה, תעודת זהות עם מספר התלמיד ושתי תמונות של התלמיד.

משרד התקשורת
מודיע על

פתיחת ההרשמה לבית הספר לבזק

ההרשמה לבית הספר התיכון מקצועי לטכנאי בזק, לשנת הלימודים תשל"ג — תפתח ביום ב', ה' ניסן תשל"ב

20.3.72

מתקבלים תלמידים מסיימי בתי ספר יסודיים ללימוד במסלול 4½ שנתי — תיכון מקצועי עם בגרות, וכן ללימוד במסלול מקצועי 4 שנתי רגיל — למקצועות טכנאות טלפון, טלגרף ואלקטרוניקה.

לכיתה י' מתקבלים תלמידי כתה ט' של בתי ספר מקצועיים 4 שנתיים.

בבית הספר קיימת פנימיה והתלמידים יוכלו להנות משכר לימוד מדורג.

✶ ההרשמה תתקיים במזכירות בית הספר לבזק, דרך חברון ירושלים, טל. 02—35202 כל יום בין השעות 08.00 — 13.00 (אוטובוסים מס' 6 ו־7).

את מסמכי ההרשמה ניתן לשלוח למזכירות בית הספר בדואר רשום.

אנגלית 2000 PLUS
בביתך ובזמנך הפנוי

האם רוצה אתה באמת ללמוד אנגלית על בוריה? הנה שיטת לימוד יעילה שעובדה במיוחד עבורך: ללא הוצאות נסיעה, ללא הוצאות על ספרי-לימוד יקרים וללא הפסד שכר עבודה, תוכל עתה לרכוש את השפה האנגלית בביתך ובזמנך הפנוי, כשאוצר המילים המינימלי שאותו תרכוש יסתכם ביותר מ־2000 מילות יסוד!

לרשותך מגוון עשיר של קורסים שיותאמו לדרישותיך האישיות ורמת ידיעותיך הנוכחית בשפה האנגלית:

● למתחילים ● למתקדמים ● לבגרות
● CAMBRIDGE PROFICIENCY ● הכנה לאוניברסיטה
● קורספונדנציה ● אנגלית טכנית ומדעית.

במחלקה שלנו לשפות תוכל ללמוד גם את השפות הבאות:

לקבלת פרוספקט לימודים **חינם וללא כל התחייבות**, על שיטתנו המיוחדת בכתב „אנגלית — 2000 PLUS", שלח התלוש אלינו בהקדם (אם הנך מעוניין בשפה אחרת, סמן ב־X את השפה המבוקשת).

שמי ______ גיל ______
כתובתי ______

ירושלים: בן־יהודה 2, ת.ד. 1259 • **תל-אביב:** פינסקר 2, ת.ד. 4637 • **חיפה:** בלפור 9 ת.ד. 4123

למד אנגלית אך ורק במוסד אנגלי!
המכונים הבריטיים

אוניברסיטה בר-אילן

הועדה לתואר שני

מודיעה בזה כי
רישום מועמדים ללימודים לקראת התואר השני בפסיכולוגיה

בכל המגמות, יסתיים איה בל"ג בעומר, י"ח באייר תשל"ב, 2.5.72
המעונינים יגישו עד למועד הנ"ל את בקשותיהם, בצרוף המסמכים המתאימים, למשרד הועדה ללימודים מתקדמים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן

בית הספר המקצועי למטפלות
וכיתה ט' מכינה
למקצועות חינוכיים טיפוליים

ליד „מעון אהבה" קרית ביאליק
טלפון 727085 (עם פנימיה)

מקנה הכשרה עיונית ומעשית בטיפול בילדים גילאי 3—12 במוסדות חינוך

בוגרות כיתה ט' י' מתקבלות לכיתה י'.
בוגרות כיתה ח' מתקבלות לכיתה ט' (מכינה)
גם כאקסטרניות.

ההרשמה מיום 21.3.72 בשעות 10—12 בימי שלישי גם 16—17

אוניברסיטת חיפה

מודיעה

בחינת מיון כלל אוניברסיטאית לכל המועמדים שנרשמו לתשל"ג תתקיים ביום חמישי ח' בניסן תשל"ב (23.3.72), בשעה 10.00.

הנבחנים מתבקשים להגיע לכניסה הראשית, מול מגרשי החניה, חצי שעה לפני תחילת המבחן.

אוניברסיטת חיפה
מודיעה על פתיחת

קורס הכנה מורחב במתמטיקה

למועמדים ללמודי כלכלה ומתמטיקה החייבים בבחינת כניסה שתתקיים ביום ה' 7.9.72.

הקורס מיועד לבוגרי מגמה הומניסטית וכן לבוגרי המגמה הראלית והביולוגית שלא השיגו ציון 7 בבחינת הבגרות.

הקורס יפתח בראשית אפריל ויסתיים בסוף אוגוסט.

שכר הלימוד 275 ל"י.

המעונינים יפנו למזכירות ההרשמה, אוניברסיטת חיפה, על מנת לקבל טפסי הרשמה.

הערה: הקורס יפתח רק באם יירשמו מספר סביר של מועמדים

מגדל-בנין
חברת הביטוח הגדולה בישראל מציעה לך אתגר:
קורס מיוחד לסוכני ביטוח־חיים

הקורס ייפתח ב־10 באפריל

ויתקיים בתל־אביב פעמיים בשבוע, בשעות 4.45—7.30 בערב.

הכישורים הדרושים:
- ✶ השכלה תיכונית (רצוי-אקדמאית)
- ✶ גיל 25—45
- ✶ כושר ניהול מו"מ

נא לפנות בכתב עד 28.3.72 לת. ד. 1888 תל־אביב עבור "קורס לסוכני ביטוח־חיים".

המועמדים המתאימים יוזמנו לראיון.
מספר המקומות מוגבל ביותר.

אוניברסיטת הנגב

מודיעה

על קורסי הכנה לבחינות המיון
למדעי הטכנולוגיה
שתתקיימנה באוגוסט 1972

ב־23.4.72 נפתחות שתי מכינות אשר מתקיימות בבוקר יולי.

1. מכינת ערב תתקיים פעמיים בשבוע, בשעות 17.00—21.00. המכינה מיועדת לבעלי תעודת בגרות ריאלית.

מקצועות הלימוד	שעות שבועיות	שכ"ל
מתמטיקה	4	—.120 ל"י
פיסיקה	4	—.120 ל"י

*בנוסף ל־25 ל"י דמי הרשמה. אפשר להרשם לקורס אחד בלבד.

2. מכינת יום מרוכזת — הלימודים יתקיימו יום יום ערב, חמישה ימים בשבוע. המכינה נועדה לבעלי תעודת בגרות ריאלית. חיילים משוחררים יקבלו הכוונה חיילים כשחרורים, רח' אבן גבירול 12, תל-אביב. במידה שיש מקום, אחרים ירשמו להצטרף וירשמו דרך אוניברסיטת הנגב.

מקצועות הלימוד	שעות שבועיות	שכ"ל
מתמטיקה	14	—.175 ל"י
פיסיקה	14	—.175 ל"י
אנגלית	4	—.75 ל"י
כימיה	4	—.75 ל"י

*בנוסף ל־25 ל"י דמי הרשמה. אפשר להרשם לקורס אחד בלבד.

הערות:

1. באוגוסט תפתח עוד מכינה דומה לחיילים משוחררים בעלי תעודת בגרות ריאלית לקראת בחינות המיון בטכנולוגיה (מסלול מיוחד) שתתקיימנה בדצמבר 1972.
2. בנובמבר תפתח מכינת ערב בת 9 חודשים לבעלי תעודת בגרות ושכביה, לקראת שנת הלימודים תשל"ד.

בדבר הרשמה יש לפנות בכתב למחוז רישום למכינות, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, באר-שבע, או אישית לחדר 25, מלון עין-גדי לשעבר.

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול - 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

למפעל טכנולוגי מתפתח

דרושים

* טכנאי בנין

בעל נסיון בפקוח על עבודות בנין ורשוי לניהול משרד טכני באחזקה.

כלכלן זוטר *

לתפקיד עזר לעריכת תקציבים ודו"ח במפעל תעשייתי קטן.

המועמדים מתבקשים לפנות אל ת.ד. 25036 תל־אביב.

שנתיים להמבורג (גרמניה המערבית)

תכניתן / מתכנן בכיר

עבודה מעניינת בחברה אשר מתקדמת במהירות בשטחים: עבוד נתונים (לשכת שרות), פתוח תכנון ויעוץ.

דרוש נסיון מקצועי מעשי בתכנות של לפחות ארבע שנים שליטה בשפה האנגלית וידיעות בשפה הגרמנית.

מועמדים מתבקשים להעביר פרטים מדוייקים על הרקע האישי והמשפחתי בצרוף תמונת הדיוקן. כמו כן דרושים פרטים על הנסיון המקצועי כולל תאור עבודות שבוצעו באופן עצמאי.

AVINER, WEISENER U. GALLER KG
ELEKTRONISCHE DATENVERARBEITUNG
unternehmensberatung ● systemanalysen programmierung

לכתוב לפי הכתובת: 2000 HAMBURG 50
POSTFACH 50 0103

ליחידה לקשרי חוץ וסיוע במשרד הבטחון

דרושים מועמדים לתפקידים במערב אפריקה

הכישורים הדרושים: —
1. נסיון רב באירגון ובתחזוקת נשק.
2. שליטה בשפה הצרפתית.
3. קצין במילואים.
4. נסיון חקלאי של 5 שנים לפחות בגידול שדה, ירקות, בעלי חיים ומטעים.

המעונינים יפנו בכתב אל המחלקה לגיוס ולסגל ביחידה לקשרי חוץ וסיוע, משרד הבטחון — רחוב ב' 13 הקריה תל־אביב, הכך פירוט קורות חיים, פרטיהם האישיים, (לרבות מס' אישי בצה"ל ודרגה) וכתובתם.

פניות ללא פרוט קורות חיים כאמור, לא תענינה.

לחברת בניה גדולה

דרושים
קבוצות שלד
קבלני שלד

לעבודות שיכונים באזור הדרום

*

נא להתקשר טלפונית 983526, 251958

למפעל תעשיתי גדול באשדוד

דרוש:

מהנדס אלקטרוניקה

המעוניין והמסוגל לקבל על עצמו אתגר רציני של ניהול וארגון פונקציית מפתח מרכזית.
נדרש נסיון בזיווד, ארגון, עיצוב וייצור מכשירים אלקטרונים.

● על המעוניינים לפנות בכתב אל ת.ד. 7104 ת"א עבור מס' 14.
— סודיות מובטחת —

למשרד הנדסי בתל־אביב

דרושים

* מהנדס בנין
לתכנון ופקוח על הבצוע של מבנים תעשייתיים.

* מהנדס אלקטרוניקה
לריכוז פרויקטים ולפקוח על בצוע של מערכות אלקטרוניות.

תנאי עבודה — בהתאם לכשוריו של המועמד

בקשות בצרוף קורות חיים נא להפנות ל: ת.ד. 7057 עבור ד.א.

חברת תיירות מחפשת

פקיד הזמנות
מנוסה

לפנות לת.ד. 4185 חיפה

דרושים
עובדי מתכת
בלתי מקצועיים ומקצועיים
אחרי שרות צבאי

התקדמות במקצוע מובטחת.
הסעה קבועה למפעל וחזרה.

●

לפנות: "תלבר", רח' האורגים 13, אזור התעשיה חולון בשעות העבודה. טלפונים 854695, 855992.

"קריסטל" תעשיית מכונות בע"מ

דרוש
מחסנאי טכני

רצוי מפ"ט צה"ל לשעבר

לפנות אישית בשעות העבודה, לבית החרושת, רח' הילון 12, רמת־גן.

מהנדס אלקטרוניקה
דרוש

לעבודה מעניינת בקומוניקציה ספרתית

דרישות התפקיד: בעל שתי שנות ותק לפחות

מקום העבודה: מוסד מדעי באיזור חיפה.

נא לפנות לת.ד. 9757, חיפה (עבור מס' 10) ולציין קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי

— סודיות מובטחת —

שרות בתי הסוהר

דרושים
עובדים

באם רצונך בתפקיד בטחוני שיעניק לך יציבות בעבודה, שכר מתאים ותנאים סוציאליים משופרים — פנה לגיוס לשרות בתי הסוהר.

הכישורים הדרושים:
א. לאחר שירות בצה"ל;
ב. מצב בריאות תקין;
ג. גיל עד 35;
ד. השכלה יסודית לפחות וידיעת השפה העברית;
ה. אזרחות ישראלית.

● המעונינים יפנו אישית (עם תעודת זהות ופנקס מלואים) לשרות בתי הסוהר לשכת הגיוס הקריה תל־אביב, רח' ח' מס' 8.

תושבים מבאר־שבע והסביבה יפנו לסמל הגיוס — בלשכת התעסוקה בבאר־שבע — מול קולנוע "קרן" בימים ב' ו־ה'.

למוסד למחקר ופתוח בסביבות חיפה

דרוש
רופא
במשרה שלמה

למועמד המתאים מובטחת עבודה רפואית רב־גונית בלתי שגרתית

ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית

● המעונינים יפנו תוך פרוט תולדות חיים ונסיון מקצועי, לת.ד. 7057 תל־אביב עבור ד"ר צ. ויציינו מספר טלפון להתקשרות.

דרוש
מנהל עבודה

אחרי שרות צבאי, עם נסיון של 5 שנים לפחות בניהול עבודה בענף העץ או המתכת. בוגר בית־ספר מקצועי.
לפנות בכתב:

tromasbest

עכו, אזור תעשיה דרום, ת.ד. 38

למפעל תעשייתי גדול בענף הפלסטיק

דרוש
פקיד מכירות

בוגר תיכון, בגיל 25 עד 30.

לפנות לת.ד. 81 בני־ברק בצרוף פרטים אישיים.

"דן" אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע"מ

דרושות
נקבניות י.ב.מ.

בעלות נסיון של לפחות שנתיים

על המועמדות לפנות לפרגר דוד, משרדי "דן" רח' שאול המלך 39, תל־אביב, קומת מרתף בין השעות 08.00—17.00.

למשרד רואי־חשבון בתל־אביב

דרושים:
* רואי־חשבון וסטודנטים לראיית חשבון.
* בוחנים מרכזים.
* בוחנים עוזרים.

לרואי־חשבון וסטודנטים, לראית־חשבון בעלי יוזמה, השואפים להרחיב ידיעתם המקצועית ולשפר מעמדם, מוצעת בזה הזדמנות להתקדמות בעבודה בתנאי שכר טובים.

*

המעונינים יפנו בכתב־יד בציון פרטים על השכלתם ומקומות עבודה קודמים לת.ד. 1534 תל־אביב למספר ד/8728.

סודיות מובטחת

למפעל באזור חדרה דרושים:

● **מסגר מכני**
● **מסגר חרט**
● **מסגר צנר**
● **מסגר רתך**

בוגרי בית־ספר מקצועי בעלי נסיון של 3 שנים, לעבודה מעניינת בהקמה ואחזקה של מתקנים ומערכות משוכללות.

● **חשמלאי**

בוגר בי"ס מקצועי, בעל נסיון שלפחות 3 שנים, לעבודה בהתקנה ואחזקה, רצוי ידע במכשירנות.

המעונינים יפנו לת. ד. 339 חדרה, ויפרטו השכלה, נסיון ותולדות חיים
הסעה למפעל ובחזרה מובטחת
נא לציין המשרה המבוקשת
סודיות מובטחת

למוסד מחקר ופתוח באזור חיפה

דרושים

פיזיקאים וסיואאים
לתכנון ובצוע מדידות פיזיקליות באמצעות מכשור מדידה אלקטרוני.

מהנדסי אלקטרוניקה
לעבודה בפתוח מערכות מתוחכמות בתחום הטכניקות הספרתיות.

המעוניינים יפנו לת. ד. 9757, חיפה (עבור מס' 2) ויציינו השכלה ונסיון מקצועי.

— סודיות מובטחת —

הועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני — נגב

דרוש
רוקח

לתפקיד של אחראי על בקורת האיכות של חומרים רדיופרמצאוטיים

דרישות התפקיד:
— בוגר בי"ס לרוקחות
— בעל נסיון של שנתיים במקצוע
— נטיה למחקר פרמקולוגי

למועמד המתאים יינתנו תנאי שכר טובים, עזרה בדיור ואפשרות לימוד לתואר גבוה יותר.

המועמדים מתבקשים להפנות את בקשותיהם, בצירוף קורות חיים ופירוט הנסיון, למדור לקבלת עובדים, בקריה למחקר גרעיני, ת. ד. 9001, באר־שבע.

מפעל סריגה באזור חדרה

מחפש עובדים

לאחר שרות צבאי, לשם הכשרתם לתפקיד מכונאים—אורגים

מעונינים בעלי רקע, מכונאות או מסגרות, ומתגוררים באזור חדרה, מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, לת.ד. 1164, נתניה.

העבודה במשמרות * תנאים טובים למועמדים המתאימים * סודיות מובטחת.

דרושים
מכנאי אלקטרוניקה

בוגרי קורס הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה בעלי ידיעה טובה באנגלית טכנית

למועמדים המתאימים מובטחים: —
— עבודה מעניינת
— תנאים טובים ועזרה בדיור

● המעוניינים יפנו לת.ד. 9001 ב"ש (מדור קבלת עובדים)

דרוש לעבודה בסיני
כבאי מוסמך

אחרי שרות צבאי עם נסיון של שלש שנים בעבודות כבוי אש בעל רשיון נהיגה מעל 4 טון

לפנות בכתב לת.ד. 20072 תל אביב בצרוף תעודות המלצות

אלתא — תעשיות אלקטרוניות בע"מ

אשדוד

דרושים
* טכנאי אלקטרוניקה

בעלי רקע בעבודה במערכות מיקרו־גלים או מכו"מ.

המועמדים המתאימים יקבלו הדרכה נוספת לפי הצורך בארץ ובחו"ל.

דרושה ידיעת השפה האנגלית

● על המעוניינים לפנות בכתב אל מחלקת התעסוקה של "אלתא", אשדוד.

חרט, מסגר מכני

בחברה תעשיתית העוסקת בפיתוח, תכנון וייצור מעבדות חדישות

מובטחים לך
עתיד מבוסס
התקדמות מהירה
דרגה מתאימה
גמול והערכה
בטחון בעבודה
אתגרים מקצועיים

— פנה ללא כל התחייבות מצדך
— פרטים ייסברו בראיון אישי

גזור ושלח
אל: ת. ד. 7132, תל־אביב
שם המועמד ______ כתובת ______
ימים ושעות נוחים לראיון ______

המעוניינים יוזמנו לראיון בשעות הערב. סודיות מובטחת.

ליחידת מיכון של בנק בתל־אביב
דרושות

נקבניות

בוגרות קורס ניקוב

* עדיפות תנתן לבעלות נסיון בעבודה
* העבודה במשרה זו תהיה במשמרות

נא לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים, גיל, השכלה ונסיון קודם לת.ד. 1076 תל־אביב.

סודיות מובטחת

למפעל סריגה בתל־אביב

דרושים

1. מנהל חשבונות ראשי
הכישורים: נסיון בתעשיה ויצור.
בקיאות ביצוא ויבוא.
ידיעת אנגלית רצויה.
2. תמחירן — אפשר חלקי.

נא לפנות בכתב־יד לת.ד. 16111 ת"א, בציון נסיון קודם ושנות ותק.

דרוש
עוזר לתכנון רב שנתי בפעילות מחקר ופיתוח

תאור המשרה:
1. קיום מגעים עם גורמים שונים לשם איסוף מידע.
2. רכוז המידע, עבוד המשמעויות הנובעות ממנו והצגתן.

הכשורים הדרושים:
1. תואר אקדמאי בהנדסה וניהול ו/או בכלכלה.
2. רצוי רקע טכני קודם.
3. רצוי ידע בעיבוד נתונים בהנדסה.
4. דרוש כושר נתוח דיוק.
5. דרוש נסיון קודם בעבודה (רצוי בפעילות דומה).

מקום העבודה באזור חיפה.

המעוניינים יפנו לת.ד. 9757, חיפה (עבור "עוזר לתכנון רב שנתי") ויציינו קורות חיים, השכלה ונסיון מקצועי.

לחברה גדולה בעלת קשרים בינלאומיים

דרוש

ממונה על קשרי עתונות

כישורים נדרשים:
* שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית
* נסיון במיצוי תפקידים הקשורים ביחסי ציבור וקשרי עתונות

למועמדים מתאימים מוצע תפקיד מענין ובעל אתגר

● נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ושמות ממליצים לת.ד. 7132 תל־אביב.

דור כימיקלים בע"מ
מפעל המתנול

1. אחראים למשמרות
הכישורים: הנדסאי מכונות/כימיה או בוגרי בית ספר מקצועי, ידיעת אנגלית טכנית הכרחית.
2. חשמלאים
בעלי נסיון מעשי בתעשיה הכימית.
3. עוזר(ת) למנהל חשבונות
הכישורים: נסיון מעשי של שנתיים לפחות.
4. כתבנית עברית אנגלית
הכישורים: סוג ד', 3 שנות נסיון, ידיעת אנגלית רצויה.

לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים ופרוט הנסיון הקודם לת. ד. 10036, חיפה.
— סודיות מובטחת —

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הככול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול 55 אגורות למלה / יום ו 75 אגורות למלה

למשרדה הראשי בת-א
של חברה גדולה
דרושה
מלפונאית - מרכזנית
עם ידע בהדפסה במכונת כתיבה.
לפנות בהצעות בכתב-יד בפירוט הנסיון הקודם והמשכורת המבוקשת לת.ד. 26228 ת"א.

לחברת בנין ארצית
דרושים לעבודה בדרום
1. מנהלי עבודה
בכל הדרגות
2. מזכיר לסניף באר-שבע
עם ידיעות בהנהלת חשבונות
לפנות בימים א—ה, בשעות 8—15 טלפון 057-2786 באר-שבע.

דרוש
פקיד משכורות
(הכנה למחשב)
עם נסיון קודם
לפנות טלפונית ל"שביט", 775111.

אתא
לחנות אתא
בירושלים
דרושות זבניות
המועמדות תעבורנה השתלמות מקצועית על חשבון החברה
על המעוניינות לפנות אישית למר י. סויל חנות אתא, ירושלים, רח' המלך-ג'ורג' 7

דרושות
עבור
בושמי יהודית מילר
דיילות עם הופעה נאה
שטחי הפעילות:
ירושלים, ת"א, חיפה
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
בא לפנות בכתב ל"יהו-דית מילר", רח' דיש-ראלי 54, חיפה או טלפונית: 04-244911/2

לפלורסינט בע"מ
ייצור תמציות
דרוש
סוכן מקצועי
עם רשיון נהיגה
המעוניינים יפנו בכתב-יד ובציון פרוט קורות חיים לת.ד. 673 ת"א.

לדפוס אופסט
אמנים מאוחדים
דרוש
עוזר-דפס
בתנאים טובים
לפנות בשעות המשרד
אלנבי 111 תל-אביב.

פקידה
דרושה
אחרי שרות בצבא
לעבודה במחלקת חשבונות
רצוי בעלת השכלה תיכונית.
שעות העבודה
4.00—8.00
לפנות: "יוניפוד פודס" ת"א, טל. 52029 (רמי)

למחלקת הפרסום
של קבוצת מפעלים תעשייתיים
דרוש(ה)
פרסומאי(ת) - תקציבאי(ת)
צעיר ודינמי
כעוזר למנהל המחלקה
הכישורים:
* נסיון של לפחות שלוש שנים בניהול תקציבי פרסום.
* ידע מקיף בעבודות דפוס ובאריזות לרבות השגחה על ביצוען.

מקום העבודה: תל-אביב, התפקיד כרוך גם בנסיעות למפעלים בכל רחבי הארץ.
רכב פרטי — יתרון.
בהצעות נא לפנות בכתב, בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1736, תל-אביב, עבור מספר 9.

לחברת ייבוא
דרושה
נערה/פקידה מתחילה
כולל שליחויות, ליום עבודה שלם
לפנות אישית בין השעות 9—13
"דביקול", רח' מזא"ה 40, תל-אביב.

דרושים נגרים
* לייצור ארונות קיר
* לעבודת מכונות

פרטים: קפיצה, רח' השוק 43 פינת עמק-יזרעאל ת"א, טלפון 825458.

לחברת בנין
דרוש
לעבודה באזור תל-אביב
מנהל עבודה
בעל נסיון בעבודות שיכונים
על המעונינים לפנות בכתב בפרוט נסיון קודם לת.ד. 21095 ת"א, עבור "מנהל עבודה".

לחברה מסחרית גדולה
דרושים
1. **פקיד/ה כללית**
לפני או אחרי צבא
2. **פקיד/ה כתבנית**
ידיעת שפות עברית ואנגלית
רצוי בעל/ת נסיון משרדי.

נא לפנות בכתב לת.ד. 29020 תל-אביב.
סודיות מובטחת

דרוש
מנהל חשבונות
בטבריה
לחברת הדר טבריה בע"מ דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
רצוי בעל נסיון בניהול חשבונות של חברת בנין והכנה משכורות לעובדים.
על המעונינים לפנות בכתב במעטפה סגורה אל ת.ד. 188 טבריה.
סודיות מובטחת

דרושים
* **מהנדסי אלקטרוניקה**
לעבודה בשטח COMPUTER TERMINALS
ומכשירי קלט-פלט אחרים.
בעלי ידע במעגלים לוגיים ו־SOFTWARE
* **הנדסאי אלקטרוניקה**
לעבודה בשטח COMPUTER TERMINALS
ומכשירי קלט-פלט אחרים.
בעלי ידע במעגלים לוגיים ו־SOFTWARE

נא לפנות בכתב:
איסטרוניקס בע"מ
תל-אביב, תיבת דואר 21029

דרוש מחסנאי
לנהול מחסנים וחצר
לחווה חקלאית
בעלי נסיון או כשרים מתאימים יכתבו "הזורע" חוות מבחור ד.נ. שדה-גת.

מתפנה בקרוב
איש מינהל וכספים
בעל נסיון מירבי
* בחשבונאות, תקציב, בקרה, כספים ומינהל כללי
* התמצאות במשק הישראלי, תעשיה ומוסדות
* ניהול צוות עובדים

מעונין במשרה הולמת מלאה או חלקית
קיימת אפשרות לשותפות בניהול עיסקי
בהצעות רציניות נא לפנות לת. ד. 2072, תל-אביב
סודיות מובטחת

המועצה האזורית מרחבים
מפגש מרחבים ד.נ. נגב
טל. 93041 — 057-93051
דרוש/ה
1. בהתאם לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) תשכ"ב 1962, מכריזה בזה המועצה האזורית מרחבים על משרה פנויה כדלקמן:
2. תואר המשרה: מנהל חשבונות.
3. דרגת המשרה: יוד (24 נקודות) בדירוג אחיד
4. שעור המשרה: משרה מלאה
5. תאור התפקיד: הכנת חומר לרישום בהנהלת חשבונות, התאמת חשבונות עם מוסדות, עריכת מאזנים חדשים, טיפול וניהול בפעולות עזר ולווי ביתרה וכו'.
6. תנאים אישיים: הדרושים למלוי המשרה, רצוי מנהל חשבונות סוג ב' בעל נסיון וידע בעבודה דומה.
7. דרישות מיוחדות: המועמד ידרש לגור באזור ויקבל דיור בתנאים מיוחדים.
8. הבקשות למכרז יש להגיש להנהלת המועצה עד יום 7.4.72 שעה 12.00 על גבי טפסים להגשת בקשות אשר ניתן להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.

חביב שרבף, יו"ר המועצה

למפעל תעשייתי גדול
למוצרי מזון
דרושים:
* **מנהל עבודה**
בוגר קורס מנהלי עבודה או בעל נסיון מעשי בתעשיה (העבודה בשתי משמרות).
* **מסגר מעולה**
בעל נסיון בעבודות אחזקה במפעל תעשייתי.
* **מחסנאי**
רצוי בעל נסיון בחמרי אריזה.
* **פקידת מנגנון**
עם נסיון בעבודות כח-אדם וידיעה טובה בהדפסה בעברית.

מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב-יד בציון קורות-חיים, נסיון מעשי קודם, דרישות שכר והמלצות, לת. ד. 2897, תל-אביב, בציון המשרה המבוקשת על גבי המעטפה.
— סודיות מובטחת —

אוניברסיטת הנגב
מכרז מס' 71/30
לשנת הלימודים תשל"ג
דרושים:
מדריכים ואסיסטנטים
במחלקה לפיסיקה
במשרות מלאות
קיימת אפשרות להמשיך בלמודי מוסמכים לתואר M.SC. ו־PH.D. למועמדים מחוץ לבאר-שבע הנתן עזרה בדיור.
בקשות בצרוף תעודות, ציונים וקורות חיים יש לשלוח למזכירות המחלקה לפיסיקה, אוניברסיטת הנגב, ת. ד. 2053 באר-שבע.

אוניברסיטת הנגב מודיעה
על משרה פנויה: —
בלשכת הסגל האקדמי:
מזכיר לעניני סגל
(סגל במשרה חלקית וסגל חוזר)
הכישורים הדרושים:
1. השכלה אקדמית.
2. נסיון של 3 שנים לפחות בנושאי מנהל ומנגנון.
3. ידיעת השפות עברית ואנגלית.

הדרגה המוצעת: ה'—ד' בדרוג האקדמאים.
המשרה היא משרה מלאה.
למועמדים מחוץ לבאר-שבע, תינתן עזרה בדיור.
פניות בכתב בצרוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד 24.3.72, אל מחלקת המנגנון אוניברסיטת הנגב ת.ד. 2053 באר-שבע. נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

דרוש
עורך טכני
● הכישורים הדרושים:
1. בוגר בי"ס תיכון (עדיף בעל תואר ראשון במדעי הרוח).
2. בקיאות בשפות עברית ואנגלית.
3. רצוי נסיון לפחות של שנה.

למועמד המתאים מובטחת עבודה עם יוזמה ועצמאות בנושאים טכנולוגיים חדשים ומעניינים ומגוונים.
תנאי שכר ייקבעו בהתאם לכישורי המועמד.
● נא לפנות בצירוף קורות חיים אל ת.ד. 42 רמת גן.

לעסק משגשג ומתפתח
דרוש
שותף פעיל
ההשקעה הדרושה:
מ-250.000 עד 500.000 ל"י
תשואה (רווחיות) גבוהה!
בא לפנות: ת.ד. 1696 ת"א,
עבור "שותף פעיל"
— סודיות מובטחת! —

למשרדנו בטבריה
דרושה
פקידה כללית
לתפקיד הכרוך בטיפול בקבלת קהל לקוחות וניהול המשרד
למועמדת המתאימה מובטחים תנאי שכר הולמים
מועמדות רציניות המוכנות ליום עבודה מלא, מתבקשות לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 4104 ירושלים.
סודיות מובטחת.

מכתשים באר-שבע
מפעלים כימיים בע"מ
דרושים
לאגף מחקר ופיתוח
* **טכנאי כימיה**
למעבדת ביקורת טיב
לעבודה במשמרות

לאגף הנדסה
* **טכנאי כימיה**
לתפקיד מעניין עם אתגר

הכישורים:
ותק של שלש שנים לפחות בתיכנון
וכן כושר דיווח בשפות עברית ואנגלית

תנאים טובים מובטחים
למועמדים המתאימים

סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם
למחלקת כח אדם, ת. ד. 60, באר-שבע

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
1. **מהנדס מכונות**
לפקוח על עבודות הקמה של מתקנים תעשייתיים כימיים.
הכישורים הדרושים: נסיון תעשייתי של שלוש שנים לפחות, ידיעת השפה העברית והאנגלית הכרחית.
2. **מהנדס חשמל**
לעבודה במערכות חשמל תעשייתיות (מתח גבוה — מתח נמוך) ומערכות בקרה.
הכישורים הדרושים: ידיעת השפות עברית ואנגלית, רצוי נסיון קודם בתעשיה.
3. **פקיד / מחסנאי**
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודת מחסנאות לצברת חלפים למכונות תעשייתיות ורישום תנועתם, ידיעה בשפה האנגלית.
4. **מכשירנים**
לעבודה במפעל תעשייתי כימי במערכות מכשירים פנאומטיות, אלקטרוניות וחשמליות.
הכישורים הדרושים: בוגרי בתי ספר מקצועיים.
5. **מכונאים ומסגרים**
לעבודות אחזקה במתקנים כימיים.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99, חיפה.

דרושה
לחברת יבוא
פקידה
השולטת בהתכתבות עברית
עם נסיון הדפסה באנגלית
לפנות טלפון 448545, 448021
בין 8.00—3.00.

דרושה
פקידה
בעלת ידע בהדפסה והתמצאות
בנהול קופה ופקידות כללית
שעות העבודה 8.00—1.00 ומ-3.00—6.00
*
לפנות אישית כל יום בין השעות
4—6 אחה"צ
"אגרון" בע"מ, דרך יפו—ת"א 43.

דרוש:
נער שליח
לדפוס אופסט
אמנים מאוחדים בע"מ
בתל-אביב
נא לפנות בשעות העבודה, אלנבי 111

דרושים/ות
מלפנים/ות
הדוברים/ות על בוריין! עברית + 2 מהשפות הבאות אנגלית, צרפתית, גרמנית, אידיש, ספרדית ערבית
בפרטים לפנות 252424

לחברת
"אלום-סלפם" בע"מ
דרוש
- תמחירן -
רצוי בעל נסיון בענף האלומיניום
מועמדים יפנו לטלפון 252424, תל-אביב.
לקביעת ראיון.
סודיות מובטחת

דרוש
קבלן שלד לבניה
מידית ברחובות
טל 254503

דרושים שרטטי-בנין
אדריכלות-קונסטרוקציות
למתאימים מובטחת עבודה
מגוונת המאפשרת קידום
יוזמנו לראיון מועמדים שיפנו בכתב עם ציון הכשרתם ונסיונם לת. ד. 22140 תל-אביב, בשביל מס' 250

למפעל בסביבת חיפה
דרוש
מהנדס יצור
לתפקיד של מנהל יצור
סודיות מובטחת
לפנות ת.ד. 4505 חיפה
(עבור מהנדס יצור)

TIMNA תמנע
למכרות נחושת
תמנע בע"מ
דרושים
* מכונאי דיזל וציוד מכני כבד
* חשמלאי רכב
* מסגרים רתכים.

מועמדים מתאימים יפנו לראיון, אישית, ביום ד', 22.3.72, בין השעות 0900—1300 בבוקר 1500—1800 אחה"צ,
למזכירות משרדי החברה בתל-אביב, הקריה רח' מ' (מול קול ישראל)
מצוידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצה"ל

ל-י. זלינגר ובניו בע"מ
אבן-יהודה
דרוש מפקח פרדסים
לאיזור חדרה
נסיון של 3 שנים לפחות בריכוז עבודה בפרדסים.
לפנות בכתב עם פרטים ל-י. זלינגר ובניו בע"מ, אבן-יהודה.

לחברה בירושלים
דרוש
מנהל ייצור
הכישורים הדרושים: עברית ואנגלית.
השכלה: הנדסאי יצור או מקבילה.
נסיון 5 שנים כמנהל יצור במפעל כימי או פרמצבטי. גיל עד 35
נא לפנות בציון קורות חיים ונסיון לת. ד. 7281 ירושלים עבור "מנהל ייצור"

בירושלים דרושה
מזכירה למנהל מפעל
יכולת לנהל באופן עצמאי עבודות מזכירות
הדפסה בעברית ואנגלית הכרחית
"דורים" תעשית רהיטים בע"מ
טל' 02-528281

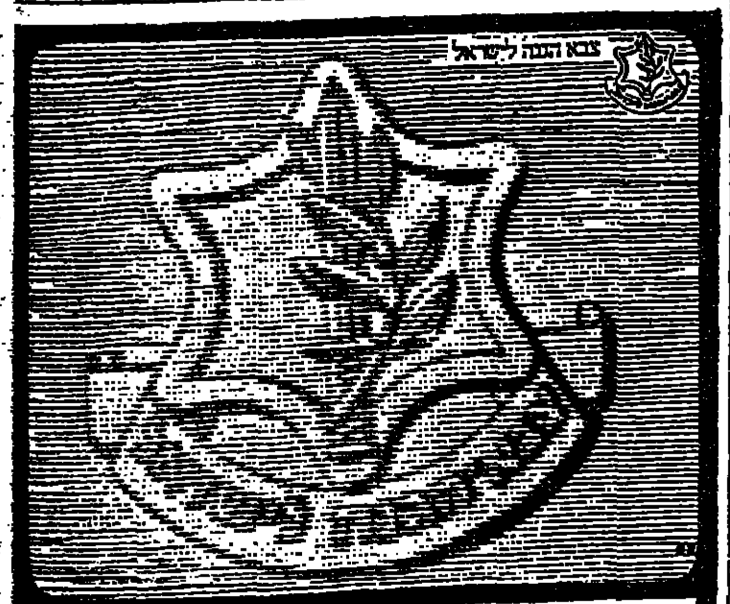

הצטרף
לשירות הקבע בצה"ל
לצה"ל דרושים מועמדים לשירות קבע במקצועות הבאים:
- נהגים לרכב מעל 4 טון
- אפסנאים ומחסנאים טכניים
- בעלי מקצועות פיקוד ומשמעת
- בעלי מקצועות מתכת מכל הסוגים
- מכונאי רכב וחשמלאי רכב
- בעלי מקצועות טכניים לחיל האויר
- חובשים ובעלי מקצועות רפואיים
- אחראים למטבח, וטבחים

מועמדים במקצועות הנ"ל יוכלו לשלוח את התלוש המצורף לדואר צבאי 2146 עבור "קבע"

גזור והכנס
אל: דואר צבאי 2146 צה"ל, עבור "קבע".
הנני מעונין להקרא לראיון על מנת לברר תנאי גיוסי לשירות "קבע".
מס' אישי ______ שם ______ גיל ______
כתובת ______
2

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
הסתיד: יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו 75 אגורות לשורה

למסירה סוכנות
להפצת עתון יומי גדול
בחדרה
המעונינים יפנו בכתב:
"סוכנות" ת.ד. 14090 תל־אביב

---

1. מהנדס בנין — קונסטרוקטור
2. שרטט/ת קונסטרוקציות

דרושים למשרד תכנון פרטי

לפנות: ד"ר אינג' א. הרמל, הבשן 4 ת"א
טל: 447848

אנו מחפשים
אדם לעבודה
בצפון הארץ
אשר:

ציין × אם אתה כזה

1. הוא איש מכירות טוב ☐
2. בעל נסיון מינהלי ☐
3. היה/עדיין אחראי ליחידת מכירות ☐
4. עם נסיון במכירות ביטוח חיים ☐
5. שולט היטב בשפה העברית ☐
6. בעל רעיונות (חלקם טובים, חלקם טובים פחות) ☐
7. בעל רשיון נהיגה ☐
8. מוכן לנסיעות בצפון הארץ ☐
9. מעונין לקבל את התמורה הכלאה עבור תרומתו, התמדה ונאמנות ☐

• • •

אם ענית על רוב השאלות בחיוב, שלח את השאלון בלווית תמצית תולדות חיים לת.ד. 1334 בתל־אביב עבור "מנהל מכירות".

ל"נהריה"
כפר שתופי להתיישבות הקלאית בע"מ
(נהריה אגודה חקלאית) רח' יצחק שדה 18, טל. 923771

דרוש
רכז משק־מזכיר פנים
המשכורת בהתאם לכשורים

מועמדים יפנו בכתב בצירוף תולדות חיים ל־ת.ד. 55 נהריה, למר ליאון.
סודיות מובטחת!

לבנק דרושים:
1. לסניף בירושלים (בסביבת כבר מלכי ישראל)
קופאי
גיל עד 35, נסיון לפחות 3 שנים.
2. לסניף הנ"ל
מפעיל מכונות נשיונל
3. לסניפו המרכזי בתל־אביב
פקיד צעיר
לאחר צבא.

לפנות בכתב יד, ת. ד. 1049, תל־אביב.

לחברה גדולה באזור תל־אביב
דרוש עוזר למנהל
מח' שרטוט וגרפיקה
(במחלקה של 30 עובדים)

● דרישות המשרה:
1. בוגר תיכון מקצועי.
2. בוגר קורס לשרטוט מכונות או גרפיקה.
3. בעל כשר ארגוני.

המשרה בעלת עצמאות ויוזמה, לאפשרות קידום מקצועי בתחומים מגוונים.
תנאי שכר יקבעו בהתאם לכישורי המועמד.
בא לפנות בצירוף קורות חיים לת. ד. 827 גבעתיים.
— סודיות מובטחת —

דרוש
עוזר למנהל חשבונות
בדרגה ג'—ד'
סנפיר
כלי שיט בע"מ
טלפון 726014
ת.ד. 10077 חיפה.

דרוש
מנהל מחלקה
לעולים חדשים
הכישורים הדרושים:
* ידיעת שפות עברית והאנגלית על בוריין. רצויה ידיעת שפות נוספות.
* נסיון קודם בטיפול בהזמנות מוצרי צריכה של עולים חדשים.
* ידע ונסיון בעבודה אדמיניסטרטיבית.

בא לפנות בצרוף תולדות חיים ופרוט נסיון קודם לת.ד. 7038 תל־אביב.
סודיות מובטחת!

למפעל דינאמי בענף המתכת באזור תל־אביב
דרוש
מהנדס
לפיתוח מוצרי צריכה ביתיים
התפקיד מעניין ותנאים טובים לאדם המתאים.
לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ונסיון לת.ד. 33157 ת"א עבור כס. 488.
סודיות מובטחת.

דרושים
בוגרי בי"ס מקצועי
אחרי צבא
לעבודה מעניינת
*
לפנות טלפונית או בכתב
ל"אי.טי.אם" בע"מ
ETM
ת.ד. 309, הרצליה ב'
טלפון: 938426

דרושים עובדים
לעבודה מעניינת בטבריה
לחברת הדר טבריה בע"מ דרושים עובדים
לצוות הבניה המתועשת.
מתאים במיוחד לבעלי חוש טכני מפותח.
עדיפות תנתן למשוחררי צה"ל עד גיל 25.
על המעונינים לפנות למשרד החברה בכבר רסקו טבריה.

לחברת וולקרו בע"מ
דרושה
● מזכירה בתבנית למנהל
בשפות עברית ואנגלית
שעות עבודה נוחות
בא לפנות למשרד ברח' בני משה 14 תל־אביב (ליד בית החייל) בין השעות 13.30—16.30 או בכתב.

הצעה
לנהול בר - מסעדה
מבקשים בזה הצעה לנהול בר מסעדה בבית ימאים החדש בחיפה.
המסבה חדש, מודרני ומשוכלל
יועדפו מועמדים בעלי מקצוע מבחות —
יכתנו תנאים נוחים והקלות למועמד המתאים.
הצעות תתקבלנה במשרדי "שרותי רווחה לימאים" דרך העצמאות 3 חיפה, עד לתאריך 30.3.1972

לרגל הרחבת פעולות החברה
דרושים לעבודה קבועה
1. הנדסאי בנין
2. טכנאי בנין
למועמדים המתאימים תנאים טובים.
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות המעונינים בעבודה קבועה יפנו בכתב יד בצרוף תולדות חיים.
סודיות מובטחת

"גן"
חב' קבלנית לבנין והשקעות בע"מ
[illegible]

משרד החקלאות — המרכז לשיתוף חקלאי בינלאומי
משרד החוץ — המחלקה לשיתוף בינלאומי

לפעולות הסיוע החקלאי בארצות מתפתחות
דרושים מועמדים
לתקופת שרות בחו"ל למנות שנתיים עם אפשרות הארכה
בידיעת התרבות אנגלית ו/או צרפתית.

משימה מס' 31/71 — מומחה להדרכה חקלאית
תאור המשימה:
עריכת ימי הדגמה בנושאים חקלאיים, הדרכת חקלאים מקומיים בנושאים — גדולי שדה, ירקות, עריכת ימי עיון למדריכים מקומיים, תכניות הדרכה שנתיות.
בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 8 שנים בגדולי שדה, ירקות הדרכה חקלאית. ידיעת המבנה והארגוני של המושב, כולל הנהלת חשבונות מושבית ומשאר, ידע בהשקיה, עריכת ימי הדגמה והכנון הדרכה.
כושר הבעה בכתב ובע"פ.
ידיעת השפה הצרפתית ו/או האנגלית.
בעל רשיון נהיגה.

*

משימה מס' 32/72 — מומחה לבקר
תאור המשימה:
נהול חוות בקר, עריכת נסיונות בהשבחת גזעים, פטום הבקר.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות ובביה, עם נסיון של 5 שנים בנושא בקר לבשר, או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בנושא בקר לבשר.
בעל ידע בגדול בקר לבשר, שטח מרעה והגדרה מלאכותית, כושר ארגון ונהול.
כושר הבעה בכתב ובע"פ.
הגשת דיווחים ועריכת סקרים.
ידיעת השפה האנגלית.
בעל רשיון נהיגה.

*

משימה מס' 33/71 — יועץ חקלאי
תאור המשימה:
ארגון והפעלת מערכת הדרכה איזורית, הפעלת צוות מדריכים בנושאי גדולי שדה.
יועץ להדרכה חקלאית ולנושא גדולי שדה.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בחקלאות, גדולי שדה והדרכה חקלאית או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בנושאי חקלאות, גדולי שדה והדרכה חקלאית.
בעל נסיון בהדרכה חקלאית, הפעלת קורסים, עריכת ימי עיון. ידע בגדולי שדה ותכנון חקלאי. כושר ביטוי בכתב ובע"פ.
כושר לנהל מו"מ עם מוסדות וארגונים חקלאיים מקומיים.
בעל רשיון נהיגה.
ידיעת השפה האנגלית.

*

משימה מס' 34/71 — מומחה ללול
תאור המשימה:
הדרכה בנהול לולים משפחתיים, כולל האספקים המקצועיים — נהול חשבונות, הזנה, רביה, מחלות.
הדרכה מעשית בלול, כולל בתי אמון לאפרוחים.
בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים במשק העופות, או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון מעשי של 10 שנים במשק העופות.
בעל נסיון בהכנת תכניות משקיות בענף הלול, הזנה, טפול ומחלות במשק העופות, בעל כושר הדרכה בנושא הלול, כולל אמון אפרוחים.
נסיון בהכשרת מדריכים חקלאיים בנושא זה.
כושר ביטוי בכתב ובע"פ.
כושר לנהל מו"מ ברמה גבוהה.
בעל רשיון נהיגה.
ידיעת השפה האנגלית.

*

משימה מס' 35/71 — מומחה לגדול בקר לבשר
תאור המשימה:
נהול הדרכה בנושא בקר לבשר, נהול הדרכה בנושא גדולי שדה וירקות, עריכת נסיונות ותצפיות בנושא גידולי שדה ירקות. בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון של 8 שנים בנושא בקר לבשר וגדולי שדה, או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 10 שנים בנושא הבקר לבשר וגדולי שדה.
ידע ונסיון בגדול בקר לבשר, טפוח המרעה, עריכת נסיונות ותצפיות בגדולי שדה וירקות, הדרכת חקלאים בנושאים אלה, הפעלת צוות מקומי, כושר ארגון ונהול מו"מ בכתב ובע"פ.
ידיעת השפה הצרפתית.
בעל רשיון נהיגה.

הערות:
1. שאלונים אישיים ופרטים נוספים בקשר לשכר, השכלה, נסיון וכו' ניתן להשיג במזכירות המרכז לפי הכתובת: רחובות, רח' הרצל (ליד פסי הרכבת) טל. 950—984 (03).
2. המועמדים יוזמנו בפני ועדות מקצועיות וועדת המלצה, אשר תפקידן להמליץ בפני הרשויות המוסמכות על המועמדים למשימות, על המועמדים ע"י הועדות האמורות, לעבור השתלמויות והכשרה מקצועית בכל הקשור לשליחות לרבות בענפי החקלאות המתאימים ובתחומים אחרים. הרשויות תבחרנה את המועמדים למשימות לפי המלצות ועדת המלצה. תוצאות ההשתלמויות וההכשרה שהמועמדים יעברו ונתונים נוספים. עם המועמדים שיבחרו יערכו חוזים.
3. המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 28.3.1972.

דרוש בדחיפות
מורה ממלא מקום לערבית
המועמדים יפנו בכתב לבית הספר העל־יסודי השש שנתי ע"ש חיים גרינברג קרית טבעון או טלפונית 04־931575 או טלפון אישי של המנהל 04־931456.

למפעל אריגה ותיק בת"א
דרוש אומן אריגה
או
מהנדס טכסטיל צעיר
עם נסיון של 5 שנים לפחות.
תנאים לפי הסכם — סודיות מובטחת.
לפנות בצרוף תולדות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 1334 ת"א, למס' ד/19475.

מכון הנרייטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
רח' קולומביה 9, קרית מנחם, ירושלים
מחפש עורך
ל"בעד ונגד"
דו־ירחון לבירור בעיות חברה ומדינה

הכישורים הדרושים:
כושר כתיבה, נסיון חינוכי והתמצאות בבעיות חברה ונוער, רצוי נסיון קודם בעריכה והוראה.

פרטים אישיים, תולדות חיים, נסיון קודם והמלצות בכתב יד, נא לשלוח לכתובת לעיל עד 28.3.72.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה לעלית ילדים והנוער

למחלקה לעלית ילדים ונוער
דרושים
שליחים במפורט
משרה מס. 1: שלית עלית־הנוער בארגנטינה ובארצות הסמוכות.
משרה מס. 2: שלית עלית־הנוער בברזיל.

תאור התפקידים:
1. הפצת הרעיון של "עלית הנוער" בכל הקהילות היהודיות במרחבי אמריקה הדרומית.
2. קשר עם הקהילות היהודיות ועסקניה, אירגונים יהודיים — צבוריים ופעליים, שליחי הסוכנות היהודית — למען עידוד העליה של נוער ללא ליווי הוריהם.
3. קשר עם התנועות היהודיות בארצות אלה.
4. קשר עם בתי"ס המטפלים במועמדים לעליה.
5. מו"מ עם הורים המוכנים להעלות את ילדיהם ארצה.
6. ראיון חניכים המועמדים לעליה, כולל: בדיקת תעודות, מתן מבחן הישגים, קבלת דו"חות פסיכולוגים וכו'.

דרישות המשרה:
— רצויה השכלה אקדמית בעבודה סוציאלית או בחינוך.
— נסיון של לפחות 10 שנים בעבודה עם עולים, בעבודה חנוכית ו/או בעבודה סוציאלית.
— ידיעת השפה העברית וכושר הבעה בע"פ ובכתב.
— רצויה ידיעת יידיש.
— כושר ארגון וכושר לנהל מו"מ.
למשרה מספר 1: ידיעת השפה הספרדית.
למשרה מספר 2: ידיעת השפה הפורטוגזית.
הדירוג במשרה: ט"ו בדרוג האחיד, או דרגה מקבילה בדרוג האקדמאים

— על המעוניינים לפנות אל: עלית הנוער ת.ד. 92 ירושלים, ולציין על המעטפה — "הצעת שליחות".

למשרדנו בבאר־שבע
דרושה
פקידה כללית
לתפקיד הכרוך בטיפול בקבלת קהל לקוחות
וניהול המשרד
למועמדת מתאימה מובטחים תנאי שכר הולמים.
מועמדות רציניות המוכנות ליום עבודה מלא, מתבקשות לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 4104 ירושלים.
סודיות מובטחת.

קורס מתקדם לעיבוד שבבי
חייל משוחרר צעיר
המעונין להשתלב במפעל רציני
ISCAR
הצטרף לקורס לעיבוד שבבי מתקדם
בשיתוף עם משרד העבודה
משך הקורס 9 חדשים
במשך תקופת הקורס יקבל המשתתף
מענק והוצאות נסיעה

בדבר פרטים נא לפנות ללשכת העבודה נהריה/עכו או ל"ישקר" בע"מ, ת. ד. 34, נהריה, טל. 924242(04) אל דב לופט, מרכז ההדרכה

דרושים

1. כתבנית אנגלית עברית
להדפסות לטלקס ופקידות
נסיון קודם הכרחי
2. פקיד משלוחים מנוסה
SHIPPING CLERK
למחלקת היבוא

נא להתקשר טלפונית ל־37951
בין השעות 10.00—13.00.

למכללה הטכנולוגית
של אורט בנתניה
דרושים מורים
במקצועות:
1) עברית, תנ"ך
2) מתימטיקה
3) פיסיקה
4) כימיה

כמו כן **דרושים**
מהנדסים במקצועות:
1) חשמל
2) אלקטרוניקה
3) מכונות

מועמדים בעלי כשורים מתאימים יפנו בכתב־יד למנהל המכללה ויציינו דרגה השכלתם ומשך נסיונם בהוראה.
נתניה — אזור התעשיה, טלפון: 053—23744

"אל־מו" בע"מ
דרוש
מנהל מחסן
למוצרי סריגה
עדיף עם נסיון קודם באותו ענף
רחוב בצלאל 5, רסקו ב', חולון
טלפון 841822

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
מפעילים
למתקנים כימיים המוקמים במפעל.
העבודה מעניינת ומהווה אתגר למועמדים המתאימים. אפשרויות קידום טובות.
הכישורים הדרושים:
השכלה של 10—8 כתות. רקע טכני רצוי.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 99, חיפה.

מוסד המבצע עבודות הנדסה אזרחית
מחפש
הנדסאי או טכנאי בנין
לפיקוח וניהול בהיקף רחב.
הדרגה תקבע בהתאם לנתוני המועמד שליטה בשפה העברית הכרחית.
● בקשות בצירוף תולדות חיים ופירוט נסיון קודם יש להפנות לת.ד. 14036 ת"א.

ל"דלק" חברת הדלק הישראלת בע"מ
למשרד בתל־אביב
דרושה
כתבנית מנוסה
למכונת נשיונל 32
ל־4 עד 5 שעות ביום, משעה 15.00 בימים מ"א עד ה' (וצד בכלל)
בהצעות נא לפנות ל"דלק" בע"מ
ת.ד. 1381 תל־אביב

אביק בע"מ
תעשיות כימיות ופרמצבטיות

אנו מציעים את המשרות הבאות:
1. מנהל אחזקה במפעלנו ברמת־גן;
הכישורים הדרושים:
בוגר בי"ס טכני מוכר ובעל תעודת טכנאי מוסמך;
לפחות 5 שנים נסיון בניהול צוות אחזקה, רצוי במפעל כימי.
2. הנדסאי־כימיה לעבודה במתקן נסיוני (Pilot Plant)
בעל תעודה של הנדסאי ובעל נסיון של מספר שנים במקצוע.
3. כתבנית באנגלית למחלקת היצוא;
רצוי שפת האם אנגלית, נסיון בהדפסת מכתבים מסחריים.
4. פקיד/פקידה למח' יבוא, רצוי בעל השכלה תיכונית לפחות, עם נסיון בסוגי בעניני יבוא וכספים; ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
5. רתך־מסגר בעל נסיון לעבודת אחזקה במפעלנו בנתניה.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב למנהל המנגנון, ת.ד. 2077, רמת־גן, תוך ציון קורות חיים, השכלה ונסיון.
סודיות מובטחת

למפעל פרטי בחדרה
דרוש
חרט מנוסה
לעבודות מדוייקות בחלקי מנועים
לפנות "סבקל" ת. ד. 142 חדרה
טלפון 24591—063

לאחים גולדשטיין
חברה לשכון ופיתוח בע"מ
דרושים
1. מנהל עבודה באזור ת"א
2. טכנאי בנין

נא לפנות בכל יום אחה"צ בין השעות 4.30 עד 6 לאחים גולדשטיין, רח' הרצל 75, רמת־גן, טלפון 725157 אל מר מרדכי ברש.

מהנדס מכונות
בעל נסיון רציני בתכנון ואחזקה, דרוש למפעל פרטי ותיק ומבוסס בסביבת תל־אביב.
משכורת טובה מובטחת.
נא לפנות בכתב עם פירוט תולדות חיים ונסיון קודם לת. ד. 11010 תל־אביב, עבור "תעשיה".

הכפר הירוק ע"ש לוי אשכול — מחנה קיץ
למחנה קיץ לנוער דובר אנגלית בחדשים יולי—אוגוסט 1972
דרושים:
1. מדריכים חברתיים (רצויים מנגנים באקורדיון, מדריכי ספורט ומלאכת יד).
2. אחות מוסמכת
3. מזכירה—כתבנית (עברית ואנגלית).
העובדים יחויבו לגור במקום בתקופת עבודתם.
לפנות בכתב:
הנהלת מחנה הקיץ, הכפר הירוק 60974.

למפעל תעשייתי בירושלים
דרושה
מזכירה כללית
הכישורים הדרושים:
1. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין וכתיבה במכונה ב־2 השפות.
2. ידיעה בהפעלת טלפרינטר
3. נסיון בניהול מזכירות

נא לפנות בכתב לת.ד. 3555, ירושלים בציון קורות חיים ונסיון קודם.
סודיות מובטחת.

שלמים סטרוסקי בע"מ
דרושים
* **עובה,**
בריטוס צבע. לעבודות דקורטיביות.
* **נערים**
לפני צבא, ללימוד מקצוע — דפוס רשת (משי).
* **גרפיקאית**

לפנות "סטרוסקי", רח' הבנין 3, אזור התעשיה חולון, טל: 855682.

בנק בעל רשת סניפים זקוק לעבודה רצופה בתל־אביב ו/או רמת־גן
ל:
1. אחראי למחלקת מטבע חוץ
דרוש נסיון בנקאי בשטח הנ"ל וידיעה טובה באנגלית.
2. א. פקיד למחלקת הייבוא
ב. פקיד למחלקת ניירות ערך.
לשני התפקידים הנ"ל דרושה השכלה תיכונית וידיעה בסיסית בשפה האנגלית.
3. פקיד להנהלת חשבונות
דרושה השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.
4. עוזר למבקר פנימי
רצויה השכלה אקדמאית או אקדמאית חלקית בכטח מקורב.

*

פניות מפורטות בכתב יד בציון השכלה, נסיון וגיל וציון התפקיד המבוקש לת.ד. 29569 ת"א.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול · 55 אגורות לשורה / יום ו 75 אגורות לשורה

למפעל תעשייתי בינוני

דרוש מנהל ייצור

בעל התפקיד יהיה מוסמך בתפקידו והאחראי לכל האספקטים של ניהול הייצור, כולל אירגון צוותים, קביעת נהלי עבודה, הכנסת שיפורים ושינויים בתהליך הייצור, קיום מגע שוטף עם מנהל העבודה ומנהלי המחלקות, עם עובדי המפעל וועד העובדים ועם לקוחות.

התפקיד כולל גם אחריות להכנת תקציב שנתי לפי נתוני מכירות ולביצוע העבודה במסגרת התקציב.

בעל התפקיד יהיה כפוף למנהלה.

רצויים השכלה אקדמאית בהנדסת ייצור ונסיון בתפקיד ניהולי במפעל ובמגע עם חבר עובדי ייצור. יוזמה ויכולת לבצע תכניות באופן עצמאי הכרחיים.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב תוך ציון כל פרטיהם המתאימים לדעתם אל מס' 11 ת.ד. 14090 תל־אביב, עבור מנהל ייצור.

לחברה לייצוא

דרוש

עוזר לתקציבים

בעל השכלה אקדמאית בכלכלה או בכלכלה חקלאית. רצוי נסיון קודם בעבודה.

ידיעת השפה האנגלית — הכרחית.
הדרגה: ג'—ד' דרוג אקדמאים או מהנדסים.

נא לפנות בכתב אל ת.ד. 7163 תל־אביב.

דרוש טכנאי ייצור

בגיל 25—35 בעל ידע ונסיון בהלבשה ותפירת חליפות [illegible]

לפנות „לרטקס בע״מ", אזור התעשיה בת־ים בכניסה לקרית־באבוב, טלפון 867501

לחברה תעשייתית
במפרץ חיפה

דרוש

מסגר

סוג א' א'

בעל נסיון באחזקת מכונות תעשייתיות

תנאים טובים לאדם המתאים.

בפרטים נא לפנות לת.ד. 1509 חיפה.

עץ הזית

האגף לתכנון ובניית ציוד ומערכות בתעשית המזון

דרושים:

1. שרטטי מכונות — עם נסיון של שנתיים לפחות בשרטוט מכונות (עדיף בשרטוט ציוד בתעשיה כימית).
2. טכנאי מכונות — עם נסיון של שנתיים לפחות בשרטוט ותכנון ציוד ומערכות בתעשיה הכימית.

על המעונינים לפנות בכתב לפי הכתבת ביח"ר „עץ הזית" (H.L.S.) אגף לתכנון ת.ד. 193 פתח־תקוה.
סודיות מובטחת

למעבדת שרות בנושא קשר וניווט

דרוש

טכנאי אלקטרוניקה

הכישורים הדרושים:

* בוגר בית ספר מקצועי 4 שנתי
* נסיון רב בתיקון והחזקת ציוד קשר V.H.F. U.H.F. (רצוי נסיון גם בניווט)

עדיף מועמד מאזור הרצליה.

לפנות טלפונית 55010, לתאום פגישה.

דרושים
מהנדסי
תעשיה וניהול

1. לתכנון מערכי מינהל תעשייתי ומערכות מידע והפעלתם.
2. להשתתפות בתכנון ובקרה של יחידות ייצור ושרותים הנדסיים. התפקידים מוצעים: —
   * ביחידה מרכזית לתכנון ואינטגרציה.
   * ביחידות הייצור והשרותים ההנדסיים לצורכי הקמה, הפעלה וניהול.

רצוי בעלי ניסיון בעבוד נתונים ממוכן בנושאים של רכש, תחזוקה מתוכננת, תכנון ופקוח הייצור, מלאי, כח־אדם.

נא לפנות לת.ד. 9757 עבור 60/05 חיפה, בצרוף קורות חיים ופרוט ניסיון בעבודה.

דרוש באופן דחוף

מורה נהיגה למשאית

לעבודה קבועה בטבריה
תנאים טובים ומיוחדים

לפנות בית ספר גולן רח' אילת טל. 067-20678

הנדסת התפלה לישראל (תהליך זרחין) בע"מ

דרושים

1. הנדסאי מכונות — לעבודה במחי תכנון. הנסיון הנדרש 3 שנים לפחות
2. חניכה — לעבודה [illegible]
3. מסגרים - רתכים
4. עובדים בלתי מקצועיים

לפנות בכתב לת.ד. 18041 ת"א או טלפונית: 411332

למשרד עורכי דין בתל־אביב

דרוש

עורך דין

למשרה חלקית או שלמה

הכישורים הנדרשים:
נסיון של שנתיים לפחות במשפט האזרחי רצוי בשטח המסחרי ושליטה באנגלית.

נא לפנות לת.ד. 695 חיפה או ת.ד. 2588 ת"א.

דרוש/ה
טכנאי/ת
יצור

עם נסיון בקביעת שכר עידוד
(עדיף/ה עם נסיון בשטח ההלבשה)

●

נא לפנות לביח"ר
ג'רקולי
טל. 32411, 36962
תנאים מצוינים למועמד המתאים

ברקי פטה המפריס (ישראל בע"מ)

מעבדות ואולפנים לפיתוח סרטים גבעתיים

דרושים:

1. **מפתחי סרטים** (נסיון קודם לא הכרחי).
2. **עובדי מחלקת הדפסה** (נסיון קודם לא הכרחי).
3. **עובדת למחלקת קבלת ומשלוח סחורות** (נסיון קודם לא הכרחי).
4. **עוזר מחסנאי -** רצויה ידיעה בחלקי חילוף.

נא לפנות טלפונית לקביעת ראיון בין השעות: 8.00—16.00 למספרים: 722111, 722112, 724193, או בכתב:
ברקי פטה המפריס (ישראל בע"מ)
רח' ויצמן 65, גבעתיים.

המועצה האזורית מרחבים ד.נ. הנגב

מכרז

לקונסרבטוריון דרושים

א. **מנצח ומנהל מוסיקלי**
בעל הכישורים הבאים:
1. נסיון בניצוח ובכתיבת עיבודים קלים
2. אירגון והפעלה של צוות מדריכים.
3. גישה פדגוגית לנסיון בעבודה עם תלמידים.
4. ידיעה והבנה בכלי הנגינה ובעיקר בכלי הנשיפה.

ב. **מדריכים מעולים לכלי נגינה**
בעלי ידע בנגינה ובהדרכה של לפחות אחד מסוגי הכלים הבאים: כלי נשיפה — מתכת, כלי נשיפה — עץ, כלי פריטה וכן פסנתר וחלליות.

ג. **מנצח מקהלות**

תנאים טובים ביותר למתאימים.

פרטי המכרז ישלחו לפונים לפי הכתובת של המועצה עד ה־31.3.72 עבור „קונסרבטוריון".

חביב שרבף — יו"ר המועצה

„מידה" - מיכשור מדעי בע"מ

דרושים

1. **מהנדסי אלקטרוניקה**
עם נסיון של שנתיים לפחות במערכות מיקרוגל רחבי סרט.
2. **מהנדסי אלקטרוניקה**
עם נסיון של שנתיים לפחות בפיתוח מעגלים סיפרתיים ואנלוגיים.
3. **טכנאי אלקטרוניקה בכירים**
עם נסיון בפיתוח מערכות מיקרוגל.
4. **טכנאי אלקטרוניקה**
בעלי נסיון בפיתוח מעגלים סיפרתיים ואנלוגיים.
5. **טכנאי מכונות**
בעלי נסיון בעבודות פיתוח של מערכות מיכניות. כושר תכנון עצמאי. רצוי נסיון בייזוד.
6. **מחסנאי**
עם נסיון בארגון וניהול מחסן רכיבים אלקטרוניים.
7. **קניין**
עם נסיון ברכש ציוד אלקטרוני בארץ ובחו"ל, וניהול משא ומתן עם ספקים.

המעוניינים יפנו בכתב לחברת „מידה", רחוב צבי 5 רמת־גן, או טלפונית 720263, 722820.
סודיות מובטחת

דרוש

צעיר יוצא צבא

בעל רכב ויודע באנגלית

כעוזר למחסנאי

במחסן חלקי חשמל ואלקטרוניקה

לפנות בכתב ת.ד. 7082 תל־אביב

עירית הרצליה

מכרז מס' 4/73

עירית הרצליה מכריזה בזה על משרה פנויה באגף מהנדס העיר

תאור המשרה: סגן מהנדס העיר והאחראי על עבודות צבוריות.

תאור תפקיד: יזום, הכנה ופקוח תכניות לנושאי ניקוז הדרכים ותאום בנושאי הנחת רשתות ביוב ומים. הכוונת צוות עובדים בנושאים הנ"ל. פקוח על ביצוע עבודות בנושאים הנ"ל. עריכת מכרזים ובדיקת חשבונות בנושאים הנ"ל.

דרישות התפקיד: השכלה אקדמית בהנדסה אזרחית ונסיון של 5 שנים לפחות בנושאי הנדסה ועבודות צבוריות. הכרת החומרים והציוד שבשימוש בעבודות הנ"ל והכרת מחירי העבודה והחמרים. כושר לנהל צוות עובדים. כושר לנהל מו"מ עם קבלנים.

הדרגה: תקבע בהתאם לכישוריו של המועמד.

תנאי השרות: משרה קבועה או ע"פ חוזה מיוחד, בהתאם להסכם בין שני הצדדים.

את ההצעות למשרה הנ"ל, יש להגיש במעטפה סגורה ב־2 עותקים למזכיר העיר בצירוף קורות חיים והמלצות לא יאוחר מיום 31.3.72 שעה 12.00.

יוסף נבו ראש העיריה

עבודה זמנית בחו"ל

לעבודה ברחבי העולם לתקופה של 6-10 חדשים נדרשים

* יוצאי יחידות קרביות
* בעלי כושר גופני מעולה.
* בעלי תושיה.
* ידיעה בסיסית באנגלית.

● מעונינים מתבקשים לפנות אישית בימים א'—ב', 19—20 מרס 72, לרח' אבן גבירול 10, חדר 102, בין השעות 10.00—19.00 ולהביא עמם פנקס מלואים.

למוסד ממלכתי בתל־אביב

דרושות

* **פקידות מתחילות**
לעבודות תיקיון ופקידות כלליות.

* **כתבניות**
ובלי נסיון.

העבודה במשרה מלאה בשעות 08.00—16.00

באות בחשבון נשים עד גיל 45

מעוניינות מתבקשות לפנות לת. ד. 17021 תל־אביב בצירוף פרטים אישיים מלאים

לעבודה בתל־אביב

דרושים נהגים

בעלי רשיון סוג ב' או ג'

משוחררי צה"ל בעלי בריאות תקינה באים בחשבון גם נהגים מתחילים

מעוניינים מתבקשים לפנות לת. ד. 17224 תל־אביב בצרוף פרטים אישיים

בירושלים

דרושים מחלקים

בעלי קטנוע או רכב

לחלוקת עתונים בשעות הבוקר המוקדמות לפנות טלפון 234687, ירושלים

דחוף

דרושים לכל רחבי הארץ:

1. מראיינים מראיינות
לעבודה במחקרי דעת קהל וסקרי שוק.
2. סוכני מכירה — אין הכרח בנסיון קודם.

לפנות לחב' „המראיינת" בע"מ, רח' חרות 38 רמת־גן, טל' 734923 אחה"צ 734872, או לכתוב לת.ד. 2682 רמת־גן.

למפעל מתפתח
באזור חדרה

דרוש:

מבקר איכות מכני

דרישות התפקיד: בקורת מוצרי מתכת התאמתם לשרטוטים ומפרטים תוך שמוש במכשירי מדידה מודרניים. רצוי בעל רשיון נהיגה.

כישורים דרושים: טכנאי מכונות בוגר קורס למבקרי איכות או בוגר בי"ס מקצועי במגמת מתכת. בעל נסיון מעשי בבקורת איכות.

● המעונינים יפנו תוך פרוט תולדות חיים השכלה ונסיון מקצועי לת.ד. 339 חדרה, ויציינו את המשרה המבוקשת.

סודיות מובטחת

לחברת הלנה רובינשטיין

דרוש

EXPORT ADMINISTRATOR

השולט בשפה האנגלית ובעל נסיון בניהול יצוא

(מקום העבודה במשרדנו במגדל העמק)

*

מעונינים ובעלי כישורים מתאימים, יפנו בכתב יד באנגלית לת. ד. 1 מגדל העמק, בציון נסיון קודם ותנאים מבוקשים.

למפעל תרכובות ברום בע"מ בבאר־שבע

דרושים

1) מסגרים מעולים — לעבודה במחלקת אחזקה, בעלי ידע בעבודות רתוך וצנרת.
2) טכנאי מכונות — לעבודה במח' אחזקה רצוי עם נסיון קודם של שנתיים.
3) טכנאי כימיה — צעירים, אחרי שרות צבאי, לעבודה במתקן ייצור (במשמרות).

תנאים טובים יינתנו למועמדים המתאימים.

נא לפנות בכתב למח' כח־אדם, ת.ד. 180 באר־שבע.

סודיות מובטחת.

מעוניין בתוספת שכר רצינית?

אם אתה בעל רכב וערבויות מתאימות ועוסק בהפצה לחנויות מכלת,

אנו מוכנים למסור לך להפצה באזור תל־אביב, יפו, חולון ובת־ים

מוצר מכלת ידוע

נא לפנות לת.ד. 729 תל־אביב, עבור מס' 143

לחברה תעשייתית/שווקית גדולה בענף המזון

דרוש

* מנהל חשבונות

לתפקיד

מנהל מחלקת חייבים וגביה

הכישורים הדרושים:
* ידע ונסיון בהנה"ח, בניהול מעקב יתרות והתאמתן.
* כושר ייצוגי בפורים עם לקוחות מרכזיים.
* כושר ניהול מחלקה של פ"ט עובדים.
* רצוי נסיון בעבודה בתאום עם ציוד ממוכן.

נא לפנות בציון קורות חיים מלאים, נסיון קודם, השכלה, משכורת מבוקשת והמלצות, לת. ד. 2897, תל־אביב, עבור "מנהל מחלקת חייבים".

— סודיות מובטחת —

אלקטרונו

דרוש טכנאי ייצור — מודד זמנים אחראי להנהגת נורמות במפעל
יועדפו בעלי נסיון. אפשרויות קידום טובות.
נא לפנות טל. 961179 או אישית למפעל, רמלה, אזור התעשיה.

דרוש

מסגר אחזקה

רצוי למכונות טקסטיל

לפנות בכתב ת"ד 1385 תל־אביב
או במקום
מפעלי ישראל לחבלים בע"מ
רח' המודיעין 1, רמת־גן
בין השעות 8—12 לפנה"צ.

לביח"ר למזון בסביבת ת"א

דרושה

פקידה

למדור תשלומי שכר

רצוי עם ידיעה בהכנת נתוני השכר לאיי.בי.אם.

לפנות בכתב לת.ד. 19 רמת־גן.

לחברת בניה גדולה
בסביבות תל אביב

דרושים

* חשמלאי אחזקה
* מסגרים

*

לפרטים נא לפנות טל. 757191/3, בין השעות 09.00-16.00

המשמר שרות לבטוח

מחפש

מנהל חשבונות

הכישורים הדרושים:
מספר שנות נסיון, חוץ מידיעת השפה העברית — שפה לועזית (אנגלית, גרמנית או צרפתית).

שעות העבודה 8.00—15.00.

להתקשר בין השעות 12.00 עד 14.00 לטלפון 622421 ת"א שלוחה 11.

סוכן

סוחר רציני ומנוסה מלונדון
המבקר עתה בתל־אביב, בעל קשרים נרחבים
מעונין ליצג באנגליה ביח"ר ישראלי שלהפצת מוצריו סיכויים טובים ביד סוכן מוכשר.

נא להתקשר בטלפון 265349 ת"א בשעות 8.30 — 10.30 בבוקר.

ליחידה דינמית ורבת אתגרים

דרוש

ראש צוות מכ"ם

* מהמועמד נדרשת ידיעה ונסיון בטכניקות מכ"ם מתקדמות.
* יהיה עליו לעבור השתלמויות בחו"ל.
* ישתתף בפיקוח ובמבחני קבלה והתקנה של ציוד.

● פניות בצרוף תולדות חיים ישלחו לת.ד. 7057 תל־אביב, עבור ש.ו.

למפעל מתכת מתפתח

דרוש

מסגר/מכונאי אחזקה

עדיפות לבעלי ידע בחשמל או אלקטרוניקה

דרישות התפקיד:
1) אחזקה וטיפול שוטף במכונות ובציוד המפעל.
2) איתור תקלות ותיקונים בעת הצורך.
3) בנית מתקנים ומכשירים הדרושים לתהליך הייצור.

רשיון נהיגה רצוי

מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 7406 ירושלים 91 070, ולציין נסיון קודם ודרישות [illegible]

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

למועד ציבורי דרוש
מפעיל מחשב
OS/DOS 360/40
הדרגה בהתאם לכישורי המועמד.
● בעלי נסיון והשכלה תיכונית יפנו ישירות לת. ד. 270, חולון.
סודיות מובטחת.

אליהו חברה לבטוחי חיים בע"מ
דרושה
בחורה רצינית
בעל גיל 18
(רצויה נטיה למתמטיקה).
אין צורך בנסיון קודם.
נא לפנות בכתב יד בלבד בצרוף תולדות חיים לת. ד. 697 תל אביב „עבור בטוח חיים 31".

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרה הבאה הפנויה במרכז המחשבים
מתכנת מערכות.
לעבודה באחת המערכות הגדולות והמתקדמות בארץ (I.B.M. 370/165)
תאור התפקידים:
1. פתוח ואחזקה של מערכת התכנה במחשב I.B.M. 370/165
2. פתוח ואחזקה של מערכות שתוף זמנים (Time sharing) מתקדמות כמו APL, TSO ועוד.
3. פתוח מערכת השבונאות למעקב ודווח על פעולות המערכת.
הכשירויות הדרושות:
1. השכלה אקדמאית.
2. 4 שנות נסיון בתכנות, מהן לפחות שנתיים ב־Os/360
3. ידיעה שוטפת בשפה ה־ Assembler
רצוי:
1. ידיעת שפה עלית (BB/I FORTRAN)
2. עבודה קודמת עם מסופים (Terminals)
למועמד המתאים יינתנו תנאים טובים וכן אפשרויות התקדמות בעבודה ובלימודים לקראת תארים גבוהים.
המועמדים מתאימים הענים לדרישות יפנו בכתב לאגף כח אדם בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום 24.3.72 בציון מס' המשרה.

למפעל תעשייתי בסביבת ת"א
דרושים:
*** מסגר מכני**
*** משחזן**
*** רתך**
בעלי הכשרה מתאימה יפנו לנציג המפעל במקומות המפורטים מטה:

תל אביב	היחידה להכוונת החייל אבן גבירול 10	ג' ה'	1000—900
תל אביב	לשכת מודיעין לתעסוקה החכונה, פרישמן 42	ג' ה'	בין השעות 2 עד 6 אחה"צ
רמת גן	שרות התעסוקה ארלוזורוב 14	ב' ד'	בין השעות 2 עד 6 אחה"צ

RECHERCHONS,
dans le cadre d'une étude du maché et du développement d'un programme de traductions en langue français
traducteurs - traductrices
de l'Italien en Français.
Les qualifications les plus hautes sont souhaitées, notamment dans les disciplines suivantes :
SCIENCES ET TECHNIQUES DIVERSES, LITTÉRATURE, ARTS, HISTOIRE — GÉOGRAPHIE.
Les candidats sont priés d'adresser leur réponse avec C. V. et titres à : Boite Postale 7145, Jérusalem.

מוטורולה ישראל בע"מ
דרוש
תכניתן בכיר
לאגף אלקטרוניקה והנדסה (H.P.)
התפקיד כולל: אחריות על פרוייקטים; ניתוח מפורט; תיכנון וביצוע של תכניות; יישום של זמן ממשי (REAL TIME) הכוונת מהנדסי תיכנון ואוריינטציה על תוכנה (SOFTWARE).
הכישורים הדרושים: נסיון של 3 שנים לפחות בתיכנות כללי. שנה נסיון בתיכנות זמן ממשי. ידיעת השפות פורטרן ראסמבלר. רצוי נסיון קודם בעבודה עם מחשבים קטנים. עדיף אקדמאי.
מועמדים יפנו בכתב, תוך פרוט קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח־אדם, ת.ד. 25016, תל־אביב.
סודיות מובטחת

הדיראן
דרוש
טכנאי קרור
בוגר בי"ס „אורט" קרור
נסיון בתקון מקררים והחלפת חלקי חלוף
נא להתקשר טלפונית 265151 לקביעת פגישה
סודיות מובטחת

ביח"ר ויטמן
דרוש
מכונאי אחזקה
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות טלפון 844166
סודיות מובטחת

לעבודות פתוח ואחזקה של מכשור אלקטרוני
דרושים
טכנאי אלקטרוניקה
בעלי ותק של 3 שנים לפחות.
פניות בכתב בציון קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המקצועי יש להפנות לת.ד. 4486, חיפה
— סודיות מובטחת —

דרוש פועל דפוס מנוסה
ל־½ גליון
ל־½ אידלברג
תנאים טובים.
טל. 827480
משעה 8—10 בבוקר.

בית־הספר החקלאי מקוה־ישראל
דרושה אחות
במשרה מלאה.
בגורים במקום.
לפנות מיד להנהלה.
טלפון 842050—03.

דרוש בחיפה
מנהל חשבונות
סוג ד'/ג' (הנהלת חשבונות) לשותפות; בעל יכולת עצמאית בעבודה לעבודות הנהלת חשבונות במשרד רואה חשבון.
לפנות ת.ד. 4692 חיפה

תוצרת מעודה מעוניינת בעבודות קונפקציה בבית למבכסיים (עריפות) זינגר ואוברדוק
בהצעות רציניות לפנות ת.ד. 167 אשדוד, טל. 055/25566 (לא בשבת).

דרושה
מעפילה מנוסה למכונה להנהלת חשבונות או. דו.איקס.
„המה גרוזי" לוינסקי 74 ת"א, טלפון 827895

לנגרית הבנין של האחים גולדשטיין
דרושים
נגרים מכל הסוגים
נא לפנות לטל. 742079 לחיים או לאליעזר

מוסד הטכניון למחקר ופתוח
מודיע על המשרה הפנויה הבאה במעבדה להידרודינמיקה והנדסה הידרולית: —
מהנדס בכיר
לנסויים בשטח הנדסה ימית
(התת הידרה מבנה)
הכשירויות הדרושות:
בוגר הפקולטה להנדסה אזרחית או חקלאית.
בעל נסיון בהידרוטכניקה.
רצוי נסיון מעבדתי עם התבצאות במכשור.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המינגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הבכב, קרית הטכניון חיפה עד יום ו' 24 במרץ 1972 בציון מס' המכרז 38/72.

למפעל כימי פרטי במפרץ חיפה
דרוש מפעיל
תנאים טובים.
לפנות לת. ד. 1833, חיפה.

לחברה הדרומית לשיווק בע"מ
דרושה
פקידה
הכישורים הדרושים:
✱ שליטה בשפות עברית ואנגלית כולל הדפסה בשתי השפות
✱ ידיעת ניסוח מכתבים בשפה האנגלית באופן עצמאי
✱ רצוי נסיון קודם בשטח היבוא
הבצעו־ות התבקשנה לטלפון 31161, 37505 לקביעת ראיון.

למכרות נחושת תמנע בע"מ
דרושים
שרברבים
נגרים
צבעים
מועמדים מתאימים יפנו לראיון אישי במשרדי החברה בתל־אביב הקריה, רחוב ס' (מול קול ישראל), כשהם מצויידים בפנקס מלואים ותעודת שחרור מצ.ה.ל.
מועמדים רווקים שיבחרו ידרשו להתיישב באילת ועזרה בדיור תינתן.

למוסד ממלכתי בחיפה דרוש
מנהל חשבונות
הכישורים הדרושים:
א. בעל תעודה של סוג 2 לפחות בהנהלת חשבונות.
ב. נסיון של שנתיים לפחות בעבודה מעשית.
● המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 1993, חיפה.

למוסד ממלכתי בחיפה דרושים
*** כלכלן**
*** סוציולוג**
הכישורים הדרושים:
יועדף מועמד שהינו בוגר שתי המגמות — כלכלה וסוציולוגיה
א. השכלה אקדמאית במגמות הנ"ל (B.A. לפחות)
ב. נסיון של 3 שנים לפחות בעבודה מעשית באחד התחומים הנ"ל
ג. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
● המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 1993, חיפה.

שימי לבי!
באם יש לך השכלה תיכונית באם את מוכנה לתקופת הכשרה של שנה בזמנך הפנוי.
תוכלי להרויח יותר
מ־1,500.— ל"י לחודש
בענף חדיש ומתפתח ולהגיע למעמד מקצועי מקביל לאקדמאית.
לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 ת"א לכבי' 55

שם: ____
כתובת: ____
השכלה: ____
גיל: ____

למושב צור משה
דרוש
עוזר למנהל חשבונות
רצוי נסיון קודם במושב.
בהצעות בכתב לפנות לועד המושב, דאר נתניה

דרוש(ה) מפעיל(ה)
למכונת הנהלת חשבונות
עם ידע בהנהלת חשבונות
טלפון 827837 תל־אביב מ־8.00—18.00

למשרד מהנדסי בנין
מ. מורצקי — י. רוזן
דרושים:
א. שרטטים/ות בנין עם נסיון
ב. פקידת הנהלה
256575—257935

למשרד גדול של רואה חשבון בחיפה
דרושים
בוחנים, בוחנים מרכזים
למועמדים המתאימים מובטחת אפשרות של התקדמות והתמחות.
לפנות בכתב עם ציון הנסיון וההשכלה לת. ד. 36276 עבור כס' 10, תל־אביב.

קצין צה"ל לשעבר (27) מסיים תפקיד ניהול בהיקף רחב.
בהצעות רציניות ת.ד. 16505 תל־אביב.

במשרד עיר מחיפה דרושים מורים להוראת שרטוט מכונות מהנדסים או הנדסאים בעלי נסיון בהוראה יפנו: טלפון 663403.

לבעלי יוזמה ומרץ בלבד!
דרוש סוכן בעל רכב מסחרי להפצת סחורות מבר־קשות. טל. 842822.

לסוכנות בטוח בת"א
דרושה פקידה
בעלת ידע בהנהלת חשבונות לאחר שרות צבאי.
נער/ה לשליחויות
נא לפנות בכתב יד ב־צרוף תולדות חיים ל־ת.ד. 32157 ת"א עבור מס. 490.

למושב הל מדרשים דרוש
מנהל מדגרה
דיור במקום מובטח
לפנות למזכירות.

צעיר עם רכב
כתאים לנוספים ולהובלות
מעוניין בהצעות עבודה
לאחר הצהריים משעה 15.00
לפנות: טל' 624215 8.00—15.00
907532 משעה 16.00

למלון גדול בירושלים
דרושות:
חדרניות
נא לפנות לת.ד. 2461 או טלפון 61101 — 30201 ירושלים

שליח אחראי
דרוש לחברה גדולה
תנאים מצויינים למועמד המתאים.
לכתוב ת.ד. 33066 טל. 252־302/3

לבית אופנה בתל־אביב דרושה
מתכננת אופנה צעירה
בעלת רעיונות ברוח הזמן לעבודה חלקית.
✱
נא לפנות בכתב בציון נסיון קודם ל„מתכננת אופנה" ת.ד. 16080 תל־אביב

לסוכנות גדולה לביטוח
דרוש
מנהל חשבונות
מנוסה
נא לפנות בכתב לת.ד. 2136 תל־אביב „עבור כנה"ה"

דרושה
מנהלת
דרושה אשה אחראית לנהל בית לעולות חד־שות ובמוזמנויות, בי־ רושלים.
על המועמדת להיות בעלת יכולת לנהל פעו־לות חברה ותרבות ב־מקום וכן שליטה מלאה באנגלית.
רצויה השכלה אקדמ־אית במדעי החברה.
✱✱✱
נא לפנות בצרוף תול־דות חיים לת.ד. 14090 ת"א, עבור מנהלת.

דרושים
רתכי חשמל
עם טסט לכיכלים
צבעים מפולים
מסגרים לקונסטרוקציה
ומסגרים עוזרים
לעבודה באיזור תל־אביב והמרכז
לפנות: צורף רון
853883 מ־8—10
852498 ומ־18—19

טכנולוגיה מדעית בע"מ
scientific technology limited
אזור התעשייה הרצליה
טלפוניסטית/כתבנית
הכישורים הדרושים: נסיון של לפחות שנה בהפעלת מרכזיה אוטומטית. שליטה טובה בהדפסה בשפה העברית. ידיעת השפה האנגלית.
על המועמדת להיות לאחר שרות צבאי, תושבת הרצליה, תל־אביב או הסביבה. יום עבודה מלא. 5 ימי עבודה בשבוע.
פניות בכתב־יד עם פירוט הנסיון הקודם יש להפנות למנהל המנגנון, עבור „טלפוניסטית", טכנולוגיה מדעית בע"מ, קריה וייצמן ת.ד. 1028, רחובות.
החברה עוברת להרצליה באפריל ש.ז.
סודיות מובטחת

למוסד בין לאומי
דרושים לעבודה בחו"ל

✱ כלכלן	✱ מומחה לטלפון	✱ מנהל כספים
✱ מהנדס ייצור	✱ ארכיטקט/מהנדס בניין	✱ מהנדס חשמל
✱ מטלורג	✱ מנהל עסקים	✱ מהנדס אלקטרוניקה
✱ מהנדס כימיה/כימאי	✱ מהנדס מכונות/חקלאיות	✱ ספרן
✱ טכנולוג מזון		✱ מהנדס מים

לפנות: ת. ד. 22043, תל־אביב
— סודיות מובטחת —

„ארופה ישראל"
השמן במילנו בא לארץ בין 20 ל־29 לחודש מקבל הצעות יצוג במישור התעשיה וסחר והכספים.
לפנות טלפונית למס' 850340.

דרוש
הנדסאי/טכנאי
אלקטרוניקה
— רשום בהסתדרות הטכנאים —
בעל ידע ונסיון במערכות קשר
(אלחוט — טלפון טלפרינטר)
רצוי נסיון במערכות פולסים
נא לפנות: חברת החשמל לישראל, ירושלים, מחלקת כח אדם, ת. ד. 185

לרים בירושלים
דרוש
פקיד/ה
בעל/ת נסיון של שנה לפחות בהנהלת חשבונות
לפנות למר הרברט טל' 523201

למשרד הנדסי בחיפה
דרושה מזכירה
נסיון קודם, 4 שנים לפחות
שעות העבודה: 8.00—16.00
נא לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון ומשכורת נדרשת לת. ד. 4496 לכס' 23482

לחברת ביטוח בתל-אביב
דרוש/ה
עוזר למנהל חשבונות
סוג ב'
לכתוב ת.ד. 352 תל־אביב „לביטוח"

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הבאות הפנויות:
בפקולטה להנדסת חשמל
אלקטרונאי
הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת אלקטרוניקה; שליטה בעברית וידיעת אנגלית טכנית; נסיון בעבודות פיתוח ואחזקה של מכשור אלקטרוני.
מס' המשרה: חש.ב/73.
בפקולטה לפיסיקה
עובד טכני
הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי במגמה מכניקה עדינה או עבוד שבבי; נסיון של 3 שנים בעבודה.
מס' המשרה: פ.ב/97.
מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב ל־אגף כח אדם בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום 27.3.72 בציון מס' המשרה.

כור תעשיות מתכת בע"מ
דרושים:
באיזור תל-אביב:
מהנדס ייצור
לריכוז מחלקה הנדסת ייצור.
בוגר מכניון עם נסיון של 3 שנים לפחות.
ל„מרכיבים" — פתח-תקוה:
מהנדס או טכנאי רכב
עם ידע רחב ונסיון ברכב כבד.
לפנות: רמ"ח כח אדם, ת.ד. 1944, תל־אביב

מוסד ציבורי בירושלים
מחפש
מזכיר כללי
לעבודה מינהלית ואירגונית,
בעל קשרים בציבור הירושלמי
לפנות בכתב עם תולדות חיים לת.ד. ת"א 16273
סודיות מובטחת.

דרוש
אדריכל
עם נסיון מקיף בכל שלבי התכנון והביצוע
בדרג **ASSOCIATE**
למשרד בירושלים
המשבע בתיקיפים מגוונים בארץ ובחו"ל
תנאים מצויינים — למועמד המתאים
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם למשה ספדיה אדריכל בע"מ, ככר בית כהנה 5, הרובע היהודי — העיר העתיקה, ירושלים.

לסוכנות ביטוח ארצית דרושות
1. **פקידה בכירה**
בענף ביטוח אלמנטרי, 5 שנות נסיון.
2. **כתבנית**
שנתיים נסיון בענף ביטוח רכב.
● ● ●
לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 14241 תל־אביב, עבור סוכנות ביטוח

דניש אינטיריורס
דרושים
מעצב פנים/אנשי מכירה
מתלמדים ישתלמו בקורס מכירות אינטנסיבי.
עתיד מזהיר מובטח לצעירים חרוצים ומוכשרים המעונינים בקריירה בחברה דינמית ובינלאומית המאפשרת להם להרויח כ־.2,000— ל"י לחודש.
אנגלית ועברית — הכרחית. ספרדית, גרמנית וכל שפה אחרת — יתרון.
נא להתקשר, יום ראשון עד חמישי למנהל כח אדם טל. 03/784131.

דרושים/ות עובדים
לאחר שרות צבאי בעבודה משרדית טכנית
● הכישורים הדרושים:
1. רצוי בעלי רקע טכני (בבכונאות, אלקטרוניקה, חשמל או תעופה).
2. עצמאות ויוזמה.
3. כושר אירגוני.
4. רצון להשתלב בחברה בביבה דינמית.
5. קריאת שרטוט — יתרון.
למועמדים המתאימים נצפה קריירה בנושאים הדשים ומענינים בשטחי הטכנולוגיה המודרנית.
תנאי שכר והתקדמות בהתאם לכישורי המועמד.
● נא לפנות בציון קורות חיים אל ת.ד. 822 גבעתיים.

אינג' א. לרינשטיין
הנדסת הסקה ואוורור בע"מ
דרוש
שרטט מכונות
בעל ניסיון של 3 שנים לפחות.
עדיף בוגר בי"ס מקצועי.
לאדם המתאים אפשרות קידום.
נא לפנות בכתב לת.ד. 10012 במפרץ חיפה.

ל. „אורדן" מפעלי מתכת בע"מ
אזור התעשיה נתניה
דרוש
מנהל מחלקת אחזקה
למפעל הפלדה
הכישורים הדרושים:
✱ טכנאי/הנדסאי
✱ נסיון בניהול אחזקה במפעל תעשייתי כולל אחזקה מונעת.
✱ בעל הכשרה מוכרת (תעודה) בניהול עבודה.
✱ בעל רשיון עבודה בהכבלאות (רצוי).
על המעוניינים להתקשר עם מנהל כח אדם במפעל, טל. 053־23432 נתניה.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

המיקוד של מבקר המדינה

במדריך המיקוד שהוציא לאור משרד התיקשורת אין מספר מיקוד למשרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור, הנמצא ברחוב רש"י 66 בירושלים. אזרח הכותב למשרד המבקר או נציב התלונות לפי הכתובת בספר הטלפון, לא יוכל לצרף מספר מיקוד, ולפי הודעות משרד התיקשורת — יתעכב מכתבו.

מנהל יחידות המיקוד במשרד, מר דב קדר, אישר עובדות אלו. הוא אמר כי למשרד המבקר מספר המיקוד 91 000 שניתן לו לפי מספר תא הדואר — ירושלים 1081.

הכשר לשומרונים

הדו־שבועון של עדת השומרונים, „חדשות השומרונים", מביא בגליונו מ־1.3 את הסיפור הבא על הרב גורן: בסיוריו הרבים בספור בשטחים המשוחררים מיד לאחר מלחמת ששת הימים הגיע גם לביקור בשכם אל השומרונים והתארח בביתו של הכהן הגדול. וכך כתב הרב גורן בספר הביקורים: „ברכה לקהל עדת השומרונים לשחרורם על ידי ישראל, בהערצה על הדבקות באמונה ובמקום עבודת הקודש שלכם בשכם. תזכו לרוב על פני האדמה. ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת".

בטאון השומרונים מציין, כי דברים אלה הם מעין גילוי דעת של הרב גורן על יחסו והם לשומרונים. „ספק בלבנו", ממשיך בעל היריעה, „אם היה מטביע דעה כזו בפומבי, ביחוד ביהינו אלה".

כידוע מבססים השומרונים את אמונתם רק על התורה שבכתב ואינם מקבלים את התורה שבעל־פה המהווה פרשנות מקובלת לתורה שבכתב. לכן אינם מוכרים כיהודים על ידי היהדות הרבנית. כך, למשל, אסור ליהודים להתחתן בשומרונים.

האיש בתא הזכוכית

רפאל רוטשטיין כותב מניו־יורק: במונטריאול שבקנדה בוטלה הפקת המחזה „האיש בתא הזכוכית" עקב מחאות מצד ארגונים יהודיים, וביניהם ארגונים של שרידי מחנות הריכוז.

המחזה, מאת רוברט שאו, הוא גירסה מסודרת ודמיונית על משפטו של אייכמן. המחזה הוצג על במות ברודוויי, כשאת אייכמן מגלם השחקן דונאלד פייזאנס. לדברי הארגונים היהודיים כאן שם המחזה ללעג את שרידי מחנות המוות והוא נוטה לגזור גזירה שווה בין קרבנות הנאצים לבין מעניהם.

חריש עמוק של ספיר

אלף שם כותב לי מלונדון: את ביקורו של שר האוצר, מר פנחס ספיר באנגליה, למגבית היהודית המאוחדת מתאר מנהל המגבית באנגליה, מר מיכאל ברוילי, כ„חריש עמוק". שכן בניגוד לביקוריו הקודמים של מר ספיר באנגליה, שהיו תמיד קצרים והצטמצמו ללונדון בלבד, יימשך הביקור הנוכחי שבועיים ובו האוצר יבקר בקהילות יהודיות רבות ברחבי אנגליה.

מנהל המגבית באנגליה מקווה שבעקבות הכפלת התרומות אשתקד מצד התורמים הגדולים, תושג הפעם הכפלת תרומות מהתורמים הבינוניים. כמו כן נעשה מאמץ לשכנע את אלה שתרמו למגבית החירום של 1967 באורח חד־פעמי, כי יטלו על עצמם התחייבות לתרום באופן קבוע.

היום לפני...

17.4.1970: מוגש כתב אישום נגד 22 אנשי הצבא האמריקאי הנאשמים בטבח האוהרים בכפר מאי־לאי בוייטנאם ✱ ארה"ב משתמשת לראשונה בזכות הוטו במועצת הבטחון בהצבעה על הצעה שכל חברות האו"ם ינתקו את התיקשורת שלהן עם רודזיה.

17.3.1962: בריה"מ מאשימה את ארה"ב בניהול „מלחמה בלתי מוכרזת" בוייטנאם ותובעת ממנה לפנות משם את כוחותיה.

17.3.1939: אדוארד דאלאדייה, ראש ממשלת צרפת, מקבל סמכויות נרחבות מהאסיפה הלאומית כדי להעביר את צבא החימוש.

רו"ק

הימים הללו

השר גבתי מתלבט בבחירת מנכ"ל לחברת החשמל
(מן העתונות)

מחפש את המטמן...

הבחירות באוניברסיטת חיפה

תוצאות הבחירות לארגון הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, שבהן זכה השמאל הקיצוני „יש" לרוב מכריע, חייבות להדאיג לא רק את ציבור המורים והמחנכים אלא גם את ראשי המדינה והאוכלוסיה כולה.

אמנם אין להפריז ביכולתם של אנשי ה„יש", אולם בכל זאת סימן לדאגה הוא העובדה שקבוצת פוס של סטודנטים, אשר השקפותיהם הם אנטי־ישראליות ואנטי־ציוניות יבשמו. עד לבחירות הבאות, כנציגי כל ציבור הסטודנטים באוניברסיטת חיפה. יש לראות בכך, את אשמת רוב הסטודנטים באוניברסיטת חיפה. אשר אדישותם לבעיות החינוך, הסברה והתעמולה גרמו שלבחירות לארגון הסטודנטים אצלם השתתפו רק 40%.

אין להתעלם מעובדה, שהאוניברסיטאות שלנו, מיום הקמתן, היו חממה לכל מיני רעיונות קוסמופוליטיים ואנטיציוניים ושרדה בהן רוח של אפוטרופוס, תבוסנות והתיהדות. אנו אוכלים היום את פרי הבוסר של חינוך אנשי ישראלי, אנשי ציוני אשר דגל ברעיונות קוסמופוליטיים, ה„ענניים", הזרים לעם ישראל בכלל ולמציאות ויעוד של מדינת ישראל בפרט.

לכן יש להוציא את המסקנות הדרושות מנצחון „יש" בבחירות לארגון הסטודנטים באוניברסיטת חיפה. הן חייבות גם לשמש לקח ואות אזהרה לדואגים לשלום המדינה, עתידה ועצם קיומה.

שלום רק
תל־אביב

עונש לרופאים שאינם נענים

בתגובה לשתי כתבות של מר נתן דונביץ', „הרופא האדיש" („הארץ" 22.2) ו„הרופא האדיש והרופא הגיבור" (29.2.72), אבקש להעיר:

כר דונביץ' הרד לתופעה המדאיגה, שרופאים אינם נענים לקריאות דחופות. ברצוני להסב את תשומת־לבו של מר דונביץ' ושל הציבור כולו כי מקרים דומים יש להעביר בכל הדחיפות לממונה על המקצועות הרפואיים במשרד הבריאות. הממונה על המקצועות הרפואיים במשרד הבריאות, מטפל בתלונות מעין אלה ומעביר רופאים לדין, בהתאם לסעיף 9 לפקודת העוסקים ברפואה מ־1947.

יצויין, כי רק בימים אלה חתם יו"ר הבריאות על כתב תלונה נגד רופא שהואשם במקרה דומה. של אי־הענות לקריאה דחופה. התלונה תתברר כדין הרופא. אם ימצא אשם, יובא על עונשו.

מרדים אריק
דובר משרד הבריאות

מכתבים למערכת הארץ

הרופאים יבואו

יורשה לי, כסטודנט ישראלי הלומד רפואה בחו"ל, להעיר למשפטים הבאים במאמרו של יהודה קסטן „צעויה אבטלת רופאים" („הארץ" 22.2). — „לא בתי ספר נוספים דרושים בישראל; דרוש צמצום המקומות הקיימים; דרושה מערכה נגד התביקות הגלותית של יהודים במקצוע הרפואה".

נראה לי שמר קסטן לא מבין עד היכן מגיעה השאיפה ללמוד רפואה. השמע על סטודנטים ישראלים, שבהפסם אפשרות ללמוד בארץ דרה אנגליה, היו מוכנים להרחיק לנסוע אפילו לאוסטרליה? או על מחוסרי אמצעים שעבדו ד"ם שנים על מנת לאסוף את הדרוש, ורק או החלו, בארץ או בחו"ל, בלימודים? יש דוגמאות רבות. יבינו הנוגעים בדבר: חוסר אפשרות ללמוד בארץ איננה מהווה מכשול לשואפים לעסוק ברפואה. יעיד על כך מספר הלומדים בחו"ל. צמצום מקומות הלימוד לא יקטין את מספר הרופאים. משיחות עם חברי הישראלים הלומדים רפואה בחו"ל מתברר לי ש־99 אחוז יחזרו ארצה.

מחובתה של המדינה לאפשר השכלה לבניה, בכל תחום שהוא. מחובתה לספק תחזית תעסוקה לשנים הבאות ולפעול להעסקת אזרחיה, ואת בצורה פשרה כזו בין שאיפות האזרחים לצרכי המדינה. יחד עם זאת, נוטל על עצמו הלומד מקצוע בו הוויה אבטלה את הסיכון של קשיים במציאת עבודה.

יוסף שרף
בון, מערב־גרמניה

כיצד לכתוב על עליה

תמהני על ההגמתיות במאמרו של עמי שמיר (המוסף השבועי של „הארץ" מ־10.3) על ההבדלים בין עולים חדשים וותיקים.

במקום שהעתון יסגל לעצמו דפוסים של מחנך ויסביר את התשובות שבקליטת העליה על כל צדדיה, מצא לו עתון נכבד זה לפרסם מאמר הזורע פירוד ושינאה המעיד על צרות אופק. ואת קבלת הפנים החמה לעולים הגיבורים מברית־המועצות אשר הרימו קול זעקה במשטר הרח"ר וסיכנו את עתידם למען העליה לארץ ועי"י כך גרמו גם עליה ממדינות אחרות.

על מנת לאזן מה שכתב עמי שמיר כתבתם כמה מילים במאמר ראשי תחת הכותרת „רוח רעה", אך בכך לא יצאתם ידי חובתכם, כי מאמר ראשי קוראים בודדים ולרוב המשכילים, אך את המוסף קוראים בעיקר „ההמונים" ומה גם שהוא משתרע על שני עמודים ומלווה בצילומים מגמתיים השפעתו על הציבור גדולה. אני מציע כי מעוות זה יתוקן בסידרת מאמרים בעלי גוון ציוני שיפתחו עיניים לאותם הצעירים־הותיקים, שהם עדיין סרסים בנושא העליה.

מיכאל פרש
תל־אביב

נחוץ חוק המתיר הפלות

למכתבה של גב' רוזל חמרי („הארץ" 12.3) ברצוני להעיר, כי סיבת הטרגדיה האישית־האנושית של אם רווקה ושל נשים אחרות במצב דומה איננה נעוצה בעובדת קיומם של יחסי מין מתירניים, אלא בעובדת קיומם של הגבלות והאיסורים למניעתם על ביצוע הפלות.

לו קיים היה חוק המתיר ביצוען של הפלות, היינו מונעים לידת ילדים בלתי רצויים, המאכלסים לעייפה את המוסדות השונים; היינו מונעים כל אותם סיבוכים, הכרוכים בביצוע הפלות בלתי חוקיות בתנאים היגייניים תת־אנושיים.

את גל המתירנות בחיי המין אין להחזיר אחורנית. זכותו האלמנטרית של כל אדם להחליט בעצמו על קיומם של יחסי מין לפני או לאחר הנישואין. כל אותם טיעונים בדבר הצורך בהגדלת האוכלוסיה ובדיבורי הטבעי של העם היהודי — כל אילו אינם מצדיקים את אי קיומו של חוק הפלות.

סבורתני כי דרושים לנו חינוך מיני מקיף בבתי־הספר ובקרב הציבור, הפצת מידע בדבר שימושם ותועלתם של אמצעי המניעה השונים וחוק המתיר הפלות באופן חופשי.

חגית ליזמן
גבעתיים

שני סוגי שרים

בעקבות מאמרו של מר יואל מרקוס „פוליטיקה של ג'ובים" („הארץ" 10.3) המצביע על כמה בעיות יסוד בדרך קבלה ההחלטות מדיניות בממשלה יש לדעתי מקום לשנות מה בתפקודי השרים בממשלה. לרוב השרים כיום יש שתי פונקציות — האחת ראש „מיניסטריון" והשניה חבר „קבינט".

לפונקציה הראשונה עדיף איש מקצוע, „ביצועיסט", ואם אין בעלי כישורים כאלה בכנסת אפשר למצוא מחוץ לכנסת. דבר היכול לתרום, בין השאר, ל„הפוליטיזציה" של מנגנון הכשרה. בעוד שמשר חבר „קבינט", לעומת זאת, אין דרישות מקצועיות. יש לדרוש מכנו יצוג פוליטי של ברזיו בהתאם למצע המפלגה בבחירות.

לכן כדאי לשקול אפשרות ששרים ראשי „מיניסטריונים" יכלו להיות כאלה שאינם חברי כנסת תוך סייג ברור שאינם בעלי זכות הצבעה בממשלה, בעוד שב„קבינט" יהיו שרים רבים ללא תיק שיקבעו את מדיניות הממשלה. אלה כמובן יבחרו רק מתוך חברי הכנסת ורק להם תהיה זכות הצבעה בממשלה.

אמיתי ברק
בן־זוהרון

„מצפן" והממשלה

ב„הארץ" התפרסמו דברי ראש־הממשלה הנוגעים לארגון הסוציאליסטי הישראלי („מצפן"). בקטע של כתבכם כרדכי ארציאלי במדור ראיתי שמעתי („הארץ", 12.3), ברצוני להעיר כי מעולם לא קיבלנו רשיון משטרתי להפגנה „בלתי־חוקית". מעולם לא דיבר מישהו מחברינו עם מישהו מבכירי הממשלה — לא פנים־אל־פנים ולא שיחה בטלפון.

המגע היחידי בינינו לבין שרי ממשלת ישראל הוא רק דרך פעילותנו הפוליטית, המקיפה את מדיניותם כנוסה לגייס לכאבק נגדה. בגע זה כולל, כידוע, נסיונות מצד שרי הממשלה, כיחידים וכקבוצה, לדכא ולמנוע פעילות זו. יעידו על כך מאסרים, בעצירים, הגבלות־תנועה ודיוזקים מהם סובלים, בין השאר, גם חברינו ואוהדינו.

אין ספק כי כתבכם דיווח בדייקנות, וכי ראש־הממשלה אכן אמרה את מה שפירסמתם בשמה. יעידו על כך ספר דנסים מאוניברסיטת באר־שבע. נדבוקיה ציבה. אנו מכחישים את דבריה בכל וכל.

חיים הנגבי
תל־אביב

אזכרה לחללי יזיעם

בהתבת על דברים שאמרה ח"כ חייקה גרוסמן באזכרה לחללי שיירת יזיעם נאמר בשמי „כי יותכן שבשנה הבאה יבוטלו את הטכס ליד גלעד ויספקו באזכרה בבית העלמין הצבאי בנהריה" („הארץ" 5.3).

כוונתי היתה שיתכן ביטול הטכס ליד הגלעד אחרי השנה הבאה, כלומר בשנה האזכרה ה־26. אדרבא: יו"ר המועצה האזורית געתון מר אברהם בגו הגם חברי קיבוץ יזיעם הדיגו. שיש בדעתם לקיים את האזכרה בשנה ה־25 עצרת זכרון במהבהה רחבה ובהשתתפות נדיבים שונים בצורה והולכת ביותר.

דב שפירא
קרית־חיים

תשובה משעשעת

כשעשעה היתה התשובה של מנכ"ל המשטרה כי קופל בתנובות הסלוזיה „תצוגה הפלישתית" בצבון מקרה הבריזיבות בקולנוע, שהיה עד לו ביצעו: „טלפנתי למשטרה חן הרפיצה בידיי, אבי...

יוסף ירושלמי
תל־אביב

אנו מעמידים עצמנו לרשות הציבור

חברינו יקדישו זמנם ותשומת ליבם אל כל הפונים אליהם בהצעה או בקבלת עצה.

אזרח. פועל. צעיר

אם יש לך דבר להשמיע, משאלה להביעה, הצעה, בעיה, או תלונה לגוללה — נשמע אותה בקשב.

חברינו יעמדו לרשותך בימים ובשעות הבאות:—

בתל־אביב: במרכז הרשימה הממלכתית, כל יום א' בשבוע בין השעות 19.00—20.30 ברחוב בלפור 18 פנת עין־ורד, טלפון 622057, עם ח"כ זלמן שובל וסגן ראש העיר אהרן מלצר.

בירושלים: כל יום ג' בשבוע בין השעות 18.00—20.00 עם ח"כ יגאל הורביץ ומתי עצמון, ברחוב הלני המלכה 1, טלפון 234975.

בחיפה: כל יום ב' בשבוע בין השעות 18.00—20.00, עם אמנון לין, נורדאו 8, טלפון 642577.

משרדי מרכז הרשימה הממלכתית פתוחים לפונים בכל ימות השבוע בין השעות 8.00—16.00.

החבר יגאל כהן יקבל פניות בכל נושא בימים א' ו־ה' בשעות 10.00—13.30 ו־16.00—18.00.

רפי - הרשימה הממלכתית
עמ

משרד החקלאות
שירות ההדרכה והמקצוע
המחלקה להדרים

מזמינה את ציבור הפרדסנים

ליום עיון בהדרים

אשר יתקיים ביום שני, 20 למרץ 1972
בבית בני ברית, רח' קפלן 10, ת"א

● בתכנית:

9.30—11.00 תוכנית ועבודה בהשבחת זנים וכנות
ד"ר פ. שפיגל, מכון וולקני, י. פה, ד. אהכנזי, יהים

11.15—12.30 מחלת הטריסטזה בעולם ובארץ
מ. בר יוסף, מכון וולקני, י. אורן, יה"ם

12.30—13.30 דו"ח מהנעשה בשווקים
מ. מקלף, מנכ"ל המועצה לשיווק פרי הדר

השתתף ב־
חידון סמלים
במוסף השבועי
★ ★ ★
26,850.- ל"י
זה שוויו של
הפרס הראשון:
מכונית פיג'ו 304
דגם 72' (כולל מסים)
וכן שפע פרסים יקרי ערך
✱ ✱ ✱
תוכל להצטרף בכל שלב
ולהשתתף בהגרלה
פרטים במוסף השבועי

אולפן גרג (בר־קמא)
פותח ב־20.3 קורס ל־
קצרנות
עברית ו/או אנגלית
הצלחה מובטחת! הרשמה:
ת"א: גורדון 5, טל. 236209
או „דפעפר", טל. 252425.

חמצן
לחולי לב
אלקטרו־סיגנל
גאולה 42, ת"א. טל. 57614

הודעה לכל הבדווים!

ויש־ראלים אחרים שאינם נשארים במקום אחד, תוכלו לסמוך על המזכירה האוטומטית ATD—11 (מאושר ובשימוש מינהל הטלפון הישראלי)

העונה לטלפון 24 שעות ביממה ומקבלת כל ההודעות בהעדרך. אנו גאים להיות שוב הראשונים בישראל המספקים שרות חדש לצילומי מיקרופוניים סמויים, מוכנים כלליים: רדיו־דוקטור רחוב שלום־עליכם 18, תל־אביב טל. 286444.

הסוכך
HASSOCHECH
רח' הרצל 59, תל־אביב
טל. 82 34 73
✱ סככות נגד גשם
✱ מבחר גדול של בדים

למכירה:
בפסגי קולנוע תמר
רחוב אלנבי 111
חנות+גלריה
לפנות בבקום לאמנים באמהרים בערב, בשעות בירה.

ברוך
קיינר
ת"א
רח' בן־יהודה 65
טל. 223759, 10־12, 4־6
דרוש
עבור קונים רשומים:
1. דירות יפות לקניה ושכירה
2. חנויות, עסקים, משרדים
3. בתים, וילות, בגרשים

ורד המפלגה הליברלית

פעולות

צוות למחקר ופתוח — מרחב ת"א—יפו

היום, יום ששי 17.3, בשעה 8.30 בבקר, מתכנס הצוות למחקר ופתוח, בבית המפלגה בת"א, רח' אבן־גבירול 68, קומה ה.

מזכירות המרחב / מרחב תל־אביב—יפו

ביום ראשון 19.3, בשעה 7.30 בערב, מתכנסת מזכירות המרחב, בבית המפלגה, קומה ה.

אגוד־עובדים / פתח־תקוה

ביום ראשון 19.3, בשעה 7.30 בערב, במועדון המפלגה בפ"ת, ישיבת מזכירות אגוד־העובדים.

קרית־אתא

ביום שני 20.3, בשעה 7.00 בערב, מתקיים ערב הכברה לחברים ולעולים החדשים, במועדון המפלגה, בקרית־אתא, רח' העצמאות 77, בהשתתפות: מר מרדכי דיין — חבר הנהלת המפלגה. דברי פתיחה: מר משה שבים.

חוג יוצאי דרום־אמריקה / מרחב תל־אביב—יפו

ביום שני, 20.3, בשעה 6.00 בערב, פגישת פעילים בהשתתפות מר כאיר הוברכן — מזכיר כללי של המרחב והגב' שרה סבקמן — יו"ר החוג, בבית המפלגה הליברלית בת"א, רח' אבן־גבירול 68, קומה ד.

חוג עולי צרפת / מרחב תל־אביב—יפו

ביום שלישי 21.3, בשעה 7.00 בערב, פגישת עולים דוברי צרפתית, בהשתתפות מר זאן כהן — בא־כח הסוכנות היהודית בצרפת לשעבר, עו"ד יצ־

חק ברמן — יו"ר מזכירות המרחב ומר מרדכי דיין — חבר הנהלת המפלגה.

חוג יוצאי הונגריה / מרחב תל־אביב—יפו

ביום שלישי 21.3, בשעה 6.00 בערב, פגישת חברים ואוהדים בהשתתפות מר י. ג. סיטמר — חבר מועצת העיריה, מר משה טוורך ופרופ' א. ציבוט בבית המפלגה בת"א, רח' אבן־גבירול 68, קומה ד.

סניף יפו / מרחב תל־אביב—יפו

ביום חמישי 23.3, בשעה 7.30 בערב, אסיפת חברים בהשתתפות עו"ד יצחק ברמן — יו"ר מזכירות המרחב, מר מאיר הרכן — המזכיר הכללי של המרחב ויעקב ויינר — חבר הנהלת המרחב, במועדון ברח' ירושלים 112.

קבלת קהל / מעמד בינוני, סוחרים, בעלי־מלאכה

מר משה קובכן — מזכיר המחלקה, יעמד לפונים בימים א', ג', ה', בין השעות 7—8 אחה"צ, בבית המפלגה הליברלית בת"א, רח' אבן־גבירול 68, קומה ה', חדר מס' 513.

קבלת קהל / מחלקת קליטה

מרכזי המחלקה פתוחים לקהל הרחב בענייני קליטה וייעוץ, כל יום משעה 8—11 לפנה"צ, וביום שלישי משעה 5 אחה"צ. המעוניינים מתבקשים לפנות לבית המפלגה הליברלית בת"א, רח' אבן־גבירול 68, קומה ה', חדר 610 למר בלייך אריה — מזכיר המחלקה.

כמו כן אפשר לפנות ליו"ר המחלקה עו"ד רוברטו אהרון בבורוד בת"א, רח' מלצ'ט 3, טל. 611202.

קבלת קהל / מחלקת הקליטה — חיפה

קבלת קהל לעולים חדשים כל יום משעה 9.30—11.30 לפנה"צ, במועדון המפלגה בהדר הכרמל, רח' בחניים 4 (מול קולנוע „אורליי") בחיפה. המעוניינים מתבקשים לפנות למר א. דוהן.

ביקור בסניפי הדרום:

ביום שני 20.3.72 יערך סיור בסניפי אשדוד ואשקלון פ־עם במחלקת ואירגון ובהשתתפות רפאל הצבי האב...

קיבלנו פרסים רבים על תכנון בתי-מגורים

- פרס ראשון (.C.H.M.C) בשביל התכנית הטובה ביותר לבית-מגורים בקנדה.
- פרס אמריקה הצפונית לארכיטקטורה והנדסה.
- פרס "הבונים הבינלאומיים".
- פרס "הקהיליה הטובה ביותר של השנה".
- פרס "חברת הפיתוח של השנה".

- אנחנו עכשיו בישראל. השתקענו כאן כדי לבנות והתחלנו בפתח־תקוה (ליד בית־חולים השרון). הדירות שלנו הן תוצאה של תכנון מודרני, יעיל ונוח שמאחוריו עשרות שנות נסיון.

- דירות רווחה בנות 4 ו־5 חדרים בשטח של עד 160 מ"ר • חדרי שינה גדולים במיוחד • דירת-הורים הכוללת חדר שינה, חדר הלבשה, חדר איפור, נוחיות ומקלחת • מעלית עם הפעלה אוטומטית לשבת • סליק אשפה מרכזי • גנים המתוכננים על־ידי בעלי מקצוע • בריכת שחיה פרטית • מגרשי משחקים לילדים.

הצוות המנוסה שלנו תמיד לשרותך.

נוה-ירק, נבנית על־ידי:

can-am קן-אם

קן-אם, חברה קנדית אמריקאית לפתוח בע"מ, תל־אביב. שדרות שאול המלך 39, בנין B חדר 305. טלפון: 260822.

מחיר החל מ- 118.900 ל"י • בפסח משרדינו סגורים

תדריך: סע מתל־אביב לאורך דרך פתח־תקוה, פנה ימינה לרחוב טרומפלדור והישר עד לשלט של חברתנו.

פרסום שם

PHILCO
זה ממש אוצר

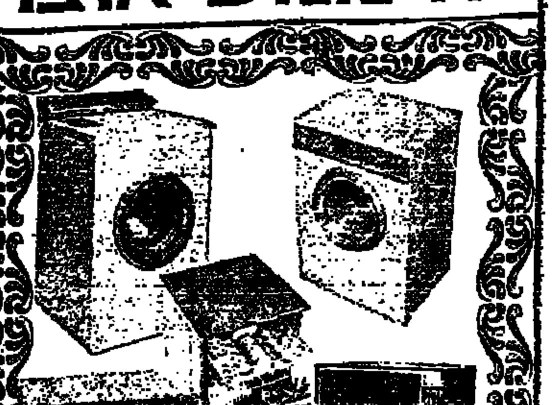

* מכונות כביסה * טלוויזיות * מכונות יבוש
* מדיחי כלים * מזגני אויר תוצרת ארה"ב

פילקו תמיד באיכות עולמית

PHILCO

איזור התעשיה בת-ים, רח' הטוללים 9, טל: 86 01 12

ח"כ הורוביץ יקנה את נכסי אדניר

מאת סופרנו הכלכלי של „הארץ"

ח"כ יגאל הורוביץ, בעל מחלבות מאוחדות וטנא נוגה, עומד לקנות את מפעל הגלידה אדניר מידי כונס הנכסים, בכ־4.3 מיליון ל"י. טנא נוגה היתה היחידה שניגשה למכרז שהוציאו כונסי הנכסים. בעבר היתה השליטה על אדניר בידי תנועת המושבים, שהיתה בניהולו של מר הורוביץ. הסכום שיתקבל ממכירת הנכסים (טנא נוגה לא תקנה את החברה, אלא רק את נכסיה והתחייבויותיה) יספיק לכיסוי פחות ממחצית חובות המפעל לבנקים.

חולקו תעודות-סיווג מקצועיות לבדואים בשארם

(ל.ע.מ.). 19 תעודות סיווג מקצועיות בענפי הבנייה חולקו אתמול ליום ה' בשארם א־שייך לחניכים בדואים, שסיימו קורס מקצועי של שלושה חודשים במקצועות ברזלנות, טפסנות, ריצוף ובנאות.

לפני קבלת התעודות עמדו החניכים בבחינה מקצועית מעשית, שנערכה במקום על־ידי בוחן מוסמך מטעם משרד העבודה. נערים בדואים שלא ראו אות כתובה מימיהם ושלא החזיקו מעולם בכלי עבודה כלשהו, הפגינו מיומנותם במקצועות שרכשו זה עתה.

עוזר שר העבודה בשטחים המוחזקים, מר שלמה אמיר, שחילק את התעודות, עמד על החשיבות שבהקניית מקצוע והרגלי עבודה לחניכים חסרי השכלה שלא עבדו מימיהם, ועל מאמצי הממשלה בתחום ההכשרה המקצועית. כן הדגיש את החשיבות הנודעת לכוח עבודה מקצועי מבחינה כלכלית.

מחאה על מכירת מנזר רוטרדם לוואטיקאן

(ע). „אנו עומדים לפני תקופה מדאיגה של רכישת אדמה יהודית בישראל על־ידי מוסדות דתיים נוצריים לצמיתות" — אמר הרב ד"ר לוי יצחק רבינוביץ, חבר הנהלת עיריית ירושלים מטעם גח"ל, במסיבת עתונאים שנערכה בבית אגרון בירושלים.

הרב רבינוביץ מיחה על העברת מנזר נוטרדם לוואטיקאן, בטענה כי העיסקה נעשתה כפזיזות יתר ומנצה הליכים חוקיים, ככינוס אסיפת שרים לענייני ירושלים או כינוס ועדת הקבע של האוניברסיטה.

עוד אמר הרב כי לותיקן אין באופן חוקי דריסת רגל חוקית בעיר וכי העניין קשור למאבק בין כתות נוצריות על החזקה במקומות קדושים בירושלים.

יום „לזקנינו באהבה" נחוג אתמול ברמת־גן. במסגרת אירועי היום, המאורגן על־ידי הוועדה לעבודה קהילתית בעיריה הכינו תלמידי בתי הספר היסודיים תכנית מיוחדת לקשישי העיר. את ברכת העיריה הביאו ראש העיריה ד"ר ישראל פלד, חברת הנהלת העיריה הגברת שושנה יעקובסון ומנהל המחלקה לעבודה קהילתית מר אריה כהן.

הפגנת חברי פרלמנט הנוער למען יהודי ערב — שנערכה שלשום ליד הכותל המערבי. נואם — ח"כ י. בן־פורת.
(צילום: פייגנבלט)

בורסה מבוססת על צפיות

בשוקי ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

המסך העליה בשערי המניות אתמול הביאה את רכהם הכללית של המתידים לש"א חדש. ואילו מניות בודדות טיפסו השבוע במהירות מסחררת, עד שקשה להכירן בסוף שבוע זה לעומת סוף השבוע הקודם. הדוגמא הבולטת לכך הן מניות בנק אגוד שתוך שבוע טיפסו ברמה של 155 ל־208, כלומר 53 נקודות או כ־35%.

מניות בנק אגוד אינן הופעה בודדת, אם כי הן משקפות את אשר מתרחש כיום בבורסה הישראלית: מניות שנשארו תקופה ארוכה ברמה נמוכה מתגלות לפתע לפי ערכן הריאלי ואז מתחילה הריצה. זה: בנק אגוד הרוויח אשתקד, לאחר מס, 53% על הבניה. ולפי המכפיל השמרני של 7, צריכה המניה לעמוד על 350.

צפיות וניחושים

לפנינו דוגמה של ניתוח פיננסי ברור, שאפשר להגיע אליו בקלות על־ידי הצצה, ולו חטופה, במאזן הבנק שאפשר להשיגו בכל סניף או בבורסה. אולם עיקר הפעילות מתנהלת לעתים סביב מניות, כאשר הקניות או המכירות מבוססות על אינפורמציה מוקדמת, על צפיות או על סתם ניחושים. זהו חלק בלתי נפרד מן ההווי של כל בורסה. חלק ניכר ממאמצי הפעילים בבורסות מופנה להשגת מידע על שעורי דיבידנדים או בונוסים צפויים, על עסקות חשובות וכו'. משום מה נפוצה בקרב מנהלי החברות שמניותיהן רשומות בבורסה הדעה כי הם חייבים להודיע רק לבורסה. בתקנון הבורסה אין שום הוראה כזו. התקנון מחייב הודעה על החלטות שקיבלו מועצות המנהלים. אין שום אסור למישהו מחברי ההנהלות להביע הערכות מוקדמות או צפיה למה שעשוי להיות שעור הדיבידנד או התוצאות העיסקיות בתוך שנת הפעילות הקרובה.

כאליו מובן שאין שום הוראה המחייבת למסור הודעה קודם כל לבורסה או שאסור למסור על כך לעתונות.

השמועות המפוצות

שכן גם אם מנהלי חברות מסתירים מאחורי הנימוק הפורמאלי, שמועצת המנהלים טרם החליטה. דבר הנכון כשלעצמו, הרי שאלה שקיבלו מידע מוקדם או משערים מה תהיה התנהגותה של חברת פלונית, הם כבר יוצרים כצ'אות משל עצמם על־ידי קניות מוקדמות. הנה דוגמאות אחדות מן השמועות המפוצות באחרונה בבורסה:

ארגבן — חלוקת בונוס של 50%; דובק — בונוס של 30% ויוהבן כ־יעלה ל־45% לקראת הנפקת מניות לציבור, זאת כדי לשמור על חלקם היחסי של בעלי המניות הנוכחיים; דלק — חלוקת בונוס של 30% ועוד. והרי לכם מבאר שדיי כדי לגרום לפעילות ערה שהסחיפה את כל השוק.

האבסורד שבטיפה הנהוגה כיום בבורסה התל־אביבית, הופגן סביב מניות חברת נייר חדרה. החברה, שמניותיה נסחרות גם בניו־יורק, הודיעה לבורסה האמריקאית שלשום אחה"צ כי ההסכם שנחתם חברת סבקל עם החברה האמריקאית קורסיס ריים על פיתוח מטבע מסוג ותנקל, קיבלה את אישור המפקח על מטבע חוץ הישראלי. פרט לאישור הפורמאלי של האוצר אין בהודעה זו שום חידוש והיא כבר פורסמה מזמן בעתון „הארץ".

בעקבות הודעה זו עלה שער מניות נייר חדרה בניו־יורק ב־1.50 דולר. בארה"ב לא התרגשו מתוכן ההודעה והמסחר התנהל כרגיל. אצלנו הופסק המסחר, וקשה להבין מדוע. שכן אתמול בערב (לפי שעון ישראל) שוב נסחרו מניות נייר חדרה בארצות־הברית, והן ייסחרו גם הערב. כלומר הישראלים יעמדו כצופים מן הצד במשך 3 ימי מסחר רצופים.

הציאות שהחלה לקראת סוף השבוע נמשכה גם אתמול, אף כי היה כבר ברור שממשלת ישראל לא התלהבה במיוחד מתוכניתו הפדראטיבית של חוסיין. הדבר השתקף גם בהיקף העסקות בשבוע האחרון (3 מיליוני ל"י):

	סה"כ המחזור	משתנים	מחוץ לבורסה
יום א'	3.07	1.43	1.33
יום ב'	1.85	1.07	0.68
יום ג'	1.64	0.95	0.42
יום ד'	2.18	1.34	0.81
יום ה'	1.99	1.32	

כלומר כמוצע יומי בבורסה של כ־2.15 מיליון ל"י.

הדולר נת"ד נעלם מגוף הבורסה ונסחר רק בבנקים. הדולר השחור נסחר לפי רמה ממוצעת של 4.37 — 4.38 ל"י.

(שערי הבורסה ראה עמ' 16)

סולל בונה פנתה אשתקד מספר פעמים לעזרת משטרת ישראל בטיפול במקרים של פגיעות בטוהר המידות שהיו בקונצרן — גילה כבקר סולל בונה מר דוד בלאו, בישיבת מועצת המנהלים של החברה, ששמעה דו"ח על פעולות הביקורת בסולל בונה. מר בלאו סיפר, כי בעבר היו מספר מקרים של גניבות ומעילות.

מדד שערי מניות בבורסה התל-אביבית
100 — 31.3.67

	16.3.72	15.3.72
כל המניות	217.36	215.72
כספים וביטוח	174.49	172.87
מקרקעין	214.90	213.01
תעשייה ומסחר	309.27	308.19
חברות להשקעה	192.44	190.42
חברות נפט	184.11	184.11

נצרת תקבל מיליון ל"י — כדי להחלץ מחובות

(ע). עיריית נצרת תקבל בהקדם מיליון ל"י כדי שתוכל להיחלץ מהחובות הרובצים עליה — הודעה על כך נמסרה אור ליום ה' על־ידי יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים, מר שמואל טולדנו, במסיבת עתונאים מאולתרת, שנערכה לאחר ארוחת הערב החגיגית שערכה עיריית נצרת והמועצה המקומית נצרת עילית לראש הממשלה, לרגל הענקת אזרחות הכבוד של שני הישובים לגב' מאיר.

מר טולדנו מסר עוד, כי הסכום ינתן לעיריה לאחר שתחל לפעול להעסקת גביית החובות מאזרחי העיר ולאחר שתייעל את מנגנונה.

שאילתא על העסקת אנשי מפ"ם במשרד הקליטה

בשאילתא שהגיש אתמול ח"כ גדעון פת (גח"ל) לשר הקליטה, בעקבות ידיעה ב„הארץ" הוא מבקש לדעת מדוע מועסקים דווקא מתנדבים מקבוצי השומר הצעיר של מפ"ם, כפלגתו של השר, בקליטת עולים מבריה"מ ומדוע ניתנה להם העדפה בתנאי שכר ושעות עבודה — לעומת העובדים הקבועים של המשרד.

כנס ועדי פנסיונרים

ביום ב' ב־10 לפנה"צ ייערך בירושלים כנס ועדי הפנסיונרים בעירות, לקביעת דרכי מאבקם נגד הסכמים בעניני פנסיה הנעשים על־ידי מוסדות שלא הוסמכו לכך.

אלבום של ה־ן

(ע). אלבום ראשון, שהוקדש להיילות של צה"ל בשם בת ח"ן, הכספר על כל גלגולי החי"ן מהחילתו ועד היום, הופיע בימים אלה.

האלבום נכתב ונערך על־ידי ההוצאה צביה כהן, העיצוב הגרפי נעשה על־ידי בייק פלהיים, והצלום הראשי הוא ביכה ברגם. את ההקדמה לספר כתבה ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר. האלבום יצא בהוצאת מקבונה.

במסיבה עתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב בהשתתפות קצינת ח"ן ראשית אלוף־משנה דבורה תומר, בסרה בחברת הספר גב' כהן, כי האלבום מכיל פרקים על התחלת כל חלק מהיסוב, ביום הבנות הממקצועות של היילות הח"ן. כולל ביוגרפיה ה"א ובגרות, פרק אחר מוקדש להולדת הח"ן.

המשטרה: יש הוכחה כי מאיר שרביט רצח את הצורף בירושלים

(ע). משטרת ירושלים הגיעה למסקנה, כי הצעיר מאיר שרביט, שהתאבד בהיפה לפני כחודש, הוא שרצח ב־7.2.1972 את הצורף הירושלמי אברהם אלתוף.

ההוכחה האחרונה, שקיבלה המשטרה לאימות סברה זו, היתה הולצה עם כתמי דם, שנמצאה ביום ו' בשבוע שעבר, בחדרו של שרביט במכון צנטרה בבית הכרם.

בבדיקת כתמי הדם, התברר כי סוג הדם, זהה לדמו של הצורף אלתוף.

הוגדלו דמי נזיקין ע"י קרן המעסיקים

על הגדלת דמי נזיקין, בשיעור של 50%, לכל חבר בקרן מעסיקים (נגד נזקי שביתות והשבתה) שליד התאחדות התעשיינים, נמסר אתמול בהודעה ביוזמת של הנהלת הקרן לכל חברי ההתאחדות.

דמי נזיקין מוגדלים ישולמו, על פי החלטה שנתקבלה בהנהלת הקרן, לכל חבר הקרן אשר במפעלו הפרוץ שביתה (או השבתה), בשל הגשה הבריות החורגות מהסכם המסגרת, שנחתם ב־2.2.72 בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות.

ההסדר על הגדלה דמי נזיקין יהיה בתוקף עד 31 במאי השנה ויחול גם על כל חבר חדש שיצטרף לקרן עד ל־31 במארס.

אם עד סוף מאי לא יחודשו הסכמי העבודה הקיבוציים הענפיים, תשקול הנהלת הקרן על הארכת התקופה שבה ישולמו דמי הנזיקין המוגדלים.

שביתת ספקי-דלק גורמת שבושים בלוד

(ע). חברת אל על הורתה לטייסיה לנהות בגבול התקופה של אותה, לצורך תדלוק לפני הנחיתה בלוד עד להודעה חדשה. כל מטוסי החברה קיבלו דלק באתונה גם בטיסות היוצאות מגבול התקופה לוד. הוראה זו ניתנה כתוצאה מהשביתה של ספקי הדלק שפרצה אתמול בבוקר בגבול התקופה בלוד.

נבסר כי השביתה עלולה לגרום גם לשבושים קלים בלוח הזמנים של אל על ושל חברות אחרות.

אסתר שחמורוב כפורטאית השנה

(ע). בבית ספורטאי השנה הוענק אתמול לאתלטית אסתר שחמורוב. בטכס שערך העתון „חדשות הספורט" בבית סוקולוב בתל־אביב.

בטכס נמסר, כי זו השנה ה־19 שנערך בקרב ציבור אוהדי הספורט מבאל הספורטאי הבולט של השנה וכי האתלטית שחמורוב זוכה זו השנה השניה ברציפות בתואר זה.

במקום השני זכה המתעמל כדורסל שפיגלר, הקפטן נבחרת ישראל השוחה עתה בבירמה עם הנבחרת. במקום השלישי זכה ט"ש טירית הספורט בניכין בעין.

מרכז הקבלנים והבונים תובע שיתופו בועדה לתכנון ובניה

מרכז הקבלנים והבונים בישראל פנה בדרישה אל משרד הפנים לשתף את נציגיו בועדה לתכנון ובניה.

מרכז הקבלנים והבונים בישראל תובע כבר שנים תיקון חוק התכנון והבניה לשם התאמה לדרכי פעולתן של הועדות לתכנון ובניה ורבות הדיונים כי האישור הדרוש — עד כה בבוא הצלחה.

לאור פרסום ידיעות בעתונות על החלטתו של משרד־הפנים להרכיב ועדה אשר בה יהיו 2 נציגי כל שרי הפנים ויד נציגי מרכז השלטון המקומי — דורש מרכז הקבלנים והבונים לשהפו בצוות ועדה זו. בהיותו הגורם המרכזי לבניה פרטית וציבורית במדינה.

שביתת מחאה בקרית ארבע

בשל בואו של קצין צה"ל לניהול המקום

(ע). כל שרותי החינוך, הבריאות והמסחר לרבות מסעדת המתנחלים, שליד מערת המכפלה בחברון, הושבתו אתמול לשעתיים (מ־10 עד 12 בצהריים), כאות מחאה על בואו של הקצין הבכיר של צה"ל לנהל את ענייני קרית ארבע, במקום הוועד המקומי, שנבחר לפני כמה שבועות על־ידי רוב התושבים.

הוועד המקומי של קרית ארבע שלח מברקי מחאה לראש הממשלה ולחברי הממשלה.

פעולתו הראשונה של קצין הניהול, סא"ל צבי מרחב, היתה הורדת שלט צוות ההקמה של משרד השיכון. הקצין התמקם במשרד של חדר אחד, אחר כך נפגש עם הרב מ. לווינגר, יו"ר ועד קרית ארבע, לשיחת הכרות.

בשיחה קידם הרב לווינגר את הקצין בברכה, אך הביע באוזניו את מחאת תושבי קרית ארבע על מינויו של קצין ניהול לנהל את ענייני התושבים, והודיע לו, כי הקצין לא יזכה בשיתוף מצד המתנחלים. הרב לווינגר הדגיש בפני סא"ל מרחב, כי המחאה ואי שיתוף הפעולה אינם בשום פנים כלפיו או כלפי צה"ל, כי אם נגד הממשלה אשר לא מינתה בדרך דמוקרטית מועצה מקומית.

נגנב החד-אופן של היפאני המסייר בעולם

(ע). חד־אופן, המשמש ככלי תחבורה של הצעיר היפאני, לסאקומי אוגאסאוורה, בסיורו בעולם נגנב ביום ד' מאכסניית הנוער בית יציב, שם התארח הצעיר.

החד־אופן, ששוויו 40 דולר, היה מונח במסדרון ליד חדרו של המתלונן, משם נגנב. בהודיעו על הגניבה למשטרה, הוסיף הצעיר היפאני בחיוך, בדברו אנגלית וצרפתית: המכונית שלי נספה בלעדי.

כזכור נשא הצעיר היפאני בן ה־26 את משרתו כבורה להיסטוריה וגיאוגרפיה בארץ מולדתו, ויצא לטייל בעולם, כאשר כלי התחבורה שלו הוא החד־אופן, כלי תחבורה זה היחיד במינו, בעורר תשומת לב מיוחדת בכל ארץ בעולם לשם מגיע היפאני. ישראל היא הארץ ה־76 אליה הגיע המורה הצעיר. כוונתו היא לבקר כ־100 ארצות, לפני שיחזור לארץ מולדתו ולעבודתו כמורה.

ח"כ יוסף תמיר: השלטון המקומי מתוסכל

„השלטון המקומי נתון בתסכול לא רק בגלל מכבו הכספי החמור, אלא גם מפני שהוא תלוש מן ההתפתחות בתחומי התכנון, השרותים והאקולוגיה" — אמר אתמול יו"ר ועדת האקולוגיה של הכנסת ח"כ י. תמיר, בכנס ה־12 למינהל ציבורי.

מר תמיר טען, כי הטיפול בעניני פנים מפוצל בצורה אנארכית בין עשרה משרדי ממשלה המתחרים על סמכויות שנקבעו לפני כ־25 שנה ואיש לא טרח להתאימם לתקופתנו. מנכ"ל משרד הפנים מר ח. קובר־סקי דרש להגביל את תשומת הלב לבעיות הפנים.

איך לזכות בסבון באלי מדי שבוע במשך שנה שלמה

כתוב על סבון באלי

חידון מיוחד לקוראי הארץ

כל שעליך לעשות:

1. כתוב משהו על נושא באלי: על הסבון, או על האי האקזוטי בו רוחצות הנשים הכפורסמות ביופין את גופן בשמנים צמחיים (שהם הם מרכיבי היסוד של סבון באלי הישראלי).
כתוב על מה שמזכיר לך ריחו המשכר של באלי, או מדוע לדעתך באלי הוא הסבון הטוב ביותר לטפוח עור הפנים והגוף.
מותר לך לכתוב מכתב, שיר, חמשיר, ספור, סיסמת פרסומת או כל דבר העולה על דעתך בעת הרחצה בסבון באלי, בתנאי שהמלה באלי תופיע לפחות פעם אחת בכתוב.
2. מספר ההצעות אינו מוגבל בתנאי שלכל הצעה תצורף אריזה של סבון באלי.
את ההצעות יש לשלוח אל „באלי", ת. ד. 505, פתח־תקוה.
3. ציין על גבי הצעותיך את תאריך פרסום מודעה זו ושלח אותן אלינו לא יאוחר מיום חמישי הקרוב.
4. ציין את שמך וכתובתך בכתב ברור על צדה הפנימי של אריזת באלי.

מדי שבוע יבחר חבר השופטים בפקוחו של המכון למסחר הוגן את ההצעה המוצלחת ביותר שתזכה את שולחה ב־52 חפיסות סבון באלי — כמות המספיקה למשפחה גדולה מאד לשנה שלמה.

טית־בית שומרת לעצמה את הזכות להשתמש בהצעות הזוכים למטרות פרסום — ללא תשלום.

באלי הוא סבון צמחי מעודן, המאפשר לעורך לנשום ושומר על חיוניותו ורעננותו של עורך. באלי מומלץ גם לעור העגוג ביותר — עור פניך.

באלי של טית־בית - סבון טוב באמת.

טית בית

שחם לבינסון אילון

RAND בולה יתרונות

* שכלול בלעדי:- PRE SELECTIVE BIO לקביעת זמן הכביסה.
* 16 תכניות אוטומטיות.
* ויסות לכביסת 1/2 כמות.
* מידות אידיאליות.
* ועוד הרבה הרבה שכלולים.

לחשיג בחנויות החשמל המומלצות

שירות נאמן וחלקי חילוף מקוריים

RAND

MAY-TAL ADV.

תנועת המטוסים בלוד, יום ו'

נחתים: [illegible]

ממריאים: [illegible]

שבת

נחתים: [illegible]

ממריאים: [illegible]

עקיבא וריבה האן — זאב ועדנה שובה

דן ויעל שובה

שמחים בהולדת

הבן - הנכד

אח לאמנון ולירון

תל־אביב, 13 במרץ 1972, כ"ז באדר תשל"ב

לידידינו הנכבדים

אושה ויוסף הסל

מוהנדס **דוד הסל ורעיתו**

ברכות לבביות

להולדת הנכד־הבן

רות ויוסף בס

ב"ה

צפורה רק נתניה — **רמי ניסק** חולון

נשואים

החופה התקיימה בחוג המשפחה

כ"ט אדר תשל"ב

למר **דוד קלעי ורעיתו**

מזל טוב לבבי

לנשואי בתכם ורדה עב"ל

מאחלים: ד. זיבצקי

סוכנות לביטוח בע"מ

ת"א, שד' רוטשילד 21

טלפון 623496—7

אליציה וברונו וסרטייל

שמחים להודיע על הולדת בתם

אחות לאריאל

כ"ח באדר תשל"ב, 14 במארס 1972, בית חולים „אסותא" ת"א

למר **בנימין גפני ורעיתו**

ברכות לבביות לנשואי בנכם

אהוד עם בח"ל

אמקור בע"מ

לראש עירית רמת־גן

ד"ר ישראל פלד ורעיתו חיה

ברכות לבביות ליום חגם

בהגיע בתם

הדס

לגיל המצוות

מאחלת: עירית רמת־גן

עו"ד משה ל. מרון

מ"מ ראש העיריה

וחברי המועצה

לבעל, האב, הסבא היקר

חיים אשכנזי

איחולינו לבביים ליום הולדתך השישים

באהלים: אשתך, בניך — בנותיך, חתנך, נכדיך

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בעלי מלון ארבע העונות דורשים פיצויים 3.5 מיליון ל״י מסו״ב

התביעה — בשל איחור בבנייה ✱ סולל בונה הגישה תביעה דומה — על איחור בתשלום

מאת אמנון ברזילי, סופר „הארץ"

תביעה לפיצויים בסכום של 3.5 מיליון ל״י הוגשה נגד חברת סולל בונה על איחור בהשלמת בנייתו של מלון ארבע העונות בנתניה. התביעה הוגשה על־ידי חברת סינקו בע״מ המייצגת קבוצת משקיעים אמריקאיים שהם בעלי המלון.

התובעים המיוצגים על־ידי משרד עו״ד קרה, טוענים כי חב׳ סולל בונה התחייבה להשלים את הבנייה תוך 18 חודשים (בהתחלת 1969). למעשה לא הושלמה הבנייה עד ליום הגשת התביעה. כתוצאה מאיחור בהשלמת המלון נגרמו נזקים כבדים והפסד מוניטין לחברה.

בעקבות הגשת התביעה, הגישה סוי״ב תביעה נגדית באותו סכום על איחור בתשלום. התביעה הוגשה על ידי עו״ד משה שלים. שתי התביעות הוגשו לבורר יחיד כוסכם, מר דוד סנה.

תרעומות בסוי״ב

נודע, כי מסירת תיק התביעה של סולל בונה לעו״ד שלים, עוררה תרעומת רבה בבית סוי״ב. לפני שהועבר הטיפול לידי מר שלים עסקה בו המחלקה המשפטית של סולל בונה, בראשותו של עו״ד נתן עמית. כעבור כמה ימים נעלם התיק ממשרדי המחלקה והועבר לעו״ד שלים שהוא בעל משרד פרטי.

בחוגי סולל בונה נמתחה ביקורת על העברת הטיפול לידי משרד פרטי, שעה שבמחלקה המשפטית מועסקים 12 עורכי דין בשכר. אותם חוגים מציינים, כי באחרונה רבים המקרים של העברת תיקים לטיפולם של משרדים אחרים, דבר הגורם להגדלת ההוצאות.

דובר סוי״ב מר אהרון גפן אמר, כי התיק הקשור לתביעת מלון ארבע העונות לא נעלם ממשרדי המחלקה המשפטית אלא הועבר בגלל ריבוי העבודה במחלקה. הוא הוסיף, כי עו״ד שלים אינו מקבל שכר טרחה בעבור הופעות הקשורות עם סולל בונה, אלא מקבל שכר חודשי צנוע. הסכם דומה קיים גם עם משרדים אחרים.

(ע). מעצרם של חמישה חשודים בפרשת כנופיית הסמים ברעננה, שזוממה להבריח לחו״ל חשיש בשווי מיליוני לירות, הוארך אמש בבית משפט השלום בתל־אביב. משה סביון, מתל־אביב, נעצר ל־15 יום, ואילו צבי יערי, אהרון לורבר, צבי גבקורביץ ואהרון פרידמן, כתל־אביב, נעצרו ל־8 ימים.

(ע). התפתדרות הצופים העבריים בישראל ציינה ביום ד׳ השבוע את יום הולדתו ה־89 של ראש התנועה, אריה כרוך, בערב־הפתעה שבו הופקה תוכנית רדיופונית אלה הם חייך בצריכת סוביה סער. המסיבה נערכה בבית ברים שליד בית הספר הריאלי בחיפה.

משקיעים 7 מ׳ ל״י בהקמת מלון בעכו

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

היסודות להקמת מלון בן 100 חדר בחוף הדרומי של עכו הושלמו בימים אלה. המשקיעים — הקבלן אברהם אולשיבליצקי מעכו וצבי שרף מנתניה — עומדים לפתוח את המלון לקראת חג פסח בשנה הבאה.

להקמת המלון רכשו המשקיעים 12.5 דונם בחוף הים. הבניין עצמו יתפוס שטח של דונם וחצי. יהיו בו שלוש קומות של אולמות ושרותי המלון ומגדל מרכזי של ארבע קומות לחדרי מגורים.

השותפים ישקיעו במלון כשבעה מיליונים ל״י. כמה מקווים לקבל 60% מהממשלה כהלוואה ומצפים בימים אלה לאישור המלון כמפעל מאושר.

שאלון לקבלנים עורר מורת־רוח

מאת אליעזר לוין, סופרו הכלכלי של „הארץ"

הממונה על מחירי דירות במשרד השיכון, עו״ד איתמר גלין, שלח השבוע לקבלנים ולחברות בניה רבות שאלון, המבקש מהם לפרט רשימה ומחירים של דירות ובניינים שהם מוכרים, בצרוף נתונים על מחירי הקרקע, החומרים הרווחים ממכירת הדירות. הפצת השאלונים עוררה מורת־רוח אצל קבלנים, החוששים כי הנתונים שבשאלונים יועברו בעתיד לנציבות מס הכנסה וישמשו כנתונים לקביעת שומות המס לשנת 1972.

בתשובה על שאלתי אמר מר גלין, כי השאלונים נועדו רק לבדוק עליית מחירי הדירות מאז הפיחות, ואין מטרתם דיווח למס הכנסה. בתשובה על שאלה נוספת, אם ימסור את השאלונים למס הכנסה אם יתבקש לעשות כן, אמר מר גלין כי אינו יודע מה המצב החוקי בנקודה זו. הממונה על המחירים אמר, כי משלוח השאלונים הוא חלק ממדיניות הפיקוח על המחירים, אך עדיין לא ברור מה יהיה השימוש בשאלונים כאשר יגיעו למשרד. כן נודע, כי רק חלק מהקבלנים קיבלו את השאלונים, ולא ברור לפי אלה קני־מידה הבדילו בין הקבלנים.

ישובי הנגב דורשים עוד מים להשקייה

ההתמרמרות רבה שורדת בקרב ישובי הנגב על שנציבות המים לא נענתה לתביעתם לתוספת מיכסת מים של 5 מיליון מ״ק לצורך השקיית־עזר של שדות הפלחה, במגמה להגדיל את היבולים.

מחוגי הישובים נמסר, כי הפניות המרובות אל הנציבות בעניין זה זכו לתשובות מתחמקות, ובאחרונה נמסר להם, כי נציב המים יצא לחופשה וכי יקבלו תשובה לאחר שובו.

הישובים דורשים את תוספת המכסה של 5 מיליון מ״ק, על המכסה הכוללת של 196 מיליון מ״ק, בעיקר ממי השטפונות שנצברו במאגרים באיזור.

ביום ד׳ השבוע נערך על הר הזיתים — מול רחבת מלון אינטרקונטיננטל — טכס גילוי מצבה ל־34 נפטרים שקברותיהם חוללו על־ידי הירדנים. נכחו הרב הראשי לישראל א. אונטרמן, שרים, ח״כים ואישי ציבור.

(צילום: צ. ששון)

ביה״ח לחולי נפש ישאר במבצר עכו עוד שמונה שנים

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

אין שום כוונה להוציא את בית החולים לחולי נפש שבמבצר מעכו וסערת הרוחות בקרב העובדים מתושבי העיר היתה לשוא. קיימת אפשרות לקבל תרומה של 3־4 מיליון דולר לבניית בית חולים חדש, כדי להוציא את המוסד מבין חומות המבצר, שאינו מתאים להפקידו כבית־חולים. אולם מיום קבלת התרומה עד שיושלם בית החולים החדש יחלפו בלי ספק שמונה שנים — מסר אתמול שר־הבריאות, מר ויקטור שם־טוב, בביקורו בעכו.

השר שמע מפי ועדי העובדים של שני בתי החולים בעכו על הצורך להקים בית ספר לאחיות כדי לשפר מצבת העובדים המקצועיים. כן דרשו הקמת מעון יום לאחיות־אמהות, כדי למנוע נשירה מהמקצוע.

מורי אגו״י הכריזו על סכסוך עבודה

מאת סופר „הארץ"

1500 המורים המסונפים לאגודת ישראל הכריזו על סכסוך עבודה ומאיימים להשבית את הלימודים של 30 אלף תלמידים ב־120 מוסדות חינוך בארץ. המורים תובעים תשלום מיידי של הפרשי השכר המגיעים להם לפי הסכם העבודה עם עובדי ההוראה; לפי הסכם זה שולמו הפרשי השכר לכלל המורים במדינה עוד לפני חצי שנה.

תקציב עמידר 218 מיליון ל״י

מועצת מנהלי עמידר, שהתכנסה אתמול בראשותו של שר־השיכון, מר זאב שרף אישרה את תקציב הפעולות של החברה (רגיל ופיתוח) לשנת 1972/73 בסך של 118,516,000 ל״י. נוסף לכך תבצע עמידר פעולות בשביל מוסדות אחרים (מינהל מקרקעי ישראל, שיכון ופיתוח, הסוכנות היהודית, מפעל תועלת) בסך של 99,291,000 ל״י.

הרכוש הפעיל המנוהל כיום על ידי עמידר כולל 221,000 יחידות, רובן דירות ומיעוטן בתי עסק ומוסדות.

מועצת מקורות אישרה תקציבי המים

מועצת המנהלים של מקורות אישרה, בישיבתה אתמול, את המסגרות התקציביות של החברה לשנת 1972/73. הקציב אספקת המים יסתכם ב־136.5 מיליון ל״י ותקציב הפיתוח יסתכם ב־68.5 מיליון ל״י.

בהביאו את תקציב הפיתוח לאישור המועצה, אמר סמנכ״ל מקורות להנדסה, מר שמואל קנטור, כי היקף התקציב אינו מאפשר לחברה לפתור את כל בעיות המים הדחופות, כגון תוספת מים לחיפה, אשדוד, באר־שבע, ערד, דימונה ואילת — ערים שבהן, או באיזור הסמוך להן, קיימת התפתחות מתמדת של אוכלוסיה, תעשיה, בנייה וכדומה. מר קנטור הטעים, כי יש לגשת כבר כעת לפתרון בעיית המים לאיזור ים־המלח, שבו הולכים ונבנים בתי־מלון חדשים ומתפתחת תיירות בקצב גובר.

לאחר השלמת הפרוייקטים הכלולים בתקציב הפיתוח לשנת 1972/73, יתווספו לצרכנים כ־24 מיליון מ״ק מים לשנה, מזה כ־8.5 מיליון מ״ק לעיר ולתעשיה, והשאר לחקלאות. אולם כושר התפוקה של מפעלי מקורות יגדל אז ב־33.5 מיליון מ״ק מים לשנה.

להלן גילה, כי באיזור דקלה, ביצעה החברה שני קידוחי מים מוצלחים. כן אמר, כי השנה נשאבו בסך הכל מהכנרת 352 מיליון מ״ק, בדיוק כפי שתוכנן. כן אמר כי מיפלס הכנרת משביע רצון וכי עם הפשרת השלגים בחרמון יש לצפות לשיפור נוסף המבטיח „כנ״ה טובה לעונת הקיץ".

משאל דחף: רק 8% סבורים שעל גח״ל להתפרק

„ודאי שמעת על חילוקי דעות פנימיים בין השותפים בגח״ל. כיצד חייב, לדעתך, גח״ל להיערך לקראת הבחירות הקרובות?" — שאלה זו הוצגה למדגם מייצג של האוכלוסיה בישראל במחקר דעת הקהל שערך מכון דחף, בניהולו של ד״ר דניאל לזמברהו.

49.6% סבורים שעל המפלגה להישאר כאוחדת, וזאת על־פי הפרוט הבא:

● 26.3% סבורים שגח״ל צריכה להישאר כמפלגה מאוחדת ללא שותפים נוספים.

● 19.6% סבורים שעליה להישאר במפלגה מאוחדת ולהקים אופוזיציה מורחבת (עם מפלגות אחרות — עים ו/או המרכז החופשי).

● 3.7% סבורים שטוב שיתפרקו לחרות לחוד וליברלים לחוד לקראת הבחירות, אך עליהם לחזור ולהתאחד לאחר הבחירות.

רק 8.1% מהנשאלים סבורים שיש לפרק את השותפות סופית.

עוד 38.8% ענו כי אינם מתמצאים בנושא, ו־3.3% סרבו לענות על השאלה.

2 קבלנים מואשמים במירמה

(ע). שני קבלנים, שבנו בית משותף בפתח תקוה מואשמים במירמה ובקבלה כספים במירמה מ־12 קוני הדירות בבניין.

סגנן פרקליט מחוז המרכז, עו״ד עברם בלום, האשים את הקבלנים יחזקאל בשה, 41, מרחוב ביליין 15 בפתח תקוה ויוסף מיצלם, 52, מרחוב ירושלים 45 ברמת יצחק, בקבלת 152 אלף ל״י במירמה מ־12 דיירים בבנין ברחוב וולפסון 8 בפתח תקוה.

בכתב התביעה נאמר, כי הבנין עדיין איננו גמור והדיירים עוד הרסיפו מכספיהם, כדי להכשירו למגורים.

נפתח בית ספר עמל

(ע). טכס פתיחת בית הספר עמל על שם ליידי דייוויס ברמת אביב, נערך אתמול בהשתתפות מאות אישים והלמידים.

בית הספר התיכון־עירוני מקיף, משותף לעיריית תל־אביב ולרשת עמל בהסתדרות, ונבנה בעיקר מתרומות מגבית ההסתדרות בקנדה ובעזרת האחים ברנרד ולואיס בלומפילד. המיבנה רב־הרושם, בצורתו הבלתי־קונבנציונאלית, בהיקפו ובשכלוליו הרבים, עלה כ־13 מיליון לירות.

אל על תטיס 13,500 תיירים לקראת הפסח

מאת סופר „הארץ" לענייני תעופה

בשבוע שלפני הפסח תטיס אל על לישראל ומממנה 13,500 תיירים — אמר אמש דובר אל על. הדובר הוסיף, כי לעומת 93 טיסות שבוצעו בתקופה המקבילה אשתקד, תבצע הפעם החברה 105 טיסות, לרבות שני מטוסי הג׳אמבו שנוספו לצי שלה.

תרגיל חירום בלוד

היום ייערך בנמל לוד תרגיל חירום שיימשך כשעה וחצי, במטרה לבדוק את נהלי החירום בנמל.

רוג׳רס וסיסקו על יעקב הרצוג ז״ל

(ל.צ.ב.). בין מאות מכתבי התנחומים שהגיעו לגבי פנינה הרצוג, אלמנתו של ד״ר יעקב הרצוג ז״ל, נמצאים גם מכתביהם של שר החוץ האמריקאי, מר ויליאם רוג׳רס, ועוזרו מר יוסף סיסקו. במכתבו מביע רוג׳רס השתתפות בצער המשפחה ואומר: „בעלך היה אחד הפטריוטים הנאצלים של מדינתכם ואחד מידידיה האמיתיים של ארה״ב". כן נתקבל מכתב תנחומים ממר רוברט ב. אנדרסון, מי שהיה שר האוצר האמריקאי בין 1955—1957.

בתערוכת התנ״ך

[illegible]

הפירסומים על הוזלת תפוזים גובלים בתרמית

התאי סוחרי חיפה:

מאת סופר „הארץ" בחיפה

„הפרסומים על הוזלת פרי הדר גובלים בתרמית" — נאמר בהודעה שפורסמה אתמול על־ידי התאחדות הסוחרים בחיפה.

המחיר בפרי קטן במיוחד, בכמות שאינה עולה על 10 אחוז מכלל הפרי. הפרסומים על ההוזלה, המטעים את הצבור — נאמר מטעם ההתאחדות — רק יגרמו לסכסוכים בין הירקנים והצרכנים, שעל סמך אותם פירסומים ידרשו פרי במחיר זול.

ארגון מפעלי המזון המוכן בארץ ניסה להתערב למען הפסקת השביתה של המובילים במפעל פיג־גיר הנמשכת מזה שלושה שבועות אך ללא הצלחה. נודע כי הנהלת המיזוג הודיעה, כי אינה מוכנה לכל הידברות עם המובילים וכי תעמוד על הפסקת עבודתם.

בג״צ דחה בקשה נגד לשכת עורכי־הדין

(צ). בקשתו של עורך דין ירושלמי לצוות על לשכת עורכי הדין לכנס את הועידה הארצית החמישית של לשכת עורכי הדין אך ורק בירושלים, נדחתה אתמול על ידי בית המשפט הגבוה לצדק.

בעתירה שהגיש עו״ד ד״ר משה עליאש, שנבחר כציר לועידה הארצית, הוא קובל על כך, כי מיד לאחר הפתיחה החגיגית של הועידה, אשר תיערך בבנייני האומה בירושלים ביום ב׳, יירדו מוסדות הועידה לתל־אביב, להמשך דיוניהם.

לדבריו, קובע חוק לשכת עורכי הדין, כי מקום מושבה של הלשכה הוא ירושלים, ובהיות הועידה מוסד של הלשכה, הרי לדעתו מקום מושבה הוא בירושלים גם כן.

השופטים מ. לנדוי, י. קיסטר ומ. עציוני שדנו בעתירה, לא קיבלו את טיעוניו של עו״ד עליאש מן הבחינה המשפטית, וקבעו כי כיוון שהמחוקק לא קבע את מקום ישיבתם של מוסדות הלשכה (אלא רק מקום מושבה של הלשכה בירושלים), רשאית הועידה הארצית לקיים את דיוניה גם בתל־אביב.

ביום ראשון

בואו למזנון יום ראשון המפורסם של מלון שרתון

תהנו מסעודה כיד המלך במזנון המלא כל טוב, ומיד לאחר מכן — ובמחיר כולל — תבלו במרבד הקסמים, שם יופיעו:

★ **דון לאויס ודונה לינדי** — הזמרים־הבדרנים מאנגליה

★ **ג׳וני בופלו** ותזמורתו המשלהבת מאיטליה

★ **חמישית המטרונומס** — תזמורת הריקודים של מרבד הקסמים

מחיר כולל 32.00 ל״י (כולל מיסים)

מלון שרתון־תל אביב
Sheraton-Tel Aviv Hotel
SHERATON HOTELS AND MOTOR INNS, A WORLDWIDE SERVICE OF ITT

כל יום רביעי בשעה 5 אחה״צ תצוגת אופנה מעולה ותוכנית מרבד הקסמים המלאה. כל יום שבת בשעה 5 תה מנחה, ריקודים והתכנית המלאה של מרבד הקסמים. 10 ל״י לאיש (כולל מיסים)

הרצאות ודיונים במוסד ון ליר בירושלים
מרץ 1972

במסגרת דיוני ון ליר ברוסית
פרופ׳ בנימין אקצין
פרו־רקטור ונשיא בפועל — אוניברסיטת חיפה
ירצה ברוסית על הנושא:
„המבנה החברתי והפוליטי של מדינת ישראל"
יו״ר — השופט דוד ברטוב
ביום ראשון, ד׳ בניסן, 19 במרץ, ב־8.30 בערב

✱

במסגרת דיוני ון ליר על בעיות השעה
פרופ׳ הנריק סקולימובסקי
מהמחלקה לפילוסופיה, אוניברסיטת מישיגן
ירצה באנגלית על הנושא:
„המשך הקיום האנושי — כיצד ?"
עיון במשנתם של בקמינסטר פולר ופאולו סולרי
יו״ר — פליקס דרנל — אדריכל
ביום ראשון, י״א בניסן, 26 במרץ, ב־8.30 בערב

רח׳ ז׳בוטינסקי 43, ירושלים
הציבור מוזמן

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים — המועצה הלאומית למחקר ולפתוח

הועדה הישראלית הלאומית לביוספירה ולאיכות הסביבה
בשתוף עם חיל רפואה — צה״ל

מקיימים את

הכנס הלאומי השנתי השני
בנושא
איכות הסביבה בישראל
בימים 21 ו־22 במרס 1972

באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ובמוסד ון ליר בירושלים, רח׳ ז׳בוטינסקי 43

דמי הרשמה: —.20 ל״י

● כתובת להרשמה: הועדה המארגנת, המועצה הלאומית למחקר ולפיתות משרד ראש הממשלה, הקריה, בנין ג׳, ירושלים.

התזמורת הסימפונית של רשות השידור

קונצרט למינויים מס׳ 7

המנצח: **גארי ברתיני**
הסולנית: **אווה ברנטובה** פסנתר (צ׳כיה)

היידן: סימפוניה מס׳ 95
צ׳ייקובסקי: קונצ׳רטו לפסנתר
קודאי: „תהילים הונגריים"

סולן: **דן פרידה** (טנור)

בהשתתפות: מקהלת הקיבוץ הארצי והקיבוץ המאוחד בהדרכת ארי דורון ויואל אנגל

בניני האומה, יום שלישי, ו׳ בניסן תשל״ב, 21.3.1972, בשעה 8.30 בערב
כרטיסים — כהנא, „ולאן הערב"

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למשפטים

„עיוני משפט"

בימים אלה יצא לאור חוברת מס׳ 1 (כרך ב׳) של „עיוני משפט", הבטאון המשפטי של הפקולטה למשפטים.

להלן אחדות מהרשימות המופיעות בחוברה:

השופט פרופ׳ זאב צלטנר: על ספרים חדשים.
השופט יצחק שילה: לבעיית הזיקה אל המשפט האנגלי.
השופט שמואל קוארט: על הפרשנות של חוקי המנדט.
השופטת חנה אבנור: האם רצויה חקיקה דווקנית בשטח הפלילי ?
פרופ׳ אמנון רובינשטיין: דינו של פגם במכרז.
ד״ר יורם דינשטיין: מהי אמנה בינלאומית ?
ד״ר עמוס שפירא וברוך ברכה: המעמד החוקתי של זכויות הפרט.
ד״ר אמנון גולדברג: הסגת גבול בחלל האוויר.
ד״ר דוד ליבאי: הזכות להתקהל ולהפגין בישראל.
ד״ר סמדר אוטולנגי: על הפילות לביטול פסק בורר.
ד״ר שבח וייס: יישומו של עלכון החוק במערכת המוניציפלית — עיון פרלימנטרי.

בחוברת 268 עמודים. מחירה —.5 ל״י (לסטודנט —.3 ל״י).
דמי מינוי לשנה (3 חוברות) —.13 ל״י (לסטודנט —.10 ל״י).

הזמנות נא לשלוח לפי הכתובת:
„עיוני משפט", הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב.

אנו מודיעים בצער על מותו של
אבינו וסבנו היקר
יונה בסיס
ההלויה תצא מבית העם במושב בית חרות היום, יום ששי, ב׳ בניסן תשל״ב, 17.3.72, בשעה 2.00 אחה״צ
אריה וצפורה בסיס
והילדים

להברנו **אריה בסיס** וב״ב
השתתפותנו בצערכם על מות יקירכם
יונה בסיס
מושב בית חרות

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
משה חלפן ז״ל
תערך אזכרה וגילוי מצבה
ביום ראשון, ד׳ בניסן תשל״ב — 19.3.72
בהר־המנוחות, ירושלים
נפגשים ברחוב בן יהודה 31, בשעה 3 אחה״צ.
המשפחה

משתתפים בצער המשפחה
ומשרד הפיתוח
על מותו ללא עת של
ציון הררי ז״ל
כימיקלים לישראל בע״מ

משתתפים בצער המשפחה
ומשרד הפיתוח
על מותו ללא עת של
ציון הררי ז״ל
המועצה לפתוח דשנים
וכימיקלים.

לגבי רות גייזלר
השתתפותנו הכנה בצערך ובצער משפחתך עם מות
הורייך היקרים
דיירי הבית, רחוב שרת 29 ת״א

האוניברסיטה העברית בירושלים
עובדי המחלקה לכימיה פיסיקלית
משתתפים באבלו של
מר **סם דה־גרוט**
במות עליו
אמו ז״ל

נציב בתי הסוהר ופקודיו
מודיעים בצער על פטירתו של
סמל **יוסף פרידמן** ז״ל
אשר נפטר ביום שלישי, כ״ח אדר תשל״ב (14.3.72)
ומשתתפים בצער המשפחה

למשפחת כץ
אבלים עמכם על מותו של חברנו
יצחק (בן־יעקב) **כץ** ז״ל
מקורות־מים
חברה לעבודות פתוח בע״מ
ההנהלה, ועד העובדים
וחבר העובדים

המורים, ההנהלה והסטודנטים
של בית המדרש לרבנים באמריקה
המרכז לסטודנטים נוה שכטר ירושלים
מצטערים על מותה של
הגברת **לאה טריגר שימל** ז״ל
לשעבר הכנהלת האקסקוטיבית של ליגת הנשים הלאומית
שליד בתי הכנסת המאוחדים באמריקה
ומשתתפים בצער המשפחה
המקום ינחם אתכם בין שאר אבלי ציון וירושלים

טקס חנוכת רחבה על שם
שולמית דניאל ז״ל
על יד בית הנער של בית הכנסת „אליהו הנביא", חיפה
אחוזה, שדרות סיני 16
יתקיים ביום שני, ה׳ בניסן תשל״ב 20.3.72, בשעה 18.30.

אנו מודיעים בצער על פטירת חברנו
יעקב אגוזי
ההלויה תתקיים היום, יום ששי ב׳ בניסן תשל״ב, 17.3.72, בשעה 11.00 לפנה״צ בקבוצת גניגר.
המשפחה
ובית גניגר

במלאת שלושים לפטירתו של בננו
מיכי (מיכאל) אברהמי ז״ל
נעלה אל קברו ביום ראשון, ד׳ ניסן תשל״ב, 19.3.1972, בשעה 3.00 אחה״צ להתיחד עם זכרו
הודתנו נתונה בזה לכל אלה שהביעו לנו את תנחומיהם
המשפחות:
אברהמי, אפיקים
רות תל־צור, הוד השרון
קבוץ אפיקים

במלאת שלושים לנפילת בננו היקר
ניסן יזרסקי ז״ל
תתקיים אזכרה, גילוי המצבה לזכרו ביום שני, ה׳ ניסן תשל״ב, 20.3.72, בחלקה הצבאית של בית העלמין בקרית שאול בשעה 16.00
אוטובוסים מיוחדים יסעו מבית הורי המנוח רח׳ המלך ג׳ורג׳ 89 ת״א, בשעה 15.30
תודתנו נתונה בזאת לכל מנחמינו בכתב ובע״פ.
המשפחה

במלאת ארבע שנים לפטירת יקירנו
ד״ר **שאול אש** ז״ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון ד׳ ניסן תשל״ב (19.3.72) בשעה 4.00
נפגשים בטכסי „ישראל" רח׳ ההסתדרות ירושלים.
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
ראש משפחתנו
ליפא בריטלר ז״ל
נעלה לקברו בבית העלמין בחולון ונקיים
טכס אזכרה וגילוי המצבה,
ביום ראשון, ד׳ ניסן תשל״ב (19.3.72) בשעה 3.00 אחה״צ.
נפגשים ע״י שער בית העלמין בחולון.
לכל מנחמינו נתונה תודתנו בדרך זו.
המשפחה

ביום חמישי, ח׳ ניסן תשל״ב (23.3.72)
תערך אזכרה וגלוי מצבה ליקירינו
אדריכל **אורי לפובסקי** ז״ל
ובנו
אלדר ז״ל
נפגשים בשעה 2.00 אחה״צ ליד שער בית העלמין החדש בחיפה
בשעה 4.00 אחה״צ יערך בבית המהנדס בחיפה
ערב זכרון מטעם „אגודת האינג׳ינרים והארכיטקטים בישראל"
המשפחה

הלוח הכפול · הארץ · ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

פרקי היום בתנ"ך

יהושע, פ"ו—פ"ח — הר... א'—ב'.

המשנה היומית

יבמות, ד' (ט'—י"ב).

הדלקת הנרות

	ע"ש	מוצ"ש
ירושלים	5.10	6.24
תל-אביב	5.28	6.32
חיפה	5.20	6.33

תורנות רופאים לפי המחוזות

תל-אביב

● ד"ר סגל, בלוך 12, טל. 247350, ד"ר הראובני, אפ... 6, טל. 223244.

● בסר"א, טל. 101, טלפון ... רופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר, המבקר חולים בבתיהם.

● להשכרה בהרצליה פתוח וילה ריקה 4 חדרי שינה "ירכ" 932071

● בס"ת קוטג' חדש לנכרי על ½ דונם ארסוף, 8 חדרים, עם כל הלוקסוס, כניסה מיידית. לפנות לאנגלו סכסון, רח' פרישמן 14, ת"א, טלפון 241155

● למכירה בנוה עמל בהר צליה בית דו משפחתי ישן על ½ דונם, 2½ חדרים, מחיר 60.000 ל"י, "ירכ" 932071

● למכירה וילה מפוארת בהרצליה פיתוח, "ישראדוול" 58063

● בס"ת בבית דו משפחתי דירה מרוהטת 4 חדרים טל. 945258

● בהרצליה פיתוח מבחר וילות בגדלים שונים, "ירכ" 932071

● בנוה מגן, למכירה קוטג' דו-משפחתי, 5 חדרים (158 מ"ר) על 472 מ"ר אדמה... טל. 774044

● בהרצליה פיתוח למכירה קוטג'ים וילות באזור אקס קלוסיבי, טל' 416802

● בכפ"ת 2½ מרוהט בבית בודד + גן במרכז חולון. 846019

● למכירה וילה על מגרש של 850 מ"ר בפתח-תקוה — טל. 911558 בשעות הערב.

דירות

● למכירה בצפון ת"א בבנין בן 2 קומות + דירת גג ...

● למכירה דירות מפוארות בבנינים הבנוים ברחוב בר-מנורה פינת עמרי (עליד רחוב סוקולוב ...) ... 241155

● בסביבת שיכון הצמרת, בבניה, בבנין מפואר, 4 דירות (140 מ"ר עד 250 מ"ר), לפנות לאנגלו סכסון, רח' פרישמן 14, ת"א, טלפון 241155

● 3 חדרים פינת אוכל ק"א יפו ד' נרדור 14 ... 44

● למכירה דירות בהרצליה 3—4 חדרים מקומות מר-כזיים, לפנות למשרד, שטרנ-ליב ליבוביץ סוקולוב 46 הר-צליה, בין 4—6 טל. 963174

חדרים מרוהטים

דירות מרוהטות

משרדים

מגרשים

דירות בדמי מפתח

ביקוש דירות

1-1½ חדרים

דירות בשכר חודשי

2-2½ חדרים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

קבלנים מציעים

תורנות בתי מרקחת

תורניות בתי חולים

● היום: דונולו.
● שבת: איכילוב.

הודעות

וילות ובתים

● אנגלו סכסון ברעננה טל. 921086 מציעה למכירה 2 קוטג'ים אחרונים בני 5 חד-רים במחיר של 145.000 ל"י

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

● 170 דונם פרדס נותן פרי ליד פתח-תקוה. 821505.

● למכירה מגרשים צמודים לבנין שכונתי בהרצליה אדמה פרטית בקום גבוה — 4000 ל"י והיתרה בתשלומים נוחים. ברכון הקרקעות ת"א, אלנבי 113 קומה ב' טלפון 815083.

● למכירה מגרשים לבניה פרטית בהרצליה, באזור ג' וביתה, סוקולוב 29 הרצליה. 953655, 837467.

● מעוניין לקנות מגרשים בחולון גושים 6758, 6043, 6747, 6748, 6756, 6705, 6750, 6762, 6703. לפנות עם הצעות קונקרטיות (כולל מחיר) לווילנברג, שד' העצמאות 62 טלפון 808005.

● לקניה ולמכירה מגרשים בחולון, ראשון, ... בתים, שד' העצמאות 62 טל. 808005.

● מעוניין לקנות מגרשים באזור בולי החולות גושים 6043, 7503, 5025. לפנות עם ציון מחיר לווילנברג שד' העצמאות 62 טל. 808005.

● דרושים מגרשים לבניה בר"ג, גבעתיים, בני-ברק, צהלה, לפנות מהנדס ...

● חברה אמריקאית מעוניינת לקנות מגרשים לבניה בהרצליה. ת"ד 25586 ת"א.

● למכירה מגרש ע"י בר אילן, 33 דונם. טלפון —

● למכירה בחולון מגרש של 1000 מטר בנין דירות.

● בהזדמנות למכירה מגרש עם הוכנה מאושרת ליד תל השומר.

● למכירה דונם אדמה עם בנגה של 250 מטר ברכת ה' ... פרסים בטלפון 777112 בין השעות 2—4 אחה"צ.

● למכירה בית דונם בפ"ת, גוש 6256, חלקה 13, לבניה ביחידות, טלפון 60521 ת"א.

● דרוש מגרש ½ דונם לבנית פרטית לוילה ברעננה, רמתיים, הוד השרון. ת.ד. 7227 ת"א.

● בהרצליה פיתוח והסביבה מגרשים לוילות, "תיווך פתוח" 808666.

● דרושים מגרשים לבניה ולהשקעה ברמת גן גבעתיים, בני ברק, ...

● דרושים מגרשים לבניה — להשקעה — בהרצליה, רעננה, הוד השרון. ת.ד. ...

● קונים ומוכרים מגרשים בכל חלקי הארץ. תיווך לוי, טלפון 730487.

● דרושים מגרשים בכל חלקי הארץ ובגדלים שונים לבניה ולהשקעה. ...

● המהיר ירד! זאת ההזדמנות שלך! למכירה מגרש עם 3 מבנים 580 מ"ר (מתאים לתעשיה) בקרית מטלון. לפרטים טלפון 761181.

● למכירה בקום מרכזי בת"א מגרש 430 מ"ר ...

● למכירה מגרשים בכל חלקי הארץ ...

● למכירה מגרשים. הל' אביב — ...

3703	900	375.000
3704	850	250.000
3704	760	200.000
7070	520	
6045	180.000	
	36.000	

● למכירה 2 מגרשים בהר... 700 מ"ר ...

● הצעה מצויינת לתיירים — להשקעה במגרשים ובנכסים. "אופק". 40696.

● אנו קונים מגרשים בכל חלקי הארץ. 614113 ת.ד. 1093, תל אביב.

● קונה רציני מגרש ... רמת השרון ...

● למכירה בבאר-שבע 4,700 מ"ר, אדמה פרטית עם זכות בניה.

● למכירה בבתים, 3 דונאם ללא פרצלציה ...

● למכירה בכפר שמריהו אדמה חקלאית 5 דונאם ...

● 080 מ"ר + מבנה בנוה אשכול, פתח תקוה 100.000.

● דרוש מגרש לבנית וילה בנתניה וסביבתה ת"א, 226014.

● למכירה חצי מגרש במרכז ... 8 דירות.

● מעוניין במגרש בהרצליה ...

● למכירה בהרצליה פיתוח 4 דונאם עם זכות לבניה ...

● ביזור 80 מ"ר + חצר בת ... 613895.

● אולם 165 מ"ר עם בת למכירה או להשכרה ...

מחסנים

● בהזדמנות למכירה בצפון ת"א מחסן קטן כולל ...

● דרוש מחסן בתל-אביב — 100 מ"ר גישה לרכב. השיבות ת.ד. 96 הדרת.

חנויות

● בשכונה חדשה חנות ברמת השרון ...

● למכירה פירות ...

● בחולון למכירה חנות ...

● ברמת השרון חנות במרכז ...

● חנויות ברמ"ג, בפ"ת, ... למכירה בתל-אביב והסביבה ...

● חנות במרכז ... סוקולוב בפ"ת ...

● למכירה ברמת השרון חנות כולל ...

● חנות במרכז הרצליה 25 מ"ר ...

● חנות לעסק מתאימה ... 180 לחודש בן יהודה 84, תל אביב.

● למכירה חנות 60 מטר בר"ח רוטשילד ...

● בפני צויון 80 מ"ר ...

● חנות בר"ג 190 לחודש בן יהודה 84, תל אביב, בר אילן.

● ברמת גן בשכ"ת חנות הלבשה 60 מ"ר, אפשרי ...

● בצפון בשכ"ת חנות, הני ...

● מכולת פועלים באזור ...

● 18000!!! מכשרה במרכז ...

● בשכ"ת חנות ברחוב בן יהודה 111, ת"א ...

● חנות להשכרה בשכ"ת בר"ג ...

● מכולת מעדניה מבוססת מוכר בצפון ת"א למכירה — ...

● חנות 64 מ"ר בשכ"ת ברח' בן-יהודה 104 פנת נתן החכם ...

● ברמת השרון חנות ב' ...

● מכולת מבית ...

● חנות ריקה בבדיחוות 203003.

● בשכ"ת חדר לכל מטרה בהרצליה 26, מל' 11774.

● למכירה חנות מכולת עם ...

● חנות למכירה ליד הקפר ...

אולמות

● בשכ"ת אולם 90 מטר להכנים ...

● אולם למכירה במרכז תל אביב בר"ח 35 מ"ר + ...

● דרושים אולמות, בתי מלאכה ...

● אולם 540 מ"ר בבנין ה...

● דרוש מרתף 40—50 מ"ר בתל-אביב ...

● למכירה או להשכרה מבנה תעשייתי 140 מ"ר ...

● להשכיר אולם ...

● בהזדמנות בשכ"ת אולם — מחסן + פלפון 100 מ"ר ...

● להשכיר במרכז העיר ...

● אולם 500—600 מ"ר ...

● אולם 200 מ"ר במרכז ...

● אולם למכירה ...

● 80 + 300 מ"ר ...

● ברמת ... בשכ"ת ...

בתי מלאכה

● דרוש עבור מסגריה מבנה ... 100—80 מ"ר + ...

עסקים

● בחולון למכירה בשכ"ת חנות רגים ...

● דרוש נהג שותף ...

● למכירה מסעדה מבוססת ...

● מעוניינים לקנות לקנות ...

● דרוש שותף בכסף ...

● דרושים לנו עסקים לקניה ...

● בהזדמנות מרפאת שיניים ...

● בהזדמנות בשכ"ת חנות בלייסר ...

● מסעדה בתחנה המרכזית ...

● אנחנו מוכנים למכור ...

● בהזדמנות בר"ם חנות וציוד ...

● למכירה חנות 80 מטר ...

● הנות בשכ"ת ...

● ברמה גן בשכ"ת ...

● בצפון בשכ"ת חנות ...

● מכלות מפעלים ...

מקרים

● בהזדמנות למכירה מקרר זירד ודוד של מכולת טלפון 78119 בעבודה.

● למכירה מקרר דופו, טוב, במצב מצוין. 823082.

● מקרר "אמקור" במצב מצוין שיכון ותיקים ר"ג, דוקה 104, שד.

● 390 אמקור 10 בהדר עם בסוה, "קירור-לוינסקי" לוינסקי 102 ת"א, 827061.

● הזדמנויות!!! מקררים אמקור ותוצרת חוץ כשומי שים נחושים, מחירים זולים מ-150 ל"י, במנה כל לחיים, קונה, מוכר ומחליף. "קירור-לוינסקי", לוינסקי 102 תל-אביב ... 829554.

● פריג'ידרים בהארכנות! אחריות 5 שנים, מחירים זולים בתשלומים נוחים — 50 ל"י לחודש. "קירור-אביב", המלך ג'ורג' 29 תל-אביב.

● "קירוראביב" המלך ג'ורג' 29 ת"א, ... פריג'ידר ...

● מחיר טוב!!! עבור מקרר המשומש שלך.

● 827061!!! קונה מקררים משומשים ...

● אמקור חדיש! מקבלים בתשלומים ...

● הזדמנויות — בכול אחריות ...

● קניה — מכירה — ...

● מקרר פריג'ידר ...

● למכירה מקרר אמקור במצב טוב ...

● תיקוני מקררים בכל הארץ ...

● מקררים מכחורים בכל הגדלים ...

● פריג'ידר אמקור במצב מצוין 425 ל"י ...

● מקרר וטריהה ... בהזדמנות ...

● מקרר אמקור במצב מצוין 450 ל"י, טל. ...

● בהזדמנות אמקור 15 חדש ...

● למכירה מקרר ...

● מקרר אמקור 10 במצב טוב ...

טלויזיה

● מתקנים מכשיר טלויזיה במצב הקין ...

● הנודי ...

● היקובי אקשפרס למכשירי טלויזיה ואנטנות ...

● "טוטשל" בציע ...

● החלף הטלויזיה ...

● מחיר גבוה! תקבל עבור הטלויזיה המשומשת שלך. 827061.

● עקיבא — תקוני טלויזיה ...

● תקוני טלויזיות ...

● קונים טלויזיות משומשות ...

● חיים! תיקון ראשון ב-...

● הטלויזיה מקולקלת? ...

● "אלקטרוניק" ...

● טלויזיות במאזנים ... 1972 ...

● "מאבא" מובנה כללית לישראל ...

מציעים למכירה

● מוזן אויר אלקטרה 2 כ.ס. קירור + חימום ...

● מנהל השכונות ...

● רדיו ...

● מקרר ...

● מכונות כביסה ...

● משמלות ...

● מקרר אמקור ...

● מכונת כביסה ...

● למכירה ...

רוצים לקנות

● "פרולקטרוניה" טלפון: 984450 ת"א קונה רהיטים, ...

● קונה רהיטים משומשים פריג'ידרים מכונות תפירה לכל רכוש בית טלפון 867025.

● מעוניין במכונת שכפול מקורית טובה 04-521765.

● מעוניינים בארון משומש 3—4 דלתות טל. 912252.

● "הלוכה" קונה ומוכר רהיטים משומשים ...

● קונים מלוה קליפה ...

● מעוניין לקנות מקררים במצב ...

● מעוניינים במקרר אמקור ...

● מחפש עגלה נגררת ...

ביקוש עבודה

● שולחים חנם מוכירות ...

● כפנה להתקשר ...

● לבעלי עסקים ...

● תבעיר — חנם לקבלת ...

● מקבלת הדפסות ...

● אדם אינטליגנטי ...

● זבר יוצא צבא ...

● בעל פולקסוואגן מתחרה ...

● טועסת מכונות ...

הצעות עבודה

● דרושים לעבודה קבועה נערים/נערות גם מתלמדים — בריכית כפריים מייניק רח' בר נלעדי 29 ת"א.

● דרוש מבונאי עצמאי לקובנים בתנאים טובים בא להתכונן שותפות ביום טל: 935906 בערב 954810.

● דרושים כוכבים בכל הארץ ...

● דרוש אודג מומחה עם נסיון ...

● דרוש שכל ...

● דרוש מכונאי ...

● דרושה פקידה ...

● דרושה עזרה ...

● דרושה מטפלת ...

● לקונפקציה דרושות ...

● בהרצליה, דרושה מטפלת לשני ילדים, לחצי יום. טל. 984781.

● דרושה פקידה ...

● דרושות תופרות ...

● דרוש נגר ...

● דרושה מטפלת ...

● דרוש סורג ...

● בית מכור ספרים ...

● דרוש תרם ...

● נכה צה"ל מציע ...

● דרוש תכנון לעבודות ...

● דרושה אשה ...

● דרושה נערה לעבודות משרד ...

● לתברת ...

● מגן ...

● דרושים כחורים צעירים ...

● תבנות מבוססת ...

● דרוש מוכר ...

● דרושה מטפלת ...

● לחברת ...

● דרושה פקידה ...

● להתקשר ...

● דרושה תופרות ...

● יהלומים ...

● דרושים ...

● דרושה עוזרת בית ...

● דרושים פועלים ...

● דרושה מטפלת ...

● דרושה פקידה ...

● לאינפה ...

● לאופנת ...

● למעבד ...

● דרושות מתפרות ...

● דרושה עוזרת בית חרוצה 4 שעות ביום, בחולון, טל. 851574.

● דרושים לעבודה כבועה נערים ונערות גם מתלמדים ...

● מחפשים נגרים ...

● לתפקיד מכונאי אחזקה ...

● דרושות תופרות ...

● לתפקיד מכונאי אחזקה ...

● לישיבת בני עקיבא ...

● לבוגר ...

● דרושה מוכירה ...

● דרושה כחורה אחראית ...

● למפעל לליטוש אבני חן ...

● עולים חדשים! "צמרת" — הצעות עבודה מתאימות ...

● דרושה עוזרת בית ...

● התיירי ...

● תעשיה גדולה ...

● חברי קיבוצים ומושבים! "צמרת" הצעות עבודה ...

● דרושה פקידה ...

● אנו ...

● דרושה פקידה ...

● במסגריה ...

● פקידות לאחה"צ ...

● דרושה תופרות ...

● להנות ...

● דרושה ...

● סכה דרוש ...

● לאופנת ...

● דרושה עובדת ...

● דרושה ...

● לבחורים ...

● דרושה פועלת ...

● דרושה ...

● יהלומים! ...

● למשרד ...

● דרושה בחורה ...

● בחורי ...

● לצרוט ...

● דרוש ...

● משפחה ...

● למשרד ...

● דרושה מזכירה ...

● דרושה מטפלת ...

● דרושה מנהלת ...

● דרושה ...

● לביתה"ר ...

● למשרד עו"ד ...

● למפעל ...

● מפעל ...

● משוחרר צה"ל ...

● מוכרת ...

● דרושות תופרות ...

● לחברת ...

● למפעל הנדסי ...

● לקונפקציה ...

● דרושה אשה ...

● דרוש זוג ...

● לבחור ...

● דרושה ...

● למפעל ...

● דרושה ספרית ...

● משוחרר/ת ...

● דרושות צעירות ...

● עובדים לפלסטיק ...

● דרושות 2 תופרות ...

● מלצרים ...

● לנגריה ...

● מרקטוריסטים ...

● דרושות תופרות ...

● דרושה אשה ...

● דרוש ...

● בבכולה ...

● דרושות ...

● לאופנת ...

● דרושה ...

● דרושה ...

● למשרד ...

הלוח הככול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 238401
המחיר: יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו׳ 75 אגורות לשורה

• בחווה לעבודה דרושות זוגות עבודה כמשק ...

• קטרית דרושה לעבודה זמנית בבית״ח „גורי רח׳ השופטים 17 בחצר.

• דרושה כסטודנטית / אשה לטיפול בשלושה ילדים בגיל 6—12—16 לשלושה שבועות בחודש מאי. תנאים טובים. טלפון ... 2—4 אחה״צ ...

• דרושים: 1) הנדסאי בניה; 2) מב-נה כבוי לתכניות פלסטיות, ... ת״א —

• דרושה פקידה מרכזנית למפעל בתל אביב. טלפון ...

• דרושה עובדת משק בית ליום שלם, רצוי עם ניסיון בטיפול בילדים ובישול. לפנות רחוב ... בשעות 4—8 אחה״צ.

• הופרה מצוינות לאובר ... ליי ויותר „אבנר״ ...

• לחצי יום דרושה פקידה מנוסה בעבודות משרד ובהתכתבות אנגלית עברית, רצויה ידיעת הנהה״ח ...

• דרוש פועל למכירת דלק לפנות להנהלת דלק ברחוב ה׳ ...

• דרושה תופרת ...

מכוניות למכירה

• בהזדמנות קרייזלר סימקה 1971 ג׳יר אוטומטי, רדיו — 15.000 ק״מ — חדשה. טלפון ... שבת במשך כל היום.

• לסבירה תלתאופנוע „פיאט״ במצב טוב לאחר טסט. טל. 845914.

• פרינץ 4, 68, טסט 7 חודשים, טלפון 789119.

• בהזדמנות וקסהול דה לוקס, 67, יד ראשונה, מצב מצוין, טלפון 743958.

• פרינץ 1000, 69 יד ראשונה 60.000 ק״מ + רדיו 946704 .14.5000

• פולקסוואגן 1968 יד ראשונה, טסט לשנה. טלפון 951449 בערב ...

• פולקסוואגן 1300 1969, 58.000 ק״מ, טסט לשנה + אבזורים, 950098 בערב — 951530.

• למכירה וויליס מסחרית במצב מצוין מנוע צבע, רשוד חדש. ...

• פרינץ 1000 1965, טלפון בעבודה ...

• דאאב מסחרית 65 במצב מצוין, צבע חדש + רדיו, תוספות ... 857406

• מרצדס 230 1966, טסט לשנה + רדיו, במצב מצוין, טלפון ...

• לארק 64 אוטומטית מצב נהדר, בערב 027880.

• למכירה בהזדמנות פיאט 850 ספיישל, שנת 71, 6500 ק״מ. אחריות מסוכנות פיאט עד יוני ...

• מכוניות למכירה ... „המכוניות״ ...

בתים לנהיגה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

מכונות כביסה

השכרת רכב

ביקוש רכב

אופנועים וקטנועים

תריסים

טפטים

חוגים

הלוואות

• Steinway-Pianino במצב מצוין למכירה ...

هكذا من الأصل

● צבעי וכייר פנוי — בורר, דיזנגוף 97, ת"א, ראו בה.

● מבצעים כל עבודה גירד בכח. צביעה בינוני והסנות ב- ציריה 918122.

● "אביב" כהנים והכנעה שיפוצים בדירה הנוית ר' מעריים, פל.

● גנרודים פ5.0 קילוואט בנזין או דיזל לכל מטרה. א.ס. חקלאות ותעשיה בע"מ רח' הנגב 8 ת"א 87122.

● בי.א.ס. רמונם — פבצי קת עבודות בית, פלבשית, צבע וסולריס פרצפות לאחר הבניעה, כל. 554538.

● צפה ביתך בעץ אורן סבעי בשיכת עשה זאת ב- עצמך, בכתיכים וזלים (עד הר כבשים). הספקה מיידית הדרכה חינם, תיים האו, רח' הסמיים 4 פינת הרצל 125, ת"א, כל. 521795.

● צעיר משכיל 22/175 רו- צה להכיר נחמדה ומשכילה בו—18 מחיפה להכרות. לכ תוב לת.ד. 542 חיפה (פרטי).

● רווק 30/170 מעוניין ב- אשה יפה ואינטליגנטית מ- מוצא אירופאי סלפון (פר- טי) 228930.

● סטודנט 25/178 נאה, עליז עם לב זהב, מעוניין בבחורה עם כסף ומכונית (לציין טלפון) ת.ד. 22221 ת"א.

● הברוויות מסטיכים ב הצלחה בשיטה המהפכנית שלח/י 5 לירות לת.ד. 39294 ת"א ותקבל/י רשימת בחו- רות.

● פרטי, אירופאי נאה 172/30 מעוניין בידידות עם אשה (לציין מספר טלפון) ת.ד. 127 נתניה.

● בהזדמנות סלון דני — יוסיפוב הורגין 32 דמתרים הק בערב.

● קונים רהיטים, פריג'י- דרים ותפצי בית משומ- שים. טל. 874765, ציון.

● קונה רהיטים משומשים ועתיקים, פריג'ידרים, ירו- שות וחיסולים, כהן 772796.

● "פורפל" — רהיטי פא- כת בדיהודה 198 ת"א, טל. 241306, פינות אוכל מכסו- מות, ספסלים, שולחנות, כסאות כובן ובחופים.

● מתפשים ריהוט משומש או עתיק לדיור ולמשרד רק כסרמי. טל. 828890 — 8.00 18.00.

● בהזדמנות ארון פופוץ לתינוק, שמית, מלתחה, כסף, שולחן, 2 כורסאות — 18.00—20.00 בין 834937.

● סוגון פולאסמר גדול ב- מצב מצויין 1500 ל"י, טל. 841557 אחה"צ.

● למכירה רהיטים חדישים במצב מצויין לרגל הנלפת דירה 740270.

● למכירה ספה כלונית, שולחן, כורסאות וכד. כל. 245363.

● ארון 4 דלתות למכירה — נבעתיים, דרך השלום 29 — הקר.

● למכירה סלון קוטפלס ב- מצב טוב להתקשר סלפון 384355.

שידוכים

● גבר מעוניין באשה למטרה ידידותית ת.ד. 0950 ת"א.

● פרופסור + מאוה מר עמדית/ת, חינם! לצרף בול, ת.ד. ה/הנג למתוג.

● אלמנה (50) כימאית ר עדינה ת.ד. 813/3 רמת"ג.

● "להוראה" כמו מרפסר כי להתבהבנות האפשה גרפר יונגיה ת.ד. 4550 היפה.

● הפלל מאוד פנוי לגר עז! מכוון שידוכים "ליקוי" כלבין שאמבן חיפה החודש הרצפה ת"א.

● 3 בחורים נהמדים מעוני- ינים להכיר בנות בגיל 19—17, ת.ד. 910 חיפה.

● "ביצה" משרד שידוכים ידי אר"ם 62 חיפה 535180 ראשון, שני, רביעי, חמישי 10—12, 4—6.

● גרוש נאה 150/29 בעל ביח"ר ת.ד. 6345 ת"א.

● רוק נאה ביזחד ומשכיל 150/26 מעוניין בידידות עם נאה ונעית לפגוש 661916, 810910 חיפה, שישי/שבת בערב.

● פקיר אלמן 60 כהוזה, מהנדס 64 בנכוס, עצמאי 67/173 סכוזר ת.ד. 6453 ת"א.

● פרטי! גבר עם רכב מה פש אשה בעלת דירה עד גיל 35 סודיות מובטחת ת.ד 650 דימונה עבור נהום.

● פרטי! נאה 24/176 מעוני ין בהכרות עם אשה נאה ל- מטרת ידידות באזור ת"א, ת.ד. 1023 חולון.

● כשכלה יפהתואר 29 עצירה ת.ד. 6453 ת"א.

● צעיר 25/168 נאה ומכני סם מעוניין למטרה רציניה בבחורה נאה, נעית וטיפו- סית, ת.ד. פרטי 25090 ת"א.

● כסודנט צעיר ממשפחה אמידה מחפש בחורה יפה ר מהכיל עד גיל 24 למטרות רציניות. רצוי בעלת מכו- נית, פרטים מלאים, כתובת ת.ד. 8780 ירושלים. ללא מתווכים.

● דימוי 28/172 — נחמד. "רעים" תשכנע אותך שהפר כויים כסיכיים כראוי לנ- פגשים.

● גננת סורתית רווקה (37) נהמדה וסמורתית ת.ד. 4784 חיפה.

● "תכליס" ! במועד"ש בשעות 8—6 בערב, בני ל"תכליתי"!!

● פרטי! נכרת 42 מעוניי- נת בגבר תרבותי 50—45 ל- ידידות, ת"ר 16171 ת"א — עבור 16911.

● סטודנטית (19) יפהפיה + אמצעים: ת.ד. 18025/9 תל-אביב (ל"19/49994).

● מהנדס אלקטרוניקה (29) דירה + רכב, ת.ד. 315/9 רמת-גן.

● "תכלית" ! מציע גברים רציניים ומכובדים בכל ה- גילים לנישואין! !

● מהנדס 33/184 מכובס. ת.ד. 18035/9 תל-אביב (49950).

● "תכלית" ! מציע אקדמ- אים מבויסורים שונים להכיר רות רציניות לנישואין! !

● אלקטרונאי 22/185 נאה + רכב, ת.ד. 18035/9 תל-אביב (022/49984).

● "תכלית" ! מציע מורות וגננות מסודרות להיכרות רציניות לנישואין! !

● עוזרה 40 מחפשת ידיד, טלפון 854492 אחה"צ.

● "תכלית" ! הצעות מכל ה- ארץ !! הכל שונה ותכלי- תי !! תולעתר ב"תכלית"!

● רווק 32/162 נאה ומסודר ת.ד. 2408 ר"ג (פרטי).

● "תכלית" ! דיזנגוף 109 קומה ג' טלפון 244765 תל- אביב.

● "תכלית !! דיזנגוף 109 קומה ג' טלפון 244765 תל- אביב.

● רבולוציה !! במיפוד ה- הכרויות !! הכל שונה ותכלי- תי !! תולעתר ב"תכלית"

● לך נסיון פר סמסרדי- שידוכים? ! סימן שלא פגית ל"תכלית".

● "תכליס" !! תכל על הבר- רים התפשטות !! מגה/י אי- צית ל"תכלית" !!

● "תכליס" !! לא פלירטים !! לא רומנים !! רק לנישואין!! תולעתר ב"תכלית" !!

● ימים חולפים / שנה עוב- רת / אך "תכלית" / תמיד בעצרה.

● "תכליס" !! עשיו כבר מי- הו לעצו עצמך! תולעתר ב"תכלית" !!

טיולים

● אל פחד מנסיעה להר"ל. הדרכו הכל יכיר לכה בצלחה. ייעוץ הדרכה, שילוחים הביי- לית של יהוד"ל פרי הדר, אביבה זיין, ביננבורם, בני יהודה 113, טל. 239131.

נופש

● לבית-ההבראה ולפנסיונים בכל חלקי הארץ ב"כ לירה הרבה הרפשה ע"י "בעם" הייר" אלנבי 22 ת"א (הנד נות האחרונה בחצר), סל' 57066.

ספרים

● למכירה האנציקלופדיה הע- רוכית העולמית, 60 כרכים, בבולוקסי דגניה ד/28 קר יתהייים.

רהיטים

● בהזדמנות למכירה ארון 4 דלתות במצב טוב להתקשר טלפון 178/5 כל היום.

● פנתן חיק פצם חדש, 3 מסר, בר מכתבה — 1,200 ל"י 962610 בערב.

● למכירה ארון בגדים 4 דלתות במצב טוב טלפון — 10—ד"ט, בערב.

● קניה ומכירת רהוט כ- שהוט פריג'ידרים וכל מיני דברים עתיקים ומסיס. "ירושת", רח' סלוור 21 — מתחזמקות, טל. 910294.

● למכירה ברפתיים מסע עזוזות מסודר להתקשר לפר בות אנגלו סמטן רעננה. 921096.

● ריקסי משרד מפסיפים במנגנו עתיק (שולחן וכ- כסאות) בחיר 1,300 ל"י. פרטים 220731 גם בשבת.

● "ונתניפור" מטאות הצב- רת הפסק מכירת חיסול: כל הרהיטים עתיקים אורי- גינליים פיוגאים, מהמאות, צרפת, הכפור חייו! כבר- קרוסים יפו, פהות —10.00 —24.00—21.00, 13.00.

● "רעים" יוקה תגיע לפגשך.

● כרגית ברגע עבה וללסה הצבת חישת הגה ת.ד.

17.3.72 הארץ 8

הלוח הככול ירושלים

תורנות רופאים לפי המקומות

ירושלים

● הזמנת רופאים במקרים דחופים כ"ש בערב עד למחרת בן בבוקר, טלפון 101 בתחנת מד"א מרפאה ורופא לטיפולים דחופים מ"ד בערב עד לתצות טיפוש למקרים דחופים בלבד.

תורנויות בתי חולים

● היום: הדסה (ילדים), ביקור חולים (נשים), שערי צדק (פנימית, כירורגית, עיניים).

● שבת: הדסה (פנימית), שערי צדק (ילדים, נשים, כירורגית, עיניים).

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: מג'ה, קק"ל 33, טל' 39693. פרטי: מג'ה, נר קים 9, טל' 224763; אל חמ' עתיקה, טל' 38377. פרטי: אלכסבר הנאניא, בית הנר- נא, טל' 38059.

● שבת: ד"ר פרקש, תפלפ"ח 28, טל' 36064. פרטי: ד"ר פרקש, אבו עורא 26; אל ארז, רחבת שער הפרחים, טל' 32683. פרטי: מכבי"אז, בית אל עלמי, וואדי ג'וז.

● מוצ"ש: בית הכרם, בית הכרם 19, טל' 521069. פרטי: כ. אריאל, עוסנה 7, טל' 526357.

בתי כנסת

● בהברו יוניון קולג' רח' דוד המלך 13 תפילת שחרית בשבת ב-10.

הרצאות וכינוסים

● האוניברסיטה העברית ב- ירושלים, בי"ס לרוקחות, ה- מחלקה לכימיה פרמצבטית מודיעים על שתי הרצאות אורח באנגלית, בתאריך 17/3/72 (יום ו' ב' בניסן תשל"ב) תתקיים הרצאתו של Prof. Jack J. Fox, Sloan-Kettering Institute for Cancer Research, Rye, New-York.

על הנושא:

"Advances in Chemistry of Nucleoside Transformation".

וביום א' 19.3.72 בשעה 11 בבוקר על הנושא:

"Nucleoside Antibiotics — Total Synthesis of Gongrotin and Related Compounds".

שתי ההרצאות תתקיימנה ב- אולם ב' שבמבנה בי"ס לרוק- חות ברח' יוחנן מגוש חלב, ירושלים.

הודעות

● חיוור המגדל עברנו ל- מעונגו החדש רח' כרש 14, כנוסה ג', ע.ב. טלפון 227731.

● המרכז לקירור פלבי השי- רות מודיע על הצגת כל- בים טאופנים בשבת 10.30 בפרק הפרוי המתונג, כד קום הקהיים ריפום להעדר דות הכלב: יתקיים ריפום ביום ו' 15.00 — 17.00 בפרק הערון.

● למכירה "גורי" פועם תעודות טל. 0435973.

● למכירה גורי פוינטר גרמני עם תעודות 944391.

● פרס 100 ל"י למוצא כלב בת קנה קטנה בשם אני טל. 932263.

● גורי זאב גרמני עם תע- דות יוחסין להתקשר טלפון 939229.

● להשיג כלבים גורים ל- התולי בית ושפים באגודת צער בעלי חיים, דרך עלמה 30 יפו, טל. 827641.

● "ליסי" בלבך יאהב אותך יותר אם תתן לו מזון כלבים "ליסי" מזון כלבים הרים, אין צורך בהכנה. כוין ביותר.

● גורי זאב למכירה, אש- קלון אמירוד תבצלת 27, להתקשר בשעות העבודה. 051—3656.

● הצטרף ל"אגודת צער בעלי חיים "רמת-גן" אנו מטפלים בכלבים כלבים יפים ...

● למכירה כלבת זנגר פיד- צ'ר נבסי עם תעודות 954782.

● למכירה כלב פוינטר בן חצי שנה, טל. 418135.

● למכירה גורים מסוג כפר אירי, נא לפנות להוב אלוטת 8 רמת-אפעל.

● למכירה כוכת פנזי לבנה יפהפיה, טל. 051—2662 או 051—2929.

● למכירה גורי רועה גרמני (נקבות) עם תעודות, רבינגר קי דרך השכום 115 ת"א.

● למכירת גורי פוינטר גק- בות בעלות תעודות אי.פי.אס. טלפון 841310.

● למכירה גורי כלבים גז- עיים מכל הסוגים עם תעודות טל. 053-24258.

● למכירה גורי זאב עם תעודות לטלפון 912406 רח' קיפורוני 26 פתח-תקוה.

● בקרית יובל למכירה די- רה 3 חדרים עם אפשרות ל- השכרתא, עד 7,000 ל"י (מסי- רה ביובי), טלפון 527074.

● למכירה גור פוינטר גר- מני נקבה, 8 שבועות עם הע- דה. טל. 932002 בשעות ה- ערב.

● למכירה גור פודל בת הוד- קיים 100 ל"י. בלפור 46 בת- ים, שמעוני.

● פוינטר כלבה נגיעה עם תעודות והוכונים ● חודשים טלפון 965276, ת"א.

● מעוניין בכלבת פוינטר (יהפיה) ציה, 6 שבועות, בכחיר הזדמנותי. טלפון — 739819.

● למכירת מיידית! גור קר לי (לאסי) נהדר, הום לבו- טל' 863423.

● הזדמנות נדירה נותרו 2 גורים מכלבים מזנים מגזע מרפה תר למכירה בוקסר וזאב כלבי כרזע רווחה לא בשבת. 771629—03.

שונות

● מפג"יסם למבוגרים/ות מק כל הזמנות לבתים. גא להת- קשר 947436.

הלבשה

● שמלת הופה מנדיורות, ביות 42 רפוא פניבים, טל. 722834.

פרסומים

● בצפון ת"א מתקבלות מו- דעות לכל העתונים במשרדי המערכת ברסום "מארי" בדיוזהודה 85 טלפון 239031.

תנורי חימום

● בהזדמנות אשמור 15 הדש, תנור לפסיוו פס- רוגלו הדש, כל. 721346.

צילומים

● מעוניין בליקה 12א"ן לטלפון 53414 בשעות 16—18.

● בי"ס להוראה הצילום של יעקב רוזנטקוין, מודיע שנמשכת הרשמה לקורס צי- לום ומעבדה מחזור ח' ול- קורס הרפסה להובבים, רח' הירדן 16, בימים א'—ה' ב- שעות 17—18.

● למכירה מסרמה חדשה יישיקא סופר 500 אלקטרו, עם הזום 1100 ל"י, טלפון 773331 ובערב 950162.

● פנסקם עם עדשות ואבי- זרים בהזדמנות טלפון בערב רה 750324 בבית 245105.

חקלאות

● תנורי חימום עם ארובה לאגוני אפרוחים הורים או פסימים על דפר או בסול- לות כלן בע"מ ת"א, ירדות דוד המלך 1 03—268065 חיפה הקצאומות 31, טלפון 04—524224.

● שתילות לשתלן בע"מ נתן ורדי ובנו מציעים: עצי פרי: נשירים, הדרים, סובטרופיים, גפנים ופקנים. ורדים: פרח ענק, פוליאנ- טות נגסיים על גזע, מקעת רליה, בגונים לבנים, פלקטווים ... הוורד הוולנד וכו'. רשנים: לגינה לראש וקופ- מקצועית, משלוח לכל חלקי הארץ. ...

● למכירה טרקטורים מיקו- רפים מסי-פרגוסון 35, 65, 135, 165, 178, 175, חברת ישראלית למובילים בע"מ, חיפה 04—523206 03—35882 תל-אביב.

● למכירה בהזדמנות מרק- מור עם מקרת הידראולי ל מרבה בוסות, לטלפן 417693.

● שרות האבקה ע"י דבר- רים לירקות ומטעים, גרסל כושב אורות, 055—96258.

● א.ס. חקלאות ותעשיה בע"מ רח' הנגב 8 טלפון — 03—37122 ... טרקטור ...

● דרושות 5 עגלות פרי ל- הובלה 5.50 לצרי מל ...

● למכירה מקצרת נייל ל- תחסיף זירק במצב עבודה. לפנות דורון יוסף הלפוי החקוצת הקיים, 736573.

● למכירה טרקטור 65 מפ- ורת הליווה, מחרשה, מכוין ודיסק, מזרעות וחתחת. טל. 052—99273.

● למכירה קומביין ג'ונדיר 105 ביום 934810, בערב — 955006.

● דרוש מפעל לקומביין לקציר תבואות, להתקשר — 770766 בערב.

● מעוניין לקנות טרקטור מסי פרגוסון, או 5305 עם מסמים, אוריגינלים, תעשי- תית בודל 99—68, טלפון — 953910.

● פרדס 21 דונם ברחובות למכירה. — 9.00 911956 13.00.

● טרקטור דוד בראון 880 שנת ייצור 1970 בשעות 1065 מכלה אורגינת הליופה ב- מצב מצויין לפנות לטלפנה אל לנו ד"ר 563/40 קרית מלאכי.

● פרגוה 135 מעמים קומ- פולגה, נה, עגלה מתהפכת מס לסת שלוש נקודות למכירה 944818 לא בשבת.

● למכירה טרקטור "דייויד בראון" במצב מצויין אחרי אוברול, ניר, מתאים למפס- חה קציר, לפנות טלפון טר- קטורים רח' הלוצר 22 אזור התעשיה חולון טל. 846507.

● מעוניין לקנות מקמור — 434, עד או רגיל טל. 910071 לבקש את סוקי.

● טרקטור פרגוסון 165 סר ד' 2630 1968 עם עבודה ל- מכירה לפנות להוסים מנשה כרוב רווחה לא בשבת.

● למכירה טרקטור פורד 5000 שנת ייצור 1968 בריפ- פה, סוה.

● טרקטור פרגולון 135 66, במצב מצויין לפנות בד- דור גן הטופורון.

● למכירה טרקטור 4000 עם מחפר ומעמים טל. 840781 לא בשבת.

● שתילי סקן אגינה, ואגר הדם, גורו, כפרחיים, טלפון 053—23006.

● טרקטור פורדסון מעשה קרמית שופל 1964 טלפון 847115 חולון.

חיות בית

● למכירה בהזדמנות גורי- רבי עגם בפי תעודות, באורי טל. 057—94031 נאולה.

דירות

● בירושלים — מן מימון — דירות רווחה 3 חדרים עם מירב המכלולים המודרניים לפנות ל"רסקו" ירושלים רח' שמאי 8 טל. 224421.

● מחפש דירה לקניה או להשכרה ? פנה ל"מבנה" יגאי 6 טל. 227676.

● דירות, חנויות, משרדים והנהלת בתים, "סיסון" רח' המלך ג'ורג' 6 טלפון 225696 — 233097 (סלה"ו).

קבלנים מציעים

● דירות 4—3 חדרים, בגד- לים שונים, נוף, בית הכרם, רחוב חזון ציון, לפנות חב' רת א. אילון, רחוב בן יהודה 34, טלפון 221195.

● חברת בוני הבירה, ע"י רפאלי, בונה דירות 4 חד- רים בשמעוני ופנמהאון 4 חדרים בשמעוני, טל. 83907.

● למכירה דירות בנות 4—8 חדרים ברחוב הפסגה, בית וגן, לפנות לבורר רחוב בר ריש 6, טלפון 225661, בשעות 17.00—19.00, פרט ליום ג'.

● אלי דהאן ושות' בונים ברחוב החלוץ דירות פאר, 6—5—4 חדרים עם כל ה שכלולים, כולל חניה מכורה לכל דירה — טלפון 525137.

● חברת האחים ישראל מציר עה: דירות בגדלים שונים בתלפיות ברחוב שלום יהר דה, דרך הברון בקרית משה, ברחוב החלוץ ורחוב אביעזר — גבעת שאול, לפנות בן יהודה 2 חדר 215 טלפונים: 221694, 233588.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בהרב עוזיאל 3 + חדר אוכל, מפוארת, נוף, 120.000 + 20,000, משכנתא, טלפון, 234345.

● בבית וגן, דירת 5 חדרים + הסקה, קומה מעל עמודים, בבניה, עוזיאל 100, רפאלי, טלפון 88907 180.000 ל"י.

● דירה 3½ חדרים, פ.פ הסקה דירתית, 2 מרפסות, סגורות, קרית משה. טלפון 522405.

● דירה 3 חדרים, בקרית יו- בל, טלפון בעבודה 33830 בית 2.

● למכירה דירת 3 חדרים ב"ב, ברסקו משה-ינבסקי 51 כניסה ב' משל' וולף. 90.000 ל"י.

● 3 חדרים, נפתלי 23/6 טל- פון 35438 לא בשבת.

● בקרית שמש, 3 + הול, 3 מרפסות, הרשה (½ שנה) טלפון 532220 לא בשבת.

● דירת 3½ חדרים ק.ב. רחוב רש"י 69 מקור ברוך. טלפון 225951 עו"ד מאצא, בד יהודה 3.

● למכירה דירת 3 חדרים מרוהטת במעוז ציון, ונבות צעירים, 105/2 פנים, בערב.

● 3 חדרים ברחוב הל"ה, טלפון 34784 מ"16—8.

● 3 חדרים, יהושע בן-נון 28/8 למסירה בעוד שנה. שבהאי נסים.

● דירות אקסקלוסיביות בנות 3—4 חדרים ברח' הברון הירש, קרית משה. לפ- נות רוזן פולק את כו"גמה, טל. 69662 ברח' הפלמ"ח 64 ירו- שלים.

● בהזדמנות 3 חדרים ואר- בנות, שיפורים, בקריית-יובל, טל. 226316, 30670 כל היום.

● למכירה 3 חדרים + ב"א קרית-יובל, רח' ברוד 105/20 ירושלים.

● דירות 4 חדרים + הול, ביבנה, הסקה מרכזית, מי- בימון, כל' 61206.

● 3 חדרים + הול מא- הסקה מרכזית, נוף מדהים, בביה"מ, 63413, פרט לשבת, ללא מתווכים.

● 3 חדרים ק.ב. + מטבח גדול, וגנה, בקרית-משה, כר- טיפר 8, 61530 אחה"צ יגל.

● בגן פרסי, קומה ב' להר ריס הסקה דירתית ושכלל רים, טלפון 35838 מ'סבמה — 13.00.

● דירה בת 5 חדרים + הסקה בקרית יובל, באזור מרכזי ושקט, מסירה מיידית, להתקשר 221032 לעו"ד אבר ר', מ'08—18.00, 8.00—13.00 — 1600.

● בהזדמנות דירת 3½ חד- ריב + הסקה, נוף מדהים, בבית וגן, קומה ב', לטלפן מ'14.00 62156.

● ברחוב הרב עוזיאל, די- רת 3 חדרים + פינת אוכל, הסקה וגן פרטיים, נוף, נמל רה הוד 4 חודשים מייך, רח' הרב עוזיאל 115.

● 3 גדולים + הסקה + ארונות קיר, בבסעה, ציפר רה 105/20, בירנפלד, אחר הצהריים.

● דירת 3½ חדרים + הכ- קה בסרכז העיר, בניין נו- ה, 100,000 ל"י, טלפון 231661.

● לדתיים, בכניסה לעיר 3 חדרים והול, דרושות, 321707 — 13.00.

● 3½ הסקה ק"ב, + ארונות בדציון 24, טלפון 525610 פורחי, מסירה מיידית.

● למכירה דירות מפוארות בבניה בנות 4, 5, 6 חדרים, ברחוב החלוץ ובקרית משה. דירות בנות 3 חדרים בהל"ל כיה בית וגן. לפנות "נוד" רח' דורות ראשונים 3, מול כנסי אביב.

● בקרית יובל, למכירה די- רה 3 חדרים עם אפשרות ל- השכרתא ...

● דירה פאר 3 חדרים, הס- קה וגן פרטיים בהרצוג — 402311.

● למכירת 3 חדרים בקרית יובל רח' חיים חביב 5/1 — בהז, ליד קיוכו סלע.

● 3 חדרים בבית עמק, אפשרות משכנתא, טל. לפנות העצרים 911204 עירו.

● כרם — אברהם 4 חדרים מנסחאות ק"ג, רקעים, — ל"י, 135.000, 85923.

● 3 חדרים עם שיכלולים, רחוב בר יוחאי טל. 68175.

● דירה 4 חדרים עם הסקה במשרות הרצל 138 טלפון — 522430.

● ברמת אשכול דירת 3 חדרים + פ"א + הסקה. 125,000, טל' 38822.

● 2 חדרים, 3 מרפסות. ארו- נות קיר. פינוי הוד 10 הר- ריפות, 231996, 232300.

● דירת 3 חדרים בתלפיות בניסה מיידית, טל' 53328.

● דירת 3 חדרים+ פ"א ברוממה, למכירה בעוד שנה. טל' 528970.

2-2½ חדרים

● דירת 2 חדרים, הסקה ביי- תית, בקרית יובל, מאיר אב- נר 18, — 80,000, משעה 18 טלפון 524500.

● דירת 2, כמסון ו' יוסי בן יועזר 8 ברחה, 61464.

● שני חדרים והול בוול ריהוט ק"ג בסרכז העיר — 70.000 ל"י, טל. 252622.

● למכירה דירה 2 חדרים. לפנות 62234, בכרייך 11.

דירות בשכר חודשי

● בקרית שמעון, בשכ"ה 3 חדרים, ריקה, טל. 48867 בערב. לבקש צדוק, אחלין.

● דירת 3 חדרים + הול בשיכון שמואל הנביא בלוק 4 כניסה 4 לוי מ"18.00, כניסה מיידית.

● בשכ"ה דירת 3 חדרים, רי- קה, הסקה ברחוב הפלמ"ח. 34907.

● בשכ"ה 2 דירות ריקות, 3 חדרים + הסקה, ברחוב עוזיאל טלפון 68160.

● בשכ"ה דירת 2 חדרים ריקה, בקטמון ג' טלפון — 67761 לא בשבת.

● בשכ"ה לסטודנטים, 4½ חד- רים ברחוב היהודי בעיר ה עתיקה, טלפון 38465 מ' 15.80, פרט לשבת.

● להשכיר לתקופה של שנה דירה בת חדר קומה ב' ג.נ. לפנות בשעות 16.30—17.00, טלפון 62759 ירושלים.

● דירת 2½ חדרים במרכז קרית-יובל, נאאסמלה 4, רי- הום הלקי — 35635.

● במרכז העיר, דירת שני חדרים מרוהטת קומפלט ר הדש להשכרה לזוג לארבעה חודשים, להתקשר החל מיום א' (19.3) לטל' 025531657 (בלבד).

● מהפשה שוהפת לדירת 2½ חדרים הבנויה לאלים — 5070 בערב.

● בבית הכרם בשכ"ה 3 חד' ריקה + הסקה. בעבודה — 525067, בבית — 524477.

● בהשכר לפלמ"ה, 4 + הס- קה, בעקית נוף. 63415 — 30576.

● דירת לוקכום חדשה, 4 חדרים ריקה, לשנה ויותר, בבית הכרם. 700 לירות. ל' טלפון 12 ע"ד 16.00—19.00.

● בשכ"ה דירה מרוהטת 3 הדרים, בגין הדש, בקרית משה, 600 ל"י, טל' 234001.

● בשכ"ה דירת 4 חדרים + פינת אוכל, הסקה וטלפון 30733 בבית הכים 600.—.

● בשכ"ה דירה הדשה, רי- קה, 4 הדרים, הסקה, שרד הים בגולים, ברסהביה, טל' 30706.

● דירת 2 חדרים בקטמון, אוכימצוזים, 11, גולן ב' 19.00—16.00.

● לבניכה כיידית דירה בת 2 הדרים מרוהטים היטב ל כניסה מיידית בקרית ממר אל. טלפון, הסקה, הבדה אנג' לן כבביה, התוב הבורד 2, טל' 221161.

● דירה בת 2 חדרים, נאה ביותר, מרוהטת ומצויידת הי- טב, מכונת כביסה, הסקה, ב' הלפיות לפ חודים החל מ אפריל, לא לסטודנטים, חב' רה אנגלו סכסית, טלפון — 221161.

● ברחוב פעולי יבנה 3½ חדרים ריקה + הסקה וגן פרטיים, טלפון 60147.

● בשכ"ה דירה 2 חדרים בעיר גנים, טל' 34147.

חדרים מרוהטים

● חדר מרוהם ליד מלון דיפלומט ל"2—1 לחניב. טל. 56461.

● שרות אינפורמציה חדר רים מרוהטים בעיר יום יום "הוד" המלך ג'ורג' 10.

● חדר מרוהט בדירת כמו"ר מים רהוב ב"ם בטבריה 18 ירדנה טלפון 731441.

● חדר ליחיד בדירת כמר דנפים בוילה בבית הכרם, טל' 524332.

● חדר ברחביה לתקופת קצ' רה, טל' 69288, פרם לשבת.

● מעוניינים בחדרים להשכיר לתיירים "ההדר" טל. 31880 64549.

● בשכ"ה 2 חנויות צמודות בהמדה, בכירי, ההבצלת 21, עם טלפון, להשכרה מייד דית. להתקשר 6290.

● ברוממה חדר בדירת יחיד, כל השרותים 522405 אחה"צ.

● לבחורים/לזוג חדר יפה + מרפסת, תחבורה מצוינת טל' 57913.

דירות מרוהטות

● להשכיר ביוני עד כספטמ- בר בע 4½ הדרים מרוהטת, ב' רחביה טלפון 64230.

● דירה מרוהטת 4 הדרים + הסקה, לכל התקופה, 600 לירות 84249.

● דירה מרוהטת 4½ הדרים, הסקה וטלפון, בבית הכרם ל שנתיים ביולי, 1,000 ל"י. טלפון 527459.

● בגבעת הפיבה, דירה 3½ חדרים מרוהטים, לזוג טל' 52872.

● דירת 3 חדרים מרוהטת + הסקה, ברחוב עוזיאל ביה וגן, טלפון 31318.

● 2 חדרים והול מרוהטת + חצר, בהשכרה, קטמון ב', לפנות כנאי הגליל 21 בקרובית.

● מיידית לשנה ויותר, די- רה יפה 3½ חדרים מרוהטת טלפון, כבה, ברחביה, 62921, 67791.

● 3½ מרוהטים יפה, הסקה וטלפון בפלמ"ה, להשכרה ב' פאי, להתקשר 34145.

● דירה 4½ חדרים בשכ"נ ת + טלפון בבית הכרם ב' אוגוסט לשנה שנתיים. טל. 526036.

● 3 חדרים מרוהטת + טל- פון, ברחוב 49, 30676 — 03—247150.

דירות ברמי מפתח

● דירה 5 חדרים מרוהטת ברחוב הרב ברלין 36, לטלפן 25951.

● ברמ"ם דירת קרקע 60 מ"ר עם כל הנוחיות, מתאימה גם לעסק וגנון, —18,000, שכו- אל הנביא 38, כהן 38846.

● ברמ"ם, דירת חדר וחצי + כל הנוחיות, ברחוב יפו 65215.

● בהזדמנות 2 חדרים, רב' נו גרשון 4, מתאים לסטודנ- טים, ספילנסקי.

● ברמ"ם 3 חדרים במרכז הנציב 3, סמעוני, 223071.

● ברמ"ם ברחביה, 4 חדרים, גינה, ק.א טלפון 70999.

ביקוש דירות

● מעוניין לקבל דירה 2 חדרים רצוי + טלפון, ב- רחוב המלך ג'ורג' הלל, בן יהודה, שמאי והסביבה. טל. 234596 או אישית להנות פר- חים "דליה" המלך ג'ורג' 21.

● אם יש לך דירה, לייצר לה או מגרש או מכוון מת- אים לבנכסי דלא ניידי אשר ברצונך למכור מהר ובמחיר טוב, תפנה לנדי — גידוז. חברה לנכסי דלא ניידי ו- נאמנות בע"מ, מגדל רסקו, רח' הילל 23, ירושלים, טל. 224426.

● בוא אלינו לעזרה, לייעוץ ועידוד, כאשר היגך מנכנה להשכיר את דירתך. יש לנו אנשים המחכים למשהו מי- חד. אולי אתה יכול לספק להם זאת לפנות ג'די — גי- רוז, חברה לנכסי דלא ניידי ונאמנות בע"מ, מגדל רסקו רח' הילל 23 ירושלים. טל. 225509, 224426 לפנות לרי- נה ה.

● "החף" — שרות איגמור מציה, לדירות וחדרים, רחוב המלך ג'ורג' 10.

● דרושה דירת בשכ"ה 2— 2½ רצוי ריקה + טלפון, לטלפן 531323.

● דרושות מיד עבור לקו חותינו בחו"ל, דירות כניסה מיידית גדולות מרוהטות ו מצויידות היטב להשכרה ב- חודשי הקיץ. השכרה דרכנו פרושה שבר נאה בסחון מלא ומורדה כינשלית הברה אנג' לו כבבית ירושלים, רחוב ה- מורג 2, טל' 221161.

● דרושה דירה ריקה 2—1 חדרים בירושלים לתקופה של שנה וחצי טלפון 53223.

משרדים

● דרוש חדר למשרד + טל- פון בשכ"ה, לצלצל 227064 בשעות 16—19.

● למכירה דירה מיוחדת 3 חדרים ק"ב + טלפונים ע"י בכר ציון, טל' 412349 מ'10.00—12.00 8.00—12.00 22.00.

● בשכ"ה חנות קטנה/משרד אמשר + טלפון, במגדל ירו- שלים 223281.

● מחפש בשכ"ה משרד עם טלפון או חדר כמשרד במר- כז, ת.ד. 1274 ירו- שלים.

מגרשים

● מגרש בגבעת שאול, ... 3000 ... נים התצי ... 23651.

● למכירה מגרש עם בית להעציה בבסקה הדייב ... 523137.

מתפים

● להשכרה במרכז העיר 500 מ"ר, טלפון 248184.

● מעוניין במחסן בשכ"ה — הצעות בגירום גודל ומקום. לת.ד. 1105 ירושלים.

חנויות

● למכירה חנות 34 מטר אפ- שרי לכל מטרה, טל. 65362.

● למכירה חנות מפוארת במרכז המסחרי החדש, קרית ... אפשרות ... 24556.

● הנות למכירה במרכז ה- עיר, רח' בצלאל 17, אפש- רות לצרף חנות נוספת — טל' 531705, 531007.

● מחפש חנות ? פנה ל- "סבס" יגאי 6 טלפון — 67076.

עסקים

● למכירה דירה 3½ הדרים ...

● "רכש—"... ריבית תחבל בהלוואות בבנקאיות ...

ביקוש עבודה

● בעל כרטים מקצועי ב- עבודה קבועה לפנות טלפון ...

הצעות עבודה

● דרושה מזכירה להברת בניה בשעות 8—3, כישו- רים: ידע בהדפסה בעברית ואנגלית ...

● דרושה ...

דירות ברמי מפתח

● ברמ"ם דירה בת חדר קטן אחר + מטבח, בהדר, בהד- דמנות טל. 529407.

● בדמי-מפתח דירה בקרית אתא, הרצל 44, קרני.

● דירת חדר קומפלט מרפ- סת סגורה לוי נאולה 12.

חדרים מרוהטים

● חדר לסטודנטית במרכז אחוזה, טל. 241464, רצוי קי- בוצניקית.

● בכרמל חדר עם כניסה נפ- רדת לבחורה עד הכ 240647 בשעות 17.00—19.00.

● להשכיר חדר מרוהט כהדר טלפון 660268.

דירות בשכר חודשי

● להשכיר חדר לא מרוהט במרכז קרית מוצקין טלפון 02—718243.

● 2½ חדרים, ללא מדרגות —500 ל"י לחודש, כניסה מיידית 04—241092.

● להשכיר דירה 3 חדרים, כניסה מיידית, קרית אתא. 720640.

● דירה להשכרה 4 חדרים בשכ"ח ברחוב הרקפות 14, נא לפנות טלפון 58307 או 520204.

● להשכרה מיידית דירת 3 חדרים בקרית-מוצקין, התל- מונאים 18/4, כשפחת כהן.

● בנוה שאנן בשכ"ח דירת 3 חדרים מרוהטת חלקי, קר- מת קרקע, טל. 641263, פרט לשבת.

● בשכ"ח 3 חדרים במעונות נאולה טל. 981158.

● בשכ"ח ברפות רמז מסוד- רת טלפון 04-530483 לא ב- שבת.

● בנוה שאנן 3 חדרים + פי- נת אוכל פרט לסטודנטים — טלפון 04-529695.

● דירהמפוארת בת 4 חד- רים ברח' הרופא בשכ"ח — 712324.

● בקרית ביאליק 2½ הדר + ארונות קיר, ק"ב, טלפון 722910.

● להשכרה מיידית דירה די- קה 3½ חדרים בנבעתיים רח' בצלכלון 61, טלפון 518448.

● להתקשר דירה גדולה ודירה קטנה לא מרוהטות ד גם דירה גדולה מרוהטת ב- קרית ים א', רב'. לפנות טל' 710031.

● דירה בת 3 חדרים וטל- פון מעל עמודים ברח' יפו כ/222 קרית-אליעזר. לטלפן 525565 בשעות הערב.

● דירה בת 4 חדרים ב- שכ"ח בבית חדש בנאולה, לפנות בשעות 17—19 לטל- פון 242479 נלקה.

דירות מרוהטות

● מחפשת שותפה לדירה מרו- הטת, אלנבי 131, טל. 525603 להתקשר בשבה 1200—1400.

● להשכרה דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון בסביניה. טל. 714476.

● דירה 3½ הדרים מרוהטת בשכ"ח + טלפון רוממה, טל. 242735.

● בקריים-מוצקין דירת 3 חד- רים בשכ"ח + טלפון. להת- קשר יום שישי עד 14.00 טל. 714504 ו"1400 עד 665073.

● בשכ"ח ע"י מרכז הכרמל 3 חדרים + טלפון 85070.

● ברוממה ההדרה להשכרה דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון ל"5 שנים החל מיולי להתקשר 243717.

ביקוש דירות

● מעוניינים בדירה 1½—4 הדרים לטיפון באר-שבע 057-5004.

חנויות

● במרכז קרית מוצקין הנות למכירה מיידית, טל. 106440.

מגרשים

● להשכרה 2 מגרשים, הבר קים את המבנים. טלפון 54383.

● מגרש בניה פרטי לתש- שיה במפרץ חיפה 65,000 ל"י, אדמה פרטית מעל ער- מי, נורדאו 29, טל' 56582.

● מגרש מתולק ובנות בפר תוה הקריות בחיפה 4,000 ל"י אדמה פרטית מעל ער- מי נורדאו 29.

● מגרש בבביניה בסביבה מרכזי הבניה 20.000 ל"י, אדמה פרטית מעל עמפי, נורדאו 29.

● מגרש בכרמיאל מול מר- כזי הבניה 5.000 ל"י אד- מה פרטית מעל עמפי, נור- דאו 29.

● מעוניינים לקנות בדניה מגרש ללא מתווכים לפנות 103061.

● מגרש בשיתוה הכרמל ב- אוורי מרכזי ונופש 6,000 ל"י, אדמה פרטית מעל עמ- פי, נורדאו 29.

עסקים

● דרושים כספים בערבות בנקאית ובערבות מוסדות ציבור מוכרים, אשראי הצמדה לדולר. בתנאים מצויינים. כמו כן דרושים כספים במס- בע זר בערבות בנקאית, "בצפה" חברה להשקעות ופי- נבנים בע"מ, רח' הנביאים 24 טלפון 640330, 534300.

● הנות מרפי פכתח על הר כרמל טלפון 660130.

● בית בן קומה אחת בנוה שאנן יהובר על מגרש עם זכות בניה של קרוב לדונם, למכירה. לפנות ת.ד. 1498 חיפה, עבור בית ומגרש.

● במרכז היירות בהר הרצל בבנין מודרני ומושלם, כר בה, 160 מ"ר, להשכרה ב- דמי שכירות הודשיים למשר רות בתי הייתם, חנות אטומובילים להיירים לייסוד, לפנות ת.ד. 5808, חיפה.

● בסמיכות מודרנית מיועד משה בעיר התחתית. טלפון 444426.

● בית מרקחת לסכירה ב- אזור חיפה. כבונים בלעדיים דור רזו 150281.

● ביח"ר יצע למכירה באי- זור חיפה עסק ההותי על מ זוהלה, הוזים קיימים נשבר כבה מיכה בריאות מוכנים בלעדיים דור רזו 151833.

● תחנת דלק למכירה בצפון הארץ כבונים בלעדיים דור רזו 150281.

● להשכרה הנות מתאימה לפורמה או כל דבר אחר, בגושי 66, טלפון 53301, פרט ל- שבת.

● למכירה מכונית סוגי אוטו לילדים, מתאימים ל- חוף הים, בתי הבראה, גני- ננות, מרכזי ביה"ר וכבו', אפשרות בסירת מגרשים סמ- בים להסעלה, מרכזה מוגבר- הת טלפון 667460, ת.ד 7113 חיפה.

● להשכיר בנוסף לבדירה ההובה במבשרת מאורגן ד במחיר שובר בסנוה היפות, אר- הרית גם לקוסמטיקאית. — לפנות טלפון 243105 בשעות 19.00 — 21.00.

● השקעה בסוחת בשער כים ברובר החל מ 3.800 ל"י, ת"ר 4436.

● במרכז קרית פוצקין ל- מכירה הנות והיתה ומכוני בה לספרייה, צעצועים, וכד' ... לפנות במנהל הערבות העבודה.

● בהזדמנות כוכר בית כל פ"ר, מתקבלים כל מקד ובבילים טופרת אין בסיוה הפה ...

● מכונת כתיבה "פרישהו" אבגלית "רויאל" הרישה, טל' 54333.

● כמכר אמבור כביגה + ברירים גז, במצב טוב. שני כיורים והרכבה באנמ5 בלבד טלפון 66644 לא בשבת.

שרותים

● ביהוד יוזפית גנה, עבר רה באהריות לשנים, טלפון 531601.

● "הכלטכויס" — נקיון יסו- די והכרה פרצפות, פוליש כמשטעבת כשי' ... בתחלים ובאחריות. טל. 10483—02.

● הפירה! ! ! יצור לך אני נבעה ביירהר נקיון ימוי די ליסוס והבדקת רצפות ע"י סדלים פיהוס לביצוע אירי ם ביותר. טל' 35658.

מקררים

● למכירה פריג'ידר שלוש לבנית פונה בפצב תהכמד קרית מלאכה. בשעה — 18.00—12.00, טל. 823281.

טלוויזיה

● למכירה בהזדמנות, אנסנה מצויינת ...

● בהזדמנות טלוויזיות ...

מכונות כביסה

● מכונת כביסה הובר חצי אוטומטית במצב מצויין טל. 62822.

● והפפונגאוס אוטומטית אר- טומטית במצב טוב, טלפון ... פרט לשבת.

בתי ספר ושיעורים

● מורה מוסמכת לאנגלית מדריכה לקראת שיעורים פר- טיים, טל' 64794 בקרוב אבד ...

שידוכים

● רווק יהו/33 מסודר ב עבודה ובעל דירה, לד ... התתח עם בחורה ירושלמית עד 33 ... הכבר ...

● "הדידה" שיך 3, טלפון 649556, ...

ריקודים

● למר לרקוד בית בצורה אל הגדי ברוטשטיין, אושוט קין 13 כל, מעמד אחה"צ.

הלוח הככול חיפה והצפון

דירות ברמי מפתח

● כרמל דירה יוצאת לים סלון רב חדרי שינה קטנים רק 55.000 ל"י סובכים בלע- דיים: דור רזו 253831.

● בבניה 3 + פ.א. ק"א בקרית ים באוטובוס 711861.

● בספרינצק דירת 3 חד- רים + ארונות ופינת אוכל 24.000 פלוס משכנתא. 521840.

● 3 ביוזרעאלית 62.000 קר- מה א', מעל הנשר 252446.

● למכירה דירת 3 חדרים, קומה א', רוממה טלפון — 241948.

● במרכז הכרמל מול הדאר 3 חדרים למכירה טל. — 54986.

● 3 חדרים + ארון קיר, נוף ושמש, הפרחים 5 רוממה, 251205.

● בכרמל 3 חדרים + שיפו- רים + מרפסות + נוף סי- תוכננת, 83075.

● ב"35.000 3½ חדרים — קרית אתא, ברכת מולד 10 ליבאק.

● בעבאס 3½ והול 105 מ"ר מטבח גדול, חדר הלבשה, טל. 526449.

● למכירת 3 חדרים קומה ב' במקום מרכזי בקרית חיים — 724707.

● בכרמל 3 חדרים כניסה נפרדת טלפון 56286.

● בקרית חיים מזרחית דירת 3 חדרים + ארונות קיר + חדר שינה + חצר מסומחת טל. 725080.

● 3 חדרים ביזרעאליה ק"ג מסודרת בעור שנה 256489.

● דירת 3 חדרים מסודרת במרכז בסביניה כל 713326.

● בקרית ביאליק 3 חדרים הגליל 23 כניסה אמצעית מש- פחת קסלרו.

● כרמל צרפתי 3 חדרים מרווחת נוף מקסה מרכזית: 532693.

● למכירה בהזדמנות דירת 3 חדרים פינתית + פינת אר- כל ביזרעאליה טל. 251304.

2-2½ חדרים

● באלנבי דירת 2½ חדרים + הול + ארונות קיר, 3 כיווני אוויר, ק"ג טל. 528775 פרם לשבת.

● למכירה בכרמל ברח' אהוד 2½ חדרים לטלפן 81846 בין 16.00—22 אחה"צ, חוץ מיום שישי.

● למכירה דירת 2 חדרים ב' רחוב הלל לטלפן 722428 רצוי בשעות אחה"צ.

● לזוג צעיר בהזדמנות 2 חדרים גדולים, להגיע מדרך גוה-שאנן אוטובוס 15—18, — 19, שכון דיסקין, פאר 32 למברג.

● למכירה 2½ + מ"א נוף מקסים במרכז הדר. 664728.

● למכירה דירה 2 חדרים והול בקריה-חיים מזרחית. 720406, מ"0.00 אחה"צ. ב' שבה כ"11.00 לפנה"צ.

● בהזדמנות דירת 2½ חד- רים, נוף מדהים, ברבינורא. קומה ג', עליונה 63,000 טל. 661941 לא בשבת.

● בהדר 2 + ארונות + שי- פורים מתוכננת היטב טלפון 53075.

● שני הדרים והרפסות על לולים נוף בר גיורא 33 — צרור.

● בכרמל 2½ מפוארת כהד כנגת היפה מרכזית, משקה 83675.

● דירת 2 הדרים בית בלי- בה מחסן שפרינצק טלפון 538421.

● הדר 2 הדרים מרכזית פר- תחת נוף ושקט 532693.

● למכירה דירה בת 2½ חדר קומה ב', מסודרת ד צור אחת קומה קרקע גינה לפני הבית והלקה מאחורי הבית מחיר זול לפנות טל' 710031.

● בכרמל בבית דו קומתי די- רה עליונה 2½ חדרים יפה רחוב הכבירים טל. 51039 ומסודרת נוף מרהיב בתחילת.

● דירה בת 2½ חדרים ליד המכניון לטלפון 539039 אחר די שעה 17 פרם לשבתות.

● בקרית מוצקין 2 חדרים + הול + ארון במרפסת ק"ב ז'בוטינסקי 72 מאוב.

תורנות רופאים לפי המקומות

חיפה

● רופא תורן במד"א, טל' 101.

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: רש"י, ברבינורא 36, טל' 68266.

● שבת: בלפור, מסדה 3, טל' 62359.

תורנויות בתי חולים

● היום: רמב"ם (כירור- גית, תאונות, פנימית, יל- דים, נוירוכירורגית), רוט- שילד (נשים).

● שבת: רמב"ם.

דירות

● לכניסה מיידית! ברח' שר נמית 105 מ"ר מפוארת עם שיפורים 4 כיווני אוויר — 85106.

● בהדר חדר וחצי + מטבח + שירותים טלפון 585061 (מלבד שישי ושבת).

וילות ובתים

● וילה קוטגית, איזור הררי שקט, 3 הדרים, פרי, שיפו- רים, במחיר לא יאומן, בהד- צור הגלילית. טל. 067-37514.

● למכירה בקרית מוצקין בית בן 2 (שתי) קומות 4 דירות ושתי הנויות שתיים מהדירות פנויות מוסח בהצר בין 18.00—20.00 150.000 10713.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● 3 חדרים + הול דירה מרווחת להתקשר טלפון — 23167.

● 3 חדרים + פינת אוכל ברח' עוברייה טלפון 80879.

● בנוה שאנן דירת בבית דו-משפחתי 110 מ"ר 3 + הול, כניסה נפרדת, חנית ני- נה, שיפורים שלוש מרפסות סגורות אחת למגורים, — טלפון 120.000 222803.

● בנוה-שאנן, פינסקר 47 זילבר, 3½ חדרים גדולים למכירה מיידית, 04/669870.

● ברחוב איינשטיין דירות בנות 4 חדרים חלק עם כני- סות נפרדות בהתחלת בניה, הכניות ופרטים כוכו בלעדי מסדר מרור מוריה 33 טלפון 04/85340.

● בחלהנו דירת 3 חדרים + ארונות קיר, קומה ב' טלפון 222604.

● 3 חדרים בקרית שפרינצק, ז'ורס 28, 35,000 + 10,000 טלפון 528452.

● ברוממה 3½ + ארונות קיר + שיפורים, אפשרות למשכנתא. 251561.

● בהזדמנות דירת לוקסוס 3 הדרים מרוהטת קומפלט, מסיפים ופיגוס אויר בבנת גליה, חניה פרטית, טלפון: בעבודה — 004327: בבית — 52248.

● בקריתיאליק דירת 3 חדרים עם גינה (שחסן), ארו- נות קיר, הגליל 13/6 קפר.

● בעבאס 3 חדרים, פינתית, נוף וארונות, טל. 520388.

● ברוממה דירת 3 חדרים הרשה. פרטים: טל. 238534.

● בקריתחיים דירת 3 חד- רים + פינת אוכל, טלפון 722217.

● בקרית מוצקין, אורירית, קומה א' על עמודים, 3 חד- רים + פ"א + שפורים, טל. 714740.

● במרכז אחוזה דירת 3 חד- רים מרווחת באזור מסבח — הקום, עם פינת אוכל נפרדת, נוף של המפרץ כוכבים בל- עדיים דור רזו 253831.

● כרמל, הזדמנות בלתי חוז- רת 1 סלון ופינת אוכל 30 הדר עבודה 6, מסבח 9, חד- רי שינה 11, 10 רשו רק 100,000 ל"י דור רזו הוחד דירה 255331.

● 3 חדרים ברוממה ההדר כה עם נוף ושמש. 248421.

● דרושה כמפלת לתאומות, בין השעות 7.30—15.30, טל' 67595.

● דרושה לעבודה משרדית נערה עד גיל 16, אפשרי עד שעה 1.00, רצוי הלמידת תי- כון ערב, טלפון 522525.

● דרושה מטפלת לילדה ר עזרה בעבודות בית קלות, להתקשר 300 מ"14.30.

● למשרד אדריכלות דרוש שרטט מבנאי מנוסה — טל' 60079.

● דרושה מטפלת להינוק, תנ- אים טובים, רחוב הרצוג, טל' 5360.

● דרושים/ות קופאים מנר ביב לעבודה בתנות לתיירות, טלפון 56345.

● להוצאת ספרים בירוש- לים דרוש בהוזאות מנהל חש- בונות עצמאי ובעל נסיון למשרה חלקית או מלאה ה' יכול להתחיל בעבודה. לפי נות כייד לת.ד. 6544 ירושלים, לציין מספר טלפון.

● דרושה מטפלת + משק בית לסירה מלאה, עם הסל- צות, משפחה ליבוביץ, גר למה 23/24 קרית יובל אחרי 7.00.

● דרושה מטפלת ליום שלם, טלפון 60/1 ...

● עוזרת משק בית, 3 שעות כל דירות, כל' 52068.

● דרושה מזכירה מתבגית לנכוד עוסי, לעבודה מעוצ- לה, רצוי ידיעת אנגלית — טלפון 111.

● דרושה מזכירה מתבנית צעירה ליום עבודה מצוצל, עדיף בנבעת, טל' 25905.

● דרושה מזכירה למשרד ליום עבודה מלא מסעה מכונות 08.00—13.00 16.00—ומ' לפנות ל"נורד", רחוב דורות ראשונים 3, מול סגוי אביב.

● דרושה בהורה למטפל ב- תינוק ובבית טלפון 64528.

● דרושות צעירות בעלות הופעה נאה לפעולות רחי ר תרבות באנגליה המספלגות להליה ...

● מזכירה אחראית, ידיעת אנגלית או צרפתית רצויה ליום עבודה מצוצל, ת"ד ...

● דרושה מזכירה רציגית ל- ניהול משרד היודעת להדפיס עברית ואנגלית, יום עבודה מלא, טלפון 51008.

● דרוש עוזר רציני בעל כישורים טכניים (רצוי מומג בשטח האלקטרוניקה), טלפון 510368.

● דרוש סדר מלונה כעולה לרסום גדול בירושלים — תנאים טובים, טל. 52900.

● דרוש/ה מיקרוביולוג/ית בי.אס.סי. או אם.אס.סי. ל- מחקר בגנטיקה: נא להתקשר ל"02-55901 או בכתב לד"ר ב.ג. רורקוסן, המחלקה למכו- רה האוניברסיטה העברית ב- ירושלים.

● פריגן 4, שנת 1965 פקם באוטובוס, להתקשר בשעות עבודה טלפון 52323.

● פריגן 4 שנת 1969 במצב מצו- יין, טלפון 63184.

● פג'ו 404 1963, מצויינת, פרטי, מכס ורדיו, 14.250 — טלפון 83181.

● דרושה אשה אחראית ל- טיפול בשני ילדי גן מ"11— 15 טל. 62605.

● דרושה עוזרתבמשק בית כשרה הלקית, כ"ם בנוכבבר עדיף. 14.00—16.00, 38.

● לחברת ייעוץ ידועה ב- ירושלים דרוש מוכן מכירות בעל המזון עם נסיון, רצוי עם רכב. כוריות מוחלטת. פרטים מלאים לכתוב לת.ד. 10165 ירושלים.

● דרושה עוזרת במשק בית בבקוע, טל' 64909.

● דרושה צעירה בקיות ר בעלה הופעה, כשותפה במשי- רד פרסום ותיווך הגון, בסמוך ללא השקעה! 87007.

● וויליס מכהרי 1964 4 צילינדר, מנוע הדש + מכס בעבודה 531035.

מכוניות למכירה

● מכונית פריפולה שאה, בהזדמנות! לפנות טלפון 02—531104.

● פולקסואגן 1200, 1962, מצב מצויין, להתקשר 36087 בשעות 19—22.

● פולקסואגן תיפוסית פוי- רל 1964, מצב מצויין, טלפון 526145.

● קוסיתא מגרר 1500 1971, 11.000 ל"י, טלפון 35807.

● כוכיתא כמיינן 1969 מצב נהדר, מכס בנה. טלפון 521590.

● אודי אל.אס. 100 אוטומטי 1970 4,000 ק"ם + רדיו, טלפון 033330.

● פריגן 4, 1968, יד ראשו- נה, 43,000 ק"ם, מכם גרס- בר, טלפון 355588.

● אופל רקורד פמחרי מודל 69, במצב מצויין, 10,500 טלפון 521694 במשרד.

● רנו 10 1967, מצב מצויין, מכס, טלפון 36823.

● סימקה 1501 81,000 ק"מ, מודל סוף 1967, במצב מצויין, 16,500 טלפון 911558 911639.

● פריגן 1967, יד ראשונה, מכם באוטובוס, טל' 531540.

● למכירה מיני מינור כ1967 במצב מצויין, טלפון — 130355 רדיו.

● פולקסואגן תיפוסית 1960, מודל 1963, במצב טוב מאוד, טל' 57154, סוקי.

● פיאט 1100, 1958 מנוע חדש, במצב מצויין, 5.250 ל"י, עם רדיו, 52078.

● פריגן 4 אל. 1970, מכם בדצמבר, 55,000 ק"ם. טלפון 52600.

● סוביתא סמייגן 1967, אד רי אוברול, טל. 55688.

● פריגן 4, 1965, מנוע 1970, רדיו, טל' 52375.

● פיאט פרימולה 1967, שנה מכס, עם רדיו, טלפון — 527074.

● אם אתה מעוניין לקנות מכונית או למכור מכונית, פנה עוד היום! ל"מכוניות הסחירי" רח' יפו באחורי קפה "אלסכה", טלפון — 02—222200.

● מנדר פולקסואגן 71 + ארבה רדיו, מכם שנה — 17,500 ל"י, טלפון 232106.

● קרטן בע"ם, טל' 2/9401: הצעות השבוע: — רינו 16, 1970; רינו 4 1969; רינו 4 1968; פולקסואגן 1968 תי- פוסית: ב.ב.או. 1000 1969; ראוו 44 חוגה 1967; אאשו ק"ם: פולקסואגן 1300 1968.

● מרצדס בנץ אס.אס. 230 טלפון 521863.

● למכירה אוסטין 1100 1964 מנוע 1970, כל' 64455.

● קורטינה 1300 ... 85,000 ק"ם, ...

● פריגן 1000, 1961, בהזדמ- נות, טלפון 31263.

● סימקה 1965, 1000, מכם רדיו, 8.750, כל' 35556.

● למכירה פולקסואגן 1300 1970, יד ראשונה, מכם עד ספטמבר, טל' 543353.

● פיאט 600 די כוס 1961, מצב מכני מצויין, מכם עד ספטמבר וראו, טל' 535432.

אופנועים וקטנועים

● וספה ראלי, גם בירה בכבירים פנורה פסנה שאו, במצב מצויין, במחיר 3,000 ל"י, לפנות לדני בעבודה — 224331 אחה"צ בבית 30093.

מציעים למכירה

● למכירה בימים מוזהבים לנייום הקודר כל. במבצע (90) עד שועל, באורק.

● למכירה בעיסה הדה ...

● למכירה מערכת בשדאי- היי פידליטי ...

● ריונר ...

● מכירה הגשה! ! ...

● בהזדמנות! מכונת כהה בה ...

● למכירה נברשה קריסטל, כלכי סאסה, ...

● בהזדמנות הבל דקום ל- ...

ספורט הארץ

בעריכת יחיאל ארזי

הפועל לוד–מרמורק במוקד המחוז הדרומי של ליגה א'

שעריים — הפועל אשדוד ✶ חולון — בית"ר רמלה

מאת סופר ספורט הארץ

ליגה א' הבטה לנצל מחר את פגרת־הבורגה בליגה הלאומית, כדי להפנות לעברה קבה באור הזרקורים. עיקר המתח יוסף לכדור במחוז הדרומי, כי בצפון כנראה נפלה ההכרעה בוקדם הרבה יותר, מכבי פתח תקוה.

מבין שלוש הקבוצות המאבקות על הבכורה במחוז הדרום, צפוי מחר המבחן הקשה ביותר להפועל מרמורק, בגלל משחקו בלוד עם הפועל המקומי, הכדורגל הכיו"י בטבלה. הפגר צלול לצלוח לה באבק הגמום הסני, ולספר היך כך את סיכויה ירידה.

מכבי שעריים, שחיבית נמצאים לפני שבוע לנקודה אחת, יארח את הפועל אשדוד (כלום 13), שאינו בסכון מחוץ לביתה. בכבר החמורים הקודרים הבנויה שעריים את מרמורק ואת חולון בזה אחר זה, ויקוש להאבית כי הגיפל הוא כול יריב נחות זה.

באותה מידה טובים סיכויי חולון לגבור במגרשה על בית"ר רמלה, ההופס בקום 12 בדירוג.

צמרת ליגה א' — צפון

1.	מכבי פ"ת	17	10—45	32
2.	הפועל ר"ג	17	10—22	23
3.	הפועל עכו	16	16—30	20

יתר משחקי המחוז הצפון: הפועל עכו — הפועל מגדל העמק, מכבי הרצליה — בני נצרת, הפועל מחנה יהודה — הפועל הרצליה, הפועל טבריה — הפועל נהריה, הפועל נחליאל — הפועל קרית חיים, הפועל טירת הכרמל — הפועל נהריה.

ידידות: יפו — חדרה

רק שתי קבוצות ינצלו מחר את פגרת־הבורגה לצריכת משחק ידידות. מכבי יפו יארח ב־11 לפני הצהריים בבנצרשו את הפועל חדרה.

צמרת ליגה א' — דרום

1.	מכבי שעריים	17	14—38	27
2.	הפועל חולון	17	14—42	26
3.	הפועל מרמורק	17	11—31	25

יתר משחקי המחוז הדרום: הפועל ב"ש — מכבי רמת עמידר, מכבי ב"ש — הפועל ראשון־לציון, הפועל בית שמש — הפועל יהוד, הפועל קרית אונו — הפועל אשקלון, הפועל אילת — הפועל באר יעקב.

מכבי פ"ת בקרית־שמונה

9 נקודות היתרון של מכבי פתח תקוה בצמרת המחוז הצפוני של ליגה א' הפיגו כליל את המתח. ההכרעה כבר נפלה. הקבוצה לא נוצחה בעונה זו, ואשר איבדה רק שתי נקודות ב־17 משחקים, יוצאת מחר להתמודדות עם הפועל הקבוי, הניב המקומי, אפילו "השאיר" ה...

משקולות

התחרות בגמרת ליגה א', בהשתתפות קבוצות מכבי ת"א, הפועל ת"א, הפועל ירושלים והפועל נהריה — תהיה הערב בשעה 8 באולם הפועל בתל־אביב.

קליעה

תחרות פתוחה באקדח חופשי תהיה מחר בשעה 9 בבוקר במטווח ברמת־גן.

היאבקות

אליפות ישראל לנוער בהיאבקות תהיה מחר בשעה 9.30 באולם פלדבן במכון וינגייט.

שיט

האליפות האזורית לנוער בשיט בסירות מדגם 420, באזורי הצפון, המרכז, הדרום והכנרת, תהיה מחר.

נבחרת הנוער יוצאת היום לאירופה

מאת סופר ספורט הארץ

20 כדורגלני נבחרת הנוער בכדורגל עומדים לצאת הבוקר בדרכם למחנה אימון בן 10 ימים בגרמניה. בתום מחנה האימון הבא הנבחרת הצעירה לאיטליה, לשני משחקי מבחן שיהיו בבארס וב־1 באפריל.

מחנה האימון יוקדש לשיפור כושרה הגופני של הנבחרת ולתירגול אחרון לקראת ההשתתפות במחצית אפריל בטורניר על גביע אסיה לנוער בבאנגקוק.

המאמן דוד שווייצר אמר, כי לאחר המחנה בגרמניה תהיה נבחרתו בשיאה. נבחרת הנוער תשחק לפני שובה נגד שתי קבוצות איטלקיות. ב־29 בבארס יהיה בחומה משחק נגד קבוצה מקומית, וב־1 באפריל תשחק הנבחרת בפדואה נגד נבחרת ב', החצי מקצועית, של איטליה (שסיימה לא מכבר במבחן 1:2 ובתיקו 2:2 את משחקיה בבורמה).

השחקנים המשתתפים במסע האירופי הם: יהודה פילוסוף, אבי שטון, אבי אלקובי, דורון רוזנבל, שבואל יעקב, אלון בדרור, רוני לוריה, יחיאל סאלם, יצחק מקבל, יחזקאל כיני, אלברט לוי, אורי סליכה, משה בריבוק, אלימלך לוזנסל, מאיר בלומנבל, אברהם ארואסטי, יואל מזואר, אריה בראשי, ויקי פרץ ושלמה גירבי.

היום מבחן שחיה לסגל האולימפי

התחרות כמבחן לסגל האולימפי בשחיה יהיה היום בשעה 3.30 אחר הצהריים בבריכת השחיה של מכון וינגייט.

מכבי ת"א — מגידו הערב בכדורסל

מאת סופר ספורט הארץ

קבוצת מכבי ת"א, המובילה בליגה הלאומית בכדורסל, תארח הערב ב־8.30 את הפועל מגידו (שלישית בטבלה) במשחק המרכזי של המחזור ה־16 בליגה הלאומית בכדורסל. במשחק הכיב אחר ינסה הפועל תל־אביב לשפר את מצבו בטבלה (שישי) במיפגש עם הפועל חיפה (אחרון).

משחקים אחרים שיהיו הערב: הפועל חולון — מכבי חיפה; בית"ר ירושלים — הפועל גבעת ברנר/נקן; הפועל קרית חיים — הפועל גבעת/יגור, מכבי רמת־גן — הפועל בית"ר.

דרבי בליגה לנשים

במגרש מכבי בתל־אביב יהיה הערב בשעה 7 הדרבי התל־אביבי בין כדורסלניות הפועל ומכבי ת"א, במסגרת המחזור ה־15. קבוצת מכבי ניצחה במיפגש הקודם והיא מועמדת לתואר.

משחקים אחרים: מכבי באר־שבע — מכבי הדרום; הפועל עמק הירדן — הפועל חיפה; הפועל ירושלים — הפועל כפר מיכאל; הפועל קדומים — הפועל קישון.

אתלטיקה

שתי תחרויות חצי גמר, במסגרת האליפות הבין־מחוזית של הפועל באתלטיקה לילדים, יהיו מחר משעה 10 בבוקר באיצטדיון האוניברסיטה בירושלים ובבית־חרה.

התעמלות

אליפות הפועל בהתעמלות לגברים תפתח הערב בהיכל הספורט בבעמן ותסתיים מחר משעה 4 אחר הצהריים. האליפות תהיה מבחן אחרון של המתעמלים למיפגש הבין־לאומי עם מתעמלי גרמניה ודרום אפריקה.

אופניים

אליפות ישראל במירוצי שדה באופניים תהיה מחר משעה 8.30 בבוקר בשכונת יוספטל ברכלה. בתכנית: מירוצים לבוגרים ולנוער לאורך 15 ק"מ, ומירוץ לילדים לאורך 5 ק"מ.

האתלטית הגרמניה קריסטל פראסה (מימין) נראית כאן בעת שהיא חולפת על פני הצרפתיה קולט באסון, בגמר ריצת 400 מטרים באליפות אירופה באתלטיקה באולם, שהסתיימה ביום א' בגרנובל, צרפת. פראסה נטלה את מדליית הזהב בריצה זו.

השוודים יבחנו מחר את נתניה – לקראת טהראן

בכורה לבלם טופולנסקי מאז פציעתו

מאת סופר ספורט הארץ

קבוצת הכדורגל השוודית א.פ.ק. לואליה, שהגיעה אתמול לישראל, תקיים מחר את הופעת הבכורה שלה בנתניה נגד מכבי המקומי. המשחק יחל בשעה 3.30 אחה"צ.

השוודים, בצמרת הליגה של ארצם, הוזמנו לשלושה משחקים כאורחי מכבי יפו. היפואים יארחו את השוודים למשחק בין־לאומי נוסף ביום ד' הבא, ואילו משחק הפרידה יהיה בשבת בעוד שבוע נגד נבחרת ירושלים.

למכבי נתניה יהיה זה המבחן הרציני האחרון לפני צאתו לטהראן, לטורניר על גביע אסיה לאלופות שיחל בראשית אפריל. בהרכב האלופה הישראלית יעדרו כמה ארבעה שחקנים: מרדכי שפיגלר, שרגא בר וויקטור סרוסי, העוסים עם הנבחרת הלאומית בראגגון, והסגן יעקב שבואל היוצא היום עם נבחרת הנוער לאירופה.

לעומתם, יחזור מחר לראשונה להרכב הבלם שרגא טופולנסקי, אחרי היעדרות כמה שבועות בשל שבר ברגלו. טופולנסקי התאמן בשקדנות בשבועיים האחרונים, ונמצא כשיר למשחק.

אנגליה סקוטלנד 2:3 במיפגש הליגות

מידלסבורו, 16 (ע"ר). כוכבה של שפילד־יונייטד, טוני קארי, היה גיבור המבחן של נבחרת הליגה האנגליה על זו של סקוטלנד בליגאר 2:3, בהבקיעו שני שערים.

שיא עולמי באולם

גנואה, 16 (ע"ר). הרץ האיטלקי ילד דרום־אפריקה, מארצ'לו פיאסקונארו, שיפר כאן בעצרית השנית את שיאו העולמי של האיטלקי־אמריקאי מוטי סכית באולם, כשגמא 400 מטר ב־46.1 שניות.

הפסד לאוניברסיטת ירושלים באנטוורפן

אנטוורפן, 16 (ע"ר). קבוצת הכדורסל של אוניברסיטת ירושלים נוצחה כאן ביום ד' בערב על־ידי קבוצת מאסית 19:16 (11:6).

ספרד — בריטניה 5:40 בטורניר הכדוריד

מאדריד, 16 (ע"ר). בפתיחת הטורניר הקדם־אירופי בכדוריד ניגרה ספרד את בריטניה 5:40 ונורבגיה הביסה את בלגיה 1:20. יתר התוצאות: שוויץ — לוכסמבורג 16:17, בריה"מ — פורטוגל 6:26, אוסטריה — צרפת 19:20, הולנד — בולגריה 10:16, פולין — איטליה 14:39, פינלנד — איסלנד 10:10.

ספורטאי ליגה לדין צבאי על עבירות מטבע

וארשה, 16 (ע"ר). שמונה ספורטאים ממועדון לאגיה וארשה, שהוא מועדון צבאי, הועמדו לדין צבאי כחשודים בהברחת מטבע זר וזהב. הנאשמים הם בעיקר כדורגלנים וכדורסלנים, שסיירו בחו"ל עם קבוצותיהם.

ברשות הספורטאים נכבשו 25 אלף דולאר ו־25 ק"ג זהב בתכשיטים.

קליי הוזמן לסין

לוס־אנג'לס, 16, (יו.פי.). אלוף העולם לשעבר במשקל כבד, המתאגרף האמריקאי קאסיוס קליי, אמר כאן כי קיבל הזמנה מממשלת סין העממית לבוא לפקינג.

קליי אמר, כי הוא עשוי לצאת לבירה הסינית ב־3 באפריל וישהה שם חמישה ימים. קליי עומד להיפגש ב־1 באפריל בטוקיו עם בן ארצו מק פוסטר, לפני צאתו לסין.

ענבר – מועמד יחיד לכהונת מזכ"ל הפועל

מאת גדעון אלון

כתבו בספורט

הארץ בירושלים

...רק התפתחות יוצאת דופן ובלתי צפויה תמנע בחירתו מחדש של יוסף ענבר לכהונת מזכיר כללי של מרכז הפועל", אמר לי אתמול מקור בכיר בוועד הפועל של ההסתדרות, המקורב למרכז הפועל.

המקור גילה כי בכוונת כל המועמדים האחרים למישרה זו להסיר את מועמדותם, קשה לצפות שמישהו זולת ענבר יבחר לזכ"ל. בעוד 10 ימים תתכנס ועידת הפועל, ובה יוכרע כנראה ענין זה סופית.

רק מזכיר ההסתדרות, יצחק בן אהרון, הביע את התנגדותו לבחירתו של ענבר לתקופת כהונה שלישית, בעקבות הביקורת שנמתחה עליו בוועדת הספורט הממלכתית.

סופר "ספורט הארץ" בירושלים מעיר, כי לאחר שמרכז הפועל החליט להמליץ על בחירתו של ענבר, לא כן הנמנע שהמתנגדים, בהם מזכיר ההסתדרות, יסירו את האשור בעקבות הדחתו של ענבר מכהונתו הקודמת, כיו"ר בוועדת המיכורים.

מחר רבע הגמר בגביע האנגלי

לונדון, 16 (ע"ר). אוהדי הכדורגל באנגליה יעקבו השבת בעירנות בלתי רגילה אחר ארבעת משחקי הגביע האנגלי, כשבמוקד יעמוד המיפגש בין לידס לטוטנהאם.

באנגה נוסף יהיה בהאדרספילד, כשמנצ'סטר־יונייטד תארח את סטוק, שזכתה לפני כשבועיים בגביע הליגה.

גם הרבי לונדוני יהיה במסגרת הגביע כשלייטון אוריאנט מן הליגה השנייה תארח את ארסנל, בעלת התואר הכפול (גביע וליגה). כזכור, הדיחה אוריאנט בשלב הקודם את צ'לסי.

המשחק הרביעי יהיה בבירמינגהאם, בין קבוצת בירמינגהאם לקבוצת התחתית מן הליגה הראשונה, האדרספילד.

מנצ'סטר־סיטי–צ'לסי בליגה

מנצ'סטר־סיטי עשויה להגדיל ביום השבת את יתרונה בצמרת הליגה האנגלית. אם תנצח על קבוצתה את צ'לסי, ההופכת את מקום עשירי.

נוטינגהאם, שניצחה באמצע השבוע את צ'לסי 1:2, בזכות הסגן הבין־לאומי גאמפ, שבגבע שני שערים תוך שלוש דקות בהתחלת השנייה, תתארח בלונדון אצל ווסטהאם (14).

יתר המשחקים: ליברפול (14) — ניוקאסל (11), שפילד־יונייטד (9) — אברטון (16), איפסוויץ' (13) — סאוהמפטון (30), דרבי (3) — לסטר (15).

טניס

השבת יהיו משחקי הסיבוב השני בליגה הלאומית בטניס, בהשתתפות שמונה קבוצות. המשחק המרכזי יהיה בין המובילה בליגה, קבוצת הכרמל חיפה, לבין מכבי נתניה. יתר המשחקים: מכבי ת"א א' — ימק"א ירושלים, הפועל ת"א ב' — הפועל ת"א א', מכבי ת"א ב' — מכבי צפון א'.

בית הספר הריאלי העברי בחיפה

א. הרשמת תלמידים לכתות התיכוניות לשנת תשל"ג תיערך ביום שלישי, ו' בניסן תשל"ב, 21.3.72, במשרד ההרשמה בבנין הראשי של ביה"ס בהדר־הכרמל בשעה 07.45. הורים שברצונם לקבל טופסי הרשמה צריכים להביא אתם: א) כתי תעודות של המועמד: תעודת גמר הכתה הקודמת תשל"א; תעודת שליש ב' תשל"ב; ב) אישור ממשרד החינוך שעמד במבחן הסקר (אם בבית ספרם נערך מבחן־הסקר).

ההרשמה תימשך בכל יום בשעה 12.00—13.00 ובימים ב', ג', ה' גם בשעה 16.00—17.00, אך בכתה אחרונה מוגבל מספר המקומות, וההרשמה אליהן תיפסק עם מילוי הכתות.

ב. הרשמת תלמידים לכתות היסוד לשנת תשל"ג במשרד ההרשמה בבנין הראשי של ביה"ס בהדר־הכרמל בכל יום בשעות 12.00—13.00 ובימים ב', ג', ה' גם בשעות 16.00—17.00;

וכן במזכירות כתות היסוד בסניף הדר־הכרמל רח' קסל פינת שמריהו לוין, בכל יום בשעות 10.30—11.30.

הערה: בימי חול המועד פסח — במשרד ההרשמה בבנין הראשי בלבד! ביום שישי, ט"ו בניסן תשל"ב, 31.3.72 יהיו משרדי ביה"ס סגורים.

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

הלבשה

כלי־נגינה

תערוכות

שידוכים

בתי־ספר ושיעורים

הלוואות

אירועים ובידור

בתי"ס לנהיגה

ספרים

חקלאות

הודעות לציבור

משרד הבריאות
שרותי אספקה
ת.ד. 1401, תל־אביב
מכרז מס' 55/650/71
אספקה והתקנת מרכזות טלפונים אוטומטיות בביה"ח ממשלתי יפו
פ. ראובורבסקי
מנהל שרותי אספקה

מכוניות למכירה

מציעים למכירה

רוצים לקנות

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

מכונות כביסה

רהיטים

מקררים

משרדים

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

הלוח הכפול — באר־שבע

דירות

דירות למכירה

וילות

מציעים למכירה

מכוניות למכירה

חנויות

עסקים

הצעות עבודה

הלבשה

שרותים

ביטוח

פרסומים

אופנועים

אשדוד

מכוניות למכירה

הלוח הכפול — נתניה

קבלנים מציעים

ביקוש עבודה

נופש

דירות למכירה

שידוכים

בידור

דירות מרוהטות

מקררים

ביקוש דירות

בתי־ספר

חנויות

עסקים

פרסומים

דירות מרוהטות

ד. בשכר חודשי

כל מודעה המתפרסמת בלוח זה מתפרסמת ללא תשלום נוסף גם בידיעות אחרונות. עפ"י הסכם מיוחד בין "הארץ" ו"ידיעות אחרונות"

ידיעות אחרונות

מפעלי — מחלקת הספרים

דוד בן גוריון
האיש מאחורי האגדה

"הד ארצי" גאה להגיש לך נכס היסטורי מרשים

אלבום תקליטים מפואר

עם הקלטות מקוריות מדברי דוד בן גוריון

מחיר מיוחד לתקופה קצרה ביותר

רק –.25 ל"י

עורך בידי: מיכאל בר זוהר, מרדכי נאור וזאב ענר

עריכה גרפית בידי: שמואל ברנד

קריינות: משה חובב.

לועדי עובדים, מוסדות ומפעלים.
חג הפסח מתקרב. תנו לחבריכם את השי התרבותי והמהנה:
אלבום התקליטים המפואר — דוד בן־גוריון האיש מאחורי האגדה.
לפרטים נוספים נא פנו:
מפעלי ידיעות אחרונות — מחלקת הספרים, תל־אביב,
רח' מקוה ישראל 12, טל': 621065, ת.ד. 14125 ת"א.

לכב'
ידיעות אחרונות
ת.ד. 14125
תל־אביב

אני מבקש לשלוח לי לפי הכתובת את אלבום התקליטים המפואר "דוד בן־גוריון האיש מאחורי האגדה".
מצורף שק או המחאת דאר ע"ס —.25 ל"י.

השם | משפחה
רח' | מס' | עיר

نقلا من الاصل

هكذا من الأصل

אררט
חברה לבטוח בע"מ

המשרד הראשי: בית אררט
רחוב יבנה 32, תל-אביב, טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן-יהודה 5, טלפון 233721
סניף חיפה, רחוב נתן 11, טלפון 68236

הוחל בבניית שיכונים לפליטים ברצועת עזה

במסגרת תכנית חומש ✱ השקעה 80 מיליון ל"י

מאת עמוס חדד, כותב „הארץ"

ברצועת עזה הוחל השבוע ב־בניית שיכונים בשלוש שכונות ל־פליטים — שתים ליד רפיח וא־חת ליד חאן יונס, בקצב של אר־בע יחידות דיור ליום.

בשלוש השכונות ייבנו, לפי התכ־נית, כ־1500 שיכונים, שאליהם יוע־ברו פליטים מהמחנות ברצועת עזה. הבנייה נעשית על־ידי מע"צ. עם זאת הוחל הממשל ברצועה לחלק 1200 מגרשים, שאותרו לבנייה עצ־מית על־ידי פליטים בעלי אמצעים כספיים הרוצים בבניית דירה בסטנ־דרד גבוה יותר. כל מגרש לדירה עולה 1000 ל"י — 500 ל"י בעת ה־הרשמה ו־500 ל"י בהחל הבנייה.

במסגרת התכנית להקמת שכונות לפליטים ברצועה, מתכוונים להעביר בשלב ראשון כ־16,000 פליטים ל־שכונות החדשות. הפליטים הראשו־נים יועברו לשכונות החדשות, לפי התכנית, בעוד כחצי שנה.

בניית השכונות היא במסגרת תכ־נית חומש לשיקום הפליטים ברצועה עזה, בהשקעה של 80 מיליון ל"י.

צעירי המפלגות יפגינו בעת הדיון בכנסת בהצעת חוק נשואין אזרחיים

המשמרות הצעירות של המפלגות אשר נאבקות נגד הגברת הכפייה הדתית החליטו להפגין ברחבת ה־כנסת ביום שתידון הצעת החוק ה־פרטית של ח"כ גדעון האוזנר, יו"ר סיעת הליברלים העצמאיים בכנסת — על כך הודיעו למזכירות הדור הצעיר של ל"ע.

הצעת־החוק לנשואין האזרחיים של הליברלים העצמאיים, שנועדה למען יהודים שהרבנות מסרבת להש־יאם, תידון בכנסת כנראה בעוד חודשיים — תקופה שנקבעה בתקנון הכנסת כמועד הנחת החוק עד לערי־כת הדיון במליאת הכנסת.

המשמרות הצעירות של מפ"ם, מפלגת העבודה ול"ע דורשות הנהגת נישואין וגירושין אזרחיים לכל אזרח הרוצה בהם, אולם הן רואות בהצעת ל"ע למען אפשר נשואין למקרים חריגים את המינימום ההכרחי, כדי לשים קץ לתופעה המחפירה של שלילת זכות ליהודים, כגון המכונים ממזרים או כהן—גרושה, להקים מש־פחה בישראל.

בר אילן מבקשת אישור להקמת בי"ס לרפואה

אוניברסיטת בר אילן פנתה למוע־צה להשכלה גבוהה בבקשה כי תאו־שר הקמת בית ספר לרפואה באו־ניברסיטה.

ממשרד החינוך נמסר, כי בקשת האוניברסיטה תידון במועצה להש־כלה גבוהה ואין המשרד רוצה ל־חוות דעתו בסוגייה זו. חוגים ב־משרד סרבו להשיב על שאלות ב־קשר זה, הנוגעות במצבה הכספי הקשה של האוניברסיטה ואמרו כי העניין כולו יישקל על־ידי המועצה.

יעקב אגוזי ז"ל

(ע). יעקב אגוזי, ממייסדי גניגר ואבי היערנים של הקק"ל בישראל, מת אתמול בבית החולים המרכזי בעפולה, לאחר שלקה בהתקף־לב. בן 73 היה במותו. לווייתו תערך ה־בוקר ב־11 במשק.

יעקב אגוזי עלה ארצה מלובלין שבפולין בשנת 1919. היה ממייסדי דגניה ג', ואח"כ ממייסדי גניגר ו־ממארגני העליה לחניתה. בראשית שנות השלושים החל לעסוק בייעור ונטע את העצים הראשונים ביער בלפור.

אספקת ירקות לחג – „בשפע"

„אבל יחסרו עגבניות, מלפפונים, פלפל וכו'"

(ע). אספקת ירקות לחג הפסח תהיה בשפע, פרט לעגבניות, מלפ־פונים, פלפל וחצילים, אשר נפגעו קשה בגשמים של חודש ינואר — מסר אתמול מר נחמיה יוסט, מנ' מועצה לייצור ושיווק ירקות, במסי־בת עתונאים, שנערכה בבית סו־קולוב בתל־אביב.

הדובר ציין, כי נוסף לתפוחי אד־מה ובצל מקומיים, שאוחסנו בבתי קירור ויוצאו לשוק לקראת החג, הוזמנו גם בהולנד כמויות שיגיעו לארץ בימים אלה. מחיר הבצל ו־תפוחי האדמה יהיה 70—85 אגורות לק"ג בשווקים. מחירי גזר וכרוב יעלו — 60—65 אגורות לק"ג. תות־שדה יעלה 2.5—4 ל"י לק"ג. מחיר העגבניות הוא מעל 2 ל"י לק"ג, ו־מחיר המלפפונים 4—5 ל"י לק"ג.

מר שמחה עופר, מנהל אגף יצוא ירקות באגרקסקו, אמר, כי רנט־ביליות היצוא של ירקות תלויה ב־בכירה בארץ.

עובדי הדואר ברחובות מאיימים בשיבושים ביום א'

(ל.צ.מ.). הנהלת משרד התיקש־רת הזהירה את עובדי הדואר ברחו־בות משיבושים בשרות, שאותם איי־מו לבצע ביום א'. איומם של העוב־דים בא בשל העובדה, שבמיכרז לתפקיד סגן מנהל הדואר ברחובות נבחר עובד מחוץ לעיר.

בהודעת הנהלת המשרד נאמר, כי תביעת העובדים נוגדת את החוק ומשוללת יסוד. העובד שנבחר ל־תפקיד נתקבל כחוק במיכרז פנימי שבו השתתפו נציגי הסתדרות עובדי המדינה, נציבות שרות המדינה ונציג ציבור.

מיכרז פנימי נותן הזדמנות לעוב־דים שבתוך המשרד לזכות במשרה לפני עובדים שמחוצה לו, אך מעולם לא תבעו עובדים להגביל את המיכרז הפנימי לישוב בודד אחד ולמנוע מעובדי המשרד בערים אחרות להציג את מועמדותם. למשרת סגן מנהל דואר רחובות נבחר במיכרז עובד שמשמש 11 שנים כמנהל הדואר הער־וני באילת וכבר העביר את מגוריו ומשפחתו למרכז הארץ.

(ע). הובלת מצרכים ליישובים מנותקים, עיקוף גשרים „מפוצצים" ונושאים אחרים נבדקו אתמול בתר־גיל התגבורה בשעת החרום שנערך בהרצליה על־ידי המחלקה לשעת חרום של משרד התחבורה.

שובינסקי קיבל את דרכונו

(ע). בית־משפט השלום בחיפה הורה אתמול למשטרה להחזיר למר יצחק שובינסקי את דרכונו, לאחר שמילא את תנאי הערבויות שנקבעו לשחרורו ולצורך צאתו מן הארץ לר־גל עסקיו.

לבית־המשפט הוגשה הבוקר בק־שה נוספת אחר התברה בפני שופ־טת השלום הראשית גב' מ. וילינ־סקי. בבקשה נאמר, כי מר שובינסקי מילא אחר החלטת בית המשפט מיום אתמול בקשר לתנאי הערובה שנגבו המסתכמים בסכום של כחצי מיליון ל"י.

כן התחייב מר שובינסקי שלא לה־עדר מן הארץ תקופה העולה על 15 יום ולהתייצב לפני בית משפט בכל מועד שיקבע.

זוהתה גופתו של אילן אשרוב

חשד שנרצח בשל סכסוך עסקות רכוש גנוב

אילן אשרוב

מאת סופר „הארץ" לעניני משטרה

הגופה שנתגלתה שלשום, כ־שני ק"מ מקיבוץ בית אורן — בין שיחים, כמה עשרות מטרים מהכביש עתלית — בית־אורן — זוהתה אתמול בודאות כגופתו של אילן אשרוב, אשר נעלם בתל־אביב לפני כשלושה שבועות — מסר אתמול אהה"צ דובר מחוז הצפון במשטרת ישראל רב־פקד פרוזכטר.

נודע כי היו הגולה קשיים ניכ־רים בזיהוי הגופה, לאחר שהיא נמ־צאה במצב של התפוררות מתקדמת. החוקרים השיגו, כי לא היה אפ־שרות להשוות את טביעות האצבעות של הגופה עם טביעות אצבעותיו של אשרוב, השמורות במשטרה. אך על אף הקשיים הצליחו אתמול ה־מעבדה להוכחה פלילית של המשטרה לקבוע למעלה מכל ספק, כי אמנם היו אלה טביעות אצבעותיו של אילן אשרוב.

גם בני משפחתו של המנוח זיהו חלק מבגדיו. אביו של אשרוב טען, כי הוא זיהה את החלק העליון של גופת בנו.

נרצח בירייה

בעת הבדיקה הפתולוגית הוברר גם כי אילן אשרוב נרצח בירייה אקדח. לפי הממצאים במקום שבו נמצאה הגופה, נראה כי רוצחיו של אשרוב ניסו לקבור את גופתו, אך הבריחו והסתתר בזומטנת בסבך השיחים. הגופה נתגלתה על־ידי טיי־לים, שעברו במקום.

יצא לדיזנגוף

אילן אשרוב, בן — 27, נראה באחרונה בשעות הערב ב־12 בפב־רואר, כאשר יצא לרחוב דיזנגוף בתל־אביב, מהמסעדה פורטרריקו, שם נהג להיות אורח קבוע. זמן קצר אחר־כך רווחו בעולם התחתון שמו־עות, כי אשרוב נרצח. אשתו של אשרוב, סנדרה, שאתה התחתן לפני כשנה, ואשר נמצאת עתה בחודש השמיני להריונה, טענה אז כי בעלה סיפר לה יומיים לפני העדרו, כי הותקף ברחוב בתל־אביב על־ידי שלושה גברים רעולי פנים. התוקפים היכוהו ואחד מהם שלף אקדח, אך הוא הצליח להמלט מהם. תוך המא־בק, טען, הוא הסיר את המסכה מפניו של אחד התוקפים וזיהה או־תו, אך הוא סירב למסור את שמו.

גם בני משפחתו האחרים טענו, כי אילן אשרוב חשש שירצחו אותו.

יש סברה, הנחקרת כנראה על־ידי המשטרה, כי אשרוב רימה כמה אנ־שי עולם התחתון בעיסקי רכוש גנוב. לפי הגירסה — גרם הסיכסוך הזה לרציחתו וכי הוא נרצח על־ידי שכירים.

צוות החוקרים

המשטרה חקרה אתמול כמה אנ־שים מהעולם התחתון, אך עדיין לא נעצר איש. הוקם צוות חוקרים, מורכב מאנשי המשטרה של המחוז הצפוני ומחוז תל־אביב ומחוקרי ה־מטה הארצי.

בראש הצוות הועמד סגן ניצב ראובן מינקובסקי, הנודע כחוקר ה־טוב ביותר בחקירות רצח.

עדויות בדלתיים סגורות במשפט כמאל קאנג'

(ע). משפטו של השייך כמאל קאנג' מראשי העדה הדרוזית ברמת הגולן, המואשם בריגול לטובת סור־יה וקיום מגע עם שליחי האויב — התחדש אתמול בבוקר בקונייטרה. עדותו של הנאשם וחקירת הנגד של התביעה נשמעו בדלתיים סגו־רות. הדיון המשפטי נמשך עד ה־שעות המאוחרות בערב.

זה עתה הופיע

הנק מסיק

לנסקי

קורותיו המדהימות של מאיר לנסקי
האישיות החזקה ביותר בעולם התחתון של ארה"ב,
יושב-ראש של „סינדיקט הפשע הארצי"

ספרי שין שין שין

לקראת כנס יוצאי הקומנדו הימי

יוצאי הקומנדו הימי אשר שרתו ביחידה למעלה משישה חודשים, מתבקשים לשלוח שמם וכתובתם בהקדם להדואר צבאי 1074.

הועדה היוזמת

בגלל אזלת-יד של האוצר

באפריל – מחסור חמור בעופות; המחירים יוכפלו

מאת יגאל לביב, כתב החקלאי של „הארץ"

בחודש אפריל צפוי מחסור ח־מור בעופות, שיגרום להאמרת מחירים תלולה דוגמת מחירי ה־גאות באמצע 1971, שהגיעו ל־7 לירות לק"ג בשר עוף. המחסור יווצר בגלל אזלת יד האחראים במשרד האוצר וחוסר תשומת לב לאזהרות איגוד משקי עופות ל־רביה. כל יום עובר בלי טיפול נאות מצד האוצר יגרור החל מחודש אפריל לירידה גדולה יו־תר בכמות העופות שישווקו, ול־האמרת מחירים גדולה יותר.

לפני שלושה חודשים פנה מזכיר איגוד משקי העופות לרביה מר מ. ידלין לועדת הבשר העליונה והו־דיע, שאם לא יבטיחו מחירי מינ־מום למגדלי הביצים להפריה יקטינו המגדלים את כמויות הייצור. מר ידלין מסר לי, כי האיגוד ייצר כל הזמן לפי דרישת הממשלה ביצים ב־כמות שתספיק לשווק כל חודש בין 8000 ל־9000 טונות פטמים. כמות זו נקבעה כמספקת לשמירת מחיר ממו־צע של 4 ל"י לק"ג.

אולם, כדי להבטיח מיכסה זו יש לייצר ביצים בעשרה אחוזים יותר, כיוון שקיימת תמיד בעיית ביצים לא מופרות היטב. כך צריך המגדל ליצור יותר ביצים מהנחוץ, כדי ל־הבטיח את המכסה הדרושה.

שווקי היצוא נסגרו

עד כה היו העודפים מיוצאים, או־לם זה כשנתיים ששוקי היצוא נס־גרו, והמגדלים הפסידו בשנתיים ה־אחרונות 10 מיליון לירות בגלל עו־דפים אלה. המגדלים תבעו מן האו־צר הקמת קרן של 4 מיליון ל"י, מזה 2 מיליון יתנו הם, והקרן תספג את העודפים. משרד החקלאות מס־כים, אולם משרד האוצר מסרב ל־אשר את הסכום של שני המיליון ומונע כי המגדלים לא יקטינו את הייצור.

מר ידלין הודיע לפני שלושה חו־דשים כי בגלל ההפסדים מקטינים המגדלים את הייצור למכסה של 7200 טונה בשלב ראשון, וכי כמו־יות הייצור יקטנו כל חודש. כיוון שחולפים כמה חודשים מבקיעת ה־אפרוח ועד לשיווק הפטם, הרי רק באפריל תחל הקטנת הייצור להשפיע על השוק.

מר ידלין ציין, כי פנה עשרות פעמים לכל הגורמים והזהירם מה־צפוי, כיוון שבאפריל — כבר יהיה מאוחר לתקן את המעוות. לדבריו, עד להשפעת הגדלה מחודשת של הייצור על השוק יחלפו ששה חוד־שים, ובמשך זמן זה יאמירו מחירי הבשר, המדד יעלה, והדבר יעלה למשק עשרות מיליוני לירות.

כלל ופרט

[illegible]

האם זה אכפת לך?

מאז 1 באפריל 1971 נגנבו במדינת ישראל 868 קופות מטלפונים ציבוריים.

כן נגנבו, חובלו או הושמדו בתקופה זאת:
3551 חוגות
4848 שפופרות
2570 משדרים
3593 מקלטים

בסה"כ בוצעו בתקופה זאת, עוד 97,965 חבלות ב־36 סוגים שונים של ציוד.

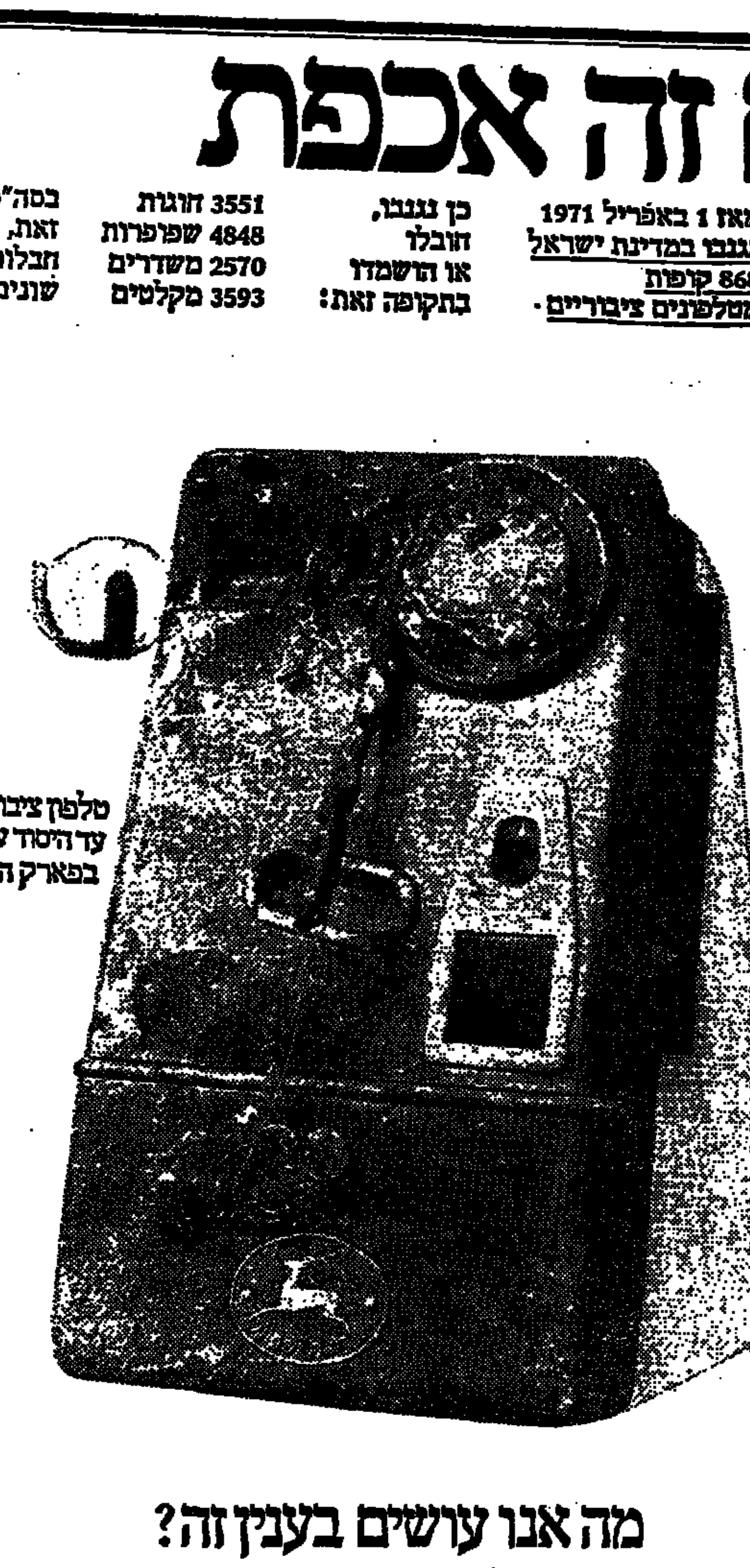
טלפון ציבורי זה נשרף עד היסוד ע"י אלמונים בפארק הלאומי ברמת-גן

מה אנו עושים בענין זה?

מאז ה־1 באפריל השקענו בכוח אדם, ברכב ובחלקי חילוף לצורך תיקונים בטלפונים הציבוריים כ־2,800,000 ל"י הטכנאים ביקרו בכל טלפון ציבורי בארץ בממוצע אחת ל־4½ ימים (הממוצע בת"א אחת ל־3 ימים).

כן בוצעו פעולות שיטור ועיקוב ע"י קציני הבטחון של משרד התקשורת בשיתוף עם המשטרה. תמיד נשתדל לעשות יותר.

ואתה, האם אתה כאב, כמחנך, כעובר אורח, כאזרח מן השורה, האם זה אכפת גם לך?

משרד התקשורת/המחלקה ליחסי ציבור.

שרותי „אגד" לצעדת תשל"ב בימים 19.3.72 - 22.3.72

יום ראשון 19.3.1972
מחיפה לעיר הצועדים בבית אל בין השעות 08.45—09.45.
מתל-אביב לעיר הצועדים בבית אל בין השעות 07.00—15.00 לפי הצורך.
מירושלים לבית אל שרות מיוחד בין השעות 08.00—23.30 במסלול: תחנה מרכזית רחוב ירמיהו; רחוב בר־אילן; שדרות אשכול, אסוף נוספים בכל התחנות.
מירושלים יופעל כל יום שרות מיוחד לעיר הצועדים בבית אל לפנות בקר ובמשך כל שעות היום.
יום רביעי, 22.3.1972
יופעלו שרותים מיוחדים להחזרת הצועדים משעשת לירושלים; לתל־אביב ולחיפה.
פרטים נוספים לקבל בירושלים טלפונים: 521121, 53250, 532501.

הלוח הכפול
עמודים: 5, 6, 7, 8, 9, 21, 22, 23, 24, 25
הכל בכל בכל בכלוב בלוח הכפול

שוב להשיג
פרופ' סמאלסון
תורת הבלבלה
בעברית
הוצאת סטימצקי

אחים אלעזר
„הדקלים" חב' לבנין והשקעות בע"מ
בונים למכירה
בצפון תל-אביב
דירות אקסקלוסיביות
בכל הגדלים מ־2½ — 5½ חדרים
- ✱ מבחר דירות גג, פנטהאוז
- ✱ חנויות
- ✱ מרתף מואר למשרד
- ✱ רח' לסריס 8, פינת שד' חן 30
- ✱ רח' יהודה המכבי 37 פינת שטריקר
- ✱ רח' שמעון התרסי 23—25
- ✱ רח' בני משה 18

פרטים במשרד — רחוב נצח ישראל 4 פינת ככר מלכי ישראל, בין השעות 08.00 — 13.00; 16.00 — 19.00, טלפון 221531, פרט ליום ג' אחה"צ.

דבק עידן החלל!

ONE DROP OF PERMABOND® EQUALS ONE TON OF TENSILE BONDING STRENGTH!

פרמהבונד

✱ אין צורך לבחוש חומרים ✱ אין צורך למדוד כמויות שוות ✱ אין צורך להכות לייבוש ✱ הדבקה תמיד מוצלחת. פרמהבונד פותר בעיות הדבקה בשונות ספורות. לטיפה אחת דבק שקוף כוח אחיזה של 1 טון. מתאים למכונות שיניים, אלקטרוניקה, תכשיטים, מכשירי צילום, אביזרי ספורט, פלסטיק צעצועים וכו'.
לפרטים נוספים פנה לספקים בישראל:
פוליסטיק בע"מ אזור התעשיה בחיים. טל. 865560

נצל את הקצבתך לספרות מקצועית

מבחר עשיר ומגוון של
- — ספרי אמנות
- — ספרי מדע וטכניקה
- — ספרי ילדים
- — ספרי כיס
- — אנציקלופדיות וספרי עזר

ב־סטימצקי
רשת חנויות הספרים הגדולה בארץ

עירית חיפה

במלאת 3 שנים לפטירת ראש העיר הדגול

אבא חושי ז"ל

נעלה לקברו ביום שני ה' בניסן תשל"ב, 20.3.72, בשעה 9 בבוקר.

מ. פליאן
ראש העירייה

בית החינוך התיכון, חיפה
רח' שבתי לוי 26, טל. 521113

הרשמת תלמידים חדשים
לכתה ט' לשנת תשל"ג

תתחיל ביום ג', ו' בניסן תשל"ב 21.3.72 בשעה 8.00 בבוקר.

ההנהלה

בית הספר למסחר
פיטמן
בפקוח משרד החנוך
ת"א, רח' בלפור 38

נוסד 1937

כתות בוקר למסיימי בי"ס יסודיים
כתות מיוחדות לגומרי 5, 6 תיכון
מסלולים: דו שנתיים, תלת שנתיים, ארבע שנתיים.
פקידות, מזכירות, ממכר, חשבונאות - הנה"ח ממוכנת
השכלה תיכונית
שכר למוד מודרג ממשלתי.
(תלמידי כתה ט' משוחררים משכר למוד)
תעודות גמר ממשלתיות

החלה ההרשמה

משרד החינוך והתרבות
הפיקוח על הוראת המוסיקה
המחלקה להשתלמות מורים

אוניברסיטת תל־אביב
המחלקה למרצנות
המדור להשתלמות מורים
המחלקה למוסיקולוגיה

בשיתוף עם האקדמיה הישראלית למוסיקה ע"ש רובין

ימי עיון למורים למוסיקה (ארצי)

חופשת פסח תשל"ב

בתאריכים 23 — 22 — 21 מרץ 1972 מתקיימים 3 ימי עיון בנושאים הבאים: —

1) "הזמר — הישראלי"
2) זמר העם עובר למוסיקה אמנותית

מקום ההשתלמות: בנין מכסיקו אולם פסטליך אוניברסיטת תל־אביב רמת־אביב.

בדבר פרטים והרשמה נא לפנות המדור להשתלמות מורים אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, טלפון 416111 קו פנימי 466.

המורים למוסיקה מוזמנים

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה

לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ול"הארץ שלנו":

Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N. Y. 10022.
Tel 421-5547.

מינוים בלעדיים של "הארץ" בארה"ב ובקנדה

ליום הולדתך
20% הנחה על כל המלאי
ארמון

O. B. VII
BY LEON URIS
The Electrifying New Novel
By The Author of Exodus And Topaz

בספר כיס
להשיג ב־ חנויות סטימצקי

אסותא אלישע

נולדו:
צביה ומרדכי פינגר — בת
ברכה ויעקב דורינסקי — בת
אביבה ואדולף קוכבר — בת
טובה ואשר שילקוף — בת
מרים ושלום כספי — בן
דליה ושלמה צבי — בת

שרות חירותים הביתה
לפנות לבתי־חולים
'אסותא' 'אלישע'
תל-אביב 245215
חיפה 81418

הזמנת ספרים וכתבי עת מחו"ל
ע. בראון
בית"ס לספרים